

ENE ARSLANLARYŇ OÝANMASY

Oýan we öz dünýäni özgert

**LIZA
BIWER**

Ezizlerim,

Hudaý Öz gyzlaryny maksady, ymtlyşy we gaýduwsyzlygy edinmäge çagyrdy. Biziň köpimiz kölegede irkiljiräp, juda köp wagty ýitirdik. Bu gün Hudaý bizi oýanyp galkmaga we bu dünýäni özgertmäge çagyryar. Siz öz töwerek-daşyňyzdaky dünýä döredijilikli we strategiki täsir etmek üçin ýaradylansyňyz.

«*Ene arslanlaryň oýanmasy*» —siziň hut şu sagat üçin doglandygyňyz barada Hudaý tarapyndan ylhamlandyrylan söz. Hudaýyň bu habarynda aýdýanlary meni berkidip, durmuşymyň her bir çägene çaklyk berdi. Men bütin dünýä boýunça güýje beslenip, doly düşünje bilen bilen hyzmaty girýän köpsanly uýalarymdan bu habar arkaly Hudaýyň olaryň ýüreklerine gürleýändigini eşitdim.

Siz we beýleki liderler üçin niýetlenen bu kitap arkaly meniň söýgimi we goldawymy kabul ediň. Onlaýnda elýeter bolan şu kitaby we beýleki resurslary öz tanyşlaryňyz bilen arkaýyn paýlaşyberiň. Men “Ene arslanlaryň oýanmasy” atly kitabyň sizi tümlügi dargatmagy, umytsyzlary halas etmegi we Hudaýyň Şalygyny ýer ýüzünde aýan etmek üçin bilelikde galkmagy öwretjekdigine ynanýaryn.

Ezizlerim, bu habar meniň söýgimi, öňbaşçylygymy, hyzmatymy we berýänlerimi müdümilik özgertdi. Şu kitabyň sahypalarynda Hudaýyň ýüreginde bolan zatlary tapmak bilen, siziň hem özgermegiňiz üçin dileg edýärim. Bu habaryň size we ruhy taýdan aladasyny edýän adamlaryňyza nähili täsir edendigini bilmek üçin satlyk bilen garaşaryn.

Rebbiň söýgüsi bilen,

Liza Biwer
LisaBevere@gmail.com

ENE ARSLANLARYŇ OÝANMASY

SESLENMELER

“Ene arslanlaryň oýanmasy” atly kitap size Hudaýyň her bir aýala salan ajaýyp güýjüni we owadanlygyny görmäge mümkinçilik berer. Bu kitap sizde ene arslanyň ýüregini oýarar, gündeki hysyrdyly işleriňizden ýokary galyp, täze hyjuw bilen Hudaýa hyzmat etmäge ruhlandyrar.

– Joýs Maýer, tanymal awtor we Mukaddes Kitaby öwrediji

Liza Biwer belent sesli hakykaty jar etmek bilen çäklenmän, eýsem özem ene arslanyň durmuşy bilen ýaşaýar. Ol yhlasly mesihi, wepaly ýanýoldaş, gaýduwsyz ene, batyrgaý orator we ajaýyp ýazyjy. “Ene arslanlaryň oýanmasy” atly kitap sizi Hudaýyň ýer ýüzünde Öz Şalygyny berkarar etmekde siziň üçin niýetlänlerini amal etmäge höweslendirir. Bu biziň öňde-soňda okan kitaplarymyzyň iň ruhlandyryjysy.

– Jeýms we Betti Robinson,

Life Today gepleşigini alyp baryjylar

“Ene arslanlaryň oýanmasy” atly kitap Hudaýyň siziň kalbyňyza salan belentlik tohumlarynyň gögermegine ýardam berer. Lizanyň beýlekileri ruhlandyrmakdaky aýgytlylygy özüňizdäki gymmatlygyňyzy, öňden niýetlenilen maksatlaryňyzy we töweregiňizdäki dünýä bilen paýlaşyp biljek ajaýyp ruhy peşgeşleri açmaga kömek eder.

– Wiktoriýa Ostin,

Lakewood ýygnaгыň çopanlarynyň biri, Hýuston, Tehas

Liza Biwer “Ene arslanlaryň oýanmasy” atly kitabynda oýa mesihileriň öz täsirleriniň ýetýän ähli çäklerine: şahsy durmuşlaryna, ýygnağa, dünýä edip biljek goşantlarynyň ajaýyp suratyny görkezýär. Kitap okyjylaryny islendik böwetleri böwsüp geçmäge we Hudaýyň öz durmuşlary üçin niýetlänlerine aň ýetirmäge ruhlandyrýar.

– Stowal Uims, Celebration ýygnaгыň baş çopany,

Jeksonwill, Florida

Liza Biwer hemme aýallary oýanmaga we Hudaýyň olara beren güýjüni kabul etmäge çagyýar. Durmuşyňyzyň haýsy tapgyryndadygyňyza

garamazdan, “Ene arslanlaryň oýanmasy” size öz güýjüňize we gaýduwsyzlygyňyza aň ýetirip, Hudaýyň size taýýarlan ýoluny görmäge ygtyýar eder.

– Ed Ýang, Fellowship ýygnagyň çopany we
“Sen! Seniň mertebäňiň jümmüşlerine syýahat” atly kitabyň
awtory

Lizanyň kitaby – Hudaý tarapyndan ylhamlandyrylyp, aýallara berlen söz. Sustupeslikden silkinmäge, özüňizi bökdeýän zatlardan boşanmaga, Hudaýyň merhemetini kabul etmäge we Onuň tabsyran ähli zatlaryny berjaý etmäge wagt ýetdi.

– Şeron Dogerti,
Victory Christian Center ýygnagyň baş çopany,
Talsa, Oklahoma

Hudaýyň maýsalygyndaky egindeş kimin Liza Biwer zenanlygyň öz içine diňe söýgini, umydy, şatlygy we näzikligi alman, eýsem batyrgaýlygy, güýji we ynamlylygy hem alýandygyny ýatladýar. Bu kitap size Hudaýyň biziň arzuwларымызы özümizden has öňürti görýändigini ýatladar. Ol sizi öňden niýetlenilen maksadyňyz üçin oýanmaga we Hudaýyň Şalygyny tutuş dünýä ýaýmaga ruhlandyrar.

– Braýan we Bobbi Hýuston,
“Hillsong” ýygnagyň baş çopanlary,
Awstraliýa

“Ene arslanlaryň oýanmasynda” biz Liza arkaly Hudaýyň ýüregini duýup bilýäris. Bu ýürek aýallary öz ellerini hapalamakdan gorkman, güýjüň mäkämliginde we gaýduwsyzlygynda aýaga galmaga çagyryýar! Öz “sürenjigiňizden” jyklamagy we adatlaryň durgunlygyna duwlanmagy bes ediň. Hudaýa sizi Öz Şalygynda “edil şular ýaly wagt üçin” berkarar etmegine ýol beriň. Biz mundan artyk garaşyp bilmeýäris, çünki orta atylan zat juda köpdür.

– Ron we Keyti Lýus,
Teen Mania Ministries hyzmatyny esaslandyryjylar

Ýer ýüzündäki her bir aýala Hudaý tarapyndan ylhamlandyrylan bu habary okamak gerek. Bu habar oýanmaga, galkmaga we adat bolan tertibi özgertmäge çagyryýar! Liza ynsanyýetiň mätäçliklerine jogap bolup bilerimiz

ýaly, tapawulyklarymyzy bir gyra goýup, bilelikde zähmet çekip başlasak, has köp zatlary edip başarjakdygymyzy ýatladýar.

– Nensi Alkorn, Mercy Ministries hyzmatynyň
esaslandyryjysy we ýolbaşçysy

Täsirli we oýlanmaga höweslendirýän “Ene arslanlaryň oýanmasy” sizi Hudaýyň özüňizi ilkibaşdan ýaradany ýaly bolmaga çagyryýar.

– Margaret Faýnberg, “Mukaddes ýaň” we
“Mukaddesligiň gözleginde” atly kitaplaryň awtory.

Liza Biweriň dilegi bu kitaby okanyňyzda kalbyňyzda haýsydyr bir gaýduwsyz, ajaýyp we ýabany zadyň oýanmagy üçindir. “Ene arslanlaryň oýanmasy” öz adyna mynasyp, sebäbi Liza bu dünýäni has oňat edýän adamdyr.

– Dino Rizzo, Healing Place ýygnaçynyň baş çopany

Her bir aýal öz taryhy missiýasy üçin oýanan ýagdaýynda nämeleriň bolup geçjekdigini göz öňüne getirip bilen badyňyza, umydyňyz galkar. Şu kitaby okaň we öz içiňizde ene arslany oýaryň!

– Şarlotta Gembill,
Cherish Women Ministries hyzmatynyň
esaslandyryjysy we ýolbaşçysy,
Abundant Life ýygnaçynyň baş çopanlaryň biri, Angliýa

“Ene arslanlaryň oýanmasy” ejizler üçin däl. Bu aýallara ýeňlerini çyzgap, ellerini hapalap, bu dünýäniň agyrylaryny ös üstüne alyp, ýaralananlara, sustupeslere ýa-da ýüregi paralananlara Isa Mesihiň şypa berýän galtaşmasyny ýetirmäge bolan çagyryşdyr. Eger siz özüňizde bolmadyk zatlary kowalamakdan ýadap, durmuşyňyzy özüňizdäki zatlary paýlaşmaga bagyş etmäge taýýar bolsaňyz, bu kitap siziň üçindir.

– Merilin Skinner, Watoto Child Care Ministries hyzmatyny
esaslandyryjy

Liza Biweriň ene arslan baradaky aýanlygy şol bir wagtyň özünde hem wajyp, hem-de döwrebap. Biz бүтін дүнүя боýунча Hudaýyň batyrгаý, ajaýyp nesliniň аýага galşyny görýäris. Diňe muny hem däl, ene arslanlaryň toparyny görýärsiňiz; onuň güýji we ynamlylygy

Mukaddes Ruhuň güýji we ýygnaýyň mukaddesligine şypa berilmek arkaly dikeldildi. Höküm sürmegi halaýan däl-de, söýýän we mähirli aýal, özüniň gadyryny bilýän we şoňa laýyklykda ýaşayan aýal. Gorkuzylan, bukulýan aýal däl-de, ýüregi täze nagmaly – Isa Mesihdäki hemme zady gurşayan erkinlik nagmasyny aýdýan aýal. Şeýle batyrgaý ýeňiji – oýanýan ene arslandyr.

Bu tolgundyryjy kitap şu günki meseleleriň jogaby bolmagy küýseýän her bir aýal üçin niýetlenendir. Liza siziň nazaryňyzy Ýahuda neslinden bolan Beýik Arslana, hakyky Aslana – Isa Mesihe gönükdirende, öz içki “arrylydyňyzy” taparsyňyz diýip umyt edýärim.

– Kris Pringl, C3 ýygnaýyň baş çopany

“Ene arslanlaryň oýanmasy” atly kitap Hudaýyň Liza ruhy esaslary beýan etmekde beren ukýplaryny görkezýär. Ol bu esaslara daýanyp, aýallaryň gaýduwsyz we ajaýyp ene arslanlar ýaly, aslynda şeýle bolmaga ýaradylan aýallaryň aýaga galşyny görkezýär.

– Kristin Keýn,
Equip & Empower Ministries hyzmatynyň ýolbaşçysy we
The A21 Campaign-nyň esaslandyryjysy

Liza Biwer “Ene arslanlaryň oýanmasy” atly kitabynda biziň ünsümizi aýalyň tebigy gaýduwsyzlygyna we goraýjylyk instinktine çekip, aýallaryň özleriniň owal başdan niýetlenilen maksatlary we öz söýýänleriniň ugrunda alyp barýan göreşlerindäki güýjüni görkezýär. Lapykeçligiň we hasyl bolmadyk arzuwlaryň pidasy bolmazyňyz ýaly, Liza Biwer size Hudaýyň merhemetiniň güýjünde hereket etmegi, bu güýji kabul etmegi, merdemligi ösdürmegi we bu dünýä täsir etmegi öwreder diýip umyt edýärim.

– Ýepiskop Kortni Makbet,
Calvary Revival ýygnaýyň baş çopany,
Norfolk, Wirjiniýa

ENE ARSLANLARYŇ OÝANMASY

Oýan we öz dünýäni özgert

LIZA
BIWER

Lioness Arising by Lisa Bevere in Turkmen

© 2020 Messenger International

www.MessengerInternational.org

Originally published in English as Lioness Arising

Additional resources in Turkmen by Lisa Bevere

are available for free download at: www.CloudLibrary.org

To contact the author: LisaBevere@ymail.com

«Ene arslanlaryň oýanmasy» Liza Biwer, türkmen dilinde

© 2020 Messenger International

www.MessengerInternational.org

Ilkinji gezek iňlis dilinde «Lioness Arising» ady bilen çap edildi

Liza Biweriň türkmen dilindäki goşmaça resurslaryny

www.CloudLibrary.org saýtyndan mugt indirip bilersiňiz.

Awtor bilen LisaBevere@ymail.com elektron salgysy

boýunça habarlaşyp bilersiňiz.

BAGYŞ ETME

*Meniň öz içlerinde haýsydyr bir ýabany,
gaýduwsyz we ajaýyp zadyň oýanýandygyny
duýýan ähli uýalarym-ene arslanlara. Sen ajaýypsyň!
Sen hut şu wagt üçin doglansyň.*

*Öz güýjüňden, soraglaryňdan ýa-da bilimiňden gorkma.
Oýan, galk we özüňiň näme üçin ýaradylandygyňy
bilmäge dyrjaş.*

MAZMUNY

1. ENE ARSLANY OÝAR.	13
2. NÄTANYŞ GÜÝÇ	29
3. OÝA WE HOWPLY	45
4. EÝMENDIRÝÄN WE AJAÝYP	63
5. HYZMAT ETMÄGE GÜÝÇ	83
6. HEMMÄMIZIŇ TABŞYRYGYMYZ BIRDİR	95
7. SALAMLAŞMA WE GÖWNI AWLAMA	117
8. ENE ARSLANLAR STRATEGIKI PIKIRLENÝÄRLER WE HEREKET EDÝÄRLER	131
9. ENE ARSLANLAR ÝAGTYLYKDA ÝAŞAÝARLAR, ÝÖNE AWA GARAŇKYDA ÇYKÝARLAR	153
10. ARSLAN BILEN GEZELENÇ	185
11. PYŞYRDYDAN ARRYLDA	199

ENE ARSLANY OÝAR

Tebigat ruh bilen dildüwşikde bizi emansipirlirmek
üçin *ýaradylan*.

RALF UOLDO EMERSON

Bir müň dokuz ýüz togsan dördünji ýylyň meniň üçin adaty bolan aňsamlarynyň biridi. Men öýümi tertipleşdirmek üçin elimden gelenini edenimden soň, isleýşimden has giç ýatdym. Men üç çaganyň ejesi we göwreli bolanym üçin, şol döwürde diýseň gaty ýatýardym. Men gözümi ýuman badyma uklap galýardym we diňe jaňly sagadyň sesine, çagalaryň gohuna ýa-da otagyma düşýän ýiti gün şöhlesinden oýanýardym. Ýöne şol aňsam men berk uklap, uly tolgunmadan ýaňa daň atmanka oýandym.

Men daňdan aýdyň we adaty bolmadyk bir düş *gördüm*. Umuman, düş diýmek bilen, men şekiller we kölegeler görnüşinde görnen zatlary göz öňüne tutýaryn, ýöne bu görnüş başgaçady. Men düşleri köp görýärim, ýöne bu düş ýaly täsirli we aýdyňyny heniz görmändim. Düşler dünýäsinde hemme zatlar huşumda bolýan ýaly duýýardym. Meniň öňümde başga barlykdaky surat bardy. Men indi Ýer togalagymyzyň ýollarynda ýöremeýändigimi duýýardym. Men Gökler Şalygyň bir ýerlerinde – ýiti şöhleli, ýöne gözüňi gamaşdyрмаýan nurly bir *ýerinde durdym*.

Töwerek-daş nura gaplanyp, ol hemme ýerlerden saçylýardy. Duman-da, kölege-de ýokdy, diňe Hudaýyň nury bardy. Bu nur ýiti reňkleri özüne çekip, dürli öwüşginlerden ýaňa şeýle bir

parlaýardy welin, men olary hatda beýan hem edip bilmeýärdim. Ýarymöwüşginler biri-birine utgaşyp, köp ölçegli öwüşginlere öwrülýärdi. Meniň ýadymda *näme üçindir hemmesinden köp benewşe we mawy reňkleri (ýöne olar biziňkilerden tapawutlanýardy)* galdy. Ol ýerde *göz aýlan her ýeriň aňyrky çägi görünmeýärdi, ýöne şonda-da reňkli şöhleler* beýgelip duran münbere tarap görkezýärdi. Bu münber sarymytl daşdan edilendi, onuň üstünde bolsa altyn öwüşginli ene arslan otyrды.

Ol, gürrüňsiz, öz tohumynyň - şanly, gujurly we ajaýyp tohumynyň bezegidi. Ene arslan gymyldamaýardy, ýöne men onuň janlydygy babatda asla şübhelenmeýärdim; ol meniň *ýer ýüzünde* hereketde *gören islendik haýwanymdan-da has janlydy. Onuň başy belentdi, ýöne dartgynly däl, öňki penjeleri öňe uzap durdy. Onuň derisi we gözleri altyn çayylan ýalydy. Men onuň goýy goňur ýylmanak derisiniň aşagynda çeýe myşsalarynyň her bir aýlawyny aýdyň görüp bilýärdim. Bu gymyldaman oturan ajaýyp ene arslan dünýämizdäki ene arslanlaryň ählisinden has mäkäm, owadan we güýçlüdi. Hudaýyň keşbiniň nusgasyna seredýändigim baradaky pikir meni jadylaýardy.*

Owadan münberiniň öň tarapynda “Çölde XXIII” diýip oýulyp ýazylandy.

Men bu ene arslanyň ýanynda özümi kiçijek, ähmiýetsiz duýdum, bu ýerde bolmaga özümi mynasyp-da *görmedim. Men öz bedenimden aýrylan ýalydym, hatda öz göwreliligim-de ýadyma düşmeýärdi. Men özümiň şol ýerde görmek, düşünmek, ünsli synlamak üçindigimi we şeýle etmek bilen haýsydyr bir näbelli zatlary öwrenmelidigimi bilýärdim. Men bu görnüşiň asyl manysyny tutup almalydym. Ene arslan bilen ikiçäklikde bolsak-da, men ne aljyraýardym, ne-de gorkýardym. Men diňe gören zatlaryma aňka-taňka bolamsoň, ruhum galpyldap, *özümi* bolup geçýän zatlara gatnaşan ýaly duýýardym. Men töwerek-daşymdaky zatlaryň baryny mümkin boldugyndan özüme siňdirýärdim. Onsoň men ene-arslanyň gözüne dikanlap garadym. Şol pursatda men arka tarapymdan: “*Şu ogluň dogulmagy bilen, sen özünde ene arslany oýararsyň*” diýip jar eden sesi eşitdim.*

Dumly-duşa *ýaýraýan şanly we ajaýyp altyn öwüşginlikde* ähli zat tamamlandy. *Ýadyma düşýän* indiki zat – daň atdy we ukudan doly oýandym. Meniň ähli duýgularym ýalaňaçlanan ýalydy, *ýöne* bu gorky sebäpli däl-de, başdan geçiren sarsgynlygym sebäplidi. Men *ýaňy* ja nämäniň *şayady* boldum? Men birnäçe pursatdan biziň dünýämiziň

hakyky, baky we kämil gökler dünýäsiniň wagt bilen baglanyşan kölegeleýin ýa-da bölekleýin aýanlygydygyna aň ýetirdim.

ENE ARSLAN KIMIN GALK

Daňyň alagaraňkysynda ukudan doly oýananymda, ýüregim gürsüldäp urýardy, inim dyglaýardy. Şonda men adaty hysyrdyly günlerde aňsatlyk bilen sydyryp biljek zatlarymy maňa açmak üçin, Hudaýyň bu ene arslan baradaky görnüşi iberendigini duýdum. Ol bu ýerde meniň ünsümi doly gurşap alypdy. Men kalbymyň her bir bölejigi bilen diňşirgenýärdim. Otagym solgun we boş bolup göründi, ol meniň edil şu pursat gören doýgun, ýiti reňkler dünýäsine çapraz gelýärdi. Beýleki dünýäniň sesleri bilen deňeşdireniňde, ýerdäki säheriň sesi boguk kimin eşidilýärdi. Bu görnüşiň soňky pursatlaryny sypdymakdan gorkup, gymyldaman ýatdym. Gözümi ýumdum. Hawa, hemme zat öňküsi ýalydy: ene arslan, münber, ýazgy, owadan görnüş we ses.

Birnäçe wagtdan ýüregim köşeşip başlady, men rahatlanyp, gözümi açdym. Münberdäki ýazgyny barlamak üçin, ýatan ýerimden Mukaddes Kitaba elimi uzatdym. Meni kesgitli bap ýa-da aýat bilen baglanyşygynyň bolup-bolmazlygy gzyklandyrýardy. Eger bar bolsa, onda Çölde kitabynyň 23-nji babynda näme ýazylgyka? Men sahypalary agdaryp, terjimeçiniň ýazan sözbaşyny görenimde, onuň Bilgamyň pygamberligi baradadygyny göremsöň, ýüregim doňan ýaly boldy. Men onuň hakyky, ýöne nebsigara pygamber bolandygyny bilýärdim. Men okamagy dowam etdim, ýöne tä 19-njy aýada ýetýänçäm, hiç zat duýmadym diýen ýalydy:

“Hudaý ynsan däl ahyryn,
Ýalan sözlär ýaly.
 Ol adam ogly däl, pikirini üýtgeder ýaly.
 Heý, Onuň beren wadasynyň,
 Aýdan sözüniň bitmedigi barmy?
 Ine, Ol maňa Ysraýly ýalka diýip emr etdi.
 Hudaýyň Özi ýalkanda, men ony üýtgedip bilmeýärim.
 Men Ýakuba hiç hili betbagtlyk ýokdugyny,
 Ysraýylda bela-beteriň bolmajagyny görýärim.
 Ysraýyl Hudaýy Reb olar bilendir.
 Olar Ony öz patyşasy hökmünde alkyşlaýarlar.
 Olary Müsürden çykarýan Hudaýdyr,
Ýabany öküziň güýji deý güýç bilen çykarýar.

*Ýakuba hiç bir doga-jady täsir etmez,
Ysraýylyň garşysyna täleý garanyň peýdasy ýokdur.
Indi bolsa Ysraýyl we Ýakup hakda:
‘Gör, Hudaýyň eden zatlaryny!’ diýerler”.*

Çölde 23:19-23

Bu sözler Hudaýyň sadyklygy barada şeýle köp diýýär. Onuň wadalary berk we mizemez, Onuň ak patalary üýtgeşsizdir. Hudaýyň sadyklygy sebäpli Ysraýylyň doga-jadynyň we näletiň netijelerinden goralan we azat gelejege umydy bardy. Bularyň bary maňa eýýäm bilýänlerimi ýatladýardy, ýöne indiki aýat welin meni sarsdyrdy.

*Seret, halk şir dek oýanyp,
Arslan deý ýerinden turýar!
Ol indi awuny iýip doýýança,
Öldürenleriniň ganyndan ganýança köşeşmez*

Çölde 23:24, awtoryň nygtamasy

Men ýukajyk kagyзда ýazylan bu zabun sözleri galpyldy bilen okadym: “...*şir dek oýanyp, arslan deý ýerinden turýar*”. Gözümiň önünde şeýle surat janlandy: erkek arslan bilen ene arslan otuň arasyndan ör boýuna galýarlar. Olar turanlarynda, bu asuda surat dartgynlaşan ýaly boldy. Janly-jandarlaryň bary arslanlaryň öz ornuny üýtgedendigini duýup, olara üns bilen äňedip başladylar. Altynsow arslanlar indi ýatanokdylar, olar ysyrganyp, öz araçäklerini gözden geçirip, ýerinden ugramaga taýyndylar. Olar, belki, ajygandyr ýada araçäkleriniň serhedini bozan duşmanyň bardygy olary biynjylak edendir. Eger şeýle bolsa, onda olar bu ýerde hojaýynyň kimdigini mälim etmäge wagt bolandygyny *görkezýärler*.

Arslanlar ýerinden galan pursadyndan tä herket etmegini bes edýänçäler, töwerek-daşdaky dartgynlyk gowşamady. Eger arslanlar birahat ýagdaýda galan bolsalar, onda janly-jandarlaryň ählisi hem tä arslanlar öz awuny tutup, gerk-gäbe doýýançlar rahatlanyp bilmezdiler.

Olaryň oýanmasy bilen men hem öz ruhumda olaryň güýjüni duýdum. Erkek arslan bilen ene arslanyň ukudan turup, hereket edip başlaýşyny görüp-de, muňa maýyl bolmaýan barmyka? Muňa seredeniňde, oňa dyngysyz garap otursa bolýar. Ýöne bu meniň üçin näme aňladýarka? Bu altynsow ýabany gudratyň maňa näme dahyly barka?

Bu görnüş meniň gyzylanmamy oýarýardy we şol bir wagtyň özünde-de meni özünden iterýärdi. Men ene arslanlaryň pişikler kimin Gün şöhleleriniň astynda meýmireýşine seretmegi halaýardym, ýöne awlamak we awuny öldürmek suratlary meni gorkuzýardy, hatda ýigrenç hem döredýärdi. Men National Geographik ýa-da Wild Kingdom gepleşiklerine tomaşa edenimde, uly pişikleriň antilopalary ýa-da zebralary iýşine seredip bilmän, gözlerimi ýumýardym.

Şu pikiler aňyňa gelende, geçen aňşam gören görnüşimdäki: “Şu ogluň dogulmagy bilen, sen özüňde ene arslany oýararsyň” diýlen sözler ýadyma düşdi. Bu nämäni aňladýarka? Men güýçli, gaýduwsyz ene arlan bilen düşegimde ýatan äpet göwreli aýal bilen arasynda hiç baglanyşyk göremokdym. Maňa ene arslan diýmek ýaňsylama bolup eşidilýärdi. Men soýa önümlerini iýýärdim, men ganly et iýýän ýyrtyjy däl-de, berk wegeteriýançydym. Gözegçiligimden daşary bolan zatlaryň ählisi meni eýmendirýärdi; adamlar bilen duşuşanymda bolsa köplenç özümi ynamsyz duýýardym.

Meni aýratyn-da güýçli we özüne ynamy bolan aýallar hopukdyrýardy.

Göwrelilik maňa togtamak üçin bahanama öwrüldi. Oglumyň göwrämde galmagyndan birnäçe aý ozal yhlas bilen dileg eden pursatlarymyň birinde men garşylyk görkezmeäni bes edip, Hudaýa şeýle diýdim: “Bolýar! Men Seniňki. Goý, durmuşymda Seniň islegiň amala aşsyn! Men Seniň aýdanlaryňyň baryny berjaý ederin. Eger Sen isleseň, men hatda aýallara hem ýüzlerin”.

Ýöne göwrämde çaga galandan soň, beren wadalarym indi ýatyrylýar diýip pikir etdim. Men Hudaýyň tabşyrygynyň we ony berjaý etmäge razy bolmagymy synag hökmünde – Ybraýymyň öz ogly Yshagy gurban etmäge taýyndygyny görmek üçin berlen synag ýaly diýip hasapladym. Maňa, belki, öz taýýarlygym üçin goşmaça utuklary alyp, öz wadamy asla berjaý etmek hem gerek bolmaz.

Ýöne şu görnüşden soň men göwrelilikden ozal beren razylygymyň heniz-de güýje eýedigine aň ýetirdim.

Ýöne ogul baradaky söz näme aňladýarka?

Göwrelilik döwürüm men gyzym bolar diýip çaklaýardym ahyrin. Tanýslarymyň hemmesi biragyzdan maňa gyzymyň boljagyny aýdýardy. Ogluň boljagyny hiç kim hatda agzamaýardy. Ýene-de bir oglumyň bolmagy barada pynhanlykda umyt edýän ýeke-täk mendim.

Men gulaklaryma ynanman, başymy silkidim. *Eger şularyň haýsydyr*

biri hakykat bolup, men dogrudan-da ene arslana öwrülmeli bolýan bolsam, onda, elbetde, bu ýakynlaşýan özgerişlikleri ýene kimdir biri görendir. Bu görnüş hakykatdan-da ýene bir çynlakaý tassyklanma *mätäçdi*.

TASSYKNAMANYŇ GÖZLEGINDE

Birnäçe hepde geçdi we biziň şäherimize bir hoş habarçy aýal geldi, men ony sylaýardym. Bu meniň üçin mümkinçilikdi! Ol meni we ýene-de bir göwreli joramy naharlanmaga çagyrdy. Joram örän üstünlikli telekeçidi, ol *güýçli iman* edip, *öz çägini* – tutuş Aziýany Hoş Habar wagyzlary bilen sarsdyrýardy. *Belki, ene arlan baradaky görnüş onuň üçin bolandyr?... Men naharyň başynda bu meseläni gozgap, onuň muňa nähili seslenjekdigini göresim geldi.*

Biziň günortanlyk naharymyz Floridanyň Winter Park-ýnda bolup geçdi. Howa açyk we güneşlidi. Biz üçümüz şäherde biraz gezelenç edip, özümi nahar başynda oturgyja goýbernimden soň, *shopping wagty dostlukly söhbetdeşligimizde ene arslany nädip agzap biljekdigim barada oýlanyp başladym. Biraz soňra, nahar iýip otyrkak, şeýle mümkinçilik döredi.*

Meniň joram gyza garaşyandygyny aýtdy, hoş habarçy aýal bolsa muňa begenip, belki, meniň-de gyzymyň boljagyny aýtdy.

– Emma ýene bir ogul bolsa näme? – diýip soradym.

Ol meniň şeýle zady mümkin hasaplaýandygyma gaty geň galdy; ol muny eýýäm üç oglumyň bardygy we Jony alada gurşamak üçin oňa gyzyň gerekdigi bilen esaslandyrdy. Hut şol pursatda hem men ene arslan we ogul barada jar edilen düýşümi olara gürrüň bermegi karar etdim.

Men munuň haýsy hem bolsa bir mana eýedigini babatda ynamsyzdym. Umuman, men munuň manysyzdygyny bilýärdim. Galyberse-de, men bularyň ählisi babatda gaty bir ynamly hem dälidim. Men görnüşiň hakykydygyny bilýärdim, emma öz birahatlygym sebäpli özüm bilen ene arslanyň arasyndaky baglanyşyga kembaha garaýardym. Men gürrüňimi dowam edip, başdan geçiren duýgularymy beýan etmäge synanyşdym. Emma muňa özümiň düşünmeýän halyma, maňa düşünjeklerine nädip umyt baglaýyn? Meniň bulaşyk sözlerim olaryň aljaryňňy ýüzlerinde şöhlelenýärdi. Men olaryň maňa düşünmeýändigine aň ýetirip, gürrüňimi kesdim.

Netijede, oňaýsyz uzyn dymyşlyk döredi. Şol aralykda hoş habarçy aýal maňa şübhe bilen seredip:

– Sen takmynan haçanrak dogurmaly? – *diýip sorady.*

Men utanyp:

– Onunjy oktýabrda – diýip jogap berdim we manyly sözleri aýdyp bilendigim sebäpli ýeňillik duýdum.

Ol oturgyjyň arkasyna ýaplanyp, başyny ýaýkap, ynam bilen:

– Ýok, ýok, seniň şol wagta çenli ene arslana öwrülmeğiň mümkin däl.

“Men seniň bilen ylalaşýan!” diýip gygyraýasym geldi, ýöne özümi oňaýsyz duýup, başymy *çalaja* silkidim. Men bir tarapdan ýeňillik duýdum, başda bir tarapdan bolsa biraz gaharlандым, aljyradym we hatda belli bir derejede göwnüme deglen ýaly duýdum.

Meniň şol wagta çenli ene arslan bolup bilmejekdigimi aýdyp, ol nämäni göz öňüne tutduka? Ýaňy bir ýaz aýlarydy, oktýabr aýyna çenli baş aý bardy! Galyberse-de, ene arslana öwrülmeçlik üçin näçe wagt gerek bolar? Öz görnüşimi olar bilen paýlaşmak nämäme gerekdi diýsene? Men garaşyp, dogrudan-da ogluň boljagyny bilmeli ekenim.

Meniň aljyraňňy halymy görüp, ol aýal şeýle diýdi:

– Sende Hudaýyň heniz-de işlemeli zatlary köp... Olaryň baryny oktýabr aýyna çenli tamamlamak mümkin däl.

Hä, indi düşnükli. Bu aýalyň *gönümelligini halamandygyma garamazdan, onuň pikiri bilen ylalaşdym.* Men dymyp, pikirlerimi özümde saklamagy ýüregime düwemsoň, söhbetdeşlik öňki adaty akymyna dolandy. Bu aýal mendäki göz-görtele görnüp duran zatlary aýtdy ahyrn. Men durmuşymyň köp çäklerindäki şübhelenmelerim bilen ynamsyzlygymdan halys ýadapdym. Hatda ýanýoldaşym Jon hem maňa şeýle diýýärdi: “Liza, seniň *şeýle* düşüňjeleriň bilen ýaşamak gaty agyr bolsa gerek, sebäbi sen gorkulardan we aladalardan dos-doly”. Ol mamlady. Ýagdaý gitdigiçe erbetleşýärdi. Men uzakwagtlayyn dikeldiş taslamasy bolmakdan ýadadym.

INDI BAHANA BOLMAZ

Men köp ýyllaryň dowamynda dürli bahanalary aratýardym. *Men rak keselini ýeňen aýaldym, ozal şowsuz geçmişli, şindi bolsa heniz mekdebe gatnamaýan çagalaryna çydajak bolýan öý bikesidim.* Hudaýyň meniň üçin uly maksadynyň bolmagy mümkin zatmy?

Mende güýçli, hatda gaýduwsyz bir zadyň oýanmagy, eýsem mümkinmi? Belki, maňa batyrgaý bolmaga wagt gelendir. Eýsem men ýaşkam töwekgelligi halamaýardymmy näme? Gelejekdäki hünärim barada oýlananymda, hakyna tutulýan ganhordan tä kosmonawta çenli bolan ugurlary hyýalymda özüme deňäp görýärdim.

Hawa, men *çopanyň aýalynyň we mylaýym mesihi zenanyň keşbine laýyk gelmek üçin ýitiren şol batyrgaýlygymyň birazajygyny gaýtarasym gelýärdi. Men güýje we owadanlyga beslenmek üçin, el-aýagymy ýazmaga taýýardym. Men özümi ejiz we zeýrenýän aýal hökmünde kabul edilmegimden ýadadym. Men öz geçmişimiň agyrysyny gaýta-gaýta duýmakdan ýadadym. Men kynçylyga taýýardym. Men ýanýoldaşymyň güýçli we yhlasly mesihidigini halaýardym, ýöne men onuň arkasyna bukulmakdan ýadadym. Hemişe ikinji derejeli zatlar barada pikirlenmäge ýadadym. Bolansyramakdan ýadadym. Belki, ene arslan baradaky görnüň hut maňa gerek bolan zatdyr!*

Mylaýym we seresaply bolmaga derek, men biraz hem bolsa gaýduwsyz we maksada okgunly bolmaga taýyndym. Şol gün, nahardan soň, ulagymyň ruluny adatdakymdan has mäkäm tutup, öýe barýardym. Men özümiň her hili hem bolsa howpsuz “hondamda” özüňi arslan kimin duýmaklygyň nähili bolýandygyny barlasym geldi. Mesihi aýdymalaryň soňky çykan toplumyny batly aýtdyryp, tans oýnaklap, maşynymyň gapdal aýnalaryny açdym-da, “ýalymy”, ýagny saçlarymy kondisionere däl-de, ýeliň ýaýmagyna ygtyýar etdim. Şindi bu zatlaryň bary oglanlyk bolup görünýär (galyberse-de, ene arslanyňky ýaly bolmaýar). Men äýnegimiň pişik şekilli linzalaryndan yzdaky zatlary görkezýän gapdal aýnadan buýralanyp duran melirlenen saçlary gördüm... *Daýan-a, şu saç tarlarymda ýabany arslanyň altynsow öwüşgini ýokmy näme?*

Men oktýabra çenli öwrülmerinmi? Päheý! Men indi özümi görkezzerin! Ene-arslan – bu men!

Bolup geçen zatlaryň zynjyrlary – nahar başyndaky gödekligim, joramyň gönümel sözleri we özara bagly bolmadyk pursatlar gyzykly ýagdaýlaryň *başlangyjy boldy. Hemme zat, hamala*, kimdir biri meni uruşmaga çagyran ýaly, men hem bu çagyryşy kabul eden ýalydym.

Oglum Arden Kristoferiň (onuň ady “ýalyňly, dogumly, ak pataly” diýmegi aňladýar) dogulmagy bilen, içimde birzatlar özgerdi. Ýene bir çagamyň dogulmagy işimi öňküden-de artdyrandygyna garamazdan,

men ünsümi gyz perzent bolmaklyga gönükdirdim. Bilýäňizmi, beýleki köp ejeleriňki ýaly, meniň hem Hudaý bilen gatnaşygym dartgynlydy. Men gündeki hysyrdyly işe bütinleý çolaşmagyň bäre ýanyndadym. Men etmeli zatlaryma – meniň şeýle wajyp hasaplaýan we gitdigiçe köpelyän zatlara juda garaşly bolanlygym üçin, özümiň aslynda kimdigimi unudypdyryn. Men ikerjiňlenmelerden doludym. Meniň durmuşym ownuk, egosentrik, izolirlenen, nalajedeýin, howpsuz we netijesizdi. Adymyň nämedigi, ärimiň we çagalarymyň kimdigi ýadyma düşýärdi, ýöne öýüň hysyrdyly işleri, ýanyoldaş we ene hökmündäki jogapkärçiligim özümiň Hudaýyň gyzydygymy unutmaga mejbur edipdi.

Bu zatlar aňyňa baryp ýetenden soň, Hudaý pessaýja ses bilen meni güýçli diýip ykrar etmäge we adymy başgaça tutmaga başlady. Beýlekileriň ählisi üçin edýän işim bilen bagly adym bardy. Men öz çagalarym üçin ejedim, ýanyoldaşym üçin aýalydym, ýygnagyň agzalary üçin çopanyň aýalydym, emma Hudaý üçin bolsa *gyzydym*. Men ünsümi ýöne Oňa degişli bolmaga we mundan gelip çykýan netijelere gönükdirenimde, adaty günlerim *ýaşaýyş güýjünden dolmaga başlady, kalbymda rahatlyk peýda boldy. Ýüregim giňedi.*

Arden doglandan soň men başgalara kömek etmek üçin, öz *çekinjeňligimiň, gorkymyň, şowsuzlyklarymyň, rahatlyk çägimiň* saýasyndan çykyp başladym. Ardeni emdiren döwürümde *“Men durmuşymy gözegçilikde saklamaýaryn we bu maňa ýarayar!”* atly ilkinji kitabymy ýazdym. Bu kitabyň ýazylmagy öňümde täze dünýäni açdy. Men açyk göwünlige küýsän tutuş milletimiň aýallaryna birdenkä ýüzlendim. Olaryň agyrylaryna, sagdyn gatnaşyklara bolan aç-açan mätäçliklerine jogap berip, kitap ýazmagymy dowam etdim.

Wagt geçdi, biz güneşli, yssy we çygly Floridadaky öýümüzden başga ýere – güneşli, sowuk we gurak Kolorada *göçdük. Bu ýere göçmegimiz bize köp wagtymyzy öýde geçirmäge we tegelek stoluň başynda ýygnanmaga mümkinçilik berdi. Galyberse-de, biz durmuş endiklerimizde köp zatlar üýtgetmeli bolduk. Soňraky on ýylyň dowamynda meni birnäçe gezek (muny görer ýaly köp gezek däl) ene-arslan diýip atlandyrdylar. Men muňa ýöne ýylgyraýadym, indi gorkak, çekinjeň öý pişijegi däldigime guwanýardym. Men özümiň şahsy özgerişim we ene arslan baradaky wakam tamamlandy diýip hasaplaýardym.*

Emma men ýalňyşan ekenim.

LIZA, BU SAŇA DEGIŞLI DÄL!

2007-nji ýylyň güýzünde ene arslan ýene-de maňa göründi. Men ajaýyp Täze Zelandiýada geçirilen aýal-gyzlaryň konferensiýasynda wagyz eden köpsanly myhmanlaryň biridim. Bu konferensiýa şeýle köp myhman gelensoň, ýygnak gelenleriň hemmesini sygydymak üçin yzly-yzyna iki konferensiýa geçirmeli boldy.

Birinji konferensiýa ýygnagyň binasynda, ikinjisi bolsa *Auklend arenasynda* geçdi. Biz birinji konferensiýany tamamlap, ikinjisini geçirmek üçin arenanadyk. Ýygnak başlandy. Wagyzçylar ökde, rehimli we Sözüň wepaly hyzmatkärleridi. Ýöne günortanlyk arakesme wagty men näbelli bir sebäbe görä birahatlanyp başladym. Bu meniň ýeterliksiz taýýarlygym üçin däldi – *men birinji konferensiýada aýdanlarymy ýöne gaýtalaýmalydym. Ýöne haýsydyr bir garşylyk duýýanlygym sebäpli wagzımyň oňýanynda dileg etmelidigimi duýdum.* Men bu garşylygyň delegatlardan (olar öz saýlawlaryny özlere edipdi), beýleki wagyzçylardan we gurnaýjy ýygnakdan däldigini bilýärdim. Biziň hemmämiziň ýüregimiz birdi, biziň hemmämiz sežde we wagyz etmäge, aýallary ruhlandyrmaga taýýardy. Emma howada haýsydyr bir zatlar gaýmalaşýardy. Belki, Hudaý meniň ünsümi çekjek bolandyr. Men ýekelikde galyp hemme zatlary aýyl-saýyl etmelidim. Şonuň üçin-de, myhmanadaky otagyma dolandym, onuň penjireleri Oklend aýlagyna çykyp durdy.

Men otagyň içinde aýlanyp ýörşüme aýlag tarapa ellerimi galdyryp, Hudaýyň ugrukdyrmasy we düşüňjesi üçin dileg edýärdim, iPod-yndaky “Biz hemişe ýeňişli gygyrýarys!” aýdymyň sözlerine goşulyp aýdym aýdýardym. *Öz ýüregimi taýynlamak üçin, Hudaýyň durmuşymda eden ähli ýagşylyklary üçin Oňa minnetdarlyk aýdyp başladym. Şol günüň oňüsyrynda men “Zenan aladasynyň güýji” atly kitabymyň golýazmasynyň soňky taýýarlygyny tamamladym, şonuň üçin-de ýazmak we barlamak işiniň tamamlanandygy üçin Hudaýa minnetdarlyk aýtdym. Kitabyň ýazylyşy meniň üçin dogruma çalyň edýärdi, hut şu sebäpdenem dilegimiň sözleri şeýleräki: “Hudaýym, minnetdar! Bu amal boldy! Men şu golaýda galama ýapyşasym gelenok!”*

Birdenkä Hudaýyň ruhuma: *“Seniň şeýle niýetdediğiň Meni gaty gynandyrýar..., sebäbi Men seniň ýene-de ýazyp başlamagyňy isleýän!”*

Näme? Men Hudaýa gerek?

Hudaý sözüni dowam edip, şeýle diýdi: *“Men saňa strategiýany edil Göklerden bererin. Sen ony Meniň Sözümden taparsyň. Sen bu strategiýa doly düşüniş bilmersiň, şonuň üçin-de Men ony saňa kem-kemden açaryn. Meniň gyzlarym ýygnananda suraty tutuşlygyna görüp bilmegiňiz üçin, sen Meniň aýtjaklarymy ýazyp almaly we ýatda saklamaly. Eger sen surata öz bölegiňi ýerine goýmasaň, ol tamamlanmadyk bolar”.*

Birdenkä öňümde ýene-de ene arslan peýda boldy.

Onuň gujuryna we ajaýyp owadanlygyna maýyl bolup durşuma, Hudaýyň şeýle diýenini eşitdim: *“Men ogluň dogulmagy bilen sen ene arslany oýararsyň diýip aýtdym. Men saňa ene arslan sen diýip aýtmadym”.*

Akylımyň çäkli, akmak we ynsan aňydygyna birdenkä aňyma baryp ýetdi. Ses bolsa şeýle diýmesini dowam etdi: *“İsa – Ýahudanyň tiresinden bolan Arslan, Onuň gelinliginiň ene arslany oýarmagyna wagt ýetdi. Ene arslanlaryň häsiýetlerini we durmuş ýörelgesini öwren”.*

Soňra men birinji prinsipi eşitdim:

Ene arslanlar awa bile çykýarlar.

Men diýseň haýran galdym. Eşiden zadym Mukaddes Ýazgylara laýykmydy? Bu nämäni aňladyp bilýär? Mesihi zenanlar öz näzikliginde güýjüň bardygyna we çaga ulaltmaktaky ukyplarynyň ähmiýetine ýaňy-ýaňy düşüniş başladylar. Hudaý bolsa indi maňa olara ene arslan diýip atlandyrmagy buýurýar. Bu ikisi biri-birine nädip laýyk gelýär?

Men: *“Belki, Hudaý Öz gyzlarynda haýsydyr bir gaýduwsyz we ýabany zatlary oýarasy gelýändir”* diýip oýlandym.

Gözümiň öňünde bolsa ýene-de Çölde kitabynyň 23-nji baby peýda boldy; men onda mesihi zenanlary aýaga galmaga çagyryan çagyryşy gördüm. Hut şol ýerde we edil şol pursat men ene arslanlaryň durmuşyny öwrenip, olar bilen Hudaýyň gyzlarynyň arasyndaky meňzeşlikleri tapmagy ýüregime düwdüm. Indiki iki ýyly men arslanlary öwrenmäge, synlamaga we beýan etmäge sarp etdim. İlkibaşda men aýallar bilen urkaçy arslanlaryň arasyndaky meňzeşligi diňe göni manysynda, ýagny Hudaýyň maňa beren görnüşini aýtmazdan tapmakçy boldum, ýöne wagtyň geçmegi bilen men bu görnüşüň diňe

meniňki bolup galmaly däldigine aň ýetirdim. Ene arslan maňa *özümiň üýtgeşik bir adam bolanym üçin görkezilmändi. Şeýle-de men bu görnüşi pygamber bolanym üçin başdan geçirmändim. Bu görnüş maňa şunuň üçin görkezilipdi: Hudaý men muny haçan hem bolsa bir wagt hemmeler eşider ýaly jar etjekdigimi bilýärdi.*

Men her gezek: “Sen ene arslany oýararsyň” diýen jümläni aýdanymda, munuň aýallara nähili täsir edýändigini hakykatdanda görýärdim. Käwagt bu seslenme ümsüm bolýardy, ýöne içlerinde haýsydyr bir bulaklar açylýan ýaly, gözlerine ýaş aýlaýardylar. Käwagt olar hut şu pursat aýanlykdan dem alan ýaly demleri tutulýardy we owadan, gaýduwsyz bolmagy özleri üçin adaty zatdygyna aň ýetirýärdiler. Men seslenmeleriň diýseň položitel bolandygyna ynanýaryn, sebäbi Hudaýyň her bir gyzynda hem guzujyk, hem-de ene arslan gizlengidir. Bu ene arslanyň oýanmaly pursady ýetip gelendir.

Ene arslan barada oýlananymda ýüzüm ýylgyryşdan ýaňa ýagtylyp gidýär. Men gerişlerimi ýazyp, katdymy dikeldýärim. Jandarlaryň arasynda ene arslan maňa özümi buýsanç bilen zenan duýmaga mümkinçilik berýär, sebäbi onuň güýji babatda şübhelenýän ýokdur. Şeýle-de, erkege öz erkeklik güýjüne buýsanmaga mümkinçilik bermekde arslandan başda jandaryň keşbi bardyr öýdemok. Arslan – ähli jandarlaryň şasy, şonuň üçin-de şa melikäniň kimdigi babatda hiç şübhe-de ýokdur.

SYN ET... WE ÖWREN

Biziň düşünjämizi täzelemek maksady bilen Hudaý ünsümizi älemiň sadalygyna gaýta-gaýta gönükdirýär. Mysal üçin, Isa Mesih bize güllere syn edip, Hudaýyň bizi olardan has oňat geýindirip, has köp alada edýändigini öwrenmegimizi maslahat berýär (ser.: Matta 6:28; Luka 12:27).

Edil şu tärde Gökler hem Hudaýyň şan-şöhratyny yglan edip, Onuň dogrulygyny aýan ederler (ser.: Zebur 18:2; 49:6).

Gökler Onuň dogrulygyny jar edýär.
Ähli halklar Onuň şan-şöhratyny görýär.

Zebur 96:6

Ýaradylyşyň ýabany we merdana owadanlygy penjire hökmünde özümi ýaradan Hudaýy çalaja görmäge mümkinçilik berýär. Biz bu

penjiräni giňden açyp, Hudaýyň solmaz we çäksiz owadanlygynyň özümüzde gökler galpyldysyny oýarmagyna ygtyýar etmeli. Biz Hudaýyň ýaradanlarynyň gudratyna açyk nazar bilen synlanymyzda, bu bizde Oňa bolan küýsegi oýarýar. Biziň ruhumyz görýän zatlarymyza seslenýär. Ýaradylyş şuny jar edýär: “Mundan-da has beýik zatlar bar! Görýänleriňden has beýik zatlar bar. *Eşidýänleriňden has beýik zatlar. Ynsan çüýremekliginden has beýik zatlar bar. Mukaddes ýerde tagt gurnap oturan ebedi Hudaý bar!*”

Isa Mesih ýeriň binýady tutulmazdan öň gurbanlyk guzusy hökmünde geldi, ýöne Aýanlyk kitaby Ony bize Arslan hökmünde aýan edýär:

Şonda ýaşulularyň biri maňa şeýle diýdi: “Aglama! Ine, Ýahuda tiresinden, Dawudyň kökünden bolan Arslan üstün çykdy. Ol ýedi möhür bilen möhürlenlen düýrlenlen kagyzy açmagy başarar”.

Aýanlyk 5:5

Ol biziň hem Arslanymyz, hem-de Guzumyz. Biri-birine şeýle gapma-garşy bolan keşpleriň şeýle utgaşmasy, heý, boljak zatmy? Aýanlyk kitabynda Ýahuda tiresinden bolan Arslanyň “ýedi möhür bilen möhürlenlen düýrlenlen kagyzy açmagy başarjakdygy” barada aýdylýar. Bu kitaby ýazan Ýohanna tutuş gökleri, dünýäni we hatda ýerasty dünýäni agtaryp, bu ýedi möhüri döwüp, gelejegi kemkemden açmaga mynasyp hiç kimi tapmansoň möňňürüp aglady. Şonuň üçin-de onuň ýanynda duran ýaşuly oňa göwünlik berip, has *ünsli seretmegi* ündedi, sebäbi biziň Guzymyzda Arslanyň häsiýetleri bildirip durdy. Möhürleri döwmäge diňe Ol mynasypdy.

Ýyrtmak we parçalamak aslynda ýowuz iş. Ybadathananyň berk tutusynyň ýokardan aşaklygyna zarply ýyrtylyp, ikä bölünişi ýadyma düşýär (ser.: Mark 15:38). Men muny halaýaryn, sebäbi Hudaý bizi Ondan aýyrýan ýa-da Onuň bilen bolmaga päsgel berýän zatlaryň islendigini hemişe parçalaýar. Hudaýyň syrly Aýanlyk kitabynda düýrlenlen kagyzyň möhürleriniň döwürmesi tutuş ýeri herekete getirendigi barada aýdylýar.

TEBIGAT RUH BILEN
DILDÜWŞIKDE BIZI
EMANSIPIRLEMEK ÜÇIN
ÝARADYLAN.

- RALF UOLDO EMERSON

Hatda edil şu pursat hem men Hudaýyň biziň her birimizde Özüniň bir bölejigini açyp aýan etmegi küýseýändigini duýýaryn. Eger şeýle bolmaýan bolsa, onda ahyrzamanyň şu ägirt taryhyny ýazmak Oňa nämä derkar? Eger ol özünde biziň her birimiz üçin aýanlygy saklamaýan bolsa, ony ýazmak nämä derkar? Men Hudaýyň bizi ruhdan düşüp, gözýaş dökmäge däl-de, gözlerimizi galdyryp, ähli zady hakyky nurunda görmäge çagyryandygyna ynanýaryn.

Gökleriň aýanlygy we danalygy ýer ýüzüne ýaň salýar. Gökdäki Atamyzyň Öz ýaradan zatlaryna ýüreklerimizi açmaklygy niýetlemesi neneň ajaýyp! Her bir ösümlük, jandar, tebigatyň her bir bölejigi hamala: “Galk-da, ilkibaşdan ýaradylyşyň ýaly bol” diýýän ýaly. Eýýup pygamberiň aýdyşy ýaly, tebigata bizi öwretmek üçin güýç salnandyr.

... Ol bize ýer ýüzündäki haýwanlardan köp öwredýär, bizi gökdäki guşlardan akylly edýär.

Eýýup 35:11

Hudaýyň söýgüsiniň belentligini we bize Öz danalygyny bermek üçin edýänlerini beýan etmäge söz ýetmez. Ýöne bu bizi geň galdyrmaly däl. Çünki Ol şuny jar edýän Ýaradyjydyr:

*Çünki jeňnel jandarlarynyň ählisi —
müňlerçe daglaryň haýwanlary Meniňki.
Men bilýärim dagyň ähli guşlaryny,
meýdan jandarlarynyň bary Meniňki.
Eger aýksam-da, saňa aýtmaym,
çünki dünýä hem ondaky ähli zatlar Meniňki.*

Zebur 49:10-12

Biz özümizi ýerdäki jandarlaryň ählisinden ýokary tutýarys, ýöne Hudaý olaryň hemmesini atma-at bilýär. Ýa siz Ony Öz ýaradan zatlary asla gyzyklandyрмаýar *öýdýänizmi?* Emma Ol ýaradan zatlarynyň ählisini Özi üçin ýaratdy ahyrin. Eger biz tebigata diňşirgensek, ol öz Ýaradyjysy barada bize köp zatlary açyp bilýär. Şüleýmanyň pähimleri kitaby bize şeýle diýýär: “Eý, ýalta, garynjanyň ýanyna bar; olaryň işleýşine seret-de, akyl al” (ser.: Süleýmanyň pähimleri 6:6).

Men Hudaýyň şindi şeýle etmegimizi soraýandygyna ynanýaryn. Ol ene arslana syn edip, ondan öwrenmegimizi isleýär. Ol bizi şuňa höweslendirýär: *“Gyzlarym, ene arslana serediň. Oňa ünsli syn*

ediň. Oňa öz gaýduwsyz häsiýetleriňizi, hiç zatdan heder etmeýän owadanlygyňyzy, çäksiz gujuryňyzy oýarmaga ygtyýar ediň. Şonda siz galkyp, Meniň sizi ilkibaşdan çagyryşymdaky ýaly batyrgaý aýallar bolarsyňyz”.

Arslanlaryň güýji we gaýduwsyzlygy aýallarda nädip açylýarka? Aýallar ene arslan kimin nädip galkyp biler? Biziň her birimiz muňa özboluşly sesleneris, ýöne ene arslanyň häsiýetine edilen gysga syn size aýanlyk berip biler. Indiki baplarda biz afrikan güneşiniň astynda meýmiräp ýatan ene arslany oýanmaga itergi berýän sebäplere garap geçeris.

Ol kuwwatlanmak üçin ýerinden galýar.

Ol başgalar bilen görüşmek üçin we olara äňetmek üçin ýerinden galýar.

Ol aw awlamak üçin ýerinden galýar.

Ol beýleki ene arslanlary goldamak üçin ýerinden galýar.

Ol ýaşlary goramak üçin ýerinden galýar.

Ol sürüsine howp salýan duşmana gaýtawul bermek üçin ýerinden galýar.

Ol öz şasy bilen ýöremek üçin ýerinden galýar.

Men ene arslana Gudratygüýçliniň her bir gyzynyň gujura beslenip, batyrgaýlykdan dolup, öz dünýäsinde özgerişlikleri amal edip biljek zenanyň keşbi hökmünde garap başladym. Seniň içiňde ene arslan gizlenilgimi? Şu kitaby okap tamamlajak döwürüňe çenli şu soragyň jogabynyň sende peýda bolmagy üçin, bu jogap bilen birlikde haýsydyr bir güýçli, ajaýyp ýabany zadyň sende oýanmagy üçin dileg edýärim.

NÄTANYŞ GÜÝÇ

Eger bütin dünýädäki zenanlar haçan hem bolsa bir wagt birleşseler, bu henize çenli asla görülmedik güýç bolar.

METÝU ARNOLD,
XIX ASYRYŇ IŇLIS ŞAHYRY WE FILOSOFY

Biziň edil şu döwür üçin oýanan bolmagymyz mümkin zatmy? Maňa bu jemlenýän güýjüň buşlukçylarynyň şaýady bolmak miýesser etdi. Uzak ýurtda Ýer togalygynyň beýleki ýarymynda, Ýewropada we hatda öz ýurdum Amerikada gürrüňsiz giňgerimleýin herekete öwrüljek işiň ilkinji miwelerini gördüm. Bu hereketiň ilkinji ädimlerinden, edil gyzlar ýaly, ol çalt depgin bilen ösüp, edil zenan ýaly kämilleşýär. Şu epigraf kalbyňyzyň jümmüşinde haýsydyr bir nätanyş we amal edilmedik zatlary oýardymy? Men bu sözleri ilkinji gezek okanymda, gaty haýran galyp, hatda demim-de tutulyppy.

Meniň fiziki seslenmäm biziň amal edilmedik mümkinçiliklerimiziň mukdaryna bolan seslenme öýdýän. Şu kitabyň adyndan belli bolşy ýaly, men sizde haýsydyr bir ýabany, paýhasly we ajaýyp zady oýarasym gelýär. Zenanlaryň başgalaryň bähbidi üçin nädip birleşip bilýändigini barada *oýlanmaga çagyryşaryn. Eger zerur bolsa, yokardaky epigrafy ýene bir gezek okap gör, sebäbi oňa salnan umyt az salymlyk nazardan has köp zada mynasypdygy gürrüňsizdir; bu hakykat siziň bütin ünsüňize mynasypdyr.*

Töwekgellik ediň-de, öz-özünüňden şuny soraň: Metýu Arnoldyň

sözleri haýsydyr bir bir teoriýadan, syýasy ritorikadan ýa-da umydy goldaýan çaklamadan has beýik zat bolup bilermi ýa-da ýok? Onuň paýhasly jümesi görgürlik, maslahat ýa-da pygamberlik bolup bilermi? Ol şol döwürde gelejege çişerilip, bizi ruhlandyrmak bilen, şindiki döwrümiziň gyzlaryny gördümikä? Ol şeýle birikmäniň öz döwründe mümkin bolmajak zatdygyny bilip, biziň döwrümizde amal edip boljakdygyna umyt bagladymyka? Şindiki döwürde munuň näderejede gerek boljakdygyna ol aň ýetirdimikä? Ol bu gelejekde seni we meni gördümikä?

Şu soraglaryň iň çyn jogaplary her bir zenanyň kalbynyň jümmüşinde ýerleşýändigine we olaryň sözler arkaly däl-de, zenanlaryň saýlaýan durmuşy arkaly mälim bolýandygyna ynanýaryn. Zenanlaryň bu soraga berjek jogaplaryna gatnaşma ukybymyz şu döwürde nähili ýaşadygymyz arkaly mälim bolar. Biziň gelejekdäki çözgütlerimiz ogul-gyzlarymyzy nähili terbiýelejerdigimiz arkaly mälim bolar; olaryň gelejekde dogry çözgütleri edip bilmegi biziň terbiýämize baglydyr.

Şu döwrümiziň zenanlary özlerine garşy gönükdirilip, olaryň medeni we dini garaýyşlaryny çäklendirýän köpsanly göreşlerden we könedan galan düşünelerden aýyl-saýyl bolmak üçin galkarlarmy? Ummanyň aňyrsyndaky edermen uýalarymyz gapdaldan hiç bir ruhlandyrmanyň bolmadyk ýagdaýynda-da öňe giderlermi? Biz, ýagny günbatar ýurtlaryň ýaşajylary, ünsi sowýan we biderek zatlardan ýüz öwrüp, ähli ünsümizi has ähmiýetli we möhüm zatlarda jemlärisimi?

ERTIRKI “ULY” MESELELERINIŇ
ÇÖZGÜDI ŞINDIKI KIÇI
ÇAGALARYMYZYŇ NÄHILI
ÖSÝÄNDIGINE BAGLYDYR
– MARGARET MID

Biziň goşandymyzy ähmiýetsiz we bu ymtlyşyň Hudaýdan dældigini nygtaýan pikirleri we garşy çykýan sesleri gysyp çykararysmy? Ýaşayan döwrümiziň strategiki ähmiýetine düşünerismi? Nyzamdaky ornumyzy eýelemek üçin, doktrinal tapawutlyklary we pikirleri bir gapdala aýryp taşlarysmy? Ýüreklerimizi we ellerimizi birikdirenimizde, ýaş tapawudy päsgelçilik döredermi? Biz imanda birleşerismi? Imandaky bu bütewülik iman edýänimizi hakykatda görkezermi?

Bu bütewülik mejbury bolarmy ýa-da durmuş zerurlygy? Bu bütewülik iman hereketlerimizde aýan bolarmy? Ol bizi haýsydyr bir parlak we özüne maýyl ediji, öňüni *böwetläp bolmaýan we ähmiýetli zadyň beýemçisi hökmünde aýan edermi?*

Biziň umumy işimiz umyt baglaýan zadymyza milt edişimizi aç-açan şöhlelendirip bilermi? Ol biziň tüýs ýürekden ynanýan zadymyzyň janly subutnamasy bolarmy? Bu iman hiç bir bähbit aramazdan, almak üçin däl-de, bermek üçin elini uzadyp bilermi? Munuň hut şeýle bolmagy üçin dileg edýäriň, sebäbi diňe şeýle bolan ýagdaýynda biziň şahsy çäklerimiz başgalaryň durmuşyna täsir edip biljek derejede giňär.

Hawa, men şindi sorayan we umyt edýän zadymyň uly bolmadyk giňelmedigini bilýäriň, yöne biz munsuz duran ýerimizden-de gozganmarys. Diňe şindiki ýerimize seretmek ýeterlik däl. Eger biz tutuş dünýä boýunça ýaýramak isleýän bolsak, çar tarapa seretmelidiris.

XIX asyra ser salanymyzda, zenanlaryň şol döwürde ses berme hukugynyň bolmandygyny görýäris. Şindi bolsa daş-töweregimize seredenimizde, öz seslerimiziň wajyplygyna düşüňäris. Öňümize garamak bilen, biz öz sözlerimizi we durmuşymyzy gelejek üçin miras bolup biler ýaly tärde gurmalydygymyza düşüňäris.

Öz gözýetimlerimizi giňeldip, durmuşyň köp çäklerine täsir edip başlamaga wagt ýetip geldi. Myşsalar dartgynlygy we basyşy duýanda, çeyeligini artdyrýar. Myşsalar süýndürmek çeyeligi artdyryp, şikeslenmeleriň öňüni alýar.

Sizi ene arslan bilen tanyşdyranymda, siziň durmuşyňyzy hem biraz “süýndürip” bilerin diýip umyt edýäriň. Men bu ene arslanyň özüňiz baradaky, näzikligiňiz, owadanlygyňyz, güýjüňiz, maksadyňyz, nikaňyz, dünýä we Hudaý baradaky düşüňjäňizi giňeltmegini isleýäriň.

Erkekler, dostlaryňyz, joralaryňyz we maşgalaňyz bilen nähili gatnaşandygyňyz we gatnaşyk gurýandyňyz babatda ene arslana size çagyryş bermäge ygtyýar ediň. Hatda ene arslan hem bökmezinden öň süýnmelidigini bilýär.

Biz şahsy durmuşymyzdaky çagyryşlar we bu dünýäniň zerurlyklary sebäpli deň derejedäki dartgynlygy duýýarys. Şonuň üçin-de, bu ägirt çägi gurşap bilerimiz ýaly, bize şol bir wagtyň özünde ikisini-de gurşayan aýanlyk gerekdir.

GÜÝÇDE ERKIN WE YGTYÝARLYKDA ASUDA

Sözümi dowam etmezimden öň, görnüşden soň ýüze çykan soragy siziň bilen maslahatlaşmak isleýäriň. Men şeýle pikir etdim: *“Hudaýyň adamlaryny beýan edýän Mukaddes Ýazgylardan mysal getirilen erkin*

ene arslan näme üçin şeýle weýran ediji zabunlyga gatnaşdyka?" Men alan görnüşim we onuň mende oýaran (we heniz-de oýarýan) pikirleri barada soňra köp gezek oýlandym. Men, ine, şeýle netijelere geldim.

Hudaý maňa ene arslana ondan gorkmagym ýa-da oňa passiw seslenmegim üçin görkezmandi. Onuň şekili meniň çäkli, gorkudan doly özenimi paş edip puja çykardy. Has giňişleýin suraty görmegim we gezmeleýän çäklerimi giňeltmegim üçin, Hudaý bu ene arslany gural hökmünde ulanyp, meniň gözlerimi açdy.

Syýahatlarymyň dowamynda men köp ajaýyp heýkelleri görýärdim. Kopengagende, Rimde, Londonda we Parižde ajaýyp edermenligi ýatladýan *ýadygärlikler bar; olar ýurduň garaşsyzlygy ugrundaky söweşlerde gazanylan ýeňişleriň* hatyrasyna bina edilen. Men sungatyň bu eserlerini surata düşürýärdim, olaryň kaşaň we solmaz owadanlygyna höwes bilen syn edýärdim.

Emma meniň görnüşimdäki ene arslan heýkel däl. Ol aýanlykdy. Aýanlyklar özleri bilen paş etmäni we sarsgynlygy getirýär. Ene arslanyň öňünde pižamada göwreli halyma bütin durkum bilen titräp durkam, onuň meni sarsdyrandygy we paş edendigi gürrüňsizdir. Ene arslanyň ýeke gezek hem gymyldamandygyna garamazdan, ol menden has janlydy. Onuň owadanlygynyň we güýjüniň nurunda men özümiň näçe ýitirendigime aň ýetirdim.

Gorky güýjümi, durmuşymy we owadanlygymy ogurlady. Men hakyky özümi ýitirdim we netijede, Hudaýyň men babatda niýetlänleriniň köpüsi amal edilmän galdy.

Ysraýyllaryň özlerini çekirtge kimin, kenganlary bolsa pälwan kimin görendikleri ýadyma düşýär. Emma Çölde kitabynyň 23-nji babynda biz Kengan ilatynyň ysraýyllara oýanýan arslan we ene arslan kimin garandygyny bilýäris.

Biz özümizi arslan uýamyz bilen deňeşdirenimizde, oýumyz bilen hakykatyň arasyndaky çaprazlyk hereket edip başlaýar. Biz haçan hem bolsa bir wagt onuň ýaly bolup bilerismi? Biz haçan hem bolsa güýjünde erkin we ygtyýarynda asuda zenanlar bolup bilerismi? Bize öz owadanlygymyzy göterip gezmek oňaly bolarmy?

Biz bu güýçli we şol bir wagtyň özünde-de asuda ene arslanyň keşbini özümüz üçin kabul etmelidiris.

Wagt gelýär – ene arslan aýaga galýar. Siziň üçin hem aslynda kimdigiňize aň ýetirmäge wagt geldi. Silkinmäge, galkmaga, hereket etmäge we oýanmaga wagt geldi.

Men “*güýjünde erkin we ygtyýarlygynda asuda*” jümläniň örän manyly we Hudaýyň zenanyňy anyk häsiýetlendirýändigini ýüze çykardym. Mähribanlarym, men size öz güýjüňizde erkin we öz ygtyýaryňyzda asuda bolmaga rugsat berýärim.

“*Güýjünde erkin we ygtyýarlygynda asuda*” diýen düşünjäniň utgaşmasy wagtyň geçmegi bilen bolýar.

Sen olaryň ikisinde-de güýjüň bardygyny göreniňde, olar birigip, bütewi bolýarlar. Dogrulykda rahatlanýşymyz ýaly, güýjüň nämedigine düşünmekde hem köşeşmeklik bar. Biz gaýgy etmegimizi bes edenimizde, rahatlyk tapýarys.

...rahatlyk tapanyňyzda halas bolarsyňyz;
güýjüňiz asudalykda we ynamda bolar...

Işaya 30:15, nygtama awtoryňky

Ine, biziň üçin jogap şeýledir! Has oňat düşündirişi göz öňüne getirmek kyn. Köşeş, Hudaýa bil bagla, şonda güýje beslenersiň. Biz *ähli zady öz güýjümüz bilen etmegi bes edenimizde*, biziň hakyky güýjümüz ýüze çykýar. Hudaý senden güýji saklamaýar; Ol ony saňa berýär.

Men ene arslandan tapawutlylykda öz güýjünden gorkýan köp aýallara duş geldim. Olar özlerinde çagyrylmadyk pikirler, soraglar ýa-da hyjuwlar dörände, gorkup başlaýarlar. Güýçden gorkmaly däl: ony kabul etmeli. Aldanmaň, ýumşaklyk bilen gowşaklyk deň däldir. Ol saklanylýan güýç ýa-da gözegçilikde saklanylýan ygtyýarlykdyr.

Musa pygamber ýumşak we tabyn diýip atlandyrylandygyna garamazdan, ol beýik önbaşçy we halkynyň heketlendiriji güýjüdi. Ondan görelda alsa bolýar. Men munuň Musa pygamberiň öz her bir sözüni Tassyklan bilen duşuşandygy sebäpli bolup-bolmandygy barada oýlandym.

Ýagşylyk we ýamanlyk baradaky çäkli habardarlygymyz biziň ynsan ejizligimizi püre-pür edip, Hudaýyň jogabyny dileýär. Ýagşy işleri Hudaýdan üzňelikde etmek bilen, biz özümizi çäklendirýäris. Adamzadyň şindiki kynçylyklary juda ägirt, şonuň üçin-de çäksiz jogaplar gerek.

Sarsgynlykdan doly ýer ýüzüni köşeşdirmek üçin, biz hem Musa pygamber kimin Hudaýyň ýagşylygy baradaky aýanlyga mätäç.

Şoňa görä-de, mähribanym, bu ýagşylyk baradaky aýanlygyň bir

bölegi bolup bilýändigine ýnanyp bilermiň? Hut şu sebäpdenem beýleki uýalaryň bilen birleşip, Hudaýyň ýagşylygynyň biz arkaly aýan boljak işlerini meýilleşdirip bilermiň?

ÝAGŞYLYK EDÝÄN WE UKYPLY

Men “ýagşylyk” diýen düşüňjä “ýakymly” ýa-da “howpsuz” diýen sözleri bilgeşleýin degişli edemok. Galyberse-de, bu güýç bilen bagly. Mundan başga-da, men ýagşylygyň güýç hökmünde beýan edilýişini eşidipdim.

Başarjaň aýaly kim tapyp bilýär?
 Onuň gadyr-gymmaty jöwherden ýokarydyr.
Äri oňa ýürekden bil baglaýandyr,
 hiç zada mätäç bolmaz.

Süleýmanyň pähimleri 31:10-11

Eý, durmuşa çykmadyk gyzlar, bu aýat sizden sowa geçýändir öýtmäň. Isa Mesihiniň siziň Ýigidiňizdigini ýatda saklaň. Mesele bu aýadyň kime degişlidiginde däl: ol biziň ählimize degişli.

Mesele başga zatda: bu tabşyrygy bize ýnanyp bolarmy? Biz özümizi gurşayan adamlaryň durmuşyny baýlaşdyryp bilerismi? Biz şol bir wagtyň özünde hem işjeň, hem-de ýagşylyk edýänler bolup bilerismi? Ýa-da Ol bizi toparlara bölünen: bir topar işjeň, beýlekisi ýagşylyk edýän topar görnüşinde görermi? Biriniň beýlekisiz bolmagy ýeterlik däl. Biz ýagşylyk edýän işjeň aýallaryň abraýly jemgyýetine mätäç. Şunlukda, biz nämede işjeň bolmaly? Munuň jogaby diýseň sada: biz gerek zatlaryň ählisini amal etmäge ukyply Hudaýyň gyz perzentleri bolmaly.

Soňky onýyllygyň dowamynda men başgalara öz ukyplaryna düşünmäge ýardam berýän ajaýyp aýallaryň ençemesine duşdum. Adamzadyň hajatlarynyň barha ýitileşýändigini sebäpli, *aýallar käbir başarnyklaryny ýörite ösdürip, öz bilim agtaryşlaryny şu hajatlary üpjün etmeklige gönükdirýärler.*

Olar öz, belki, çäkli düşüňjeleriniň nukdaýnazaryndan aktual soraglary berer ýaly derejede akylly. Olar öz bolmaly adamlary bolmak üçin özlerinde gerek häsiýetleri ösdürmegi öwrendiler. Bu aýallar zehinli we ýiti düşüňjeli; dogumly, ýöne sylag-hormat goýmagy hem başaryan; ýürekleri dostluga açyk, ýöne ýekelikde galmagy hem

başarýan; döwrebap, ýöne gelejege hem ymtylýan; rehimli, ýöne aýgytly bolmagy hem başarýan; päk ýürekli, ýöne türkana hem däl; güýçli, ýöne näzik hem; sada, ýöne strategiki görnüşleri hem bolan aýallardyr.

Eger biziň meýilnamalarymyz we taslamalarymyz dünýäni we biziň ählimizi gowulyga *özgerdip*, ýer ýüzünü *üýtgetmeýän* bolsa, olar öli teoriýadyr. Taslamalar janlanmaly. Biz olara sesi, elleri we aýaklary berenimizden soň, olar hereketjeň bolarlar.

Biziň dünýämize hereketjeň güýçleriň köpüsiniň netijeleri mälimdir. Asyrlaryň dowamynda biziň planetamyzy tebigatyň güýçleri: tupan-harasatlar, sunamiler, mussonlar sarsdyrdy. Ýer togalygynyň mantiýasy jaýryldy, onuň daşky gabygy ýertitremelerden ýaňa sarsýar. Harby güýçler abraýly işler üçin hem, ýigrenji işler üçin toplanýlar. Birleşen harby güýçler söweş meýdanında duşuşyp, özlerinden soň weýrançylyk galdyrýardy.

Siz öz ygtyýarlygy bilen basmaga, gorkuzmaga we weýran etmäge ymtylmaýan hereketjeň güýç barada näme diýersiňiz? Bu hereketjeň güýje gatnaşýanlar strategiki rollary ýerine ýetirerdi: käbirleri göze görünýän, käbirleri görünmeýän, ýöne hemmesi deň derejede ähmiýetli. Bu hereketjeň güýç şol bir wagtyň özünde niýetlerinde janaýamazak hem-de ymtlyşlaryna sada bolsa nähili bolardy? Ol nähili görnüşde bolup, nähili ýaňlanardy?

Aleksandr Makedeonskiý şeýle diýipdi:

Baştutany goýun bolan arslanlar goşuny meni hopukdyрмаýar. Meni baştutany arslan bolan goýunlar goşuny hopukdyrýar.

Nähili ajaýyp surat! Biz Arslanyň baştutanlygyndaky goýunlar goşuny. Biz ürkek goýunlar kimin söweşmeli däl,

GIÑGERIMLI TASLAMALARY
KAGYZ ÝÜZÜNDE ÇEKMEK
ÝETERLIK DÄL. MEN ÖZ
PIKIRLERIMI ÝER ÝÜZÜNDE
ÇEKMÄGE BORÇLY.

– EMIL PEREÝR

sebäbi biz Arslana eýerýäris. Biz şägirtçilikde ýumşak, ýöne göreşde gaýduwsyz. Şeýlelikde, näziklik bilen güýç özara gatnaşyk edýär. Eger biz adamzadyň tebigy ösüşini we taryhyny öwrensek, onda şeýle shemany göreris: ygtyýarlyga galmak, güýji azdyrmak, ygtyýarlygy ýitirmek, içinden weýran bolmak.

Ýöne başga wariant bar bolsa näme? Heniz emele gelmedik we mälim bolmadyk hereketjeň güýç bar bolsa näme?

Men häzir şu kitaby onuň çap ediljek şriftinden has uly şriftde ýazyp otyryn, sebäbi maňa ýakyndaky kiçi zatlary görmek has kynlaşýar. Ýöne meniň uzakdaky haýsydyr bir uly zatlary görmek ukybym welin diýseň gowulandy.

Men uzakdan biri-birine gapma-garşy bolan şeýle suraty: uly gynanýy we beýik ýeňşi *görüärin*. Men *ähli ýerlerdäki haklarda çuňňur*, soňy görünmeýän sustupesligi *görüärin*, ýöne men *şöhratly galkynyşy hem görüärin*. Men dünýäde bar bolan elhenç günäleriň we her dürli adalatsyzlyklaryň Hudaýyň berk nuruna we mese-mälim adalatlylygyna düşüp, olar arkaly paş edilip, ýeňilýändigini *görüärin*. Men Onuň gyzlaryny *görüärin*: olar awuna bökmekçi bolayn ene arslan ýaly süýnüp *gönelyarlar*. Men *bularyň baryny gelejegimizde görüärin*. *Ýokarda aýdylan zatlaryň seniň üçin oslanylmadyk zat daldigine ynanýaryn*. Men *hem sen ýaly bu zatlary olar barada gazetlerde okanym üçin bilemok*. Men *olary ruhy gözlerim bolansoň görüärin*.

Emma men diňe görmeýärim... Men eşidýärim hem. Men uzakdaky agyny, golaýdaky agyny hem eşitdim. Men birwagtlar tümlügiň zyndanyna düşüp, ruhdan düşen adamlaryň *ýürek agysynyň* sözlerini eşitdim. Bogujy sustupeslige garşy her gün göreş alnyp barylýar. Bu sustupeslik olaryň seslerini basyp ýatyrasy gelýär, soňra bolsa has öňe uzap, olaryň çagalarynyň-da sesini bogasy gelýär. Ruhdan düşen ýaş eneleriň biri *özünüň* sekiz ýaşly gyzyny alyp gitmegimiz üçin bize ýalbardy, sebäbi ol müşderilerini kabul eden wagtynda gyzjagaz olaryň krowatynyň aşagynda gizlenmeli bolýardy. Jeýms we Betti Robinsonlaryň Life Outreach hyzmatlary üçin Hudaýa şükürler aýdýaryn. Olar bu çagany halas etdiler, ýöne onuň ejesi gorkynyň we çykgynsyzlygyň girdabyna düşüp, jelephanada galdy.

ŞEMALYŇ SÖZLERI

Käwagt eşidenlerimden ýaňa kalbym sarsyp gidýär.

Näme üçin? Sebäbi *eşitmezlik* we *görmezlik* has aňsat. Köp adamlaryň bu howsalaly seslerden ýa-da *ýagdaýlardan ýüzlerini sowup, ünslerini başga bir zada gönükdirmegi geň zat däl*. Hut şu sebäpden syýahatçylyk jynsy gulçulyk bilen baglylykda pajarlap ösýär. Men Tailandda daşary ýurtly syýahatçylaryň öz görýän zatlaryna ýöne bir gyzykly wagt geçirme hökmünde garaýandyklaryna syn etdim.

Meniň söhbetdeş bolan bir amerikan telekeçim öz azgynlygynyň Tailandyň ykdysadyýetini gurplandyryandygyny aýtdy.

Eşitmäge gulagy bar adam eşitsin!

Matta 11:15

Ynsan Ogly Isa Mesih Göklere Hudaýyň Ogly hökmünde Öz ornuny eýeländen soň Mukaddes Ýazgylar üýtgedi. Eşitmek üçin ýeterlik derejede batyrgaý bolan adamlaryň gerekdigi barada Ol Aýanlyk kitabynda ýene-de aýdýar.

Gulagy bar adam Mukaddes Ruhuň ýygnaqlara näme diýýänini eşitsin!

Aýanlyk 2:7

Biz Onuň şu soragyna jogap bermeli: biziň gulaklarymyz açykmy?

Has dogrusy: gulaklarymyzyň açyk bolanyny isleýärismi? Ezizlerim, biziň ählimiz diňe eşitmek prosesinde däl, eýsem eşidenlerimize gulak asma prosessindediris. Oýanan wagtymda senden: “Sen şu sesi eşidýärmiň?” diýip sorasym gelýär.

Gynansak-da, biz oýaly-ukuly gelinlige meňzeýäris diýip pikir edýäris; ol özüniň ýumşak düşeginde ýassyklaryň arasynda çümüp, *özüni oýandyryp biläýjek islendik sesi basyrjak bolýar. Biz doly oýanyp, galkar ýaly, döwrümiziň abanýan howp baradaky signaly näderejede güýçli ýaňlanmaly?!*

Biziň ýaralanan dünýämiziň çirkin sesinden başga bize gönükdirilen ýene bir ses bar. Ýöne ol çirkin däl. Goh-galmagalyň arasynda bu sesi eşitmek üçin, biraz tijenmeli. Bu Mukaddes Ruhuň asuda, ýuwaş sesi. Biz bu sese näçe köp seslensek, ol şonça-da güýçlenýär.

Men “Şemalyň sözleri” diýen jümläni halaýaryn. Hudaý Öz Sözüni şemallara berdi. Mukaddes Ruh şemala, ýaşayşy we güýji getirýän sözleri pyşyrdayan howa akymyna meňzedilýär. Biz şemaly görüp bilmeýäris, ýöne biz onuň hereketini duýýarys. Şemalyň seniň dünýäňe haýsydyr bir zady salmaga ýa-da ony ýaýmaga güýji bar. Onuň güýji gämileri herekete getirýär ýa-da olary zarp bilen kenara zyňýar. Şemalyň güýji deňizleri gopdurýar we daglary weýran edýär. Hereketi haýalladýan garşydaş şemallar bar, öňe hereketi tizleşdirýän ugurdaş şemallar bar. Şemal ýer ýüzünde dyngysyz *kä çalt, käte haýal*

aýlanýar. Ol Hudaýyň pyşyrdysyny bir ýerden başga ýere ýetirýär.

Bizi gurşaýan ýalan sesleriň ara sokulmagy köplenç biziň *Şemalyň - Ruhuň Sözlerini ünsli diňleme* ukubymyzy peseldýär.

Biziň eşitme ukubymyza päsgel bolýan başga zat hem bar. Ol eýýäm eşidenleriňe öwrenişendigiň *sebäpli bolup bilýär.* Biz şol bir zady gaýta-gaýta eşidenimizde, sesi öçürüp, oňa seslenmämizi bes edýäris.

Eger biz ol ýa bu adamyň aýtjak zatlarynyň ählisini bilýäris diýip hasaplaýan bolsak, onda bu ünsüz diňleýändigimizden habar berýär. Men muny birnäçe ýyl mundan ozal Mukaddes Kitaby okaýarkam özümde gördüm. Men Mukaddes Kitabyň käbir terjimelerini şeýle bir gowy bilýärdim welin, hatda okanymda yzýanyndan näme ýazylandygyny hem bilýärdim. Belki, siz bilen hem şeýle bolandyr. Şeýle ýagdaý Hudaýyň Sözi babatda çagaňky ýaly haýran galmak ukubymy *ýitirtdi.* *Öz perwáýsyzlygyma garşy durmak üçin, men Mukaddes Ýazgylaryň The Message* diýen giňişleýin terjimesini çuňňur öwrenip başladym.

Näme üçin? Men ýene-de haýran galasym geldi. Şu sebäpdenem men siziň hem haýran galmagyňyz üçin *köp parçalary The Message* terjimesinden mysal getirýärim. Men Mukaddes Kitaby gürrüň bermeklik bilen çalyşmaýaryn, men ýöne döwrebap dili we goşmaça maglumatlary girizýärim. Siz hem öz halaýan terjimäňizi çuňňur öwrenmäge çekinmäň.

Men hem edil siz ýaly hakykdatdan-da eşitmegi isleýänligim üçin şeýle etdim. Biziň gulaklarymyz açyk bolanda, bu sese öz sesimizi goşmakdan başga edip biljek çärämiz ýok.

Agzyňy dilsizler üçin, hossarsyzlaryň haky üçin açgyn. Geple, dogruçyllyk bilen höküm çykar, garybyň we mätäjiň hakyny alyp ber.

Süleýmanyň pähimleri 31:8-9

Bu aýatda Süleýmanyň ejesi Batşeba öz ogluna, patyşa adalatsyzlykdan ýaña ejir çekýänleriň ugrunda öz sesini beýgeltmegi tabşyrýar. Bu dogruçyl aýallar baradaky aýatda hem ýaňlanýar (ser: Süleýmanyň pähimleri 31:10-31). Biz hem Süleýmanyň ejesi ýaly, sesleri basyrylýanlary goramak üçin öz erkeklerimizi seslerini beýgeltmegä höweslendirerismi? Biz Hudaýymyzyň huzurynda

patyşalar we ruhanylar bolduk. Şonuň üçin-de, beýlekiler dymmagy dowam etseler-de, biz agzymyzy açmalydyrys.

Ene hökmünde men şu babatda ynamly bolasym gelýär: ogullarym bilen gyzlarymyň miras aljak zatlary dogrudan-da wajyp bolar. Dünýäde geçirilýän ylmy-barlaş işleri jyns deňliginiň ýitirilen halkasy bolup durýandygyny we onuň bütin dünýädäki gedaýçylygy, hatda terrorizmi hem saklap biljekdigini biragyzdandan ykrar edýärler. 2001-nji ýylda Bütindünýä Banky *“Hukukda, resurslarda we ses bermede deňlik arkaly jynslaryň özara gatnaşygynyň ösmegi”* diýen mowzukdan möhüm barlag işlerini geçirdi. Onda dünýäniň hajatlaryny üpjün etmekde jyns deňliginiň gerekdigi ykrar edilýärdi. *Bütindünýä Bankynyň baş ykdysadyýetçisi Lorens Sammers şeýle ýazýar: “Ösüp barýan dünýäde gyzlary okatmaga sarp edilen maliýe serişdeleri yzyna gaýdyp gelýän iň uly elýeter investisiýa bolup durýar. Mesele olaryň bu investisiýany özlerine ygtyýar edip-etmezliginde däl-de, ondan-da has köp gyzlary okatmazlygy özlerine ygtyýar edýänligindedir”.* Birleşen Milletler Guramasy hem ösüş Maksatnamasynyň çäklerinde barlag işlerini geçirip, şeýle netijä geldi: *“Aýallaryň hukuklaryny we mümkinçiliklerini giňeltmeklik ykdysadyýetiň derejesiniň ýokarlanmagyna ýardam berýär”.*

Häzirkirä döwürdäki terrorism howpsuzlyk gullygynyň işgärlerini jyns deňligi babatda öz ylmy-barlag işlerini geçirmäge itergi berdi. Olar, ine, şuny ýüze çykardylar.

Musulman terrorçylyk toparlarynyň köpüsi Gurhan bilen bagly däl-de, yslam ýurtlarynyň ykdysadyýetinde we jemgyýetinde sagdyn zenan gatnaşygynyň ýetmezçiligi sebäplidir...Käbir harby adamlaryň aýtmagyna görä, gyzlaryň hukuklarynyň artmagy terroristleri täsir etmekden mahrum edip bilýär.

Bu aktual, çuň we giňgerimli barlag işlerine *köp güýç sarp edildi. Adamlaryň paýhasy biziň ünsümizi Hudaýyň ilkibaşdan aýdan zatlaryna gönükdirende, muňa gaty haýran galýan.* Dünýädäki meseleler döremezden köp ozal, olaryň eýýäm dünýä derejesindäki jogaby bardy. Bu jogap – aýal.

Hudaýymyz Reb: *“Adama ýekelik ýagşy däl, oňa özüne laýyk kömekçi ýaradaýyn”* diýdi.

Gelip çykyş 2:18

Erkege ýeke bolmak ýaraşmaýar. Şindi, ozal bolşy ýaly, durmuşy kadalaşdyrmakda aýalyň edýänleri erkeklere-de, aýallara-da, çagalarda, ýaşayan dünýämize-de ýagşylygy getirýär we ony köpeldýär. Ýapyk durmuş “gowy däl” zatlary özüne çekýär. Adamlar biri-biri bilen gatnaşmak üçin ýaradyldy. Ýöne şonda-da diňe erkekleriň gatnaşyp bilýän birleşmeleriň ösmegi bolup biläýjek heläkçilikleriň başlangyjy bolup durýar. Gelip çykyş kitabyndan we häzirki döwürde geçirilen barlag işleriniň netijesinde biz ygtyýarly erkekleriň kesgitleýän medeniýetleriniň köp tarapdan sagdyn bolmaýandygy baradaky netijä gelip bileris.

Sen tabynlykda ýaşamak üçin ýaradylmadyň; sen mirasa şäriksiň. Aýal – bu Hudaýyň jogaby. Aýallaryň sesleriniň goşulmagy çagalary okatmagyň mümkinçiligini artdyrýar, ykdysadyýeti tijeýär we barlaglaryň netijesinden mälim bolşy ýaly, terrorçylyk howpuny azaldýar.

Ýöne bu jogap-aýal nähili?

Men öz zenanlyk aslymy ýüze çykaryp, oňa baha berenimde, özümiň ikinji derejeli ideýa bolmandygyma *aň ýetirdim. Men gyz, ýanyoldaş we eje hökmünde jogap bolup durýaryn.* Eger men jogap bolýan bolsam, onda daş-töweregimdäki uýalarymyň hem jogapdygy mese-mälim zat. Biz Hudaýyň nazarynda ikinji derejeli raýatlar däl. Sizde, ezizlerim, adamzadyň meseleleriniň janly, dem alýan çözüdi bolma güýji bardyr.

Men syýahat edip, bu sada hakykaty ýaş we garry aýallaryň durmuşyna ykrar edenimde, olaryň muňa seslenişini söz bilen beýan eder ýaly däl. Aýallar meniň ýüzlenmämi ýürek gürsüldesi bilen kabul edýärler we muny sesli ykrar edip, oňa ynanýarlar.

“Men – jogap”.

Olar üçin bu pursat hem aýanlyk, hem damarlaryny ýazmaklyk bolup durýar. Olaryň nazary özgerip, öz zenanlyklaryny Hudaýyň olary hemişeki görşi ýaly..., doldurýan, üstüni ýetirýän hökmünde görüp başlaýarlar.

Bu düşünmeklik diňe başlangyç bolup durýandyr.

Biz, ýagny zenanlar, diňe ykdysadyýete bilelikde täsir etmek bilen çäklenmeýäris. Biziň çözügütleri kabul etme ukybymyz bilen täze soraglar ýüze çykar. Biz hak-hukuk barada täze düzgünleri ýazarys, olarda aýallar adamzadyň ýaranlary diýip yglan ediler. Biz dünýäni meýilleşdirmek üçin ýygnaýarys. Bu dünýäde aýallar we çagalar

kimdir biriniň bähbidi üçin däl-de, şatlyk üçin garşylanar.

Gökler gyzy barada men, ine, şulary bilýärin:

Ol ajaýyp, akylly we başarjaň.

Onuň durmuşy köplenç üzňelikde däl-de, baglanyşykda geçýär.

Hudaý ony söýýär, iblis bolsa ýigrenýär.

Ol dünýä boýunça aç-açan ýa-da gizlin tärde gysylýar.

Ýöne şeýle sorag orta çykýar: eger goldaw we strategiýa alan ýagdaýynda, ol jemgyýetde nähili bolup bilerdi?

GAÝDUWSYZ BIR ZADY OÝARYŇ

Maňa Life Outreach-nyň hyzmatdaşy hökmünde *Günorta-Gündogar Aziýada* we Hindistanda bolma miýesser etdi. Men ol ýerde adamlaryň ýüreginde seslenme tapjak ynandyryjy wakalary toplamak üçin gitdim. Men Komboja, Tailanda, Mumbaýa syýahat edenimde garyplygyň ejirlerini we jynsy gulçulygyň zalymlygyny gördüm. Men şeýle-de adamlar sahylyk bilen jogap berende we guramalar hyzmatdaşlyk edip başlanda umyt şöhlesini we dikelme mümkinçiligini gördüm. Bütün dünýä boýunça hyzmatdaşlyk we hereket etmek zerurlygy güýçli. Men Ukrainada bolanymda joram bilen restoranlaryň birinde ertirlik edinip otyrkam, bir ýaş owadan gyz restorana geldi. Bu üýtgeşik bir zat däl, sebäbi Ukraina özüniň owadan zenanlary bilen meşhur. Emma by gyzyň ýanynda altmyş ýaşlaryndaky bir erkek bardy. Gyzyň egninde *ýeňleş* eşik, aýagynda bolsa örän beýik ökjeli köwüş bardy, daşyndan göräýmege, ol on sekiz ýaşlaryndady. Olary biziň oturan ýerimiziň gapdalyndaky stola oturdylar. Men garry adamyň ertirlik naharyny işdämenlik bilen iýýärkä, gyzyň gara köfe içip, penjirä perwaýsyz garap oturyşyny synladym. Bufetiň arkasynda duran ýaş ýigit *nämedir bir zatlar pyşyrdady we hikirdäp, şol gyza tarap ümledi. Mundan köp wagt geçmäňkä*, gyzdan *ýaşy* iki esse uly ýene bir erkek olaryň oturan stolunyň başyna geçip oturdy. Meni agy bogup başlady. Gyz şeýle ýalňyz we aljyraňny görünýärdi. Onuň “gymmat tölegli” çaklyk boýunça gelýän gyzdygy mese-mälim görnüp durdy. Ýöne biziň bar görenimiz – gyzyň durmuşyny ýuwudýan iki sany aýgyr erkegiň arasynda oturdylan we Hudaýyň söýgä teşne bolan gyz perzendidi.

Men jyns gulçulygynda saklanylýan birnäçe uýalarymyz bilen söhbetdeş boldum. Hawa, olar biziň uýalarymyz bolup durýar! Olar

jelep bolmaklygy saýlamandylar; olar pidalar we durmuş ugrunda batyrgaýlyk bilen göreşýänler.

Hindistanda uzyn çygly günleriň birinde men para-para edilen ýürekleriň wakalaryny diňledim. Olary maňa *Life Outreach guramasynyň kiçijek otagynda ýyganan ýaşajyk gyzlar we ýaşaý ulaşan aýallar gürrüň berýärdiler. Olaryň hersi öz wakasyny özüçe: käbirleri gözýaş bilen, käbirleri bolsa hiç bir duýgusyz gürrüň berýärdi.*

Olaryň bu wakalary näme üçin eşidesim gelýändigini barada oýlanandyklaryna ynanýaryn. Men olara duýgudaşlyk bildirýärimmi? Ýa-da olary ýazgarýarynmy? Men olara, heý, *düşünip bilerinmi? Men olar üçin hiç bolmanda käbir soraglaryň jogabyny tapyp bilerinmi?*

Bu batyrgaý aýallaryň biri (ony Sema diýip atlandyraýyn) öz çagalyk döwrüni ýatlaýardy. Ol Nepalda uly bolmadyk obajyklaryň birinde ýaşaýardy, arzuw-hyýallardan doludý, ejesinden göwni geçendi. *Günleriň birinde ol ejesi bilen sögüşip durka, daýysy muny görüp, Semany bir gyra çagyrdy. Ol Semany özi bilen Mumbaýa äkitmegi teklipti. Daýysy ol ýerde gyzyň bilim almaga has köp mümkinçiliginiň boljakdygy we arzuwlaryny hasyl edip biljekdigi barada aýtdy.*

Beýle teklibi ret etmek mümkin däldi.

Säher çagy Sema öz daýysy bilen kiçijek obalaryndan gaçyp gitdi. Ol Nepaldan Hindistana aşmak üçin uzak we howply ýoly geçdi. Mumbaýa gelenlerinden soň daýysy ony köne moteliň otagynda dync almaga goýup gitdi. Gyz uklap ýatyrka, daýysy ony satdy.

Sema daşyny gurşan nätanyş adamlaryň arasynda aljyraňny halda oýandy. Onuň daýysyna tölenen puly ödemegiň wagty gelip ýetdi.

Gyzy şol ýerdäki jelephana iberip, garaňky otagda daşyndan gulplap goýdular. Ol özüniň näme ediljeginden bütinleý bihabardy. Ol hatda ýerli dili hem bilmeýärdi. Gapy açylyp, müşderi girdi, ol özüne hyzmat edilmegine garaşýardy. Gyzjagaz garşylyk görkezip başlandan soň, dört aýal onuň elini-aýagyňy saklady, erkek bolsa ony zorlady. Şol wagt Sema on üç ýaşyndady.

Wagt geçdi. Sema ýerli dili öwrendi, daýysyna tölenen puly eýelerine gazanyp berdi we wagtyň geçmegi bilen başarjaň *aýala* öwrüldi. Onuň gidere ýeri yokdy, hiç bir saýlawy hem yokdy. Şonuň üçin-de ol “kärinde” ösüp, jelephananyň baş gözegçisi boldy. Ol ýaşajyk gyzlary satýardy we satyn alýardy, ol gyzlary zorluk bilen saklamagy buýurýardy. Sema zorluk guramasyna ýolbaşçylyk edýärdi

we ýetginjekler tä tabyn bolýançalar, olary ýençmegi buýurýardy.

Men Semanyň gürrüňini diňleýärkäm, munuň hakykatdan-da bolandygyna ynanyp bilmeýärdim. Ol indi jelephananyň eýesi däl, ol orta ýaşlaryndaky salykatly aýaldy. Kimdir biri onuň bilen Hudaýyň söýgüsini paýlaşdy, ol hem iman edip mesihi boldy. Semanyň gaçmaga mümkinçiligi dörende, ol batyrgaýlyk bilen jelephanany taşlap gaçdy. Häzir ol birwagtlar özüne zorluk bilen tabyn eden gyzjagazlary ýaly pidalary halas etmek ugrunda arman-ýadaman işleýär.

Biz söhbetdeş bolanymyzda, men Semanyň neneň edip jelephananyň eýesi bolmaga razy bolşuna düşünjek boldum. Eýsem ol şol gorkuzylan on üç ýaşlyja gyz bolmagyň nämedigini unuttymy näme? Men ondan: “Sema, sen ýaşajyk gyzlary zorlap, urup-ýenjeşlerini *nä dip synlap bildiň*” diýip soradym.

Ol başyny ýaýkap, uludan demini aldy-da: “Biz diri galmak üçin etmeli zatlary edýärdik” diýip jogap berdi.

Köpleriň diri galmakdan başga çykalgasy ýok.

Men ret edilme dagyna düşen ýaly boldum. Men berk bolmadyk, çagşan külbeleriň ýerleşýän köçelerinden geçdim. Bu külbeleriň içinde ýaşayanlar özlerini howpsuzlykda duýmaýandygy geň zat däl. Men gizlin eşikde jelephanalara baryp gördüm. Günbatarda men durmuşda maksady bolmadyk tukat hereketsizlikde ýaşayan aýallary gördüm. Men serişdeleriň bisarpa sowrulyşyny synladym, sebäbi olar özleriniň aslynda kimdigini unudypdylar. Men problemalary öz gözlerim bilen gördüm, olaryň jogapларыny hem görerin diýip berk umyt edýärim.

Aşakda “Gökleriň ýarysy” atly ylhamlandyryjy we göreşmäge çagyryan kitapdan alnan tolgundyryjy çagyryş beýan edilýär:

Taryhy ösüş aýallary ýük urlan mallardan we jynsy oýnawaçlardan kämil şahsyýetlere öwürýär. Aýallara hak-hukugyň berlen ýagdaýynda ykdysadyýetiň uly depginler bilen ösýändigini mese-mälim bolany üçin, bu milletleri şu ugurdan hereket etmäge ymandyryýar. Tiz gelejekde jynsy gulçulyk, “maşgalaň namysy” üçin adam öldürmeklik we gazly ýaragy ulanmaklyk aýaga sargy eden ýaly adaty zat hasaplanýar. Sorag: Bu özgerişlikleriň haçan bolar? Olar tamamlanýança ýene näçe gyz jelephanalara ogurlanar? Biziň her birimiziň *bu taryhy herekete gatnaşarysmy* ýa-da ýöne synlap durarysmy?.

Bu sorag biziň her birimize degişlidir.

Men muny siz bilen *şu aýanlygy* paýlaşmak üçin ýazýaryn we

sözlerimiň içiňizde gizlenip ýatan haýsydyr bir hyjuwly zady oýarmagy üçin dileg edýärim. Men siziň güýçli ene arslana öwrülip giden ýeriňiziň ählisine Hudaýyň gudratyny äkidersiňiz diýip umyt edýärim. *Şonda biz dünýämiziň öňde-soňda görülmedik hereket güýjüne öwrüleris. Eý, arslan uýalarym, okamagy dowam ediň we oýanyň!*

OYA WE HOWPLY

“Edeplije” aýallar taryhy seýrek döredýärler.

LOREL TETÇER ULRIH

Ene arslanlar barada has köp bilmek *üçin*, men kitaplary we makalalary okap başladym, DVD, sada dilde beýan edilýän ylmy filmlere we hatda YouTube-daky wideoşekillere tomaşa edip başladym. Men ene arslanlaryň dürli wagtda we ýagdaýda özlerini alyp baryşlaryna syn etdim. Afrikan safarisinde bir gezek bolanyma garamazdan, meniň ene arslanlar baradaky amerikan düşünjäm gaty çäklidi. Men hatda şindi hem özümi ene arslanlary öwrenmekde hünärmen hasaplamok, men diňe olara höwes bilen syn edýän naturalist.

Sada dilde beýan edilýän ylmy filmleriň birinde Günorta Afrikanyň täze territoriýasyna erkek arslan bilen iki urkaçy arslanyň geçirilişi görkezildi. Süriniň başy bolan erkek arslan bu iki urkaçy arslanyň kömegi bilen täze ýerde öz ygtyýarlygyny ornaşdyrdy. Bularyň üçüsi bilelikde günorta-afrikan giňişliginiň ägirt çäklerinde hökmürowanlyk sürüp başladylar.

Arslanlar sürüsiniň hereketine we ösüş depginine gözegçilik etmek üçin, bu erkek arslanyň boýnuna elektron boýunbag dakdylar. Iki ýyldan bu boýunbagy aýyrmaly boldy, sebäbi indi bu sürä gözegçilik etmek hajaty ýokdy. Mundan başga-da, boýunbag erkek arslanyň ýalynyň bütin owadanlygynda ösmegine päsgel berýärdi. Şonuň üçin-de, arslanyň ýaly gür ösüp biler ýaly, bu boýunbagy aýyrmalydy.

(Arslanlar garşydaşlarynyň “synpyny” onuň ýalynyň ululygy boýunça kesgitleýärler we bu çäkde kimiň “hojaýyndygyny” görkezmek üçin onuň bilen çaknyşyp boljagyny ýa bolmajygyny çözüýärler. Eger garşydaşynyň ýaly juda uly bolsa, arslan öz äňini onuň boýnunyň daşyndan ýapyp bilmeýär.)

Iki ýyl mundan ozal boýnuna boýunbag dakylan arslan indi ýaş, diýen ediji, ürkek däl. Indi ol janly-jandarlaryň güýçli patyşasydy. Ol ene arslanlaryň kömegi bilen täze çäklerde ymykly ornaşdy; ol *öz sürüsini oňa hujüm edýänlerden gorap, özüniň ygtybarly goragçydygyny ençeme gezek subut edipdi. Indi ony ýöne tutaýmak mümkin däl, sebäbi ol ýabany, gaýduwsyz we erkin durmuşyň kadalaryny öwrenipdi. Arslanyň boýnundaky boýunbagy aýyrmak üçin, reýnjerler ony uklatmaly boldular. Olar munuň üçin arslanyň ýerini anyklap, howpsuz aralykdan ony uky dermanly peýkamjyk bilen atdylar. Birinji peýkamjyk onuň ýöne rahatlygyny bozdy; ol çalaja tisingip, olara tarap altynsow we dabaraly nazary bilen äňetdi. Reýnjerler ikinji gezek atdylar. Arslan yranyp, haýallyk bilen ýere çökdi. Reýnjerler işe girişdiler; olaryň ulagy aňňatlyklardan otluk jeňňeliň içi bilen ýatan haýwana tarap gönükdü. Olar ahyrda äpet sary bedeniň ýatan ýerine golaýladylar.*

Olar arslanyň boýunbagyny aýyrmak üçin öz “jiplerinde” *böküp çykмага häzirlenen pursadynda* näme peýda bolandyr öýdýäňiz? Arslanymyzyň birinji urkaçy arslany. Ol reýnjerleriň meýilleşdiren işleriniň baryny bozdy. Haýwanyň daşky gurşawa siňip bilme ukuby sebäpli reýnjerler ony ol tä özi olaryň gözünüň alnynda peýda bolmagy çözüňçä görmediler. Olaryň urkaçy arslanyň barlygy barada bilmeýänligi urkaçy arslanyň olaryň barlygy barada bilmeýänligini aňlatmaýar. Arslanyň ýere ýazylyp ýatandygyny gören urkaçy arslan öz bukusyndan çykyp, adamlaryň göz alnynda peýda boldy. Ol bu topara özüniň gaýduwsyz barlygyny mälim etdi. Urkaçy arslan howp atyp hyrlaýardy we gymyldaman ýatan arslan bilen ähli zada taýýar adamlaryň arasynda eýläk-beýläk gezmeleýärdi. Ol gulaklaryny lokator ýaly keýerdýärdi, *tüýi syh-syh bolupdy – ol tutuş durky bilen nägiledigini görkezýärdi.*

Uky dermanyň täsiri ýitmänkä arslanyň ýanyna baryp, boýunbagy aýyrmaga reýnjerleriň wagty gaty azylypdy. Ene arslanyň peýda bolmagy muny mümkin däl edýärdi. Adamlarda trankwilizatoryň diňe ýekeje gezekli galypdy. *Erkek arslanyň ýanyna ýetmek üçin, olar urkaçy arslany uklatmalydylar!* Mergen tüpeňini galdyryp, ony

seresaplyk bilen çenedi. Uky dermanly peýkamjyk urkaçy arslanyň bedenine çümdi we ol adamlaryň üstüne özüni zyňdy, ýöne şobada ýere ýazylyp, uky dermanly peýkamjygy öz göwresi bilen basdy. Reýnjerleriň topary gozganman ýatan arslanyň ýanyna golaýlanda, howada dartgynlyk duýulýardy. Urkaçy arslan ýaly, erkek arslan hem gymyldap bilenokdy, ýöne huşundady. Ol adamlaryň her bir hereketini ünsli synlaýardy.

Reýnjerleriň biri pyşyrdap, arslanyň arka tarapyndan baryp, boýunbasy kesdi we haýwanyň bedenindäki uky dermanly peýkamjygy çykardy. Soňra reýnjerler çaltlyk bilen yza çekilip, urkaçy arslany gözden geçirdiler. Bu iki sany ýabany pişik özlerine gelmänkäler ol ýerden basym gitmelidi. Urkaçy arslan bir gapdalynda ýatyrdy, onuň süýt mázleriniň töweregindäki deri çişendi – bu onuň göwrelidigidinden habar berýärdi. Reýnjerler usullyk we seresaplyk bilen onuň bedeniniň yzky tarapyny galdyryp, çaltlyk bilen peýkamjygy çykardylar.

Şol wagt erkek arslan eýýäm arlap, ýerinden galmaga dyrjaşýardy, ýöne heniz-de aýagynyň üstünde durmaga ýaranokdy. Reýnjerler yzyna garaman, ulaglaryna tarap gyssanyp ýöneldiler. “Jipiň” dwigateli otlany, ulag ýerinden gozganynnda, olar ýeňillik bilen dem aldylar. Şu çaka çenli sesindäki dartgynly äheňini indi aýran alyp baryjy muňa şeýle teswirleme berdi: “Oýa arslanlaryň ýanynda bolmakdan gorkunç zat ýokdur”.

UKLADYLAN MESIHILER

“Howply” we “oýa” diýen sözleriň utgaşmasy meniň ünsümi çekdi. Eger biz arslanlar ýaly howply we oýa bolan bolsak, näme bolardy? Şonda we diňe şonda biz öz ýesirliginde şeýle köp adamy saklaýan tümlük güýji üçin uly howpa öwürüldik.

Eý, mähribanlarym, duşmanymyz bizden örän gorkýanlygy sebäpli bizi saklamak üçin elinden gelenini aýamaz. Men ählimiziň muňa aň ýetirmegimiz üçin dileg edýärim. Ol bizi basyp almak we baglamak üçin oýa we janly ýagdaýymyzda bize ýakynlaşyp bilmez. Bizi urmak üçin, Hudaýyň bizi çagyran zatlaryny ýerine ýetirmegi bes etmegimiz üçin, ol bizi uklatmaly bolar. Ýöne bu dünýäniň duşmanyna nurda garşy durup bilerimiz ýaly, biz meniň görnüşimdäki ene arslan ýaly oýanmaly, galkmaly, özümiziň kimdigimizi ýatlamaly.

DYNGYSYZ KÖŞEŞYÄNLER

Siz gündeki hysyrdyly işleriňize we borçlaryňyza wagtyň ölçegini ýitirip, Hudaýyň unudyp, ýüzugra uklap galjak derejä çenli ulaşmajakdygyňyz babatda sizi ynandyrýaryn. Gije tamamlanyp barýar, daň golaýlady. *Oýanyň-da, Hudaýyň edýänlerini etmäge taýyn boluň!* Reb iman eden pursadymyzdan başlan gutulyş işiniň soňky tapgyrlaryny amal edýär. Biz irkiljiräp, aljyrap, dawa-jenjellere ulaşyp, gözümize ilen her bir zada ünsümizi sowup *ýören halda ýeke minudy hem ýitirmeli däl, gymmatly günleri biderek boş zatlara, öz isleglerimize sarp etmeli däl. Düşegiňizden galyň-da, geýniň!* Soňky pursada garaşyp, işsiz entemäň, wagty ýitirmäň! Isa Mesihe besleniň, ykjamlanyň we taýyn boluň (ser.: Rimliler 13:11-14)!

Şu duýduryşyň şeýle pursatlaryna üns beriň: gündeki hysyrdyly işleriňize we borçlaryňyza ulaşyp, özüňizi ysgyndan düşürmäh. Olar siziň wagtyňyzy ogurlap, ahyrda sizi uka basmarlarlar. Mukaddes Ýazgylaryň bu parçasý bizi galkmaga, oýa bolmaga we Hudaýyň edýänlerini etmäge taýýar bolmaga çagyýar. Eger sen oýa bolsaň we Hudaýyň edýänlerini etmäge taýynlanýan bolsaň, sen näme etmelidigiňi bilersiň! Ömrümüzü biderek sarp eden wagtymyz tamamlandy. Indi ykjamlanyp, harby taýynlykda boluň. Jaňly sagat bireýýäm jyňnyrdady!

Joram bilen telefonda gürleşen soňky gezegim men ýene-de bir gezek gowy silkinmä mätäçdigime aň ýetirdim. Ol maňa ýanyoldaşy we tanymal bir rawwin bilen nahar başynda eden gürrüňlerini aýdyp berdi. Rawwini amerikan ýewreýleriň gözgyny ýagdaýy gaty gynandyransoň, dostlarymyň öňünde ýüregini döküpdir. Bu rawwin sinagogalarda we tutuş ýurdumyz boýunça konferensiýalarda öwredip, amerikan mesihileriň galkyp, öz güýçlerine we täsirine aň ýetirip bilmekleri üçin Amerikada ýaşaýan ýahudylary dileg etmäge çagyýar. Ýahudylaryň biziň ýurdumyzda azdygy we olar öz-özünü gorap bilmeýändigi ony alada goýýar. Ol bize garşy döreýän hereketlere – *ýewreýlere we mesihilere garşy edilýän çykyşlara garşy diňe mesihiler durup biler diýip hasaplaýar.*

Biziň köpümüz lapykeç, rahat ýa-da mundan-da beter – dünýäde hakykat ýüzünde bolup geçýän zatlara aň ýetiremezok. Belki, munuň sebäbi hakykatdan üzňe bolan we köşeşdiriji Hoş Habary uzak wagtlap eşidip gelenligimizdedir? Şeýle habar gidip, heläk bolup barýanlary

halas etmäge diňe käbirleri höweslendirýär. Belki, hereket we ruhy türgenleşikleriň ýetmezçiligi bizi ukuly, letargiki ýagdaýa eltendir? Belki, dini diktat we günä geçirimlik etmeklik biziň hereketimizi togtadyp, bolup geçýän zatlara garaýşymyzy we duýgularymyzy küteldendir? Biziň oýanyp, “oýa we howply” bolarymyz ýaly, Hudaýyň bizi silkmäge synanyşýan bolaýmagy mümkin zatmy? Eger bu şeýle bolsa, onda ol birinji gezek bolup geçenok.

Ysraýylyň çagalary çölde gereginden has köp aýlandylar. Olar uly goýun sürüsi kimin çölde bimaksat aýlandylar. Olar käwagt ýoldan azaşyp, zeýrenýärdiler; käwagt *gündiz buludyň yzyna eýerip, gijesine otly sütüniň aşagynda düşleýärdiler*. Olar çopanlary Musanyň aýdýanlaryna käte gulak asýardylar, käte bolsa oňa garşy çykýardylar. Ýöne olar özlerine wada berlen toprak bilen serhetleşýän Mowap ýurduň düzlüginde düşlänlerinde, olary hemmeler gördüler. Töwerekdäki halklaryň hemmesi olaryň peýda bolandygyndan habarlydy. Çölde aýlanyp, söweş tilsimlerini bilmeýän halk şol ýurduň ýaşajylaryna güýçli söweşijiler toparý bolup görüldi.

Bu indi sustupes gullar toparý *däldi*. *Ysraýyllar Hudaýdan ýene-de bir gezek özleriniň patyşalyk gelip çykyşlary barada aýanlyk aldylar* (“Ysraýyl” – “Hudaýyň şazadasy” diýmegi aňladýar). Çölde köp ýyl aýlanansoňlar, olar şol ýerde oturymly durmuşa taýynlyk görüp başladylar. *Ýöne ýewreyý halkynyň daş-töweregindäki ýerli patyşalara, Bilgam pygambere, duşman halklara üçin şeýle aýdyň we mese-mälim bolan zatlara Hudaýyň perzentleri şindi hem aň ýetirip bilenokdylar. Olar indi gelmişek däl-de, Hudaýa sežde edýänlerdi, Onuň söweşijileridi*.

Gynansak-da, Hudaýyň perzentleri özleriniň aslynda kim bolandyklaryny bilmezden, töweregindäki duşman halklar babatda dogry garaýyşly bolmazdan, öz aýanlyklaryny we oňden bellenen maksatlaryny ýitirdiler. Olar ozalky mukaddes sowukganlygy aýryp taşlap, hopwly ýalňyşdylar. Olar akmaklyk edip wada berlen topraga girmazden ozal *nädogry soýuzlarynyň birnäçesini baglaşdylar*. Häzirki wagtda olaryň bu ýalňyşy biziň üçin duýduryş bolup durýar: eger biz ukudan oýananymyzda özümiziň aslynda kimdigimizi unutsak, bize uly howp abanar.

Sada sözler bilen aýdylanda, halk çölde azgynlyga ýüz urdy. Ysraýyllar mowaplylaryň pygamberi Bilgamyň iberen *aýallary* bilen öz düşelgelerinde zynahorlyk edip başladylar (ser.: Çölde 25:1-2;

31:16; Aýanlyk 2:14). Aýallar butparaz däpleri boýunça geçirilýän jynsy meýlislerine *ysraýyllary gatnaşmaga çagyryrdylar. Munuň netijesi weýrançylykly boldy: Hudaýyň halky bir wagtlyk nädogrulyga ulaşdy. Hemme zat tamamlanmanka, gyrgyn keseli geldi, yhlasly ruhany bardy, güýçli duşman – midýanlar bardy. Hudaý Musa pygambere halky gaýtadan sanamagy buýurdy we şondan soň halk gaýtadan düzüldi.*

Ýöne şonda-da Ysraýylyň duşmanlary ondan üstün gelip bilmediler. Ysraýyllar gulak asanlarynda, ýeňýärdiler. Hudaýyň tabşyryklaryny bozanlarynda welin, şobada jeza çekýärdiler. Olar toba etdiler – Hudaý olaryň üstüne Öz gahar-gazabyny indirmegini bes etdi, ýöne şol pursada çenli Hudaýyň gazaby eýýäm ýigrimi dört müň adamy gyrpdy.

Bu wakadan nähili netije çykarsa bolar? Eger duşmanymyz bizi ukladyp, şol halda – ýuwaş, sustupes we erksiz halda saklap bilmeşe, ol bizi haram işleri etmäge, haram we günäli zatlara sežde etmäge imrikdirjek bolar. Ukuly ýagdaýdaky mesihiler nähili bolýar? Olaryň ynamy şeýle jümlelerden mälim edilýär:

- “Dünýä eňnit boýunça togarlanyp barýar... Bizi şularyň baryndan halas etmek üçin, Hudaý bizi tizara Göklere alar diýip umyt edýäris”.
- “Näme üçin men ärim bilen jynsy gatnaşyklar baradaky sapaklary öwrenenimizde başga bir maşgalanyň jynsy gatnaşyklaryna tomaşa edip bilmeýärmişik?”
- “Men gorkýaryn! Şonuň üçin-de, gowusy, gözlerimi ýumaýyn (pallaýan) we indi gözlerim ýumukka, biraz uklaýyn”.
- “Hudaý meniň ýöne bir ynsandygymy bilýär ahyr. Ol meniň jynsy isleglerimiň bardygyny, ýanyoldaşymyň bolsa olary kanagatlandyрмаýandygyny bilýär. Men muny etmeli däldigimi bilýärim, ýöne Hudaý meni barybir eýýäm bagyşlady ahyr...”.
- “Men bu prezident üçin ses bermedim. Men onuň üçin dileg etjek däl”.
- “Jynsy gulçulyk we adamlary gulçulyga satmak – gaty uly betbagtçylyk. Ýöne bu başga ýurtlaryň problemalary ahyr, şeýle dälmi?”
- Gaitide we Çilide ýertitreme wagty adamlaryň wepat bolmagy nähili gynançly. Meşhur adamlaryň bu pidalara kömek etmek üçin pul sadakalaryny berýändigini gowy gerek?!”

Özümiziň kimdigimizi unudanlygymyz üçin men käwagt aglaýasym gelýär. Biz özümize degişli däl, biz Hudaýa degişli. Biz Hudaý we Onuň maksatlary üçin saýlanylan mukaddes adamlar. Biz kynçylyklar bilen göreşýän, günä ulaşyp, Hudaýyň bardygyna ynam etmeýän *ýetim galan gaçgaklar* topbagy däl. Biz Isa Mesihiniň bütewi Bedeni we Onuň Bedeni hökmünde biz ýeňişler, gudratlar we alamatlar üçin döredilendiris. Köp uýalarymyzyň bu barada heniz bilmeýändigini gaty gynandyryň!

SEN MESELE DÄL-DE, JOGAPSYŇ

Şu herekete getiriji güýç barada men 2005-nji ýylda “Zenan kimin söweş” atly kitabymda ýazypdym. Onuň esasy manysy “seniň gyz perzentdigiň, mesele däl-de, jogapdygyň” diýen pikirden ybarat. “Ene arslanlaryň oýanmasy” kitabyny jemläp otyrkam, men “Gökleri ýarysý” atly zerur mowzuklary galdyryň we örän gyzykly kitabyň üstünde oýlanýardym. Bu kitabyň awtorlary hem: “Zenan mesele däl-de, jogap” diýip yglan edýärler. Bu kitap är-aýal Nikolas D. Kristof bilen Şeril Wudann – galamgärleriň Pulitzerow baýragynyň laureatlary tarapyndan ýazylan. Kitabyň maksady jemgyýetiň ünsüni oýaryp, ony erkek bilen aýalyň deň hukuklygy we bilim, ykdysadyýet çäklerinde aýallaryň ornuna aň ýetirmek babatdaký ýiti meselä gönükdirmekden ybarat.

Bu kitap aktýorlaryň, aktiwistleriň we köpçülikleýin habar beriş serişdeleriň arasynda *güýçli seslenme* döretdi.

Men bu meseläni ýene gozgaýaryn, sebäbi jyns deňligi *ýaly* meseleleri çözmekde ýygnaýyň öňden barmaýanlygy meni gynandyryň. Biz köne Ähtdäki Ýunus pygambere meňzeýäris. Gäminiň tutuş topary batyrçaýlyk bilen gaý-tupanyň hötdesinden geljek bolup jan edýärkä, ol gäminiň ammarynda arkaýyn ukap ýatyrdy. Biz hemişe palubada - dünýämiziň deňligine howp salýan güýçli adalatsyzlygyna Hudaýyň çözüdini agtarýan ilkinjileriň hatarynda bolmaly. Ýöne Ýunusdan tapawutlylykda, biz ýalňyz gämini ummanyň tolkunlarynda eýläk-beýläk zyňýan ýekeje tupany başdan geçiremezok. Biziň ýagdaýymyzda bütin dünýä sarsygnlyk ýagdaýyndadyr, sebäbi tebigy harasatlar ýeriň başyna inýär, maliýe krizisler dünýä ykdysadyýetini sarsdyryň. Adalatsyzlyk bütin dünýäni çäp, ony sarsdyryň. Howsala bilen howpuň artýan döwründe dünýä mesihilere: “Beýle zat nädip boldy?” diýen sorag bilen ýüzlenýär. Ýesirlige alnanlar, ýaralananlar, azaşanlar bize: “Heniz giç

bolmanka, Hudaýa ýalbaryp, Oňa bu ýagdaýyň çäresini görmegi üçin dileg etmeli wagty siz neneň edip ýatyp bilýäňiz?” diýen sorag bilen ýüzlenýärler. Ýöne ýagdaýlara uklatmaga ýa-da özlerini biderek jedellere ulaşdyrmaga ýol berýän adamlar welin *ýygnakda juda köpdür*.

Ýunus pygamberiň döwründe Hudaý ony bitabynlygyndan oýarmak we Ninewäniň nädogrulyk ýolundan barýan ilaty barada ýatlatmak üçin gaý-tupan iberdi. Hudaý hiç haçan adamlary betbagtçylykda taşlamaýar, ýöne Ýunus bu gadymy şäheriň üstüne abanyp gelýän weýrançylygyň öňüni almagy asla islemeýärdi. Pygamber gäminiň ammarynda gizlenip, Hudaýyň oňa gitmeli diýip buýran ýeriniň bütinleý ters ugruna ýüzüp gitdi. Ýunus uklanda, Hudaý güýçli tupan iberip, gaçgagyň ýüzüp barýan gämisi tas ikä bölünipdi. Ýunus näme üçin gaçdy? Ol özüniň mynasyp saýmadyk adamlaryny halas edesi gelenokdy. Ýunus pygamber hem, şäher hem halas edilenden soň onuň Hudaý bilen eden gürrüňine üns beriň:

Ýunus muňa gaty gaharlandy. Ol aljyrap, gygyryp, Rebbe şeýle doga okady: “Ýa Reb, şeýle boljagyny bilýärdim ahyryn. Men heniz öz ýurdumdakam şeýle boljagyny bilýärdim-ä! Men şol sebäpden hem dessine Tarşyşa gaçdym-a. Men Seniň merhemetli we rehimlidigiňi, gaharyňy aňsat getirip bolmaýandygyny, sadyk söýgä baýdygyňy we ikerjeňlenmän, jeza bermekden el çäkmäge taýyndygyňy bilýärdim-ä!”

Ýunus 4:1-2, The Message terjimesi

Ýunus Hudaýyň bu şähere höküm çykaryp, jeza bermegini isledi, Reb bolsa Öz merhemetini we rehimini eçilmegi isledi. Ýunusy köp ilatly şäheriň weýran ediljegi howsala salanokdy; kölegesinde gün şöhlelerinden gizlenip ýatan agajy guranda welin gaty gynanypdy.

Hudaý Ýunusdan: “Ösümlük babatda gaharlanmaga hakyň barmy?” diýip sorady. Ýunus: “Hawa, hakym bar. Gahardan ýaňa özüme ölüm dileýärin” diýdi. Şonda Reb oňa şeýle diýdi: “Öz zähmetiň siňmedik, bir gijäniň içinde ösüp, bir gijäniň içinde-de guran ösümlige seniň nebsiň agyranda, sagyny-soluny saýgaryp bilmeýän ýüz ýigrimi müňden agdyk adama we köp mal-garasy bolan şeýle uly şäher Ninewä Meniň neneň haýpym gelmesin?”.

Ýunus 4:9-11

Heý! Biz hem edil şeýdip Hudaý üçin wajyp bolan zatlara düşünmekligi ýitiremezokmy näme? Belki, Hudaý üçin ähmiýetli bolan zatlar barada däl-de, öz amatlygymyz we howpsuzlygymyz üçin alada edýändiris? Göklerdäki Gudratygüýçli Hudaýy gelejekki weýrançylyk asla şatlandyranok. Ol nädogrulyk ýolundan barýanlaryň ählisiniň halas bolmagyny tüýs ýürekden isleýär! Geliň, Hudaýyň halas etmegi niýetlän ýeke adamyny-da umytdan mahrum etmäliň. Men Hudaýyň içiňizdäki ene arslany oýarmagyna ygtýar etmegiňiz üçin, ornuňyzy eýeläp, höküm etmezden başgalary olaryň durmuşyny weýran etmäge howp salýan ýamanlykdan halas etmegiňiz üçin dileg edýärim.

Hudaýyň çakylygyna tabyn bolmaga wagt ýetdi. Ol bize Hoş Habary ýer ýüzüne ýaýratmagy ynandy. Ol bize biri-birimizi söýmegi buýurdy. Ol bize dul aýallary, ýetimleri, gelmişekleri we garyp-gasarlary ynandy. Ol şu wagt hem Öz gyzlaryny – ýaşlaryny-da, garrylaryny-da, dünýä meseleleriniň jogaby bolmaga höweslendirýär. Ol bize öz çaprazlyklarymyzy bir gyra goýup, Hudaýyň işini etmekde bile zähmet çekmäge çagyryýar.

Biziň käbirlerimiz heniz-de birek-birege rehimli bolmagyň üstünde işleýärleris. Käbirlerimiz bolsa ýitgileriniň ýasyny tutmaga juda meşgul. Juda köp adamlar bolsa Mesihini Bedeniniň beýleki agzalaryny aýyplap, biderek doktrinal tapawutlyklary zerarly biri-birine garşy göreşýärler.

Mähribanlarym, men oýanmaga bolan çagyryşymyzyň bahasynyň Ýunusyňky ýaly bolup, deňze oklanylmagymyzy islämok ýa-da biz ysraýyl halky ýaly çölde entäris! Geliň, gözümizi açyp, dünýädäki ýamanlyklary göreliň. Goý, bu surat bizi silkip, oýarsyn. Men öz ruhumda ot kimin ýanýan we öz dünýäsini özgertjek adamlaryň galkynşyny görýärim.

SIZIŇ ŞAHSY GÖRELDÄŇIZ

Şu kitaby ýazan döwürümde redaktorlarymyz ukudan oýanan aýalyň nähili işleri edip bilýändigini göreriňiz ýaly, meni şeýle aýallaryň wakasyny mysal getirmäge höweslendirdi. Ýöne men eýýäm gören mysallarymyz bilen çäklenesim gelenok, sebäbi “oýanan we howply” bolanlaryň wakasy heniz-de ýazylyp otyr. Men dünýäniň mesihi aýallarynyň hereketiniň nämedigini görjekdigine ynanýaryn. Bu aýallar aýratynlykda-da, bilelikde-de oýa bolup, ýamanlygyň güýçlerine howp salýarlar.

Hudaý mesihi aýallaryň arasynda galkynyş hereketini başlamagym

üçin maňa iki gezek ýüzlendi. Biz *doly oýananymyzda* hemme zadýň nähili boljagy babatda doly düşünjäm ýok, ýöne munuň tümlük üçin howply we günüň ýagtysynda şöhratly boljagyna ynanýaryn. Bu barada oýlandygymça, mesihi aýaly gaýduwsyz ene arslan bilen deňeşdirilmeginiň heniz-de emele gelme tapgyrynda diýen netijä gelýärim.

Şeýle-de men adamlara özlerine näme etmelidigini aýdylanda halaýandygyna düşündim. Ýöne ädimme-ädim berilýän maslahatlar bizi Hudaýyň nämälim gudratlarynyň köpüsinden mahrum edip biler, şonuň üçin-de, meniň habarym “nädir” diýen soraga jogap bermeýär. Men *siziň oýanmagyňyzy – içiňizdäki ene arslany oýaryp*, özboluşlylygyňyzy daşyňyza çykaryp ýaşamagyňyzy isleýärim. Ukudan doly oýananda bu ene arslanyň nähili boljakdygyny diňe Hudaý we siziň özüňiz kesgitlep bilersiňiz.

Ýaňy-ýakynda men ofisimiziň işgärlerinden “ene arslan” diýlende nähili kesgitlemeleriň aňlaryna gelyändigini soradym. Olaryň “ajaýyp”, “näzik” bilen bir hatarda “gazaply”, “gaýduwsyz” diýen mysallary getirmegine men haýran-da galmadym. Bu oýanmanyň täsiri, ine, şeýle köptaraplaýyn we giňişleýin bolup bilýär.

Mukaddes Ýazgylary öwrenenimde, men Hudaýyň Öz adamlaryna we Öz pygamberlerine haýsydyr bir ýere gitmegini, etmegini we aýtmagyny – bularyň netijeleriniň nähili boljakdygyny düşündirmezden buýurýandygyny ýüze çykardym. Mysal üçin, Elýaşa dul aýala şeýle diýdi: “Bar, daşary çyk-da, ähli goňsularyňdan boş gap dile, näçe köp ýygnap bilseň, şonça-da gowy. Onsoň ogullaryň bilen bile içeri girip, gapyny ýap-da, ýygnan gaplaryňa ýag guýup başla, dolanlaryny bir gapdala aýyr-da goýyber” (2 Patyşalar 4:3-4). Bu sözler anyk däl. Algydar bu dul aýalyň bergisiniň hasabyna onuň ogullaryny gulçulyga aljakdygy babatdaky howpuny şeýle sözler nädir çözüp biler? Emma dul aýal özüne buýrulany edip, Hudaýyň adamynyň ýanyna dolanyp baranda, ol oňa şeýle diýdi: “Bar ýaglary sat-da, karzyňy üz, galany hem ogullaryň bilen güzeran aýlamagyňyza ýeter” (2 Patyşalar 4:7).

Heniz birinji *ädimi* ätmänkäk ikinji, üçünji we dörünji ädimleri biljek bolup, durmuşymyzdaky gudratly üpjünçiligiň näçesini sypdyrýarkak? Şonuň üçin-de, şu kitaba “okap, dileg edip we Hudaýyň öňünde goýan gaplaryňyzy Onuň doldurmagyna ygtyýar etmeli” kitap hökmünde garaň. Hudaýdan sizi ruhlandyrmak üçin ulanmak isleýän

ene arslanyň keşbini (durkuny, sypatyny, içki dünýäsini) aňňynda janlandyrmagyny diläň).

Özüňizi ene arslan, Isa Mesihi bolsa arslan bilen deňemekden çekinmäň! Bu Isa Mesih biziň Çopanymyz hökmündäki keşbine we bize Öz goýunlaryna kimin garaýanlygyna çapraz gelmeýär. Biz hakyky manysyndaky goýunlarmy ýa-da Hudaý biziň Oňa eýerip, Oňa goýunlar kimin ynanmagymyzy isleýär? Şu tärde, Isa Mesih biziň Ýigidimiz, biziň hemmämiz bilelikde bolsa Onuň gelinligi. Bu allegoriki *şekil*. Isa Mesih edil Başlangyç we Ahyr bolşy ýaly, biziň Çopanymyz, Patyşamyz, Hudaýymyz, Ynsanymyz, Ýigidimiz, Doganymyz, Arslanymyz, Guzymyz. Onuň, belki, Özi baradaky düşünjäňizi giňeltmek isleýändigine haýran galýansyňyz? Men siziň şu kitaba öz şahsy düşünjäňiz, güýjüňiz we täsiriňiz bilen seslenmegiňizi isleýärim.

OÝARMAK BORJY

Men uniwersitetde okaýan döwrümde gyzlaryň umumy ýaşayyş jaýynda ýatlyan eýwan bardy. Oňa näme üçin “eýwan” diýip at berenlerini bilemok, sebäbi ol binanyň daşynda ýerleşmeýärdi, onuň ýöne daşardan aýratyn girelgesi bardy. Bu ikinji gatda ýerleşýän uzyn we garaňky otagdy, onda iki gatly krowatlar bardy. Krowatlaryň käbiri diwaryň ugry boýunça, käbirleri bolsa tuty bilen garaňkydyrylan aýnalara tarap keseleýin ýerleşýärdi.

Bir otagda köp adam ýaşansoň, bize jyňňyrdayan sagatdan peýdalanmak gadagandy. Muňa derek biz gezek-gezegine nobat çekip, meniň iň halamaýan we erbet görýän borjumy ýerine ýetirmeli bolýardyk, ýagny beýlekileri turuzýardyk. *Uýalar ýatmazdan öň öz atlary ýazylan kagyzyklary alyp, turzulmaly sagatlaryny görkezýän ýörite gutujyklara olary salyp goýýardylar. Nobat çekýän jogapkär her gyzyň ýatýan ýerini bilmelidi. Gije nobat çekip, irden turuzmaga jogapkär gyz başga otagda ýatýardy; ol ýerde jyňňyrdayan sagady ulanmak rugsat edilýärdi.*

Meniň nobat çekmeli gezegim ýetende, birinji adamy turuzmankam duşa düşüp ýetişerim ýaly, sagady ýarym sagat öň gurnaýardym. Duşa nobatsyz birinji girip çykmaklyk nobatçy gyzyň görýän ýeke-täk bähbididi.

Turuzmaly wagt ýetip gelende, men nobatyma aýlanýardym we indiki iki sagadyň dowamynda her 15-30 minutdan gerekli gyzlary oýarýardym. Men garaňky otaga gaýta-gaýta girýärdim, aralygynda

bolsa hem geýinjek, hem-de ertiriligimi iýjek bolýardym. Men eýwana ýuwaşjadan girip, gapyny ýapýardym we garaňkynyň içinde sermendekläp, üns bilen krowatlary sanaýardym, uklap ýatan uýalary tötänlikde turzaýmaýyn diýip, olaryň arasyndan seresaplylyk bilen geçýärdim. Ahyrda oýarylmaly uýany ýa-da uýalary tapanymda, olary mylakatly, ýöne erjellik bilen oýarýardym.

Nobatçynyň jogapkärçiligi uludy, sebäbi uýalaryň her bir özüniň oýarylyp-oýarylmajygyna garaşlydy. Olar sapaklara, synaglara we barlag işlerini tabşyrmaga howlugýardylar we, elbetde, hiç kimiň öz söýgüli bilen duşuşygyny sypdyrasy gelenokdy.

Günleriň birinde men öz nobatymyň gezeginde hemmeleriň işini gördüm, sebäbi men juda ýumşakdym, çekinjeňdim, käwagt bolsa özümden uly uýany turuzmaga gorkýardym. Ol maňa jogap berip, bir zatlar diýýärdi, men ol oýanandyr öýdýärdim, ol bolsa düýsünde samyrdaýan eken. Soňra, günortanlyk nahary wagtynda, şol gyz maňa käýinç yglan edýärdi we tutuş durky bilen meniň harsallygymyň oňa juda gymmada düşendigini görkezýärdi. Siziň-de, meniň-de gaýdyp gaýtalasymyz gelmeýän ýalňyşlarymyz bar. Şonuň üçin-de, men käbir uýalary oýarmak üçin, olary oňatja silkelemelidigini, käbirleriniň bolsa çalaja el degreniňden oýanýandygyny, üçünji birleriniň bolsa adyny pyşyrdanyňdan oýanýandygyny öwrendim. Käbir uýalar maňa minnetdarlyk aýdýardylar, käbirleri bolsa ukynyň arasynda hüňürdäp, meni kowup goýberýärdiler.

Uýa oýanyp, hatda saňa: “Bolýar, bolýar, men oýandym” diýip-de, sen gideniňden soň berk uklap galmagy ýagdaýlaryň iň erbedidi. Men şeýle adamlar doly oýanyp, ýerinden galýança, olaryň ýanlarynda galmalydygyny öwrendim.

Başga bir howp – tötänlikde başga uýany oýarmak howpy hem bardy. Men ümsüm we seresaply gymyldamaga dyrjaşsam-da, käwagt tötänlikde krowadyň ikinji gatynda ýa-da goňşy krowatda ýatan uýany oýarýardym. Ol galyp, meniň elimi garbap tutýardy-da: “Eý, men oýandym! Meniň adymy sanawdan çyz-da, maňa gaýdyp degme” diýip pyşyrdap, zährämi ýarýardy.

Boýun almaga utanýaryn, ýöne meni oýaranlarynda, hüňürdäp, düşeginden kynlyk bilen galýanýaryň biri mendim. Meni hemişe diýen ýaly ikinji gezek oýarmaly bolýardy. Men özüm hem nobatçy bolup göremsoň, düzgünleri gaty gowy bilýärdim. Eger sen ikinji gezek turzulanyňdan soň oýanmasaň, seni üçünji gezek oýarjak

ýokdy. *Şonuň üçin-de, turuzmakdaky ikinji synanyşyga sen eýýäm has çynlakaý garaýardyň, sebäbi munuň soňky gezekdigini bilýärdiň. Meniň uýalarym oýanyp hereketjeňlik bilen zatlary ýygnaşdyryp başlanlaryndan soň men olar üçin jogapkärçilik çekemokdym. Men olary herekete getiripdim we indi özüme serenjam bermelidim.*

Ýöne biziň jomart Hudaýymyz meniň talyplyk umumy ýaşaýyş jaýymdaky düzgünlere eýerenok. Ol bizi soňky minuda çenli oýarmagy dowam etmäge bagtyýar bolar, ýöne şonda-da gyssanmaklyk we wajyplylyk duýgulary bizden üzňe bolmaly däldir. Men hatda şu wagt hem töwereginde uklap ýatan beýleki aýallara niýetlenen çakylyga käbir uýalaryň jogap berip seslenýändigini duýýaryn.

GAÝDUWSYZLYGY OÝARYP

Meniň pikirimçe, şindi hem, durmuşyň şu tapgyrynda men nobatçylyk çekip, beýlekileri oýarýanlygym gyzklykly zat, ýöne ortada indi has çynlakaý zatlar dur. Men käwagt garaňkynyň içinde krowatlaryň arasyndan geçip, mylaýymlyk bilen uýalarymy oýarýaryn, olaryň oýanmasyna sabyrlylyk bilen garaşandygymy, käwagt bolsa, *şowuna düşse, ýöne adyny pyşyrdanymdan oýanyp, aýaga galýandygyny duýýaryn.*

Başgalary ukudan oýarmak işini ýeke-täk men edemok, sebäbi Hudaýyň her bir gyz perzendini dürli usullar, çäreler we höwesler arkaly oýaryp bolýar ahryryn. Maňa, mysal üçin, öňüňizde haýsydyr bir töwekgelli we ajaýyp keşpleri açmaklyk tabşyrylan. Men ajaýyp belentligiň we güýjüň bu aýanlygynyň sizde gaýduwsyzlygy oýarmagy we ukudan açylanyňyzdan soň näme etmelidigini bilmegiňiz üçin dileg edýärim.

Eý, owadan arslan uýam, dünýä diňe oýanmagyňa *mätäç дәl*, ol Hudaýyň saňa beren gaýduwsyzlygynyň mälim edilmegine mätäç. Mesihî aýal üçin *gaýduwsyz* bolmaklyk nämäni aňladýar? Ol çirkin gygyrmagy we bagyrmagy, dyrnaçaklamagy we depmegi aňladýarmy? Bular üçin hem wagt bardyr. Men kimdir biriniň çagalaryma, agtyklaryma howp salan ýagdaýynda hut şeýle, hatda bulardan-da erbet hereket etjegimi bilýärim. Ýogsa-da, Hudaý Hoşeýa pygamberiň kitabynda ene aýynyň we ene arslanyň seslenişini mysal getirip, bu seslenmäni Özüniňkisi bilen deňeşdirýär.

Çagalaryndan aýrylan aýy ýaly topularyn, olaryň döşüni çekelärin. Ene arslan kimin olary iýip gutararyn. Wagşy haýwan ýaly olary parçalaryn.

Hoşeýa 13:8

Görýäňizmi! Bu aýat *batyrgaýlyk sözüniň zabun, ýowuz tarapyny kesgitli görkezýär, ýöne bu güýçli sözde diňe zabunlygy görkezmekden başga-da çuň many bar. “Gaýduwsyz” sözüniň manysynyň üstüni ýetirýän başga-da sözler bar: “tutanýerli”, “güýçli”, “gujurly”, “möwç urýan”, “hereketjeň”, “joşgunly”, “gazaply”. İçimde möwç urýan şol duýgulary has anyk beýan edip biljek başga sözleri tapyp bilemok. Gürrüňsiz, meniň içimde möwç urýan haýsydyr bir zat oýandy, ol özi bilen has köp aýdyňlygy we güýji getirdi, ol edil doly güýjüne giren tupan ýalydy.*

Bu güýç seniň durmuşyňda başagaýlyk döretmeýär, ol ähli ünsüňi bir ýere jemlemäge ýardam berýär. Men ünsüm bir ýere gönügende, ozal gümän hem etmedik zatlarym babatda has yhlasly bolup başlaýandygymy ýüze çykardym.

Oýanmak pursatlarynyň köpüsi maňa duýdansyz inýärdi. *Şeýle pursatlaryň biri 2007-nji ýylyň oktýabr aýynyň ýa soňunda, ýa-da noýabryň başynda bolupdy. Men wanna otagymda (hä, başga nirede bolsun?!) žurnal okaýardym. Sahypany agdaranymda, Tailanddaky jyns gulçulygy barada ilkinji gezek bilip galdym. Men makalany okap bolanymdan soň, okan zatlarymyň hakykatdadygyna ynanyş bilmän, käbir abzaslary gaýtadan okadym. Heý-de adamlar şeýle zabun bolup bilermi näme? Eýsem şeýle zatlar dogrudan-da bolup geçip, menem olar barada bilemokmy? Men aglap başladym (edil wanna otagymda, başga nirede bolsun?!), soňra bolsa şeýle dileg etdim: “Eý, Hudaý, eger men bu mesele babatda nämedir bir zat edip ýa aýdyp bilýän bolsam, men taýýar”. Men şu dileg bilen oýandym we durmuşymda nämedir bir zatlar bolup başlady.*

Birnäçe hepde geçdi we maňa *Life Outreach* guramasyndan jaň edip, şeýle diýdiler: “Liza, biz Tailanda gitjek toparý jemleýäris. Bu topar pul serişdelerini tapyp, jemgyýetiň ünsüni adamlaryň *zähmet we jyns gulçulygyna* satylmak meselesine çekmekçi bolýar. Saňa bu topar bilen gitmegi tekliş edýäris”. Üç aýdan men *Life Outreach* guramasynyň adamlary gulçulyga satmaga garşy gönükdirilen ilkinji taslamasynyň bir agzasy hökmünde Tailanda gitdim.

Eger men şol gün dileg etmedik bolan bolsam, näme bolardy? Eger men aglap, başymy ýaýkap, žurnalyň sahypalaryny ýöne agdarmagy dowam eden bolsam, näme bolardy? Men kosmetologiýanyň soňky ýeten sepgitleri, modanyň täze öwüsgünleri, horlanmagyň syrlyry barada okap başlardym. Eger dileg etmäge derek men diňe žurnaly okamagy dowam eden bolsam, onda şol gün ýatmazymdan öň sesimi göge gönükdirjegim gümanady. Onsoň indiki gezek bu mesele barada eşidenimde, men: “Hawa, bu barada eşidipdim... Žurnalda okapdym... Bu gaty gynandyryjy ýagdaý!” diýerdim.

Emma *oýananyňdan* soň, sen *seslenmän* bilmersiň. Iki düşünjäni – oýa bolmaklygy we gynanmaklygy bulaşdyрма. Eger seni haýsydyr bir zat gynandyryň bolsa, sen muny bir pursat duýup bilersiň. Nämedir bir zada bolan gynaç seni žurnalyň sahypalaryny agdarmaklykdan saklap bilmez. Sen gynanyp bilersiň, ýöne oýanmarsyň. Ýöne doly oýanyp-da, dünýädäki problemalar barada bileniňden soň, olara seslenmän durup bilmersiň. Hut şu *sebäpdenem, men ogurlanyp, jelephanalara satylýan gyzjagazlar barada okanymda, dileg etmelidim*, bu wagşylyga jogap bermek üçin, Hudaýyň menden isleýşi ýaly hereket etmäge taýyndygymy *aýtmalydym*. Meniň dilegim peýda bolan mümkinçiligi sypdyrmazlyga ýol berdi. Maňa başga-da mümkinçilikler duş bolup bilmidi? Belki, bolardy, ýöne muny weli sypdyryp bilýärdim.

HUDAÝ SENI ÇÄKLENDIRMEK ÜÇIN HALAS ETMÄNDI

Hudaý bize *Özüni çäksiz Hudaý hökmünde aýan edýär. Ol muny soňra bizi çäklendirmek üçin edenok. Tersine, Ol bize Öz ýüregini salasy gelýär. Joram Kristin bu babatda: “Hudaý seni çäklendirmek üçin halas etmändi”* diýip, gaty jaýdar sözler aýtdy.

Hudaý özlerini mesihi ýaly alyp barýan adamlary agtarmaýar. Ol biziň mesihiler bolmagymyzy isleýär! “Mesihi” sözi “seçilip-saýlanan ýa-da Mesihe meňzeş” diýmegi aňladýar. Isa Mesih ýöne bir ýagşy bolmak üçin gelmändi; Ol ýagşylyk etmäge we ejir çekýänleri halas etmek üçin gelipdi. Ol sizi nämä seçip-saýlady?

Rebbiň Ruhý üstümdedir. Garyplara Hoş Habary bildirmegim üçin, Ol Meni seçip-saýlady; tussaglara azatlygy, körlere gözünüň açyljakdygyny yglan etmäge Ol

Meni iberdi. Zulum astyndakylary azatlyga çykarmaga,
Rebbiň merhemet ýylyny jar etmäge Meni iberdi.

Luka 4:18-19, nygtama awtoryňky.

Eger Rebbiň Ruhý Isa Mesihiň üstünde bu zatlaryň baryny amal etmek üçin bolan bolsa, biz, ýagny şol bir Ruhdan doglanlar hem hut şeýle etmeli: garyplara Hoş Habary bildirmeli, tussaglary azatlyga çykarmaga we “merhemetli ýylyny” yglan etmeli! Men hereket etmek üçin her ýylyň Hudaý tarapyndan ýalkanandygyna ynanýaryn; Ol biziň Onuň adyndan hereket edip başlarymyza heniz-de garaşýar.

Bu tabşyrygyň şöhesinde Hudaýa “öýdeçil” gyzlaryň – uzakly gün tagamlary bişirip, ekramly bolmagy öwrenýän gyzlaryň toparý gerek däl. Tagam bişirmeklik erbet zat däl, ýöne bu biziň bar edýänimiz bolsa, Hudaý taryhyň akymyny üýtgetmekde bizi ulanmaz.

Men bu jümläniň köpiňize çagyryş bolup eşidiljekdigini bilýärim. Men hem ony birinji gezek okanymda, *çagyryş hökmünde kabul etdim. Bu özüni biedep alyp barmak baradaky ündew däl-de*, öwrendikli zatlaryň ýagdaýyna garşy çykan ýagdaýymyzda özgerişlikleriň amal bolýandygyna aň ýetirmäge bolan çagyryşdyr.

Roza Parkens awtobusyň yzyndaky “reňkli” adamlara niýetlenen ýerinde oturmakdan boýun towlanda, öz “günorta” medeniýetiniň we awtobus gatnawlarynyň kompaniýasynyň nazarynda özüni nogsansyz alyp barmandy. Bir aýalyň öz ynamlaryna eýerip, oturan ýerini taşlamazlygy saýlamagy tutuş milletiň jyns bölünişigi babatdaky garaşsyny özgertdi. Ol şol pursatda taryhy döredýändigine aň ýetirendigine *şübhelenýärim. Niýetleriň we çözümleriň netijelerini açyp görkezmäge diňe wagtyň güýji bardyr*. Roza, belki, özüniň Hudaý tarapyndan berlen mertebesiniň kemsidilmesinden we depgilenmesinden ýadandyr.

Debora, Ýagel, Tamar, Ester, Batşeba, Abygaýyl, Rahap we Merýem babatda näme diýjek? (Bular diňe Mukaddes Ýazgylardaky mysallar, aslynda welin olaryň sany gaty köp).

Debora adamlary diktator hökümdara garşy çykarmaga çagyryp, erkekler bilen bir hatarda göreşende, “edeplije” bolandyr öýdýäňizmi? Onuň döwründäki öňbaşçylar beýle pikir etmeýärdiler. Onuň garşysyna tutuş goşun çykyş etdi, ýöne ol barybir ýeňiş gazandy. Hudaýyň adamy Barak şübhelenende, Debora Hudaýyň ýolbaşçylygyna sadyk galdy we elinden geleni etdi.

Ýagel barada näme pikir edýärsiňiz? Çadyryň gazygy bilen öz duşmanyny öldürmek oňa gerekmedi eýsem? Ol duşmany heniz ýatyrka, ony ygtyýarlylaryň eline berip bilmeýärmidi näme? Belki, berip hem bilendir, ýöne ol muny etmedi. Şoňa görä-de, Hudaý onuň saýlawyny kabul etdi, onuň gaýduwsyzlygyny jar etmek üçin, ähli ýerde şanyňa aýdym düzdüler.

Tamary ýada salyň. Iki gezek dul galan aýal lolynyň eşigini geýip, dul galan gaýyn atasy, nesilbaşy Ýahuda bilen ýatyp turdy. Muňa ony Hudaýyň imrindirendigi babatda esas ýok. Şeýle ädimi Tamaryň özi saýlady. Ýöne bu erjel aýalyň ogly Isa Mesihni nesil şejeresine düşdi, özi bolsa dogruçyl saýlydy.

“EDEPLIJE” AÝALLAR TARYHY
SEÝREK DÖREDÝÄRLER.

– LOREL TETÇER ULRIH

Ester patyşanyň diňe özüniň çagyran ýagdaýynda huzuryňa baryp bolýandygy babatdaky emrini bozdy. Kserksiň birinji aýaly Waşty öz boýnyýogynlygy sebäpli köşkden kowlupdy. Ester bu barada hemmelerden gowy bilýärdi! Ýöne bu gaýduwsyz aýalyň şatýşanyň emrini bozmak saýlawy ýewreý halkyny heläkçilikden halas etdi.

Batşeba ärine biwepalyk etdi, ýöne ol şeýle-de iň paýhasly patyşa Süleýmanyň ejesi boldy. Rahap patyşany aldap, öz öýünde içalylary gizlän loludy. Emma onuň iman hereketi Ýeriho galasy weýran edilende maşgalasyny halas etdi we bu aýalyň ogly Dawut patyşanyň we Isa Mesihni nesil şejeresine düşdi. Abygaýyl öz äri babatda mekirlik etdi, ýöne şeýdip öz öýüni halas etdi we gelejekki patyşa Dawudyň ýüregini gazandy.

Merýem “nikasyz” çagasyny göwresinde göterip, Hudaýyň Ogluny dogurmalydy. Eger ol: “Nikalaşmadyk we göwreli – bu gaty erbet görner! Hudaý men durmuşa çykýança garaşyp bilmezmi? Şonda bu adamlaryň öňünde abraýly görnerdi” – diýen bolsa, näme bolardy?

Bu aýallaryň saýlawyny diňe taryh aklaýar. Olaryň ýürekleri oýanyp, ot ýaly tutaşdy.

Howply we oýa bolmak bilen, sen nähili seslenersiň? Sen nähili taryhy döredersiň? Ukudan oýanyp, öz maşgalasyny, jemgyýetini we dünýäsini goramaga galkýan gaýduwsyz ene arslana meňzärsiňmi? Sen oýandyňmy? Ýüregiňde edil şu pursat näme ýanýar?

EÝMENDIRÝÄN WE AJAÝYP

... Meni ajaýyp, täsin ýaratdyň. Ajaýypdyr Seniň işleriň...

ZEBUR 138:14

Ene arslanlar güýçli we asyly. Olaryň hereketleri maksada okgunly, myssalary dartgynly; olar öz janlarynyň we çagalarynyň janlarynyň özleriniň başarnyklarynyň we güýçleriniň jemine garaşlydygyny doly bilýärler. Olar ýöränlerinde, derileri öwüşgin atýar. Bizden tapawutlylykda, olar öz derileriniň *ýgyrt* ýa-da guýruklarynyň gysgadygy babatda aladalanmaýarlar. Olary hatda özleriniň biri-birine meňzeşdikleri hem gzyklandyryp baranok. Olar öz durklaryndan göwnühoşdyr.

Ene arslanlar ajaýyp!

Men olara ýabany tebigatda syn edenimde, olaryň muny aslynda bilýärler diýen netijä geldim. Eger adamlar bilen ene arslanlar söhbetdeş bolup bilen bolsadylar, onda biz özüme bolan garaşsyzlygymy bilen ene arslanlaryň özlerini kabul edişiniň arasyndaky tapawudy görerdik. Geliň, ene arslan bilen söhbetdeşligi bir pursat göz öňüne getirip göreliň:

- Ene arslan, sen ajaýyp!
- *Özüm-de bilýän*. Başarýan zatlarymy görkezeýinmi?
- Hawa, – diýip, gzygyyp jogap berýäris.
- Meniň penjelerime seret, – diýip ol teklipe edýär. – *Ünsli seret*.

Biz ene arslanyň ýokary galdyran penjesinden dyrnaklaryny çykaryşyny *görüþ*, haýrana galýarys.

– Men öz çagalarymy we sürimi naharlamak üçin, bu penjäm bilen antilopany öldürýärim. Indi muny hem bir gör! – Ol öz dyrnaklaryny yzyna salyp gizleýär, onuň penjeleri ýene-de mahmal ýaly ýumşajyk bolýar. – Men öz penjäm bilen çagajyklarym bilen oýnaýaryn we olara güýçli bolmagy öwredýärim.

Biz onuň bilen ylalaşýanlygymyzyň nyşany hökmünde başymyzy silkýäris we öz dyrnaklarymyzyň jaýryk atan syrna serdýäris.

– Dişlerimi neneň görýäň?! – diýip ene arslan sözünü dowam edýär.

Onuň ýiti dişlerinden gorkup, yza tesýäris.

– Men öz dişlerim bilen goranyp, öldürip, iýip bilýärim, ýöne şu dişlerim bilen çagajyklaryma hiç bir zyýan ýetirmezden, olary bir ýerden başga ýere geçirip bilýärim.

Biz bu örän tapawutly häsiýete haýran galyp, başymyzy silkýäris.

Onsoň ene arslan kanagatlanma bilen dem alyp, özüniň ajaýypdygyny nygtap, şeýle diýýär:

– Men elhenç ajaýyplyk bilen ýaradylan!

Biz munuň bilen, dogrudan-da, razylaşýarys: ol hem eýmendirýär, hem-de täsin galdyrýar.

Ýöne sägin-ä, ... edil sen ýaly ahyryn.

... meni ajaýyp, täsin ýaratdyň. Ajaýypdyr Seniň işleriň...

Zebur 138:14

Men seni ene arslanlar barada şindi bilen zatlaryň nazaryndan muny gaty ses bilen ykrar etmäge çagyýaryn. Mähribanym, maňa ynanaý, edil töweregiňdäki erkekler we aýallar ýaly, sen hem Hudaýyň ajaýyp ýaradylyşysyň. Ýöne biz enemiziň göwresinden çykanymyzdan soň özümizdäki bu ajaýyplygyň bes etmeýändigini köpimiz bütinleý unudýarys.

Ene arslan bilen ýokardaka çalymdaş gürrüňdeşligimiz ýaly gürrüňi aýal bilen haçan edipdiň?

Iki aýalyň arasyndaky gürrüňdeşlik, mahlasý, şeýleräk bolardy:

– Sen ajaýyp!

– Sag bol, ýöne soňky göwreliligimdem galan artykmaç birki kilämi heniz-de aýryp bilemok.

Biziň her birimiz hiç bolmanda bir gezek çaga dograndyr (ýa-da başga aýalyň dogruşyny görendir), şonuň üçin-de, biz özümiziň täsin ýaradylandygymyza aň ýetirmeli. Biz muny näme üçindir unutdyk, ýöne ene arslan bu barada unudanok. Ol özüniň ajaýyplygynyň güýjünde aýan bolýandygyny bilýär. Ol öz ajaýyplygynyň daş keşbinde däl-de, bedeniniň mümkinçiliklerinde jelenýändigini bilýär. *Onuň özüne çekijiligi gürrüňsiz, sebäbi onuň güýji şübhesizdir.* Ol öz bedeniniň täsin mümkinçiliklerini bilýär we mundan lezzet alýar. Ene arslanyň lezzet almasy onuň Ýaradyjysyna şöhrat getirýär. Ol güýçli we akylly bolmak bilen, öz sürüsindäki ýaş arslanlary hem şeýle bolmakda türgenleşdirýär.

Güýjüň we hereketiň ajaýyplygyny ýatda saklamak biziň üçin gaty wajypdyr. Men şindi beden taýdan syratly bolmak barada aýdamok. Men beden we ruhy taýdan habarly we syzgyr, ýagny ünsümize bir yere jemlemek barada, munuň netijesinde bolsa Hudaýyň bize niýetlän her bir işini etmäge taýýar bolmagymyz barada aýdýaryn. Eger biz hakyky ene arslanlar ýaly bolmagy isleýän bolsak, biz güýçli bolmaly. Men ýaňy-ýakynda özümize berlen güýje *aňsatlyk bilen* kembaha garap bilýändigimizi *ýüze çykardym*.

ÝALŇYŞ “DOLDURMA”

Meniň bir hepdä çeken ýalňyşym barada gürrüň bereýin. Men Awstraliýadyaky hyzmatdan soň örän ýadawdym. Bäş ýygnak tamamlandy, ýekşenbe *güni* tamamlanyp barýardy. Meni liderler toparynda wagt geçirmäge çagyrdylar. Bu topar konferensiýanyň geçirilmegi üçin arman-ýadaman zähmet çekipdi. Biz bälçireşýärdik we şatlykdan ýaňa aýagymyz ýere ilmeýärdi, bu birnäçe faktoryň serhoş ediji utgaşmasyndan: ukynyň ýetmezçiliginden, tagamlaryň köplüginde we Hudaýyň ýagşylygyndan döräpdi.

Şeýle rahatlandyryjy ýagdaýda liderleriň biri meniň bilen öz netijeleri we aýanlyklary bilen paýlaşdy: “Bilýäňmi, hemmeler maňa haýsydyr bir zatlary anyk görüp bilýändigimi aýdýarlar. Şu gün irden ýekşenbe ýygnagynyň dowamynda men seniň kime meňzeýändigini anyk kesgitledim”.

– Kime meňzeýän? – diýip soradym.

Ol bir pursat-da ikerjeňlenmän, şobada:

– Sen Sara Konnoryň edil özi – diýdi.

Eşidenlerime aň ýetirjek bolup durşuma, uzyn dymyşlyk döredi.

– Dursana... eýsem onuň saçy sary dälmi näme? – diýip, men ynanman, muňa garşy çykdym

– Hawa, hawa, ýöne men onuň saçyny göz öňüne tutamok. – Ol başyny ýaýkap, elini silkip goýberdi. – Men onuň ýüzüniň keşbi, bedeni barada, wah, nädip aýtsamkam... ykjam türgenleşdirilen bedeni barada aýdýaryn – diýip, ol howada onuň ýüz keşbini we wehimli durkuny şekillendirjek bolup jan edti.

Ol dogrudanam şu wagt “ykjam türgenleşdirilen beden” barada aýtdymy?

Wah, gürrüň hatda hakyky dünýä barada hem däl, ol bary-ýogy kinofilm baradady, ýöne ol şonda-da meniň ünsümi garbap aldy. Deňeşdirmäniň örän ulaldylyp alnandygyna garamazdan, men indi Sara Konnor ýaly görnesim geldi! Men özümden şol pikiri ýa-da muskully aýalyň keşbindäki *suraty göz öňümden ýitirmezlik üçin, ylalaşyandygymyň alamaty hökmünde başymy* atdym. Men öz pikirlerim bilen ikiçäklikde galdym, Şatlara gaýdyp gelenimde bolsa “*Terminator*” filmindäki şol muskullary türgen aýaly görmegi ýüregime düwdüm.

Günleriň birinde men oglum Aleke, media-zehine, tabşyryk berip, şeýle diýdim: “Sen maňa Sara Konnoryň keşbiniň nähilidigini görkezýan suratlary tapyp bilermiň? Adamlar men şoňa meňzeýän diýip aýdýarlar.

Ol şübhelendi, ýöne soňra maňa Sara Konnoryň maýkalyja we çaklaňjä tegelek gün äynekli, eli awtomatly suratyny tapyp berdi. Gaty ynandyryjy! Ol gaty wehimli, syratly we türgen görünýärdi. Men onuň enelik hasiýetleri derrew gözüme ildi diýip aýdyp biljek däl (Bu meniň üçin örän wajypdy, sebäbi men çaga terbiýesi we ene bolmak baradaky mowzuklardan wagyz edýärdim). Ýöne şonda-da, enelik dürli ýagdaýlarda dürlüçe ýüze çykmaýarmy näme?

Durmuşyňyň wezipesi öz ogluňy- roboty ganhorlardan goramakka, güýçli, myşsary türgen we ýaragy ulanyp bilýän “enelikden” has artyk näme zat bar?

Alek şeýle-de meniň üçin wideoşekilleriň ýygyndysyny toplap berdi. 1980-nji ýyllarda ýörgünli bolan bu montaž meni sarsdyrdy diýip gorkýan! Bu kadrlarda Sara Konnor motosikilde bir eli bilen ýaragyna ok salýardy ýa-da psihiatriýa klinikasynda düňderilen krowatynyň aýaklarynda türgenleşýardi. Şol pursat men eýýäm oldum!

Eger men şol pursat özüme: “Liza, sen ömründe, heý-de, *ýekeje gezek göwräňi* turnikde ýokary galdyryp görüpmediň?” diýen sadaja soragy beren bolsa, bu akyлчаşgylgynyň soňuna şobada çykyp bilerdim.

Emma ýok, bermedim! Gaýtam öz hyýallarymyň joşmagyna ýol berdim. Men Sara Konnoryň turnikde göwresini ýokary galdyryşyny görenimde, meniň-de ellerimiň şeýle güýçlüdigine hyýal edýärdim. Bu ýagdaý meniň hem edil Sara ýaly hiç bir kynçylyksyz göwrämi dartyp biljekgime ynandyrdy.

Men öz hyýalymda eýýäm edil Sara ýaly “türgen” diýen ýalydym. Men beden taýdan hatda iň türgen mahalymda, ýagny mekdepdäki bedenterbiýe boýunça gutardyş synagynyň wagtynda hem turnikden kynlyk bilen ýekeje gezek galyp bilendigimi nazarymdan sypdyrypdy. (Men ol ýerde diňe ýekeje gezek asylyp bilipdim, özem aýagymyň aşagynda krokodiller bar diýip göz öňüne getirenim üçin başarypdym.)

Men näme üçindir iki egnimiň-de şikeslidigini bütinleý unudypdym: egnimiň birine lyžada typanymda şikes ýetiripdim, ikinjisini bolsa biderek bir sebäpden – aýdanyňa-da degmeýän bir akmak sebäpden şikes ýetiripdim.

Pikir edip görüň-ä, men *ýeke gezegem* turnikden özümi galdyryp görmändim! Ýöne bularyň bary ähmiýetli däl-di! Men şol pursat eger Sara eden bolsa, menem ederin diýip hasaplaýardym.

Indi men diňe Sara ýaly görünmek bilen çäklenmän, ol ýaly hereket hem edesim gelýärdi.

Supermen-aýalyň ilkinji hereketi näme üçin üstünlikli boldy? Onuň hereket etmeli sagady gelip ýetende, ol öz ogluny goramak üçin güýçlüdi, halas etmäge we goramaga taýyndy. Oho! Men durmuşynyň kyn döwürlerini güýç edinmek üçin ulanýan aýallary halaýaryn. Sara we men? Näme üçin *bolup bilmeýäرمىşin? Biz eýýäm uýalar ýaly bolduk ahyrin!*

Şeýle hyýallara gark bolmagymda men öňde-soňda etmedigim edip, Gold’s Gym fitness-klubyna jaň etdim.

Bir örän ökde tälimçi barada gürrüň berendikleri ýadyma düşýär, men onuň adyny soradym. Fitness-klubuň kätibi meni onuň bilen baglaşdyrdy.

Men begenjimden ýaňa uçaýjak bolup, Robertden edil şu günüň özünde boş sagatlarynyň bolup-bolmazlygyny soradym. Men eýýäm

birnäçe hususy sapaklary we türgenleşikleri göz öňüne getiripdim. Üç, belki dört sapak alaryn we biz Sara bilen ekiz uýalar ýaly bolarys. Hawa, ...saçlary dürli reňkli ekizler, sebäbi saçymyň reňkini üýtgetmejekdigimi özüm üçin çözüpdim. Emma men ellerimiziň muskul relýepleriniň biri-birimiziňkä edil aýnadaky ýaly aýny bolmagy üçin işlemäge taýýardym.

Robert ukylaryma baha bermek üçin, meniň bilen birnäçe sagat görüşmäge razylaşdy.

Baha bermek sözi meni aýňaltmalydy, ýöne bu başa barmady. Men telefonyň trubkasyny ýerine asyp, hereketjeň we şadyýan halda Alekden ritmik aýdymlar toplumyny saýlap bermegini haýyş etdim. Ol muny edenden soň, men: "Men sportzala barýan. Meniň bilen gitmek isleýän barmy?" diýip yglan etdim.

Ogullarymyň ikisi geň galyp, meniň teklibimi kabul etdiler we biz sportzala gitdik. Geçen aňsam Ipod-a ýüklenen saz bilen men özümi belentlikde duýýardym. Indiki gezek men, belki, maýka geýerin, şonda tälimçim meniň keşbimde Sara Konnory aňsatlyk bilen görer!

Şeýle keýpikök halda men sportzala bellenen wagtdan biraz öň gelip, uzakdan gelejekki tälimçimi gördüm. Ol öz täze türgeni bilen tanşanda, örän hoşal bolar. Maksadyna şeýle golaý bolan türgeni türgenleşdirmekden ýaña ol özüni ýedigat asmana çykan ýaly duýar.

Mahlasy, men bularyň baryny şeýdip göz öňüne getirýärdim!

Robert öz tälimçisi bilen sapak geçip durdy we el-aýagymy ýazmagym üçin, maňa uzakdan ylgaw ýodajygyna geçmegimi ýşarat etdi. Ylgaw ýodajygy keselegine duransoň, men *tälimçimiň müşderisiniň takmynan meniň ýaşlarymdaky aýaldygyny gördüm. Men şu çaka çenli özüm babatda göz öňüme getirenlerimiň baryny... ine, şol aýalda gördüm!*

Ol diňe bir güýçli muskully däl-de, eýsem güne hem ýanandy. Ol öz maýkasynda we kamuflýaž reňkdäki balagynda edil Sara Konnor ýaly görünýärdi. Şol pursatda meniň kalbymda ilkinji gezek birhili ýakymсыz duýgy döredi. Men sportzaldaky gün ýagtysynda öz ellerimi synlap, olaryň myssyk, solak reňkli, hatda biraz yaşyl öwüsýändigini gördüm.

Ýöne ýekeje sekund! Men gorka ýol bermekçi däl!

Eger meniň grafigim erkinräk bolan bolsady, onda men hem güne ýanan bolardym. Men bu çakylyga jogap hökmünde ylgaw ýodajygymyň tizligini artdyrdym. Meniň bedenimiň muskullak şekili

uzakda dälidi, ol ine diýen ýaly özüni aýan etmelidi. Birki türgenleşik, birnäçe minutlap günde güneşlemek – onsoň men hem şol aýal bolaryn! Onsoňam, Sara klinikanyň otagynda tussaglykda bolan halyna türgenleşmeýärmisi näme?

Men nazarymy sowdum-da, Ipod-ymy açyp, yhlas bilen ýöremäge başladym.

Biraz wagtda tälimçi ýanyma gelip, höweslendiriji ýylgyryş bilen şeýle diýdi: “Ýene on baş minut dowam et, soňra bolsa duşuşyp, etmeli zatlarymyzy maslahatlaşarys. Häzir bolsa beýleki müşderim bilen türgenleşigimi tamamlayn”.

On baş minut? Ol çyny bilenmi? Men ozal bir ýerde-hä sekiz minudyň artygy bilen ýeterlikdigi barada okanym ýadyma düşdi. Ýöne men birinji günden başlap tälimçimiň göwnüne degmejek bolup, ýylgyrdym-da, türgenleşigimi dowam etdirdim.

On baş minutdan men ylgaw ýodajygyndan süýrenip düşdüm-de, terezini tapmak üçin, aýallaryň geým çalyşýan otagyna ýöneldim. *(Men agramymy çekmegi unudypdyryn, bu maglumatyň tälimçime gerek bolmagy ahmal ahyrin.)* Men bu muskullak aýalyň deňinden geçmelidim. Men onuň bilen deňleşenimde, ol haşlap dem alyp durşuna, menden şuny sorady:

– Eý, senem Robert bilen türgenleşýärmiň?

Men başymy atyp, çüýşämdäki suwdan owurtladym.

– Ol meni öler ýaly işledýär! – diýip, ol haşlap, trenažordaky başgançakdan galmaklygy imitirleýän ýöreýşini dowam etdirdi. – Men zor türgenleşige öwrendikli, ýöne Robert бүтинleý başga dereje.

Men sägindim.

– *Ýöne sen güýçli we myşsalarýň türgen-ä...*

Ol maňa jogap bermäge güýji ýok ýaly halda mejalsyz başyny ýaýkady.

Robert meni zalyň beýleki burçundan çagyrdy we onuň ofisine barmagymy eli bilen ýşarat etdi. Men onuň ýanyna zala ilki başda girenimdäkiden ynamsyzrak bardym.

– Men ýöne agramymy çekip barlajak boldum – diýip samyrdadym.

Ýöne ony meniň agramym asla gyzyklandyranokdy. Robert meniň nädereje güýçlüdigimi bilesi gelyärdi.

– Sen ýanyň bilen desmal aldyňmy? – diýip sorady.

– Ýok, – diýip jogap berdim we türgenleşik wagtynda seýrek

derleýändigimi düşündirdim. Şindi, şol gürrüňi ýatlanymda, hakykatdan seýrek türgenleşýändigimi aýtmak has dogry bolardy diýip pikir edýärim.

ARRYK ÇIŞIK AÝAL

Men şol kemsidiji prosesiň bary ýadyma düşenok, ýöne onuň käbir pursatlaryny ýadyma saljak bolaýyn. Men özümiň synag tapgyryndan aýratyn bir otagda geçirilmegime garaşsam-da, *tälimçi meni sportzalyň edil ortarasyna ugratdy*. Biz boşrak ýer tapamyzdan soň, tälimçi maňa “on” etmegimi buýurdy.

Men on gezek ýatyp galma barada aýdýandygyna düşündim, *ýöne olary nädip etmelidigi babatda ynamsyz bolanym üçin, şeýle diýdim:*

– Siz gyzlaryň edişi ýaly, oturgyja söýenip edilýänini göz öňüne tutýaňyz-a, şeýle dälmi?

– Ýok, adaty görnüşini – diýip, ol galamly planşetini maňa gönükdirip, sowukganlyk bilen jogap berdi.

Men ýere ýazylyp, on gezek emelsiz, gowşak, yraň-dyraň tärde ýatyp-galdym.

Şol pursadyň özünde-de, hiç bir dem dürsemäge bermän ýa-da “Liza, berekella!” diýmän, ol şeýle diýdi:

– Indi bolsa el çarpyp, ýigrimi baş gezek bök.

Men aljyradym. Men el çarpmaly böküşini kyn zat dældigini bilýärdim, ýöne olaryň nadip edilýändigini doly ýadyma düşenokdy.

– Men kellämiň üstünden haçan el çarpmaly? – diýip soradym.

Robert jogap bermedi.

Men el çarpmaly böküşleri öz düşüňşime görä edip başladym. Tagaşyksyz böküp durşuma, sportzaldaky adamlaryň maňa seredýändigini gördüm. Hatda meniň ogullarym-da, başlaryny ýaýkap, maňa seredip gülýärdiler.

– Indi bolsa pola ýazyl-da, ýene on gezek et – diýip, Robert aýtdy.

Haşlap dem alyp durşuma, biraz hem bolsa wagty çekjek bolup:

– Ýerden ýatyp galmalymy, bökmelimi ýa-da başga bir zat etmelimi? – diýip soradym.

– Ýerden ýatyp galmaly, – diýip, ol sowuk-sala jogap berdi.

Men ýere ýazyldym, ýöne bu gezek öňküden-de kyn boldy. Meniň ellerim sandyraýardy. Men bar güýjümi jemläp, göwrämi ýerden

galdyrmaga synanyşanymda, bu ýaman gözgyňy görünýärdi.

Robert bolsa *öz sözünü goşdy*:

– Ýene ýigrimi baş gezek el çarpyp bök.

Bu gezek men muny dorgy edesim gelýärdi, şonuň üçin-de, men onda ýene bir gezek:

– Ellerimi kellämiň üstünde tutup çarpaýynmy? – diýip soradym.

Meniň sesim dartgynly çykdy, muny özüm-de oslamandym.

– Tapawudy ýok... *Öňe!* – diýip, ol buýruk berdi.

Ýöne munuň meniň üçin tapawudy bardy! Ejeleri bütün zalyň öňünde el çarpmaly böküşleri bilen masgara bolup durka, ýere giräýmäge taýyn bolup duran ogullarym üçin hem munuň tapawudy bardy.

Ýöne bu janhowlumyň diňe başlangyjy eken. Meni ýene-de köp adamyň üşşüp duran ýerine iberdiler; men ol ýerde oturan ýerimden aýaklarymy galdyrmalydym. Bu gezek men bu maşky nädip etmelidigini bilýärdim.

Men trenažora münüp, görkezmä garaşdym.

– *Aýaklaryňy on baş gezek galdyr.*

Men bedenimi taryplanma mynasyp hasaplap, dyzlarymy bilimiň derejesine galdyrýardym.

– Ýok, beýle däl! – diýip, Robert aýtdy. Siziň aýaklaryňyz göni halda bolmaly we siz olary şu derejä galdyrmaly. (Ol eli bilen meniň bilimden ýokary bolan beýikligi görkezdi.)

Men bar güýjümi jemläp, aýaklarymy ýokary zyňdym, ýöne onuň eline ýetirip bilmedim.

- Ýokarrak, - diýip ol höweslendirdi.

Ol oýun edýärmí? On baş gezek? Men hatda bir gezegem edip bilmedim-ä. Men onuň ellerine birki gezek degrip bildim, wah, belki nol gezek! – göwnüme bolmasa ol her gezek ellerini öňküden-de ýokary galdyrýan ýalydy!

Bu maşkdan soňra gantelleri galdyrmalydy, ýöne meniň hakydamdaky ýatlamalar bulaşyk we anyk däl.

Robert gantelleri saýlaýança, men oturgyja oturdym. Ol bir ýarym kilelik gantelleriň ikisini alyp geldi. Men ýylgyrdym. Şu gezeg-ä men ony öz güýjüm bilen haýran galdyrsam gerek.

– Robert, men adatça alty kilelik gantelleri galdyrýaryn – diýip, oňa düşündirdim.

– Gel, ilki şulardan başlap göreli – diýip jogap berdi.

Men derläp, titröp duran ellerim bilen gantelleri gysdym.

– Olary şeýle galdyr.

Men etmelimi bilýän kişi hökmünde başymy atdym.

Men olary ýeňillik bilen galdyrdym.

– Ýok, beýle däl. Ine, şeýle galdyrmaly, - diýip, ol ellerimi birneme başgaça ugrukdyrды. – Olary şu tärde saklap, ýokary- aşak galdyr.

Bir zada bolmalysy ýaly däl! Men bu gantelleri birnäçe santimetrden ýokary galdyryp bilemokdym! Bu ýatan ýerimden göwrämi galdyryp-goýberen maşkym zerarly bolan bolmagy ahmal, sebäbi meniň ellerim hereket edenokdy. Men ýene-de bir gezek synanyşdym, ýöne şonda-da ellerimi birnäçe santimetrden ýokary galdyryp bilmedim. Men hopugyp Roberte seretdim, ýöne ol eýýäm has ýeňil gantelleri tapmak üçin, beýlesine öwrüldi. Dogrusy, ol şu zalda bar bolan gantelleriň iň ýeňilini gözlemäge gitdi. Bu nädip beýle bolup bilýär?

– Dogrusy, men adatça alty kilelik gantelleri, käwagt bolsa ýedi kileligini galdyryan, - diýip samyrdadym.

– Sen muny nädogry edýärdiň, - diýip, ol netije çykardy.

Meniň ejirlerim ahyrda tamamlananda, Robert meni ýene-de öz ofisine çagyrdy. Meniň döş kapasam galyp-düşýärdi, aýaklarym sandyraýardy, özümüň Sara Konnora meňzeýänligim baradaky pikirim bolsa bütinleý weýran edildi!

Men bu synagyň ýekeje maşkyny-da edip bilmändim.

Robert gürrüňini tukat halda başlady. Ol meniň agramymy sorady, soňsa sanlary ýazdy. Ozal şikes alyp-almandygymy sorady we “figurasy” diýen sütünde “uniseks” diýip bellik etdi. Men sag dyzymyň we çep egnimiň ozal şikes alandygyny aýtdym. Meniň şikeslerim anketa bellenildi. Soňra ol meniň iň erbet duşmanymy – el abzalyny uzatdy (ol Nintendo joýstigi ýaly sadaja görünýärdi).

– Şuny iki eliň bilen öňüňde sakla, - diýip, Robert düşündirdi. – Ol elektrik togy bütin bedeniňe gönükdirip, ondaky ýagyň gösterimini anyk görkezer.

Ol “başla” düwmesine basdy, ara dymyşlyk düşdi, soňra swetodiodly ekranda sanlar peýda boldy.

Men netijeleri o diýen haýran galmadym, ýöne Robert bedenimdäki ýagyň uly gösterimini *görende, aňka-taňka boldy.*

– Men, belki, abzaly nädogry saklandyryn, - diýdim.

Biz ölçegi ýene-de bir gezek gaýtaladyk, ýöne haýsydyr bir ýol bilen göterim bir birlik artdy.

– Belki, ol döwlendir ýa-da bedenim suwsuzlanandyr.

Edil şol pursat ofise oglum Alek gelip girdi-de:

– Menem barlap görsem bolýarmy? – diýip sorady.

Bum! Onuň ýag görkezijisi diňe 5,2%-mi görkezdi.

– *Seňki näçe, eje?*

Hiç jogap bermän, men oňa elim bilen ofisden çykmagy yarat etdim.

Robert başyny ýaýkap, eline bir kagyzy aldy. Onuň ýüzünde iki surat bardy, ol bifşteksiň keseleýin kesimi ýalydy. Birisi hor, beýlekisi bolsa hor däldi. Men şolaryň ikinjisidim.

– Siz biziň “arryk semiz” diýip mylakatly atlandyryňlarymyzdan – diýip aýtdy.

Bu ýagdaý meni hopukdyrды we men muňa garşy çykyp, sagdyn durmuş ýörelgesine eýerýändigimi, örän hereketjeňdigimi aýtdym. Men sportzalyň ofisindäki bu plastmas oturgyjynda oturyp, özüme ýalta öý bikesi tagmasyny basmaklaryna ýol bermekçi däldim!

Robert ýagdaýa düşüňänliginiň alamaty hökmünde başyny atyp, şeýle diýdi:

– Siz hereketjeň bolup, hemişe aýak üstünde bolansaňyz-da, bedeniňiz üçin gerek bolan kuwwatlylygy goldamak üçin, proteýini ýeterlik dereje almaýan bolmagyňyz ahmal. Şoňa görä-de, bedeniňiz gerekli kuwwatlygy almak üçin, ýaga derek myşsalary ýakýar.

Meniň haýran galanymy görüp, ol sözüni dowam etdi:

– Bu adamlaryň bifşteks işine meňzeýär. Siz adatça näme edýärsiňiz? Ýagyny kesip aýyrýarsyňyz, soňra bolsa etini iýýärsiňiz. Beden babatda hem şeýle bolup geçýär. Ol eti, ýagny myşsalary iýýär; myşsalary ýitereniňizde bolsa, siz güýjüňizi ýitirýärsiňiz. Muny yzyna gaýtarmagyň ýeke-täk usuly – myşsalary dikeltjek zygyderli türgenleşikler.

Ol zaldaky menden has semiz aýallary görkezdi we olar daşky sypatlary boýunça ýaglarynyň derejesiniň meniňkiden köp bolup görünýändigine garamazdan, hakykat ýüzünde munuň beýle däldigini aýdyp, ýaramyň üstüne duz sepen ýaly etdi. Şeýle-de ol meniň ýagymyň aglaba bölegi bilimiň we bykynlarymyň daşynda däl-de (şu

ýerde men bütinleý alada galdym!), ellerimdedigini aýtdy!

Bedenimiň iň muskully diýip hasaplan ýerlerimiň iň ejiz ýerlerimiň bolup çykandygy nähili gynandyryjy ýagdaý!

Sara Konnor bilen bile türgenleşýänligim baradaky hyýallarymyň *bary zym-zyýat boldy!* Indi meniň öňümde hakyky saýlaw bardy. Men myşsalarımı ýakmak bilen, öz gelejekki potensialımı we güýjümi haraplamak isleýärimmi? Men “arrayk semiz” ýa-da “ýalan myşsalar” diýen ada kaýyl bolup ýaşarynmy ýa-da hakykatdan-da güýçli bolmak kararyny saýlarynmy? Şu masgaraçylygyň we utanjyň baryny başdan geçirenimden soň, men güýçli bolmak kararyna geldim! Bu meniň üçin diňe daşky keşbimde – eşikde owadan görünmegim däl. Sebäbi men muňa “arrayk semiz” bolan halymda-da ýetipdim. Bu has dogrusy, *öz gowşak ýerimleri anyklap, bedenimiň iň ejiz ýerlerini kuwwatlygyň we güýjüň gözbaşyna öwürmekligi aňladýardy.*

Maňa artyk agramdan dynmak gerek däl, men diňe güýç edinmelidim.

Men öz kile agramymyň bedenimiň gurluşyny we saglygyny aňlatmaýandygyna aň ýetirdim. Men nämeden edilendim? Güýçli sarsgynyň bolan ýagdaýynda synag döwrüne döz gelmäge ýeterlik güýjüm bolarmy? Men gysga aralyklara ылgap bilýärdim, ýöne belentlige ылgap bilemokdym. Eger distansiýama goşmaça uzaklyk goşulsa ýa-da böwetler goýulsa welin, ýeň berýärdim. Näme üçin? Sebäbi şu goşmaça ýüküň agramyna döz gelerden juda gowşakdym.

Men diňe az agramy galdyryp bilýärdim, özem muny bedenimiň islendik ýagdaýynda edip bilmeýärdim. Hut şu sebäpdenem Robert bedenimiň adaty ýagdaýyny üýtgedende, men gantelleri galdaryp bilmedim.

Güýçli däl we iň gowşak myşsalar toparyma agram düşende, meniň güýjüm meni oňaysyz ýagdaýa saldy, sebäbi bu myşsalar az ulanylýardy.

Meniň ýagdaýymda hemme zat düýpgöter üýtgedi; men hatda şu wagt, şu kitaby ýazyp otyrkam-da, türgenleşige ылgap gitmek islegine garşy göreşmeli bolýaryn. Men sportzala özümiň muskullak we güýçlüdigime göz ýetirmek üçin gitdim, emma “ejizdigimi” eşitdim. Men özüüm barada eşidenlerimi halamadym. Ýöne hakykaty bilmek we oňa gowşak taraplaryňy güýçli etmek üçin öz durmuşyňda hereket etmäge ýol bermek nähili ajaýyp! Indi meniň *bir bölegim meni güýçli etmek üçin, özündäki gowşak taraplary ýüze çykarmak isleýär.*

Men öz durmuşymyň bu gowşak taraplaryny özbaşdak ýüze çykaryp bilemok. Maňa tälimçiniň kömegi gerek bolar, bu bolsa gymmat bahany tölemelidigini we munuň diýseň agyryly boljakdygyny aňladýar.

ÝEÑILMEZEK ADAMLAR

Şol duşuşykdan soň men töwerek-daşda şeýle “arryk semizleriň” – beden taýdan däl-de, ruhy taýdan “arryk semizleriň” näçesiniň bardygyny barada oýlanyp başladym. Biz daşky sypatymyz boýunça ykjam görünýäris, ýöne durmuşymyzdaky agram biraz artsa, muňa çydap bilmeýäris. Biz tekiz ýerden kadaly ädimläp ýöränimizde, hemme zat gülala-güllük. Ýöne durmuş – bu gözegçilikde saklap bolýan ылgaw ýodajygyny däl. Biz ýolda Hudaý bilendiris; men ýapaşaklygyny we tizligiň artyşyny duýýaryn.

Men bularyň baryny siziň bilen näme üçin paýlaşýaryn? Sebäbi men Isa Mesihiniň Bedeniniň özüniň bütinleý özgerişliginiň çür depesindedigine we dyngysyz belentlige galýandygyna ynanýaryn. Ýöne muny men oýlap tapmadym. Hudaý şeýle diýýär:

Eý, Sion gyzy! Tur, döwek döw!
Men sizi ýeňilmezek adamlar ederin.

Mika 4:13, The Message terjimesi

Hudaýyň “görünmezek” diýmändigine üns beriň. Ol “ýeňilmezek” diýýär! Onuň gyzlarynyň ýer ýüzünde gudratly güýçleri bolmaly. Sen özüňi soňky gezek “ýeňilmezek” hökmünde haçan duýupdyň?

Belki, bu birwagtlar, heniz gyzjagazkaň ылgap, oýnap ýören wagtyňda bolandyr. Sen gaçmak umydynda garaňkylykda bukulmak üçin ýaradylmandyň. Sen nur we umyt getirmek üçin ýaradylypdyň. Sen Sionyň *ýeňilmezek, mizemez, ýanbermez* gyzy hökmünde ýaradylypdyň, men hatda şu wagt hem: “Tur, Sionyň gyzy, galk! Hudaý seni ýeňilmezek etmek isleýär” diýen sözleri eşidýärin.

Köp ýagdaýlarda biz ruhy güýji özümizi arassalanlarynda we döwek kimin döwenlerinde ösdürýäris. *Mika pygamberiň kitabynyň dördünji baby bu basyşyň nämä meňzeýändigine düşünmäge kömek edýär:*

Eý, Sion gyzy, dogurýan aýal ýaly agyryňy çekip, görgiňi gör.
Çünki indi düzde ýaşarsyň sen, galadan çykyp,

Babyla gidip, ol ýerde halas bolarsyň. Reb şol ýerde duşmandan halas eder seni. Indi köp milletler saňa garşy birleşip: “Goý, Sion haram bolsun, muny öz gözümüz bilen görel!” diýişýärler. Emma Rebbiň pikirini bilmeýär olar, Onuň maksadyna-da düşünmeýärler. Harmanda döwüljek bugdaý desseleri deý jezalandyrmak üçin Reb olary bir ýere jemledi.

Mika 4:10-12

Men bu wadany halaýaryn. Seniň sustuň basylanda, duşmanyň seni öldürmek üçin ýakynlaşan ýaly bolup görünende, Hudaý seni altyn kimin arassalap, hereket edýär. Hudaý öz perzentlerini päk, gymmatbaha we çydamly etmek üçin, synaglary katalizator hökmünde ulanýar.

Köpçülikleýin habar beriş serişdeleri ýa-da käbir adamlar mesihileri tankytlanlarynda, olaryň aýdýanlarynda belli bir hakykat bar. Biz bu tankytda nämäniň hakykydygyny ýüze çykaryp, oňa dogry düşünmeli. Eger kimdir biri biz barada gödek, tankytçyl, söýmeýän diýip aýdýan bolsa, onuň pikirini inkär etmäge derek, özümize Hudaýyň Sözüniň şöhesinde garamaly. Biz özümüzizi synap görmeli we, gerek bolsa, ötüňç soramaly.

Ýöne mundan başga duşmanymyzyň, ýagny iblisiň dil ýetirýän aýyplamalary hem bar. Käwagt onuň hüjümleri göz-görtele ýalandyr (mysal üçin, Rebbimize sögenlerinde). Başga wagtlarda, onuň hüjümleri barypýatan ýamanlyk, mysal üçin, Hudaýyň perzentlerine Ony ret etmeklerini ýa-da ölüme razy bolmaklyryny teklipl edilýän ýagdaýlaryny mysal getirip bolýar (inkwizisiýa döwrüni göz önüne getirip görüň). Şeýle hüjümleri derňemek gerek däl, hakykaty we olary Hudaýyň sadyklygyny jar etmek arkaly ýeňip geçmeli. Munuň mysalyny biz Aýanlyk kitabynda görýäris:

Doganlarymyz Guzynyň gany arkaly, öz şaýatlyklary arkaly ony ýeňdiler. Hatda ölüm howpy üstlerine abananda-da, janlaryny aýamadylar.

Aýanlyk 12:11

Mika pygamberiň kitabynyň 4:13-ni okanymda, men Hudaýyň şeýle diýýänini eşiden ýaly boldum: “Besdir! Sen Meniň halkymy ýok edendirin öýtdüň, emma bu beýle däl. Tersine, sen olary taýynladyň!” Ysraýyl biziň üçin mysal bolup durýar. Ysraýyllar hakyky ýoldan

azaşanlarynda, duşmanlar olara garşy güýçde aýaga galdylar, ýöne bu agyr synag olary päkledi. Duşmanyň öz ýeňşine häzirlenen pursadynda bolsa, Hudaý Öz halkyny – täzelenen we ýeňişli halkyny boşadyp goýberdi.

MEŞGULLYKLARY ZERARLY KÖRE-KÖR BOLANLAR

Şunlukda, kuwwatlanmak üçin, biz nämeden başlamaly? Geliň, öz umumy we şahsy ruhy ýagdaýymyza hakyky baha bermekden başlaly. Tälimçimiz – Isa Mesihniň sözleri bilen deňeşdireninde, “aryk çişik” jümlesi diýseň ýumşak eşidilýär. Sen Onuň Aýanlyk kitabynda berýän bahasyny okadyňmy? Ýedi ýygnakdan diňe iki sanysy Onuň berk synagyndan geçip bildi. Synagdan geçip bilmediklere edilen bellikleriň kábiri, ine, şeýle:

Men seniň ähli edenleriňi bilýärim. Töwerekdäkileriň hemmesi seni diri hasaplasa-da, sen bütinleý ölüsiň. Oýan, uludan dem al, belki, heniz-de içiň-de janyň bardyr. Ýöne Men ony seniň gümralygyň zerarly görüp bilemok, Hudaýyň işi asla gutarmaýar ahryryn. Seniň ýagdaýyň gaty agyr. Ozal özüňe berleni – gulagyň eşiden Habaryny ýadyňa sal, ony berjaý et-de toba edip, Hudaýa dolan.

Aýanlyk 3:1-3, The Message terjimesi

Fiziki işjeňligimiň myşsalarymy berkitmäge derek olary gowşadýşy ýaly, ruhy gümralygym ruhy güýji ösdürmeýär. Ol biziň ünsümüzizi Hudaýyň işinden çetleşdirip, güýjümüzizi surnukdyrýar. Her niçik hem bolsa, Isa Mesih ýygnagyň ösüşine şeýle baha berýär:

Seniň ähli edenleriňi bilýärim, seniň ne sowuk, ne-de gyzgyndygyňy bilýärim. Wah, käşgä sowuk ýa gyzgyn bolsadyň! Sen ne gyzgyn, ne-de sowuk, ýöne ýyly bolanyň üçin Men seni gusaryn. Sen: “Men baýdyryn, baýap, zada zar dälidirin” diýýärsiň. Aslynda welin nalajedeýin, betbagt, gedaý, kör we ýalaňaçdygyňy bilmeýärsiň!

Aýanlyk 3:15-17

Bu nämekä? Hudaý diri adamlara öli, baý adamlara bolsa gedaý we nalajedeýin diýýär. Bu iki toparyň adamlary özlerini başgaça görýärdiler, emma Isa Mesih hakykatdakyny aýan edip, olary sarsgyn

ýagdaýa salýar. Biziň Rehimli Çopanymyz näme üçin şeýle... gödek bolduka? Ol bu soraga Özi jogap berýär:

Men Öz söýýänlerime käýäp, olary terbiýeleýändirin. Şonuň üçin-de, yhlasly bol, toba et!

Aýanlyk 3:19

Hudaý bize ruhy ýagdaýymyz barada hakykaty aýdýar, sebäbi Ol bizi söýýär. Belent derejede ýaşap bilerimiz ýaly, Ol bizi türgenleşdirýär. Şu özgerişlikleri amala aşyrmak üçin, Isa Mesih hakykatdaky ýagdaýy görkezip, bizi sarsdyrmaga taýýar. Bu duýduryşa utanmaklyk, müýnürgemek ýa-da özümizi ýazykly duýmak bilen jogap bermek gerek däl. Tersine, geliň galkynyp, gerimimizi giňeldeliň we Hudaýyň yzyndan yhlas bilen ylgalyň.

ÝÜKI DEŇAGRAMLAŞDYRMAK

Men ozal çep egnim bilen dyzymyň maňa azar berendigini agzapdym. Barlagdan geçen wagtynda men munuň sebäbine düşündim: her gezek sapara gidenimde, sumkalarymy hemişe diýen ýaly çep gerşimde göteremsoň, agram bedenimiň çep tarapyna düşýärdi. Dync ýagdaýymda çep egnim we dyzym gowulaşýardy, türgenleşikler arkaly bolsa çep tarapym has berkeýärdi. *Sumkalarymy we kompýuterimi götermek üçin iki egnimi-de ulananymda, men bedenimi ýene-de deňagramlylyk ýagdaýyna getirdim. Ýüki we agramy bedenimiziň diňe bir tarapyna ýüklemek bilen, biziň näçämiz ruhy taýdan şikeslenýäris? Ýüki gerdenlerde götermäge iki tarapyň-da gerek bolşy ýaly, Isa Mesihniň Bedenine erkekleriň-de, aýallaryň-da gerekdigini görkezmek bilen çäklenmän, eýsem biziň-de, aýratyn şahs hökmünde özümizi, ýagny ruhumyzy, janymyzy we bedenimizi berkitmelidigimizi görkezýär. Köne şikeslerimiziň näzini çekmegi bes edip, Hudaý bilen öňe tarap hereket edip başlamaly!*

143-nji mezmurda Hudaý ogul we gyz perzentleriniň bilelikde haýsydyr bir ýüki ruhy manyda göterip baryşlary barada owadan bir suraty şekillendirýär.

Ogullarymyz ýaş çagynda, *ösümlük deý pajarlap össün.*
Gyzlarymyz köşgüň haşamlanan sütünleri deý bolsun.

Zebur 143:12

Mukaddes Kitabyň Janly täze terjimesi şeýle diýýär: “Goý, biziň ogullarymyz *öz ýaşlygynda pajarlap össünler*” (nygtama awtoryňky). Pajarlap ösýän ogullaryň neslini göz öňüne getirip görüň-ä! Bu olaryň ýaşlykda berkäp, üstünlik gazanýandygyny, güllap ösmegi başdan geçirýändigini we hatda Hudaýyň merhemeti bilen öwünýändigini aňladýar. Bularyň bary biziň görmäge endik zatlarymyza gapmargarşydyr: erkekler ýetginjeklik we ýigitlik döwürlerinde ýaşlyk güýjüni we kuwwatyny paýhassyz sowurýarlar.

Gyz perzentler bolsa bärde sütünler bilen deňeşdirilýär. Men “*sütün*” diýen sözüň kesgitlemesini gördüm we onuň esasy iki manysynyň bardygyny ýüze çykardym. Birinjisi “goldaw” ulgamyny aňladýar (mysal üçin, sütün, özen, gäminiň maňçasy, söýget, direg); ikinjisi bolsa “*öňbaşça*” görkezýär diýmegi aňladýar. Bu many ýokarda agzalan manylaryň hemmesini öz içine alýar.

Men Hudaýyň şu parçada Öz öýüniň binagärçilik şekilini suratlandyryandygyna ynanýaryn. Biz aýallar, özümizi bezeg üçin däl-de, haýsydyr bir beýik işlere hem goşmaklaryna taýýarmy? Biz Hudaýyň öýüniň üçegini söýgetlemäge taýýarmy?

Bu soraglar bizi yzmyza, ýagny maksadymyza ýetmek üçin gerek bolan türgenleşiklerimize we güýjümüziziň berkemegine iberýär.

Şonuň üçin-de, ýeňmek üçin ylgaň! Oňat sportsmenleriň hemmesi köp türgenleşýärler. Olar muny öçügsilenip solýan altyn medal üçin edýärler. Siz bolsa muny baky altyndan edilen baýragy almak üçin edýärsiňiz.

Siziň nähili ylgaýandygynyzy bilemok, ýöne men-ä pellehana tarap tutanýerli ylgaýaryn. Men özümdäkileriň baryny berýärin. Ýalta durmuş meniň üçin däl! Men söweşe hemişe taýýar, bedenim hemişe türgen. Men irkiljiräp ýöremok, töweregimdäkileriň hemmesine nädip dogry ýaşamalydygyny öwredýärin, özüm-de şeýle durmuşda ýaşaýaryn.

1 Korintoslylar 9:24-27, The Message terjimesi

OZALKY ÇÄKLENDIRMELERI TAŞLAP

Men hiç haçan oňat türgen däldim. Ýokary klaslarda men suwda ýüzmek bilen meşgullanýardym, sebäbi suwy halaýardym. Şeýle-de men lazanýa tagamyny we tutuş gije dowam edýän oturylyşyklary

halaýardym. Ýöne men hiç haçan ýeňiş üçin ýaryşmaýardym. Men pellehana ýetmek üçin ýüzýärdim. Men üçünji ýa-da dördünji orny eýeleýänime kaýyldym. Esasy zat – soňky bolmazlyk. Men suwda ýüzmek boýunça geçirilýän ýaryşlary ýigrenýärdim, şonuň üçin-de her gezek şeýle ýaryşlaryň öňüsyraşynda keselleýärdim. Özümi ele almak üçin, men özüme şeýle diýýärdim: *“Sen bary-ýogy ýekeje minut ýüzmeli. Soňra hemme zat tamamlanar we sen öz dostlaryňyň, joralaryňyň ýanynda dolanyp bilersiň”*.

Gynansam-da, men toparymyň maňa mätäçdigine hiç haçan aň ýetirmändirin. Men diňe özüm barada – öz gorkularym, güýç ýetmezçiligim barada alada edýärdim. Toparyň agzalary meni gyzyklandyrmansoň, men özümi öňe itermeýärdim. Men hiç haçan ýeňşe ymtylmaýardym, şonuň üçin-de ýeňmeýärdim. Men toparymda gerekli agza däldim, men olaryň başyna inen mussalatdym. Şol döwri ýatlanymda, men ýeňlişden däl-de, ýeňişden has köp gorkandygym barada oýlanýaryn, sebäbi bir gezek ýeňenimden soň men hemişe ýeňmeli bolardym; men bolsa beýle bahany töläsim gelenokdy. Men eger 100% güýjümi sarp edip-de, erbet netijeleri görkezsem, munuň meniň üçin juda agyryly bolaryndan gorkýardym, şonuň üçin-de özümiň diňe 70-80% güýjümi sarp edip, mundan artygyny sarp edemokdym. Men şol döwürde näme üçin şeýle saýlaw edenimi dogrudan-da bilemok, ýöne şindi welin sustupesligiň, aýratyn-da ruhy sustupesligiň meniň üçin ýolberimsizdigini anyk bilýärim. Men oýanyp, durmuşyň diňe men-söýgüliniň daşynda aýlanmaýandygyma göz ýetirenimde, öňki çäklendirmelerimiň hötdesinden gelmek üçin *özümi öňe itermäge we erjellik bilen hereket etmäge başladym*.

Özüňde ene arslany oýarmak üçin, sen hem şeýle hereket etmeli. Güýjüňi ösdürmekdäki ilkinji synanyşyklaryňda sen, belki, şowsuzlyga uçrarsyň, ýöne bu türgenleşigiň diňe bir bölegidir. Men haýsydyr bir maşky ilkinji gezekden bütinleý dogry eden ýekeje adamy-da bilemok.

Petrusyň ikinji hatynda (3:17, The Message terjimesinde) şeýle diýilýär:

Öz aňyňy doly taýýarlykda sakla... Taýýar bol, Ol ýene-de Öz sözünü aýtmaga, ýşarat etmäge taýýar.

Öz aňyňy taýýarlyk derejesinde saklamaklygyň seniň wezipäňdigine üns ber. Seniň her gün saýlawyň bar: ähli ünsüňi maksadyňa gönükdirip, onda jemlemek ýa-da irkiljiräp, dykgatsyz bolmak. Bu biziň doly taýyn bolmaly wagtymyz, sebäbi biziň Rebbimiz

eýýäm taýyn. Ol bu dünýädäki nädogry zatlaryň ählisini düzetmäge eýýäm taýýar. Ol ýalyn kimin alawlap, ýeňmäge taýýar. Biziň Gudratygüçli Hudaýymyz ýşarat edende, sen ene arslan kimin güýçli, çalasyň, we hüjüm etmäge taýýar bolarmyň?

Mukaddes Ruha seniň güýjüňi Hudaýyň Sözüniň nukdaýnazaryndan synap görmegine ygtyýar et, synaglaryň seni türgenleşdirmegine ýol ber, çünki olardan geçeniňden soň ýeňilmezek boljakdygyny bilýänsiň. Hudaýyň Sözüniň, Mukaddes Ruhun taplamasynyň we türgenleşikleriniň agramyna durmuşyňy janlandyrmaga, onuň gowşak ýa-da zeperlenen çäklerini *ösdürmegini ygtyýar et. Ähli ünsüňi daşky keşbiňiň nähilidigine däl-de, içiňde, öz ruhuňda nähilidigiňe gönükdir. Mundan başga-da, öz güýjüňden gorkma! Ene arslan kimin Hudaýy şöhratlandyr. Şuny ýatda sakla: tutuş ýer ýüzi gorky bilen aljyraňňylykdan doluka, Gögi we Ýeri ýaradan Hudaý, ähli zadyň Ýaradyjysy seni Onuň täsin ajaýyplygyny aýan etmäge çagyýar.*

Sen muňa ynanyarmyň? Sende başgalary haýrana galdyryan haýsydyr bir häsiýet, başarnyk barmy? Seniň ýüregiň duýgurmy? Sen jikme-jik meýilnama düzüp *başararmyň? Sen ideýalardan we döredijilikden dolumy? Sen ejemi ýa-da mugallym? Sen seminar gurnap bilermiň? Ýa-da bozulan maşgalalary birikdirip bilermiň? Çalam-çaş otagy owadan bir otaga öwrüp bilermiň? Ýa sen, belki, doldurylanyna garaşýan arassa sahypamy?*

Biz başgalara güýç berýän kişi hökmünde özüme aň ýetirmesek, hiç haýsyz öz arzuwlarymyzy durmuşa geçirip bilmeris. Eý, söýgüli arslan uýam, bize seniň gaýduwsyz güýjüň gerek! Ol dogrudan-da täsin we ajaýyp!

HYZMAT ETMÄGE GÜÝÇ

Biziň her birimiz öz ýakynynyň imanyny güýçlendirjek zatlaryň pikirini edip, onuň göwnünden turmalydyrys.

RIMLILER 15:2

Ene arslanlaryň ýabany dünýäsinde täsin asudalyk höküm sürýär, biz şeýle asudalygy başga ýerde synlarys diýip biljek däl. Bu bir ylmy-populýar filmi görenimde ýadyma düşdi. Filmde ýabany pişikleri täze ýerler bilen tanyşdyryp, olary Afrikanyň günorta sebitlerine göçürişleri barada gürrüň berilýärdi. *Filmiň başynda* gepleşegi alyp baryjy goraghananyň territoriýasy bilen tanyşdyrylýan arslanlaryň iki topary barada umumy gürrüň berdi. Toparlaryň biri iki ýaş urkaçy arlan bilen ýaş erkek arlandan ybaratdy.

Bu üç haýwan ozal kiçijek ýapyk bir ýerde ýaşaýardy. Bu ýer goraghananyň giň meýdany bilen çäkleşýärdi we töwerek-daşyna tok simli germew *çekilendi*. Goraghananyň garawullary germewiň bir bölegini aýryp, arslanlara giň, näbelli, heniz öwrenmedik çägene geçelgäni açdylar. Garaşylmadyk *ýagdaýa tisingen arslanlar bolup geçýän ýagdaýa nähili garajagyny bilenokdylar*.

Garawullar şeýle ýagdaýyň boljagyny öňden çaklansoňlar, ýaş arslanlary öňlerinde açylan täze ýeri eýelemäge höweslendirjek strategiýany işläp düzüp diler. Olar arslanlary birnäçe günläp naharlamazlygy karar etdiler: açlyk olary endik eden ýerlerinden täze öýlerine çykмага mejbur etmelidi.

Men goraghananyň reýnjerleriniň uly antilopanyň läşini ýük ulaglaryndan çykaryp, ony “arslanlaryň öýüniň” çäklerinden daşary, arslanlar üçin niýetlenen täze ýere oklaýşlaryna gyzklanma bilen syn etdim. Bolup geçýän zatlary siňňin synlaýan ýyrtyjy haýwanlar başlaryny galdyryp, öldürilen antilopanyň ysyny duýdular.

Ýaş arslanlar açdygyna garamazdan, seresaply hereket edýärdiler. Erkek arslan öz howpsuz ýerinden butnamady we afrikan jeňneligine ýönelmedi. Ol heniz synlap durka, iki urkaçy arslan germewde açyk goýlan geçelgäniň ýanyny bardylar we biri-birine çaknyşyp, ynamsyzlyk bilen öňe-ýza ýöreyärdiler. Haýwanlar öňki elektrik togy geçýän germewi dikeltjek bolýana meňzeýärdi. Olar howany, topragy ysgaýardylar, geçelgeden geçmän, yzyna dolanýardylar, soňra ýene-de dolanyp, geçelgäniň agzyna gelip, sakga durýardylar. Olar nämeleriň bolup geçendigine aň ýetirjek bolýan ýaly görünýärdi. Olaryň öňünde bu geçelge näme üçin birdenkä peýda bolduka? Belki, haýsydyr bir duzak bolaymasyn?

Ahyrda urkaçy arslanlaryň biri ýüregine daş baglady. Açlyk onuň şübhelenmelerinden üstün geldi. Ol geçelgeden aýgytly geçip, antilopanyň läşiniň ýanyna bardy. Ýoluny ýarpylanda, ol öz uýasyna seredip, hamala ony özüne goşulyp, germewiň daşyna çykmaga çagyryýan ýaly seretdi. Ikinji urkaçy arslan biraz wagt gymyldaman durdy, soňra bolsa uýasynyň yzyndan ýetdi. Olar bilelikde antilopanyň daşyndan aýlanyp, hemme zadyň ýerbe-ýerdigini bilmek üçin, ysyrganyp, ony barladylar. Ýöne erkek arslan ýerindne gozganmady. Ol synlap durka, urkaçy arslanlar seresaplyk bilen etden dadyp görýärdiler. Aw tagamly we ganlydy. Ýöne olar awa topulmaga derek, bir geň zady etdiler. Urkaçy arslanlar antilopanyň läşiniň boýnundan we aýagyndan tutup, ony daşy germewli ýere süýräp saldylar. Olar muny erkek arslanyň hem olar bilen iýip bilmegi üçin etdiler. Olaryň bu hereketi meni oýlanmaga mejbur etdi. Urkaçy arslanlaryň ikerjeňlenýän arslany öz naharlaryna goşjak boluşlary maňa güýçli täsir etdi. Men olaryň onsuz nahar iýmek islemändiklerini haladym.

Aýallar näme etmelidigini bilmegi ajaýyp zat!

IKIRJEŇLENÝÄNLERI HÖWESLENDIRMEK

Biz ene arslan uýamyzyň päkýürek göreldesiniň şeýle hereketlere, özara gatnaşyklara we seslenmä bizi höweslendirmegine ygtyýar ederismi? Biz Hudaýyň Öz gyz perzentleri üçin açýan çäklerinde

tapýan ýalkanyşlaryny başgalar bilen paýlaşmakda wagtyňy we janyny aýamaýan şol ene arslanlar ýaly bolarysmy?

Hawa, sen başgalara garaşmak üçin yzyňa dolananyňda depgininiň peselýändigini bilýäriň, ýöne bu diňe ilkibaşda şeýle bolýar. Sen ýagşylygy, sahylygy we paýhasy başgalara ynsap bilen ýetirseň, bu ahyrda seni hökman ýeňse elter. Hudaý Öz çagalaryna täze ýaşayşy we erkinligi eçilende, käbirleri muny şatlyk we umyt bilen kabul edýärler, käbirleri ikirjeňlenýärler, garaşyp, nähili boljagyny görjek bolýarlar. Muňa garşylyk görkezýänler hem bar.

Men Hudaýyň gyz perzentleriniň ählisiniň galkyp, Atamyzyň biz üçin niýetlän erkinligine we öňden kesgitlän maksadyna girmegine umyt baglap, dileg edýäriň. Men hakykatda has güýçli, erkin we berk bolan uýalaryň indiki ädimi etmäge ikirjeňlenýän uýalary öňe gitmäge ruhlandyrmagy we goldamagy üçin dileg edýäriň.

Men bu barada Rimliler hatynda ýazylany halaýaryň:

Biz, imany güýçlüler, diňe öz göwnümüzden turjak bolmaly däl-de, gaýtam, imany gowşaklaryň ejizliklerine geçirimli bolmalydyrys. Biziň her birimiz *güýjümüzizi abraýymyz üçin däl-de, hyzmatymyz üçin ulanyp, ýakynymyzyň* göwnünden turmalydyrys.

Rimliler 15:1-2,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky.

Güýçlüler we başarjaňlar ejizlere arka durmaly we kömek etmeli, ikirjeňlenýänlere we özüne ynam etmeýänlere, çekinjeňlere gol uzatmaly. Men munuň bolup geçişine seretmegi halaýaryň. *Içinde haýsydyr bir has uly zadyň bardygyny duýýan köp ýaş we garry aýallar bar. Olar öňe hereket edip, täze ýerleri eýelemek isleýärler. Olar Hudaýyň çagyryşynda täze we nätanyş ýerleriniň bosagasynda durup, olara seredýärler, ýöne öz şübhelenmelerini ýeňip bilmeýärler.*

Ýaňy-ýakynda ýygnakdan soň gelşikli, päkgöwünli bir gyz ýanyma geldi. Onuň kalbyndaky Hudaýyň arzuwy şeýle bir uludy welin, şol gysga duşuşygymyzda ol ýüregindäkleriniň baryny hatda paýlaşyp-da ýetişmedi. Şonuň üçin-de, öýüne barandan soň ol maňa epik poemanyň görwürmindäki ýaly giňişleýin bir haty ýazyp, elektron poçtasyndan iberdi; hatda onuň ahli duýgulary beýan edilendi. (Ol soňra özüni oňaýsyz duýdy, ýöne ol bu babatda alada hem galmaly däl-di). Haty okanymda, men onuň birahatlygyna düşündim. Onuň

alada edýän zatlarynyň meniňkilere gabat gelýändigini bilenimde, gaty haýran galdym; men hem ösüş tapgyrlaryndan geçnimde edil şolar duýgulary başdan geçiripdim. Men oňa bu barada gürrüň berdim.

Käwagt başgalaryň bu köprüden eýýäm geçip, beýleki tarapa howpsuz aşandygyny bilmekligiň özi hem ýeterlik bolýar. Şübhelenýänler üçin eýýäm ýetmeli ýerine aşan uýasy bilen göz ümleşmesi hem ýeterlik. Şu göz ümleşmesi: “Eý, uýam! Men eýýäm bärde, bu ýer diňe bir howpsuz däl, ... bu ýer ajaýyp!” diýýär.

DINÇILIK YÜKÜNI EGINDEN AÝRYP

Ýaýdanjaňlyk köplenç aýallary bökdeýär. Hudaýyň taýýarlan erkinligine aýallaryň barha köpüsiniň girýändigine garamazdan, olaryň käbiri şonda-da dinçilik yüküniň aşagynda maýrylýarlar. Aýallary uýalarynyň we erkek doganlarynyň öňünde wagyz etmäge diňe soňky on ýylyň dowamynda çagyryp başladylar. Ýygnaklardaky aýallaryň köpüsine bu erkinligi kabul etmek heniz-de kyn düşýär. Men hem öz durmuşymda şeýle kynçylyklara duçar boldum.

Men Hudaýyň gyz perzentleriniň öňünde batyrgaýlyk bilen wagyz edýärdim, ýöne diňleýjilerimiň arasyna birki erkek goşulaýsa, tolgunmadan ýaňa gara der bolýardym, ýalňyşmakdan gorkup, aljyraýardym. Bu tä günleriň birinde meni öz ýygnagyna wagyz etmäge çagyran çopan bilen dogumly bir joramyň bu gorkyny aýryp taşlamagyma kömek eden gününe çenli dowam etdi.

– Sen näme üçin erkekleriň öňünde hem aýallaryň öňünde wagyz edişini ýaly bolup bileňok? – diýip, olar maňa gyjalat berdiler.

– Dogrymy aýtsam, bilemok... – diýip, çynym bilen jogap berdim.

– Sen munuň sebäbi basymrak tapsana. Biz seniň şeýle ynamsyzlygyňy bes edeniňi isleýäris – diýdiler.

Olaryň sözi içimden ok kimin geçdi. Men ýygnagyň sagdyn bolmagy üçin, onda erkegiň-de, aýalyň-da sesleriniň bolmalydygyna ynanýaryn. Meniň şübhelerim bolsa bu ynamymy ýok edýärdi! Men öz sesimi güýçde galdyрмаýardym. Tersine, men Mukaddes Ýazgylar barada däl-de, özümiň aýaldygym barada oýlanyp, hamala olaryň öňünde özümi aklajak bolýan ýalydym. Ýöne olar maňa şu ýagdaýy üýtgetmek islemeýändigimi maňa görkezenlerinde, bu berkitmäni böwsüp başladym.

Men heniz-de aýallara wagyz edenimi gowy görýärim, ýöne indi erkeklere hyzmat etmegi haýyş edenlerinde, *özümi müýnli duýmaýaryn*. Öz tejribämden ugur alyp, size şuny aýdaýyn: eger erkek adam gürlmegiňizi soraýan bolsa, ol sizden muny jan-tenden etmegiňizi isleýär. Şeýle-de siz hakyky dostlaryňyzyň ýanyňyzdadygyny bilýärsiňiz, olar sizi ruhlandyrýarlar, goldaýarlar, düzedýärler, soňra bolsa hereket etmäge höweslendirýärler. Ýöne köplenç munuň tersine bolýandygy gynandyryýar.

Hudaýyň Kanuny arkaly Hudaýyň tagamyny bilerimiz ýaly ony iýmit we içgi hökmünde bermäge derek, olar ony düzgünler horjunyna öwürüp, ony seniň arkaña ýük uran ýaly ýükleýärler. Olar bu ýüküň agramynyň astynda büdreýşiňe syn edip, lezzet alýana meňzeýärler, saňa kömek bermek üçin barmagyny hem gymyldatmak islemeýärler.

Matta 23:4, The Message terjimesi

Isa Mesihiň döwründe dini ýolbaşçylyk başgalaryň dini düzgünleriň agramynyň astynda maýrylyşlaryny görenlerinde şatlanýardylar. Olar näme üçin şeýle edendir diýip pikir edýärsiňiz? Meniň pikirimçe, olar bu dini baştutanlar tarapyndan oýlanyp düzülen düzgünleriň agramyny öz gerşinde duýýanlardan özlerini *ýokary* duýýardylar. Bu ýagdaý olara özlerini dogruçyl we Hudaýa ýakyn duýmaga mümkinçilik berýärdi.

Ýokarda mysal getirilen parçadan örän wajyp netije çykarsa bolýar. Hudaýyň Kanuny agyr ýük däl-de, meýlis bolmalydy. Iýmit kuwwatlandyryýar, zähmet bolsa tapdan düşürýär. Biz ýer ýüzünde Hudaýa wekilçilik etmäge çagyrylan; Onuň bar edýäni we bar teklipe edýäni – her bir adamyň gatnaşyp bilýän meýlisi. Biz Hudaýyň merhemetiniň bollugyndan başgalara hyzmat etmeli. Munuň üçin biz Hudaýyň gyz we oglan perzentleriniň gerşine urlan şol dini ýükden dynmaly.

Sen, belki, *hatda öýlenmedik erkek ýa-da durmuşa çykmadyk zenan bolsaň-da wagyz edip bilýäniňi göz öňüne tutýansyň?* Hawa! Geliň, gerekmejek ýüküň baryny zyňyp taşlaly. Isa Mesihiň Bedeninde hyzmatçy bolmak üçin saňa öýlenmek ýa-da durmuşa çykmak gerek däl. Pawlus öýlenmedikdi. Geliň, aýallara ulular bilen işlemegi däl-de, diňe çagalar bilen işlemegi ynanyň bolýar diýip bize pikir etdirýän bu çemodanlaryň ýüküni çykaryp taşalalyň. (Eýsem çagalarymyzy kimiň

okadýandygy bizi has köp gyzyklandyrmaly dälmi näme?) Hudaýyň wadalaryny jar etmäge hakly bolmazdan öň kämil bolmalydygymyzy aýdýan bu ýalany paş edip bilerismi? Biziň hiç birimiz kämil däl. Göz üçin bolan dogrulyga “besdir!” diýeli. Geliň, öz ýalňyşlarymyzy boýun alalyň, olardan netije çykaralyň we Isa Mesihi şöhratlandyrmak bilen öňe hereket edeliň!

Biz dinçiligiň adamlaryň üstüne esassyz ýükleýän ýüküni aýryp taşlamak üçin öz erkinligimizi ulanmaga taýýarmy? Hudaý bizi haýsydyr bir täze zada – *täze ýerleri eýelemäge ýa-da nätanyş ýerlere gadam basmaga çagylanda, biz бүдрäp, ýykylyp başlaýarys*. Soňky on ýylyň dowamynda ýygnak köp ugurdan täze derejä galdy, bu begendiriji ýagdaý, ýöne gerek derejä heniz hiç kim ýetenok. Ýöne şonda-da Hudaý hereket edip ozal ýapyk bolan gapylary açýar, adamlaryň öz gorkularyny ýeňip, öňe giderleri ýaly, olaryň ýüreginde teşneligi oýarýar.

Men golaýda bir aýaldan elektron haty aldym; ol üç-dört ýyl mundan ozal meniň Hudaýa özüni bagyş eden, mesh edilen aýalyň Hudaýyň öýünde gürlemäge hakly bolup bilýändigini we gürlemelidigi baradaky wagzymy eşidipdir. Bu pikir uýamyň ozal eşiden zatlarynyň hiç birine gabat gelmänsoň, ol ilkibaşda ony tisingiripdir.

Ol meniň sözlerime tolgunyp, wagyz edip duran hyzmatymdan aljyraňňy halda çykyp gidipdir. Wagt geçipdir, ol Hudaýyň Sözüni öwrenip, dileg edipdir. Şonda Hudaý onuň öňünde täze gapylary açyp, bu hakykaty onuň ýüregine ornaşdyryp başlapdyr. Şol pursatda bu aýal meniň wagzymdan soň öz kalbynda duýan göreşiniň Hudaýdan bolandygyna aň ýetiripdir. Onuň ozalky aljyraňňy haly bolsa Hudaýyň oňa şu sorag babatda ýüzlenendigi bilen şertlenen eken. Meniň şol wagzymda aýdan sözlerim bu aýalyň durmuşyna sepilen tohum kimin bolup, şindi ilkinji hasyly getiripdir.

Biz hakykaty söýgi bilen aýtmaga we başlary şeýle syňahata goşulmak üçin çakylyk *hökmünde hyzmat edýän durmuşda ýaşamaga çagyrylan. Ukudan oýanan çagymyzda gowşak we aç galmaga hakymyz ýokdur*.

Ezekiýel 19:2-de şeýle sorag orta atylýar: “Seniň eneň kimdi? Arslanlar arasynda ene arslandy!...”

Ilkinji setirleri okanymdan soň: “*Bu nämäni aňladýar?*” diýip pikir etdim. Aýanlygy agtaryp, Ezekiýel pygamberiň kitabynyň 19-njy babynyň kontekstine seretdim. Bu ýerde iki *çagasyny ýetişdirýän ene arslan barada aýdylýardy; ol öz çagalarynyň güýçli we zor arslanlar bolmagyny*

isleýär. Şonda men: “Men arslanlar arasyndaky ene arslan bolmagy öwrenesim gelýär!” diýip pikir etdim. Şeýle aýal bolasy gelmeýän barmy eýsem? Onuň durmuşy we çözgütleri güýçli oguldyr gyzlary ýetişdirdirýär ahyrın! Köp aýallaryň meni şeýle kabul etmegi meniň üçin uly dereje, ýöne bu durmuşy paýlaşýan erkek doganlarymyň durmuşyna hem gymmat goşandymy goşasym gelýär. Men çekinjeňleriň, gowşaklaryň ýa-da betbagtçylyga uçranlaryň ählisini aýaga galdyrasym gelýär. Bilýäňizmi näme? Siziň-de şeýle edesiňiziň gelmegi mümkin. Hudaý Öz gyz perzentleriniň ketenisine başgalary aýaga galdyrmak islegini döredýän tarlary dokady.

UMYTSYZLARYŇ UMUDY

Käwagt durmuşynda büdränlere ýardam edilmegi olara umydyň berilmegi bilen des-deňdir. Life Outreach guramasy bilen Komboja soňky gezek giden saparymda men aňşamlaryna köçelerde aýlanyp, loluçylyk edýän gyzlar bilen gürlleşjek bolýardym. Men bu “gijeki perwanalarynyň” ýanyna her haçan baranymda, olary goraýardylar we meniň bilen gürrüň eden ýagdaýlarynda olara ezýet baryny berýärdiler.

Men her gezek gyzyň ýa-da gyzlar toparynyň ýanyna baranymda hemme zat şol bir ssenariý boýunça teýeneli bolup geçýärdi. Olar meniň soraglaryma gysgaça, diňe bir söz bilen jogap berip, öz aralarynda gülüşýärdiler. Men olaryň orta ýaşlaryndaky akýagyz amerikan aýalynyň olar bilen näme üçin gürllemekçi bolýandygyna düşünmändigine ynanyryn. Emma gürrüňiň dowam edäýen ýagdaýynda, men olarda nämäni arzuw edýändiklerini soraýardym.

– Sen durmuşda nämä ýetesiň gelýär? Sen isleýän adamyň bolup bilseň, isleýän zadyňy edip bilseň, bu näme bolardy?

Arzuw etmäge we durmuşlarynyň şindiki ýagdaýyndan has uly mana eýe bolup bilýändigine umyt baglamaga çagyrylan pursatlarda olaryň ýüz keşbi özgerýärdi. Şu gijeki aýylgançlygyň arasynda olara göwün ýüwürtmegi teklip edýän adam tapylaýdymy eýsem? Birdenkä meniň üstüme sorag bary ýagyp başlady, men terjimeçimiň kömegi arkaly olara ýetişibildigimden jogap berip başladym.

- Men saçlary timarlasym gelýär!
- Men bolsa öz restoranymyň bolmagyny arzuw edýärim.
- Men söwda merkezinde öz dükanjygymyň bolup, ol ýerde dürli

owadanja zatlary satasym gelýär.

- Adamlar gaýdyp meni ýigrenmez ýaly, islendik işi etmäge taýýar.
- Men köp pul gazanyp, olary öz ýakynlaryma iberesim gelýär.

Gyzlary duruzmak *mümkün däldi*. Olar öz nüz-kereşmeli hereketlerini taşlap, birnäçe pürsatlyk ýetginjek gyzlara meňzäp başladylar, aslynda olar hakykatdan-da şeýlediler. Bu gyzjagazlar kapasalarynyň gapysynyň açylan ýagdaýynda näme etjekdigini bilýärdiler! Ilkinji mümkinçiligiň dörän ýagdaýynda biz olara bu “türmeden” gaçmagy teklipl edýärdik, olaryň käbiri biziň kömegimizi kabul edýärdiler. Ýöne diňe öz utanjynyň hötdesinden gelenler hereketlerini dowam etmegi başaryrdylar. Müýnlülük we utanç duýgusy bu gyzlaryň köpüsini edil sütenýorlary ýaly olary bendilikde saklaýardy.

Şeýle umytsyzlyk ýagdaýynda bolmak bilen, haýsydyr bir zat barada arzuw etmek ýeterlik däldir. Aldanylan we ruhdan düşen adam öňünde hatda gapynyň giňden açylan ýagdaýynda-da köplenç öz içindäki tussaglykda gizlenmegini dowam eder.

Şonuň üçin-de, biz bu gyzlara diňe loluçylygyň torundan sypmagy teklipl etmän, eýsem olara Hudaýyň ýagşylygyny getirýärdik. Biz olary Isa Mesih bilen tanyşdyrýardyk, Onuň olaryň tarapyndadygyny we umytdan düşenleriniň umydynyň diňe Oldugyny gürrüň berýärdik.

Olar Ony öz ýüregine we durmuşyna çagyarmy? Muny olaryň özleri çözmelidi. Sen we men başga adamlaryň gapdalyndan *ýöräp, olary goldap we ruhlandyryp bileris, ýöne çözüdi welin* ahyrda olaryň özleri kabul etmelidir.

ENE ARSLANYŇ HAKYKATY

Babyň başynda agzan ene arslanlar baradaky ylmy-populýar filmime dolanalayň. Olar antilopanyň läşini näme üçin bilelikde iýmäge süýräp getirdiler? Olaryň başga wariantlary hem bardy ahyrin. Olara bu äpet “tagamy” yzyna – daşy germewli ýere, erkek arslanyň olaryň meýlisine goşulyp biljek ýerine süýräp eltmek aňsat däldi. Olara öz paýyny iýip, erkek arslana germewiň daşyna çykan ýagdaýynda iýer ýaly, onuň paýyny goýmak has amatlydy. Ýa-da öz garynlaryny doýrup, erkege galanyny hödürläp bilýärdiler. Antilopanyň tutuş läşini däl-de, diňe bir bölegini süýräp geçirmek aňsat bolardy. Olaryň bu hereketi jeňňelik kanunyna görä ýaşayan haýwanlar

babatdaky düşünjämize gabat gelmeýär. Eger haýwanlar şalygy diňe özüni bilmeklik kanunyna eýerýän bolsa, bu iki urkaçy arslan näme üçin beýle sahy? Galyberse-de, öz awuňy aç arslan bilen paýlaşmaklyk özlerine ondan az böleginiň ýetjegini aňladýar.

Bu urkaçy arslanlaryň biziň unudan haýsydyr bir zadymyzy bilýän bolmagy ähtimal. Olar heniz ýaş we kemala gelmedik hem bolsalar, öz çagalarynyň gelejeginiň we diri galmagynyň erkek arslana bolan garaýyşlaryna gönüden-göni baglydygyny syzyjylyk bilen duýýardylar. Olar muny erkek arslanyň gelejekde – öz durmuşynda täze tapgyryň gelip, onuň sürä baş boljak wagtynda muny ýada salmagy üçin şeýtmegi çözdüler. Şu wagt otlugyň içinde bukulyp ýatandygyna garamazdan, günleriň birinde güýçli arslana öwrüljek bu arslana olar *şeydip hormat goýýardylar*. Wagt geler we ol güýçli, gaýduwsyz arslan bolar. Ol *özünüň hakly bolan zadyny talap etmekden heniz ýaş we çekinjeňkä*, ene arlanlaryň oňa aw getirişlerini ýatdan çykarmaz. Wagt geler we bu erkek arslan ene arslanlara bil baglap bolýandygyny, olar bilen durmuş gurup bolýandygyny biler. Bu urkaçy arslanlaryň duýgurlygy tutuş sürini goldap, onuň ýolbaşçysynyň ysnyşygyny gazanyp biler.

Biziň haýsyzmyz şeýle garaýşy iş ýüzünde görkezýär?

Ýa-da biz diri galmagyň wyždansyz kanunlaryna eýerýärismi? Biziň garaýşymyz: “Wah-eý, yzda bir ýerde galanlara ýüregimiz awaýar! Bizde, bu ýerde, täsin zatlar bolup geçýär! Hudaý Öz gyz perzentlerine ajaýyp toý saçagyny taýynlady. Eger sen bize goşulmak islemeseň, onda öz gizlenip ýatan ýeriň-de gal-da, öz bilşiňe görä ýaşaber!” diýen düşünjeden ybaratmy?

Eger sen şindi az alýan bolsaň, bu gelejekde az zatly boljagyňy aňlatmaýar diýen şu hakykaty ýatda saklar ýaly, biz ýeterlik derejede paýhasly bolarysmy? Hormatly gatnaşyklar hemmeler we hemme dillerde düşnüklidir.

Güýç bize orun we dereje üçin däl-de, hyzmat üçin berlendir (ser.: Rimliler 15:2). Eger her kim şu esasy bilip, oňa eýerse, dünýädäki kynçylyklaryň, gör, näçesiniň öňüni alyp bolardy. Eger biz özümize güýjüň gowşaklara, çekinjeňlere, ikerjeňlenýänlere hyzmat etmek üçin berlendigini bilen bolsak, näme bolardy? Hemme zat gülala-güllük bolardy! Şonda durmuşymyzyň ahyrynda Isa Mesihiniň: “Berekella, ýagşy hem sadyk hyzmatkär!” diýen sözlerini eşitjekdigimize ynanýaryn.

ÖKDELİK BILEN HYZMAT ETMÄGE GALK

Hyzmat sözünüň manysy dürli-dürlüçe kabul edilip bilinýär. Ol hem işlik, hem-de at bolup bilýär. Iňlis dilindäki “hyzmat etmek” sözi “bejermek, barlamak, gurnamak, synap görmek” diýmegi aňladýar. Isa Mesiň Öz gurbanlygy arkaly ajaýyp hyzmat edip, bizi Mukaddes Hudaýyň huzurynda durmaga mynasyp etdi. Biz bu janyny gurban ediş hyzmatyny şöhlelendirip bilerimiz ýaly tärde ýaşaýarys. Ol biziň dikeldilip bilmegimiz üçin “döwüldi”. “Hyzmat” sözi at hökmünde “dabara, çäre ýa-da mukaddes ybadat” diýmekligi aňladýar. Men käwagt ýygnak hyzmatynyň maksadyny – Hudaýa we birek-birege hyzmat etmegi öwrenmekdigini unudýanlygymyzdan hopugyp gidýärim. Nädogry umytlary bilen bile ýygnanýan mesihileriň sany juda köp. Olar Hudaýyň özlerine nädip hyzmat etjekdigi barada eşitmäge gelýärler. Gowusy, geliň, ýygnagymyzyň içinde we mukaddes dabaralarymyzyň çäklerinden daşarda büdreyänlere ýardam bermek üçin ýygnanýsalyň.

Azatlygy, ýagşylygy we öňümizde açylýan täze mümkinçilikleri wada almak bilen, Hudaýyň biziň üçin taýýarlan zatlarynda öňe hereket edeliň we hiç kimiň yza galmazlygyna üns bereliň. Men şu tabşyrygy halaýaryn:

Adamlar bize, goý, Mesihiň hyzmatçylary hökmünde garasynlar. Biz Hudaýyň syrlaryny hemmelerden gizleýän howpsuzlyk işgärleri däl-de, oňa alyp barýan ýollary görkezmäge bellenen ýolbeletler. Oňat ýolbeletden bolsa ygtybarlylyk we hakyky biliminiň bolmagy talap edilýär.

1 Korintoslylar 4:1-2, The Message terjimesi

Biz howpsuzlyk gullugy däl-de, ýolbeletler bolmaly. Biz başgalary Hudaýyň syrlaryny bilmekden saklamaly däl-de, gaýtam olary Hudaýyň Şalygyna çagyrmaly. Biz ygtybarly bilimli we bil baglap bolýan ýolebeletler bolmaga çagyrylan. Hudaýyň açan gapysyndan girmezden öň, geliň sägineliň we eger gerek bolsa, yza galanlary getirmek üçin yzmyza dolanally.

Gudratygüçli Hudaýyň gyzlary hökmünde biz adamlara sahylyk we rehimdarlyk bilen çemeleşmeli. Hudaýyň beren ýaşayşy erkinlik berýär, kanunçylyk bolsa agram salýar. Sizi mesihilige “dişe derek diş, göze derek göz” diýen garaýyşdan çemeleşmekden azat etdiler. Ýöne

şonda-da Isa Mesihniñ Bedeninde bölekleyin “körler” we “dişsizler” heniz-de köp.

Sen özüniñ güýçli, wehimli, gaýduwsyz, gyzgyn, ygtybarly, sabyrly we parahatdygyňy asla unutma. Hudaý Öz şazada we melike perzentlerini arslanlaryň hem-de ene arslanlaryň gujury bilen ençeme gezek deňşirdi.

Edil arslan deý, ene şir deý ýatar. Kim ony turuzmaga milt eder?

Çölde 24:9

Eger sen öz gyzgyn we gaýduwsyz tebigatyň barada unutsaň, onda seniň goragyňa we ugur görkezmegiňe mätäçleriň hemmesi howp astynda galarlar. Isa Mesihniñ Bedeni asylyly we güýçli gorajýylardan ybarat, olar oýanyp, Hudaýyň öz aňlerinde ägirt çäkleri açyandygyna aň ýetirdiler.

Mähriban uýalar, ene arlanlar we joralar...

Biz siziň bilen aç-açan gürleşdik, size ýüregimizi açdyk. Sizden söýgimizi aýamasak-da, siz bizden öz söýgiňizi aýaýarsyňyz. Men size hut öz çagalaryma ýüzlenýän ýaly ýüzlenýärim: biz ýüreklerimizi size açşymyz ýaly, siz-de ýürekleriňizi bize açyň.

2-e Korintoslylar 6:11-13

Siz şu sözleri eşidýäňizmi? Biz Hudaýyň şu giň tarp ýerlerine çagyrylan. Bu şu ýerde we şu wagt sahy durmuşda ýaşamaga bolan çagyryş. Gökleriň güýjüni şu taýda, ýerde görmek üçin Göklere düşjek wagtyňyza çenli garaşmak gerek däl. Hudaý sizi pynhan bir ýerde gizläp goýmagy niýetlänok.

Emma ene arsalanlar tä açlyk duýgularynyň howpsuz ýerde galmak isleginden üstün gelýänçä, öz bukulyp ýatan ýerlerinden çykmadylar. Edil şeýle tärde biziň aýanlyk ýetmezçiligimiz ýa-da ähmiýetli bir zat babatda açlyk duýgymyzyň bolmazlygy bizi çäklendirip, ýabany we nätanys ýerlere aýak basmaktan saklap bilýär. Biziň özümüz, dünýä we Hudaý babatdaky düşünjämiz bizi ýa kuwwatlandyryar, ýa-da bökdeýär. “Başga bir ýerdäki” dünýäni garaňky, gorkuly ýer hökmünde göz önüne getirýän bolsa, ol bizi eýmendirer.

Gözüni aç-da, özüniň peýda bolýan islendik ýeriňde tümlügi

kowýan altyn çyrazygyňy unutma. *“Sizdäki Ruh dünýädäki ruhlardan üstündür”* (1 Ýohanna 4:4). Seniň içiňdäki Ruh bu dünýäde duçar boljak garşylygyňdan has üstündür! Gudratygüýçlli Hudaý seni germewiň daşyna çykмага çagyýar. Ol seniň ölümden ýaşayşa geçmegiň üçin, bu dünýäniň tussaglyk ýerlerinden bakylygyň tarp ýerlerine çykmagyň üçin Ogluny haçda ölmäge iberdi. Sen heniz birinji demiňi almankaň, Ol seni gulçulykdan çykarmak üçin eýýäm hemme zady amal edipdi. Onuň Şalygynyň bütin erkinliginde Oňa goşulyp bileriň ýaly, Ol Özüni biziň kiçijek günäli dünýämiz bilen çäklendirmegi karar etdi.

Edil şu pursat Ol biziň her birimizi: “Çzykdan geç-de, Meniň ýanyma gir!” diýip çagyýar.

HEMMÄMIZIŇ TABŞYRYGYMYZ BIRDİR

Biz her gezek aýaly boşadynymyzda, erkegi boşadýandyrys.

MARGARET MID

Arslanlar dünýäsinde jyns bulam-bujarlygy ýok. Erkek arslanlar urkaçy bolmaga urkaçy arslanlar bolsa erkek bolmaga dyrjaşanoklar. Dürli jynslaryň wekilleri sürüde biri-birine meňzejek ýa-da biri-biriniň wezipesini ýerine ýetirjek bolanoklar. Olaryň hersi özüni öz derisinde amatly duýýarlar we öz jynsyna mahsus bolan aýratynlyklaryna buýsanýarlar. Erkek bilen urkaçynyň orunlaryndan başga-da, sürüde alfa-erkek, ýagny baş arslanyň we alfa-urkaçy, ýagny baş ene arslanyň orny bardyr, ýöne bu adatça esasan hem diňe aw iýenlerinde ýüze çykýar.

Arslanlar jynslarynyň arasynda mese-mälim tapawudy bolan pişikler maşgalasynyň ýeke-täk wekilleridir. Jynsy dimorfizm – şeýle tapawudy, ine, şeýle adalga arkaly aňladýarlar. Sada sözler bilen aýdylanda, arslanlaryň jynsyny aňsatlyk bilen kesgitleýän görkezijiler birden kän.

Erkek arslanyň kellesiniň daşynda boýnuny we ýüzüni halka görnüşinde gurşaýan uzyn ýaly bar. Bu ýal baş arslanyň sürüdüki ornuny görkezip, haýwanaryň şasyna afrikan sawannasynda hopukdyryjy görnüşi berýär. Ene arslanyň ýalynyň bolmazlygy daş

sypatynda göze dürtülip duran keşbiniň bolmazlygyny üpjün edip, awunyň ýanyny bildirmän barmagyna mümkinçilik berýär. *Şonuň üçin-de, urkaçy arslana goşmaça agramy – ýaly götermek gerek däl*, ol uzak aralyga geçmeli bolanda sürüden yza galanok we güýjüni ýitirenok.

Sagdyn urkaçy arslanlar biri-birine mätäçdigini bilýärler. Olar birek-bireksiz ýaşap biljekdigi barada asla pikir hem bilmezdiler. Olaryň dünýäsinde biriniň güýji beýlekisiniň güýjünden has ähmiýetsiz däl. Erkek arslan goraýar, ene arslan üpjün edýär. Bu durmuşy deňagramlylyk sagdyn alfa-erkek arslanlaryň öz durmuşyny güýçli ene arslanlardan üzňe gurmaga synanyşmaýandygyny aňladýar. Arslanlar dünýäsinde erkek arslanlar urkaçylaryň ünsüni özüne çekip, olaryň araçäklerine girmäge mümkinçiligi gazanmak üçin söweşýärler. Näme üçin? Garyndaşlyk baglanyşygy bolan ene arslanlar araçägi gözgeçilikde saklaýarlar. *Sürä baştutanlyk edýän erkek arslanlaryň soýuzy her* iki ýyldan çalyşýar, urkaçy arslanlaryň topary bolsa üýtgeşsiz galýar.

Alfa-erkek oňat ýaşamak üçin (güzeranyny zordan görmek däl) özüni urkaçylara güýçli edip görkezmelidigini bilýär. Onsoňam, eger ol *öz nesliniň süriniň araçäginde* galmagyny isleýän bolsa, oňa güýçli we başarnykly ene arslanlaryň kömegi gerek bolar. Ol özüni gowşak we nalajedeýin urkaçylar bilen gurşamaýar, olary özüne tabyn bolmaga mejbur etmeýär. Ol başarjaň, hyzmatdaşlyga taýyn urkaçy arslanlaryň toparyny agtarýar.

Erkek arslan olaryň goldawyny şatlyk bilen kabul edýär we öz çydamlylygyny, aw awlamak, çagalaryny goramak başarjaňlygyny we şeýdip öz araçäginde gorap, ony giňeldip bilýändigini subut eden urkaçylary saýlaýar.

Ol güýç görkezýän urkaçylary agtarýar, sebäbi olaryň ahyrda tutuş sürini üpjün etjek we onuň neslini terbiýeläp başarjak ene arslanlaryň boljakdygyny bilýär. (Gürrüň erkek arslanlaryň şeýle aladaçlydygyna däl; olar aslynda beýle däl). Mundan başga-da, sagdyn, güýçli urkaçylar örnäp-köpelmek prosesine höwesjeň gatnaşansoň, bu erkek arslana olar bilen jübütleşenden soň has güýçli nesli dünýä indermegine mümkinçilik berýär.

Urkaçy arslan öz neslini hemme zat bilen üpjün edip, olary duşmanlaryndan gorap başarjakdygyna gözi ýetmese, jübütleşmez. Şonuň üçin-de, urkaçy arslanlar ejiz arslanlara däl-de, güýçli alfa

arslanlara ymtylýarlar. Baş arslan ýa-da baş arslanlar (köplenç bu doganlar toparty) urkaçy arslanlaryň süri baradaky aladalaryndan, olaryň berýän üpjünçiliginden we güýjünden lezzet alma hukugyny gazanmaly. Olar bu aýratyn hukugy beýleki erkek arslanlardan açan *üstün çykmaklary arkaly gazanýarlar*. Käwagt alfa erkek özüni uruşmaga çagyran arslany öldürýär. Eger gowşak arslan diri galsa, ony sürüden we onuň ýaşayan araçäginden kowýarlar. Bu onuň awdan birinji bolup iýmek hukugyny ýitirýändigini aňladýar. Ol ýa täze urkaçy arslanlaryň gözlegine gider ýa-da maslyklar we galan-gaçan zatlary iýer.

Urkaçy arslanlar erkekleriň urşuna tomaşaçylar hökmünde tomaşa edýärler. Olar iň güýçli arslanyň öz çagalarynyň atasy bolup, olary we sürini duşmanlarynyň hüjüminden goramagyny isleýärler. Hatda urkaçy arslanlaryň erkekleri biri-birine öjükdirýän ýagdaýlaryň hem bolýandygy mälim. Olar muny *tutluşykda iň güýçli arslanyň ýeňýändigine göz ýetirip, diňe şondan* soň onuň bilen jübütleşýärler. Başa-baş söweşde araçäge bolan hukugyny gazanmak bilen, arslan özüniň genleriniň has mynasypdygyny we nesliniň sawannanyň ýowuz şertlerinde ýaşap biljekdigini subut edýär.

Arslanyň üstündigi mälim bolandan soň, ol urkaçy arslanlaryň ysnyşygyny baýrak hökmünde alýar. Ol sürüdüki beýleki erkek arslanlaryň baryny kowup bilýär. Alfa erkek olarsyz oňup bilýär, ýöne öz “gyzlaryndan” welin hiç haçan ýüz öwürmez. Bu olaryň diňe köpelip-örňemek üçin gerekligini aňlatmaýar, sebäbi hut urkaçy arslanlar ony aw bilen üpjün edip, oňa ýakymly hemra bolýarlar. Urkaçy arslanlar näçe güýçli we ajaýyp bolsa, erkek arslan – haýwanlar şasy şonça-da kuwwatly we ynamly bolýar.

Töweregiňdäkileriň seniň olary goramak üçin eliňden gelenini etjekdigiňi bilen ýagdaýynda olardan üstündigiňi görkezmek hajaty ýok. Erkek arslanyň kuwwatlylygy urkaçylar üçin hem, çagalary üçin hem howpsuzlygy aňladýar. Diňe öz güýjüne ynam etmeýänler başgalaryň üstünden zorluk bilen agalyk sürjek bolýandyr.

Erkek arslan oz ornuny bir gezek eýeländen soň, gujurly arslan urkaçylara öz güýjüni gaýta-gaýta görkezmek bilen, olara ezýet bermek hajatyny duýmaýar. Oňa ýene-de nämäni subut etmek gerek? Ol ýeňdi. Derejesi boýunça ondan ýokarydyryn diýip kim aýdyp biler? Biziň Patyşamyz – Ýahuda tiresinden bolan Arslanymyz hem şeýle edýär: Ol agalyk sürmeýär; Ol adamlary galkyndyrýar.

BIR TABŞYRYGYŇ ASTYNYDA BOLMAK

Erkek arslan urkaçy arslany öz goragynyň saýasynda asuda ýaşamaga çagyryýar, ol bolsa öz hoşamaýlygyndan we oňa getirýän neslinden lezzet almaga çagyryýar. Erkek arslan urkaçy arslany goraýar, ol bolsa jogap hökmünde onuň neslini dowam edýär.

“Tabyn bolmak” sözi barada bir salymlyk oýlanyp görüň. Siziň hakydaňyza näme gelýär? Belki, Efesliler hatynyň (5:22) aýallaryň öz ärlerine tabyn bolmalydygy baradaky parçasý gelýändir? Köp mesihileriň bu aýady alyp, onuň manysyny çäklendirip, oňa birtaraplaýyn garaýyşlary gyzykly zat. Meniň pikirimçe “tabyn bolmak” sözi *örän* ýoýulyp, Hudaýyň oňa ilkibaşda salan manysyny ýitirdi. Köp mesihi aýallar özleriniň esasy gymmatlygynyň erkeklere hyzmat etmeklikde jemlenýändigine ynanýarlar. Olar öz pikirlerini hormat bilen aýdyp, ýygnaga ýüzlenmek başarnyklarynyň ýa-da jogapkärçilikli garamaklaryň *hyzmat bolup durýandygyny aňlamaýarlar*.

Bir gezek men “*submission*” (tabynlyk, tabyn bolmak diýmegi aňladýar, terjimeçiniň belligi) sözüniň kesgitlemesini eşitdim; bu kesgitleme ony diňe maşgala jübütleri babatda däl-de, eýsem Hudaýyň hemme mesihilere berýän tabşyrygynyň nukdaýnazaryndan kesgitleýärdi. Şu barada pikir edip görüň: “*sub*” “kimdir ýa nämedir bir zadyň astynda bolmak”, “*mission*” bolsa “tabşyryk”, haýsydyr bir tabşyryk üçin jogapkärçiligi aňladýar. Bu iki manyny birleşdirsek, biz “*submission*”, ýagny “tabynlyk” sözüniň “bir tabşyrygyň astynda bolmagy” aňladýandygyny göreris. Mysal üçin, biz Jon bilen bir tabşyrygy berjaý etmek üçin birleşdik. Biz özümizi dogruçyl çagalary ýetişdirmäge, sagdyn we doly maşgalany gurmaga bagyş etdik. Ýygnakdaky tabşyrygymyz bolsa çopanlary goldamakdan we adamlary berkitmekden ybarat.

Ýöne şu barada oýlanyp görüň. Eýsem biziň ählimiz ýarashdyrma ilçileri – Hudaýyň azaşanlara iberen ilçileri dälmi näme? Indiki iki aýat biziň Hudaýyň erkek we aýal ilçileri hökmündäki tabşyrygymyzyň asyl manysyny doly suratlandyryar.

Hudaý ynsanlaryň günälerini hasaba alman, Isa Mesih arkaly dünýäni Özi bilen ýarashdyrdy. Hudaý bize Özüniň edýänlerini hemmelere *gürrüň bermek tabşyrygyny berdi*. Biz – Isa Mesihiniň *wekilleri*. Hudaý erkekleri we aýallary öz

agzalalyklaryny taşlap, Onuň işine – adamlary Özi bilen ýaraşdyrmaklyk işine goşulmaga çagyrmakda bizi ulanýar.

2 Korintoslylar 5:19-20,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Netije: eger biz birek-biregi söýüp, birek-biregimiz bilen hyzmatdaşlyk etsek, adamlar Isa Mesihiň hakyky Hudaýdygyny bilerler. Bu hemme erkekleriň we aýallaryň: öýlenmedikleriň ýa-da öýlenenleriň, durmuşa çykmadyklaryň ýa-da çykanlaryň, liderleriň ýa-da adaty agzalaryň bilelikdäki maksadyna öwürülmeli. Günäniň güýji syndyryldy. Hudaýyň bagyşlanmasy hemmeler mugt hödür edilýär. Aýyplamalaryň geregi ýok, sebäbi Onuň gurbanlygy hemmämizi aklady. Hudaý biziň hemmämiziň: erkekleriň-de, aýallaryň-da her bir adama *Onuň näme edýändigini gürrüň bermegimizi isleýär. Biz bolsa muňa derek etmäge hakly we haksyz zatlarymyz barada biri-birimize gürrüň bermäge başagaý.*

Ol erkekdir aýallary özara dawalary (olar her nähili bolsa-da) bes etmäge yryp, ynandyryp, täsir edip, hemmämiziň bile zähmet çekmegimizi we Onuň işine goşulmagymyzy isleýär. Bu tabşyryk – dawalary çözmeklik – adamlaryň özara gatnaşyklarynyň her bir çägene degişli bolmalydyr. Bu mesele diňe jyns meselesi däl-de, eýsem jyns ýa-da milli degişliligiň, sosial-ykdysady we maşgala statusynyň, ýygnaýyň we işewürlük dünýäsiniň *çarçuwasyndaky ösüşiň meselesidir. Hudaý biziň hemmämiziň ýaraşmagymyzy isleýär!*

Indi biz kalbymyza seredýäris we, ine, şuny görýäris: Isa Mesih bilen birleşen islendik adam täzeden ýaradylyp, täze başlangyjy alýandyr. Köne durmuş geçip gitdi, täzesi pajarlaýar! Muňa garaň! Bularyň bary Hudaýdan gelýär, Ol bizi Özi bilen ýaraşdyrды, soňra bolsa bizi birek-birek bilen ýaraşmaga çagyrdy!

2 Korintoslylar 5:17-18, The Message terjimesi

Bu aýatda ulanylýan “islendik” sözi ... *“islendik, her kes”* diýmegi aňladýar. Hudaý bilen birigen islendik erkek, aýal, çaga täze başlangyjy alýar. Köne durmuş yzda galdy. Ýokardaky parçada *“pajarlaýar”* sözi ulanylýar, ol maňa bahar paslynyň güllerini ýatladýar. Olar garyň aşagyndan böwsülip, ozal doňak we hasylsyz bolan ýerde köpelyärler, çalt ösýärler we gülleýärler. Biziň Isa Mesihdäki täze durmuşymyz –

könäni täzä çalyşmaklygyň sadaja konsepsiýasydyr. Bu içinden köpelip, her bir adama elýeter bolan durmuşdyr.

Erkek we urkaçy arslanlar özara gatnaşyklaryny sazladylar. Urkaçy arslanlar erkek arslanlar bilen tabşyrygynyň birdigine düşüňärler. Olaryň tabşyrygy nämeden ybarat? Arslanlaryň täze neslini – mirasa we güýje eýe bolan nesli ýetişdirmekden ybarat. Muny amal etmek üçin, olar öz çagalaryny ymykly ösdürýärler, goraýarlar we gerek zatlarynyň ählisi bilen üpjün edýärler. Olaryň ikisiniň-de: erkegiň-de, urkaçyň-da bu tabşyrykda öz orny bar, olaryň hijisi başganyň ornuna göz gyzdaranok.

Men adaty bolmaly zatlaryň tebigy tertibiniň ahyrky hetdine ýetirilişini köp gördüm. Bir tarapdan, tabynlygyň hatyrasyna aýallaryň howuny basýarlar. Beýleki tarapdan, käbir aýallar öz zenanlygyny nepislik derejesine ýetirdiler. Bu barada biraz soňra has giňişleýin gürrüň ederis. Häzir bolsa “tabynlyk” düşünjesiniň nähili ýöwürýandygynyň mysallaryny görkezsim gelýär.

TWITDÄKI ÝOÝULMA

Siz, belki, *Twitt* atly elektron aragatnaşygyndan peýdalanýansyňyz ýa-da hiç bolmanda ol barada eşidensiňiz. Aragatnaşygyň bu görnüşi gysga maglumaty ýerleşdirmäge ýa-da okamaga oňaýly bolup, ony ýazýanyň durmuşy ýa-da pikiri barada bölekleýin düşünjäni berýär.

Günleriň birinde men “Aýal kimin göreş” atly kitabymda giňişleýin *gürrüň berýän konsepsiýam barada Twitt-e ýazdym. Bu liderlik barada aýdan sözlerimdi: “Jyns degişlilik erkegi öz-özünden liderlige ýaramly etmeýär, şeýle-de ol aýaly liderlige ýaramsyz hasaplamak üçin öz-özünden esas bolup durmaýar. Dogruçyllyk erkekleri-de, aýallary-da muňa mynasyp edýändir”. Üns beriň, men bu jümläni ýygnaqdaky liderlik babatda ulanmadym we onuň hereketini diňe nikanyň çäkleri bilen çäklendirmedim. Men diňe dogruçyllygyň islendik lider üçin, isle erkek bolsun, isle aýal, parhy ýok, möhüm häsiýetdigini belläp geçdim.*

Men muny *Twitt*-e ýazdym we meniň gurnamalaryma laýyklykda, bu jümle meniň *Facebook*-daky sahypamda bada-bat peýda boldy. Mundan soňra men öz işlerime gümra boldum we *ýazanlarymyň* şeýle çekeleşigi döretjekdigini asla oslamadym. Men *ýazanlarymy* adaty zat hasaplaýardym we bu jümläm uly gopgun turzar diýip kelläme-de gelenokdy.

Ýüzden gowrak teswirleme alanyndan soň köp adamlaryň degnasyna degendigime düşündim. Men öz işlerime gümra bolup ýörkäm, Facebook-da çekeleşikler başlandy. Mesihi aýallaryň birnäçesi gazap atyna atlandylar.

“Aýal özünü ärinden has dogruçyl saýýan bolsa, oňa öňbaşçylyk edip bilýändigini aýtmaga neneň milt edýäňiz?” – diýip, aýallaryň biri ýazdy.

Beý-bä!... Eýsem men *şeyle* diýdimmi?

Başgalary meni Mukaddes Ýazgylaryň ýygnaqda ýaşulynyň diňe erkek adamyň bolup bilýändigini baradaky aýady ret edýändigimde aýypladylar. Men ýygnaqdaky ýaşulular barada, heý, ýekeje söz aýtdymmy? Soňra liderlik barada çekişmeler başlandy. Käbir aýallar meniň Facebook-daky diňleýjilerime aýalyň ilkibaşdan liderlige *hiç haçan* niýetlenilmändigini düşündirýärdiler.

Bir sada gyz meseläni aýdyňlaşdyrmak üçin, *şeyle* soragy berdi: “Ýagny siz baş çopanyň aýaly lider däl diýip aýdýaňyzmy?” Jogap hökmünde gök gürrüldüsi kimin: “Ýok, ol lider däl! Onuň diňe öz ärini goldamakda aýratyn hukugy bar” diýen jogap ýaňlandy.

Men бүтінлеý bulaşdym! Pikirler derýa kimin akýardy, gürrüň kem-kemden tabynlyk meselesine geçdi. Käbirleri meniň liderdigimi aýdýardylar; başgalary meniň aýal bolanym üçin lider bolup bilmeýändigimi aýdýardylar. Soňra maňa oňşuklyk etdiler: men öz ärimiň tabynlygynda bolanym üçin, onuň gol astyndaky lider bolup durýaryn.

Geliň, säginip, bile oýlanalyň. Näme üçin jyns meselesi gozgalanda, ahyrda jemme zat aýallaryň erkege tabyn bolmalydygyna syrygýar? Eger men lider bolsam, bu Hudaýyň meni *şeyle* ýaradandygy üçindir. Hemme zat örän yönekey: lider – bu özüne adamlary eýerdip bilýän adam. Biziň käbirlerimiz liderlige *ýazylyp-ýazylymanlygymyza garamazdan, liderler bolup durýarys. Şonuň üçin-de, öz görelämiz bilen adamlary gönükdermekde bize Hudaýyň Özi ýardam etsin.* Bularyň baryny aýdyňlaşdyrmak üçin, geliň, Pawlusyň Timoteosa hatynda lidere nähili talaplaryň bildirilýändigini barada ýazýanlaryny okalyň:

Lider abraýly, öz aýalyňa wepaly, pähimli, özüne erk edip bilýän, mähirli we myhmansöýer bolmaly. Ol näme barada gürlýändigine düşünýän, şeraba ýykgyň etmeýän,

gyzma däl-de, ýumşak, dawa-jenjelden gaça durýan, pula gyzmaýan adam bolmalydyr. Ol öz öýüni oňat dolandyrmaly, çagalaryna ünsli bolmaly we olaryň hormatyna mynasyp bolmaly. Sebäbi öz öýüni dolandyryp bilmeýän adam, heý-de, Hudaýyň ýygnagyň aladasyny edip bilermi?! Lider ýaňy-ýakynnda iman getireniň biri bolmaly däl, ýogsa ol tekepbirlige ýüz urup, iblisiň büdremesine uçramagy ahmal. Ol iblisiň duzagyna düşmez ýaly, ýygnagyň daşyndaky adamlaryň arasynda hem sylanýan bolmalydyr. Ýygnakda hyzmatçy bolmak isleýänler babatda hem şeýle: olar sylanýan, ikiýüzli däl, şeraba ýykgyň etmeýän, gara nebsine çapmaýan adamlar bolmalydyr. Olar iman pynhanlygyna sarpa goýup, öz ornuny gözegçilik üçin ulanmaly däldir. Ýygnagyň hyzmatçylary belenilmezden öňürti muňa mynasypdygyny subut etsinler. Eger müýnsüz bolup çyksalar, goý, hyzmat edibersinler.

1 Timoteos 3:2-10, The Message terjimesi

Bu aýatlarda Pawlus erkek liderlere bildirilýän talaplary sanap geçýär. Soňra ol şeýle diýýär:

Aýallar babatda hiç kadadan çykmalar ýok – olara hem *şol bir talaplar* bildirilýär: asylly, ynamly, diline erk edip bilýän, şeraba ýykgyň däl bolmaly. Ýygnagyň hyzmatçylary öz aýalyňa biwepalyk etmeýän, çagalaryny we öýlerini oňat dolandyrýan adamlar bolsunlar. Oňat hyzmat edýän hyzmatçylar adamlaryň hormatyna mynasyp bolup, Isa Mesihe bolan imanlary barada ynamly gürläp bilýändirler.

1 Timoteos 3:11-13,
The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Eger aýallar öz jynsy degişiligi sebäpli lider bolmakdan eýýäm mahrum edilen bolsalar, onda Pawlus näme üçin aýallara bildirilýän talaplary agzaýar? Jon ikimiz ofisimiz üçin işgärleri işe alanymyzda, talaplaryň sanawyny düzýäris. Eger dalaşgärler biziň talaplarymyza laýyk gelmeýän bolsa, biz olary – erkek, aýal – parhy ýok, işe almaýarys. Pawlus ýolbaşçy wezipä erkek däl adamy bellemek bolmaýar diýip aýtmady. Ol eger erkek ýa aýal kesgitli talaplara laýyk gelmeýän bolsalar, olary lider edip bellemeli däl diýip aýdýar. Pawlus talaplaryň sanawyny nygtaýar. Ol aýallar babatda hiç bir kanundan

çykmalaryň bolmaly däldigini aýtdy; olar hem şol standartlara laýyk gelmeli. Siziň: “Ýygnaýyň ýolbaşçysy öz aýalyna biwepalyk etmeýän kişiniň bolup bilýändigini baradaky anyk tabşyryk babatda nähili?” diýip soramagyňyz ahmal. Munuň jogaby aňsat: şol döwürde aýallara birbada birnäçe erkege durmuşa çykmandyrlar, erkekler bolsa birbada birnäçe aýala öýlenýän eken. Şonuň üçin-de, bu talaby diňe erkekler babatda öňe sürmek ýerlikli.

1 Timoteos 3:11-13-de Pawlus oňa *aýal liderlere bildirilmeli talaplar barada görkezme* berýär. Soňra bolsa aýal hyzmatçylar ýa-da ýygnaqdaky dýakonlar barada gidýär. Men bulary nireden bilýäris? Geliň, birinji we ikinji aýatlary okalyň we erkek liderlere bildirilýän anyk talaplary getirmezden öň Pawlusyň anyk näme aýdanlaryny göreliň.

“Eger kim ýygnaýyň ýolbaşçysy bolmagy ýüregine düwen bolsa, asylly işe ymtylýandyr” diýip aýdylan söz gaty dogrudyr. Şoňa görä-de, ýygnaýyň ýolbaşçysy...

1 Timoteos

“Eger kim” diýen jümläni görýäňizmi? Käbir terjimelerde “kimde kim”, beýlekilerde bolsa hatda “islendik kim” diýip ýazylan. Her nähili bolsa-da, bu aýat “eger erkek adam” diýip aýtmaýar.

Näme üçin aýallar islendik ýerde lider bolup, ýygnaqda bolup bilmeýärler? Eger Hudaý aýallary günä dünýä aralaşmazlygyndan öň we soň hem liderlik ornuna galdyran bolsa, onda näme üçin günäler ýuwulandan soňam biz olara şeýle mümkinçiligi göwümsizlik bilen berýäris?

Aýallaryň *Facebook*-daky çekeleşikleri belli bir pursatda güýçli bir dartgynlyga ýetensoň, bir erkek gürrüňe goşulyp, şeýle diýdi: “Siz aýallar näme üçin özara dawa edýärsiňiz? Bize siziň goşandyňyz gerek. Siz bolsa biri-biriňizi bökdeýärsiňiz!” Onuň diýenleri dogrudanda hakykatdy. Biz Isa Mesihini işiniň hatyrasyna biri-birimizi goldap, ruhlandyrmaga derek, biri-birimizi gysýarys ýa-da kemsidýäris, netijede bolsa aýallar we mesihiler hökmünde alan çakylygymyza mynasyp bolmagy başarmaýarys.

Jemgyýetçilik torunda bolup geçen bu waka maňa jyns deňsizligi baradaky meseläni diňe maşgalada däl, eýsem ýygnaqda hem galdyrmak gerekdigini ýatlatdy. Biziň ýaşayan bu dünýämiz Hudaýyň

hakyky ýüregini we owaldan niýetlänlerini Onuň oguldyr gyz perzentleriniň durmuşynyň we liderliginiň her bir çäginiň mysalynda görmäge mätäçdir.

KEMSIDIJI GARAÝYŞLAR

Amerikan ýygnaclarynda kemsidiş niýetler barada indi aýtmak gerek däl diýip pikir edesim gelýär. Hawa, men bu babatda tutuş ýurdy bilgeşleýin nygtaýaryn. Bütüin dünýä aýlanyp, dürli medeniýetleri görmek mümkinçiligi sebäpli men biziň adaty garaýşymyz – aýallaryň gatnaşmazlygyna oňňut etmek garaýşymyz başga ýurtlarda aktual däl. Olaryň käbirlerinde aýallaryň bolmadyk ýagdaýynda ýygnaclar bütinleý bolmazdy.

Hudaýyň ýaradan zatlarynyň *ählisi gowy*, şonuň üçin-de muny *şükürler bilen kabul etmelidir*. Hiç zady *ýaňsylamaly* däl, hiç zady aýryp taşlamaly däl. Hudaýyň Sözi we dileglerimiz her bir ýaradylan zady mukaddes edýändir.

1Timoteos 4:4-5,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Eger Hudaýyň ýaradan *ähli* zady gowy we ulanylmalý, makullanylmalý we şükür bilen kabul edilmeli bolsa, onda biz hemme *adamlary näderjede köp kabul etmeli?* Erkekler-de, aýallar-da deň derejede gowy.

Eger haýsydyr bir zat Hudaý tarapyndan ýaradylan bolsa, biz ony *ýaňsylamaly* däl ýa-da aýryp taşlamaly däl. “*Ýaňsylamak*” sözi “haýsydyr bir zady *ýigrenmek*, masgaralamak, oňa ulumsylyk bilen garamak ýa-da üstünden gülmek” diýmegi aňladýar. Bu hereketleriň hemmesi zady ýa-da adamy, şeýle hem onuň işiniň we goşandynyň ähmiýetini gaçyrýar.

“*Aýryp taşlamak*” sözi *özünü özi düşündirýär*, ýöne geliň, onuň manysynyň käbir inçe taraplaryna üns bereliň. Ol diňe “zyňmak, oklamak, atmak” diýen ýaly fiziki hereketleri aňlatman, eýsem “ret etmekligi” hem aňladýar. Gynansak-da, ýygnaclarda aýallar babatda köplenç hut şeýle bolup geçýär. Olary çetleşdirýärler we kabul etmeýärler, olaryň sesleriniň, gymmatynyň we goşandyna derek ýygnaclarda boşluk galýar. *Iki jynsyň-da wekilleri* tabynlygyň hatyrasyna bularyň baryna ýol berýär.

Netijede, erkekler-de, aýallar-da ägirt möçberdäki ýitgiler – gymmatlyk ýitgisi bilen ýaşamaly bolýarlar. Elbetde, erkekler ýygnakda liderlik orunlary aýallara garanda has köp eýeleýärler, ýöne olar aýalyň paýhasly maslahatyndan peýdalanyp bilmänligi üçin käwagt çykgynsyz ýagdaýa düşýärler. *Ýöne biz erkekleriň-de şeýdip gadyryny bilýärismi?*

Biz olary Hudaýyň olary görşi ýaly – oňat erkekler hökmünde görýärismi?

Ýa-da biz olaryň hereketlerini ýaňsylaýarysmy? Men bälçiklik bilen şadyýan gülmeler barada aýdamok. Çünki adamlaryň gülkünç bolup bilýän ýagdalarynda gülmän saklanmak mümkin däl. Biziň barlygymyzyň özi eýýäm Hudaýyň wäşilik duýgusynyň oňat ösendigini subut edýär. Ýöne şu ýagdaýda welin men sizi haýsydyr bir jyns babatda kemsidiji sözlerden we ýaňsylamalardan gaça durmagy ündeýärin. Şeýle zatlaryň siziň çaklaýşyňyzdan has köp bolup geçýändigine jedel hem edip biljek. Şowhunlylyk industriýasy erkekleri dyngsyz masgaralaýar, aýallary bolsa jyns isleginiň obýekti hökmünde görkezýär.

Biz kemsidiji garaýyşlaryň ýüze çykmalaryna aýallaryň özlerini gadyrsyz duýup erkekleri ýigrenip başlaýan derejesine çenli ýetirmegine ýol berdik. Indi biz näme etmeli? Gynansak-da, muňa jogap hökmünde käbir aýallar hopukdyryjy derejä ýetdiler.

ZENAN MUKADDESЛИGІ

Men şu kitaby ýazýarkam, Amazon saýtynda tötänden iki kitaba gözüm düşdi, olar katalogda meniň *ýazan kitaplarymyň biriniň ýanynda ýerleşýärdiler. Bu kitaplaryň ikisini-de “zenan mukaddesligi”* teologiýasynyň – aýal jynsdaky hudaýlara ynanmak ýa-da aýallaryň özlerini hudaý kimin ornaşdyrmak ynanjynyň tarapdarlary *ýazyppy*. Men Hudaýyň maňa *“Şu iki kitaby satyn al we olaryň seslerini nädip ýitirendigimizi bil”* diýip pyşyrdanyny eşitdim.

Men kitabyň sahypalaryny agdaryp, olarda aýdylýan pikirleri we soraglary okanymda, agyrynyň we para-para edilen ýüregiň sesini eşitdim. Kitaplaryň awtorlarynyň ikisi-de atly-abraýly aýaldy, *ýöne ýygnakda ikisiniň-de göwnüne gaty deglensoň, olaryň ýygnakdan göwünleri geçipdi. Men Isa Mesihni Bedeni üçin şeýle görnükli başarnyklaryň ýitirilendigi üçin möňňürip aglaýasym geldi.*

Olar näme üçin Hudaýyň öýünden daşary haýsydyr bir buta

sežde etmek pikiri bilen çykyş etmekden başga çykalga ýok diýip hasapladylarka? Olaryň soraglary eýsem ýygnagyň adatlaryna garşy çykar ýaly derejede ýiti we gönümelmi? Ýa-da bu aýallar *şeýle akylly bolansoň ýygnagyň liderleri özlerini kemter duýup başladymyka? Olaryň sesi tabynlyk düşünjesiniň hetdenaşa derejä ýetirilmeginiň netijesinde ýa-da gutulyşyň nämedigine doly düşünilmänligi üçin sem edildimikä?*

Men bu aýallaryň öz soraglary bilen erkekleri-de, aýallary-da gorkuzandyklaryny ynanýaryn.

Belki, siz bu aýallaryň agtaryş *göreşleriniň* we lapykeçlik duýgularyny hiç haçan başdan geçiren dälsiňiz, ýöne men bularyň ikisini-de hut özüüm başdan geçirdim. Men bu babatda ýeke däldigimi bilýärim. “Meniň Gudratygyýçliniň gyz perzendi hökmünde näme üçin gymmatlygymyň bardygyny maňa ýene-de bir gezek düşündiriň” diýen manyda öwran-öwran gaýtalanýan soraglar maňa hat we elektron poçtasynyň üsti bilen ýygy-ýygydan gelýär.

Men şu berde Sýu Monk Kiddiň “Başga garaýyşly gyzyň tansy” atly kitabyndan bir parçany mysal getiresim gelýär. Ol öz sözleri arkaly *ýewangelik ýygnakda kemala gelen aýalyň gam-gussadan doly duýgularyny açyp görkezýär; şeýle duýgular bize hem tanyşdyr.*

Ol: “Aýal birinji bolup günä etdi, ýaradylanda bolsa ikinji ýaradyldy” diýdi. Soňra ol How enäniň erkek üçin ýaradylandygy, Adam ata gadagan miweden iýdirip, Hudaýa gulak asmanlygy zerarly oňat hiç bir zada mynasyp däldigi barada aýtdy...Meniň ýüregim gyýlyp gitdi. Eger men duýgularymy sözler bilen beýan edip bilsedim, onda men: “Eý Hudaý, Sen nädip *şeydip bildiň?*” diýerdim.

Soňra awtor sözünü dowam edip, Hudaý baradaky öz düşünjesini Ýygnagyň nukdaýnazary bilen utgaşdyrmagyň kyn düşendigini aýdýar. Men onuň bilen ylalaşýan. Hudaý hiç haçan haýsydyr birimiz barada – isle erkek bolsun, isle aýal – uçdantutma, çendenaşa ýazgyryjy umumylaýyn netije çykarmazdy.

Eger biz aýallary ýolbaşçylyk etmäge golaýlatmaly däl diýýän bolsak, How enäni we onuň gyzlaryny aňsat aldap bolýar diýip aýdýan bolsak, onda biz Adam atanyň we onuň ogullarynyň edil öňňanynda gapyny şarkyldadyp ýapaýmaly. Sebäbi Adam ata *bilkastdan günä edip, Hudaýyň ynamyndan gaçdy.*

Adam ata bilen How enäniň arasyndaky etmiş *tapawudyny* gaharyň möwjän pursadynda edilen jenaýat bilen adamy bilkastdan

öldürmegiň arasyndaky tapawut bilen deňeşdirse bolýar. How ene oslaman durka aldandy, Adam ata bolsa orta nämäniň atylandygyna doly aň ýetirýärdi.

Eger sen bilmezden *günä edýän bolsaň, Hudaý muny nazara alar. Ýöne edýän günäňe doly düşünip-de, bilkastdan edýän bolsaň, bu bütinleý başga zat.*

Rimliler 2:12, The Message terjimesi

Eger hakykaty agtarýan akyly aýallar siziň howlularyňyzda jogaplary tapyp bilmeýän bolsalar, siz özüňiz üçin nätüsli dini dünýäjigi döretdiňiz-ä? Eger biz olaryň çakylygyny kabul etmesek, olaryň soraglaryna jogap bermesek, onda şeýle zatlary soramaga milt eden gyzlarymyz bilen näme bolar?

Eger biz şeýle tärde dowam etdirsek, ýa Hudaý, erkekleri özüň gora! Erkekler aýallaryň dymany bilen has sagdyn we berk bolmaýarlar. Olar biz sesimizi olaryň sesi bilen birikdirenimizde has kuwwatly bolýarlar, sebäbi gyzlaryň berýän soraglary erkekleri täze derejä galdyryp, olary has erkin edýärler.

Aýal pikiri erkegi taplaýar we arassalaýar, aýallar üçin olaryň pajarlajak gurşawyny döredýär.

“Zenan mukaddesligi” pelsepesiniň awtorlarynyň ýekeje soragy-da meniň üçin oslanylmadyk sorag bolmady. Men olaryň ýygnakda alan boş jogaplary barada okanymda, ýüregim gyým-gyým bolýardy. Aramyzda, hamala, aýal gözýaşlaryndan emele gelen deňiz ýatan ýalydy. Men olary uzak kenarda görýärim we janym gam-gussa batýar. Bu aýallar özlerini dissidentler we hudaýlar diýip atlandyrýarlar, men welin olary buýsanç bilen joralar we Gudratygyüçliniň perzentleri diýip atlandyrdym. Emma olaryň aýyplamalary meniň gulagymda ýaň salýar, sebäbi men olaryň arz-şikâýatlarynda olara ýygnakda berlen jogaplara garanda has köp hakykaty tapdym.

Şol kitaplaryň sahypalarynda men köp aýy wakalary okadym. Olaryň birini aýal lukmany – göbegen gürriň berýärdi. Bu lukman aýallaryň gyz dograndyklary üçin ärleriniň öňünde ötünç sorawyşlaryny ençeme gezek eşidipdir. Meniň üçin, ýagny dört ogluň ejesi üçin şeýle garaýyş akyla sygjak zat däl. Men ýanymda şeýle hazynanyň – aýallara hormat bilen garaýan ärimiň bardygyna begenýärim. Ol her gezek oglumyzyň bolanyňa begense-de, haçan

hem bolsa birwagt gyzynyň bolaryna garaşýardy. Men oňa şu wakany gürrüň berenimde, ol gulaklaryna ynanmajak boldy. Eger biziň gyzymyz bolan bolsady, ol biziň üçin ajaýyp we arzyly çaga bolardy!

Diniň howlularynda jogaplary, gymmatlyklary we öz goşantlary üçin orun tapmansoňlar, bu gyz perzentler *öňlerinde köne tiraniýanyň galasy hökmünde peýda bolan diňçiligiň çäklerinden daşary özləri üçin başga çäkleri we sežde obýektini tapyp aldylar*. Olar tokaýlara, derýalaryň kenarlaryna gitdiler, sebäbi olar bu ýerleri has göwnaçyk, aýallaryň, melikeleriň we perişdeleriň has ýumşak şalygy hökmünde kabul etdiler.

Köşeşiň! Men sizi olaryň yzyna eýermäge çagyramok. Men ne olaryň melikesini, ne-de diňçiligiň wekili hökmünde suratlandyrylýan zalym patyşasyny saýlaýaryn. Men öz Ýaradanymyzy, Göklerdäki Hudaýy saýlaýaryn.

HUDAÝYŇ OWALDAN NIÝETLÄNLERINI AGTARMAK

“Aýal hudaýy” pelsepesiniň apologeti Merienn Wilýamsonyň “Aýalyň gadyry” atly kitabynda lapykeçlikden dörän çagyryşyň beýanyny diňläň:

Men: “Git-de, Mariýa bilen gürlleş” diýenimde, *hut şony* hem göz öňüne tutýaryn: ybadathana git, şem ýakyp goý, ybadathananyň oturgyjyna otur we muňa gaty çynlakaý çemeleş. Oňa şeýle diý: “Mariýa, men özümiň ýanyoldaş, gyz, eje ýa-da gyz perzent hökmünde kimdigimi bilesim gelýär. Men özümiň başaryan şol aýalym bolasym gelýär. Men özümde sendäki päkligiň arassalygyň we ýaly päk, arassa we *ádyňlygyň belentliginiň bolaryny isleyän*. *Goý, meniň zenanylygymyň asly daşymdan görünýän “men”-den has parlak bolsun*”.

Özüňiziň bolup biläýjek zenanyňyz bolmak üçin dileg etmek ýalňyş zat däl. Mesele onuň kime dileg etmelidigini aýdýanlygynda. Wilýamson özüni katolisizmiň çäklerinde oňaysyz duýýanlar üçin başga usullary teklipe edýär:

Eger sen Mariýa ýüzlenmekde özüňi oňaysyz duýýan bolsaň, munuň zelesi ýok! Özüňe meňzeýän grek aýal hudaýyny ýa-da hindi awataryny, ýa-da zenan mukaddesliginiň başga islendik bir nyşanyny tap-da, onuň bilen özara gatnaşygy ýola goý.

Onuň bilen özara gatnaşygy? Şu maslahatynyň yzýanyndan ol öz gaharynyň sebäbini bize mälim edýär:

Dünýäniň sen we seniň näzikligiň bilen asla işi ýok. Seni ejiz jyns hasaplaýarlar, saňa diňe seksual obýekt hökmünde garaýarlar. Sen çagalary dogurmakdan başga hiç zada ýaraňok. Seniň ýaşlygyň – seniň gymmatlygyň ölçegi, seniň garrylygyň bolsa – seniň sandan galanlygyň ölçegi. Dünýäden goldaw-da, zenan hökmündäki şahsýetiňi-de agtarma, sebäbi sen olary ol ýerde tapmarsyň. Dünýä seni ýigrenýär. Hudaý seni söýýär!

Men onuň öz sözlerini Hudaýyň bizi söýýändigini baradaky hakykat bilen jemleýändigini üçin diýseň minnetdar. Ýöne onuň agyrysyny duýmazlyk mümkin däl. Ol haýsydyr bir zenan mukaddesligiň nyşany bilen bagly bolan pikirden ýapyşýar. Ol mundan-da aňry geçip, bize grek aýal hudaýyna *ýüzlenmegi maslahat berýär. Ol ebedi zenan owadanlygynyň we güýjüniň obrazyna ýüz tutmak arkaly biziň şahsy gatnaşyklarymyzda şeýle ýetmeýän zady tapar diýip umyt edýär. Men onuň öz agtarýan hakykatyny tapmagy üçin dileg edýärim.*

Men ozal katolik bolanym üçin, onuň edýän teklibiniň manysyna düşüňän. Men Mariýa sežde etmekligi bütinleý goldamaýaryn. Ýöne protestantlar Mariýa hudaý (ol asla Hudaý däl) hökmünde sežde etmekligi ýatyrnalarynda, olar ony aýallaryň eýerip biljek görelde sinem aýyrdylar.

Mariýa hudaý däl, ol *ýöne* hudaýhon aýaldy. Ol şem ýakyp, önünde goýulýan heýkel däl, ýöne ol biziň ýolumyzy ýagtyldýan görelde. Ol gelmeli zadyň önbaşsýdy, ýagny gyz perzentleriň Hudaý bilen hyzmatdaşlyk edip, öz durmuşlary arkaly Isa Mesihi aýan etjekdikleriniň buşlukçysydy.

Men Isa Mesihiň diýdimmi? Gyzykly pikir! “Aýalyň gadyry” atly kitaby gözden geçirenimde, men onda Isa Mesihniň, ýagny Mariýanyň Oglunyň agzalýan ýerini görmedim. Isa Mesihsiz Mariýanyň gymmatlygy bolarmydy näme? Bu çagyryşyň asyl manysy näme?

Onuň asyl manysy Mariýada, Afinada ýa-da Afroditada däl. Gürrüň biziň özümiziň döredýän atsyz ruhumyz barada!

“Zenan mukaddesligi hudaýlygynyň” apologetleri Hudaý we hudaýlar, din we erkekler barada aýdýarlar, ajaýyp Halasgär, Hudaýyň Ogly Isa Mesih barada welin örän seýrek aýdýarlar. Olar melikeler, jadygöýler we eneler barada aýdýarlar, ýöne ölümden dirilen Hudaý barada welin aýtmaýarlar. Enelere Ogul baradaky aýanlykdan gaça

durmak nämä gerek? Olar Isa Mesihniň Şahsýetiniň daşyndan aýlanýan ýaly, olar hatda Onuň sözlerini-de ulanýarlar, ýöne Onuň adyny welin agzamaýarlar.

Ýöne munda haýrana galarlyk zat ýok! Eger men özümi hudaý derejesine galdyran bolsam, Halasgär nämäme derkar?

Aýal hudaýynyň orny diňe bir gudratlylygyň orny däl; ol sežde edilmäni göz öňüne tutýar. Emma biz erkeklere, aýallara ýa-da islendik başga bir ýaradylan zada sežde etmeli däl. Biz diňe Hudaýa sežde etmeli. Eger ýygnakda aýallar babatdaky hakykat we olaryň jemgyýetdäki orny babatdaky Hudaýyň owaldan niýetlänleri barada wagyz edilse, aýalyň gadyry bilner ýaly aýal hudaýy döretmek hiç kime gerek hem bolmaz.

Ýeriň we Göğüň Hudaýy, Gudratygyýçli Reb Öz halasgärlik meýlinde aýalyň orny we gadyry barada aç-açan jar etdi. Hudaý Öz Ogluny erkegiň tohumyny ulanmazdan dünýä indirdi. Ýusuba diňe Merýemi we onuň öz göwresinde göteren Mukaddes Çagasyny goramak tabşyryldy.

Hudaýyň Ruhý ýaş, biraz gorkan ýewreý gzyň päk göwresinde jan ýaratdy. Bu gyz mantralary aýtmady, töwerek-daşyndaky adamlara özüni hudaý diýip ykrar etmedi. Merýem Hudaýyň hatyrasyna hemme zada taýyndy, ýöne özüne berlen bu tabşyrygyň hötdesinden gelip biljegi-bilmeýjigi babatda biraz şübhelenýärdi! Geliň, onuň sözlerini gaýtalaýň we olary öz sözlerimiz edeliň: “*Eý, Gökdäki Atam, goý, Seniň aýdyşyň ýaly bolsun; biz Seniň wada beren zadyňy amal etjekdigiňe ynanýarys. Ýer ýüzündäki ezilenleri galdyr we durmuşymyz arkaly Öz Ogluňy aýan et*”.

Öz içimizde hudaýy açmak umydy bilen özümüzizi erkeklerden ýokary tutsak, Hudaýyň owaldan niýetlänlerini tapyp bilmeris. Erkeklere aýallaryň üstünden höküm sürmek arkaly hakyky güýji we erkinligi edinmek hiç haçan başartmandy. Aýallar bolsa öz güýçlerini ýoýulan we hetden geçen taglymlaryň gullugyna goýanlarynda, has netijeli bolmaýarlar. Iki jyns hem biri-birine duşman we hudaýlar däl-de, biri-biriniň arkadaşy we goragçysydyr.

Seždäniň obýektine öwrülme islegi – biziň her birimiz üçin synagdyr. Lýusif hut şu synagyň hötdesinde gelip bilmändi. Ygtyýarly bolmak islegi dogruçyl däl isleg däl; biziň her birimize (erkeklere-de, aýallara-da) ynamyň, ygtyýarlylygyň we täsiriň belli bir ölçegi berlen. Adamlar bütinleý ygtyýarlylygyň hötdesinden gelip bilmeýärler. Hatda

perişdelere-de şeýle wezipäň we jogapkärçiligiň hötdesinden gelmek juda kyn; Hudaýyň Ogly Isa Mesihiniň Özi-de Hudaý bilen deňligini Öz bähbidi üçin ulanmaga milt etmedi. Filipililere ýazan hatynda Pawlus bize ygtyýarlyga butparazlaryň garaýşy ýaly garamazlygy tabşyrýar:

Isa Mesihniň garaýyşlary sizde hem bolsun: Isa Mesih Hudaý bilen deň bolsa-da, ony Özüne dereje saýmady, ondan mäkäm ýapyşmady. Asla ýapyşmady! Wagty gelende, Ol Hudaýa degişli bolan hak-hukugyny goýup, bir gul kimin *ynsan* keşbinde bu dünýä indi! Ynsan bolandan soň, ynsanlygyna-da galdy. Bu ondan akyla sygmajak tabynlygy talap edipdi. Ol aýratyn hak-hukugy talap etmedi. Tersine, tabynlyk durmuşynda ýaşap, ölüme, onda-da ölümleriň iň erbedine – haçdaky ölüme boýun boldy. Şonuň üçin-de, Hudaý Ony juda beýgeltedi: Oňa ähli atdan üstün bir ady berdi. Göklerdäki, ýerdäki, ýer astyndaky her kes Isanyň ady agzalanda dyz eper, Ata Hudaýyň şan-şöhraty üçin, her dil Isa Mesihniň Rebdigini ykrar eder.

Filipililere 2:5-11,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Biziň dünýämize gullar gerek. Men Öz Isamyň – hemmeleri beýgeltmek üçin Özüni peselden Isa Mesihimiň, käbirlerimiz ýaly talapkär bolandygyny göz öňüme getirmek kyn. Gynansak-da, biz käwagt öz Patyşamyzy ýalan görnüşde görkezýäris. Eger şeýle bolmasa, onda näme üçin parahatçylygyň ugrundaky herekete baş bolan käbir liderleriniň sözünde şeýle köp hakykat bar? Olar şeýle diýýärler: “Eger mesihiler bolmasady, onda men mesihi bolardym”, ýa-da, Mahatma Gandiniň *aýdyşy ýaly*: “*Men siziň Isa Mesihiniňizi halalaryn, ýöne maňa siziň mesihileriňiz ýaranok. Olar siziň Isa Mesihiniže asla meňzänoklar*”.

Hakykatyň gaýduwsyz gözleýjileri kimin aýaga galmaga çagyryýan bu çakylygy eşidýäňizmi? Oňa bolan ýiti mätäçligi duýýaňyzmy? Biz elimizi azaşanlar we mätäçler babatdaky hasylsyz nalajedeýinligimiziň çäginde daşary uzadyp, söýgimizi mese-mälim görkezmeli.

Eger ýygnak size mümkinçiligi bermeýän bolsa, Hudaýyň söýgüsini alyň-da, ony hemme ýollara we çatryklara äkidiň. Ýygnagyň diwarlaryndan daşarda ömürleri kül bolan mätäç adamlaryň sany ýeterlidir; olar siziň passiw galmanlygyňyza şat bolarlar. Öz

jemgyýetiňize, öýsüz-öwzarsyz galanlara, işdeşleriňize, öz bilim ulgamyňyza eliňizi uzadyň. Goý, siziň durmuşyňyz belent we parlak bolsun! Şonda ol adamlary özüne bütinleý ýesir eder.

Adamlaryň eýerip biläýjek görelmesine öwrülmäge wagt geldi.

Biz şindi näme etmeli? Hudaýyň onsuzam eýýäm çözen zady barada jedelleşmegi dowam edelimi? Tabynlygyň ýa-da “aýal hudaýlaryň” hetdengeçmelerinden gaça durmak üçin, öz aňymyzy tertibe salyp bilerismi? Biz erkekleri sylamagy başlap bilerismi? Geliň, ejiz gyrnaklar ýa-da gazaply aýal hudaýlary ýaly bolmalyň. Geliň, erkek we urkaçy arslanlaryň görelmesine eýerip, erkekler bilen aýaga galalyň.

ZOR AÝALLARYŇ GYMMATLYGY

Men kitap ýazanymda, pikirlerimi Twitt-de ýa-da Facebook-da paýlaşyp, munuň nirede bolup geçýändigine garamazdan (ýygnaklarda ýa-da Internetde), aýallara ýüzlenýärim. Men *aýallaryň gymmatlygyny* jar etmek üçin her bir mümkinçiligi ulanýaryn. Men olara dünýäniň olaryň sesine, olaryň ýygnaga, ýygnakdan daşarda, ýerli we dünýä derejelerinde goşýan goşantlaryna mätäçdigini ýörite ýatladýaryn. Men olaryň diňe muňa ynanyp, kabul etmek bilen çäklenmän, eýsem şeýle ýaşamaklary üçin dileg edýärim.

Wagyzlarymdan soň men hemişe: “Siz şu zatlary erkeklere hem aýdyp bilersiňizmi?” diýen soraglary eşidýärim. Olar muny hamala howp astynda ýa-da kimdir biriniň gürrüňimizi eşidip, olaryň şeýle zady aç-açan teklipl etmäge milt edişlerini bilerinden gorkýan ýaly, pyşyrdap aýdýarlar.

Ozal men diňe aýallary ruhlandyrmak *ýeterlik* diýip hasaplaýardym. Men aýallara göwne ýaramly we howpsuz şertlerde ýüzlenmek mümkinçiliginiň gadyryny gowy bilýärim. Ýöne Hudaýyň gyz perzentleriniň hereketi ýaýbaňlandygyça, şeýle ruhlandyrmalar bilen diňe aýallara ýüz tutmagyň ýeterlik dälidigine düşündim. Bu edil bir tarapy zeperlenen teňňäniň hümmetiniň çäklendirilişi ýalydyr.

Soňky birki ýylyň dowamynda täsirimiň ýetýän çäkleri ýaýbaňlandy we dürli ýygnaklarda ýekşenbe güni irden geçirilýän ýygnanyşyklarda adamlar meniň sesimi eşidip bildiler. Ony, elbetde, erkekler hem eşitdi. Men iki jynsnyň hem wekilleriniň gatnaşýan ýygnaklarynda sesimi beýgeldenimde, aýallaryň ajaýypdygyny ykrar edýärim.

Men erkeleriň muňa garşy çykyşlaryny seýrek görýärim. Men olar

erkekleriň hem ajaýypdygyny doly düşünje bilen aýdýaryn. Soňky ýyllaryň dowamynda men erkekleriň gözlerine ýaş aýlandygyny köp gezek gördüm. Men *är-aýalyň öz basdaşlyklaryny bes edip, biri-birini kabul edişlerini gördüm. Olar ygtyýarlyk ugrundaky akmak göreşleri üçin biri-birinden ötüňç soranlarynda bolup geçýän zatlary synlamagy diýseň halalaryn.*

Eý, mähribam arslan uýam, biziň problemamyz erkekler däl. Problema has çuň gatlaklarda ýatyr. Biziň duşmanymyz we aldawçymyz iblisdir, ol iki jynsy hem mertebesinden mahrum edýändir. Erkekleriň problemanyň bir bölegi bolmaýandygyna garamazdan, olar jogabyň bir bölegi bolup bilýärler we bolmalydyr hem. Erkekler ýüküň bir bölegini öz gerişlerine alyp, aýallar bilen birlikde bütin ynsanyýete gymmatlygy we güýji gaýtaryp başlanlarynda, ajýyp zatlar bolup geçýär.

Öz sesiň eşidiler ýaly edip bilseň, bu käwagt işiň ýarysyna barabardyr. Töwerek-daşyňdaky erkekleriň seni eşitmäge mümkinçilikleri bolmaly, şeýle-de olar erkekleriň we aýallaryň oýany, bile aýaga galmaga ruhlandyran beýleki adamlaryň seslerini hem eşitmeli. Jemgyýetimizde özgerişlikler başlar ýaly, biziň aýdýanlarymyz bir bolmalydyr. Geliň, Hudaýyň ynsanyýet babatdaky garaýyşlaryny ýaň kimin gaýtalalyň.

Muny etmek üçin, men Korintoslylara birinji hatyň 11-nji babyna jikme-jik garap geçmegimizi isleýän. Men ony birnäçe bölleklere böljek; olaryň her bölegi anyk bir pikiri öňe sürýär; soňra bolsa umuman jemlejek.

Erkekler bilen aýallaryň arasyndaky tapawutda simwoliki alamatdan başga many görjek bolmaň.

10-njy aýat, The Message terjimesi

Pawlusyň sözleri jynslaryň arasyndaky tapawudy ne ulaltmazlygy, ne-de kiçeltmezligi çözen adamlar üçin ruhlandyрма bolup durýandyr. Hawa, olaryň arasynda tapawut bar, ýöne olar biziň aramyza bölünişik getirmeli däl. Olar bizi birikdirmek üçindir.

Erkek-de, aýal-da mundan ýekebaş geçip bilmeýär ýa-da has ileri tutulmagyny talap edip bilmeýär.

11-nji aýat, The Message terjimesi

Pawlus şeýle diýmek bilen, jynslaryň *özara baglanyşygyny jar edýär*. Şoňa görä-de, eger özara garaşlylyk bar bolsa, birinjilik ne erkege, ne-de aýala degişli bolup bilýär.

Erkek Hudaýyň owadan we ajaýyp keşbine görä birinji ýaradyldy – bu hakykat! Ýöne aýalyň başy owadanlygy we ajaýyplygy boýunça öz “başynyň”, ýagny ärinikiden has üstün gelýändir.

11-nji aýat, The Message terjimesi

Erkek Hudaýyň keşbine görä ýaradyldy, bu hakykat! Emma soňra “ýöne” sözi peýda bolýar. Aýalyň owadanlygy erkegiň owadanlygyndan öňe geçýändir. Bu ýerde diňe är-aýal barada aýdylýandygyna üns beriň.

Hawa, birinji aýal erkekten *ýaradyldy, ýöne şondan bäri erkekleriň ählisi aýaldan dogulýandyr!*

12-nji aýat, The Message terjimesi

Hawa, bu hem dogry: ilkinji aýal How ene Adam atadan ýaradyldy. Emma soňra Pawlus şondan soň ähli erkekleriň aýaldan dogulýandygy baradaky delil bilen hemme zady deňagramlaşdyrmak üçin ýene-de “ýöne” *sözünü ulanýar*.

Şunlukda, hemmeleriň Hudaýdan gelip çykýandygy üçin, geliň, “kim birinji” diýen bu tükeniksiz bäsleşigi bes edliň.

12-nji aýat, The Message terjimesi

Tereziň iki tabagam deňlenensoň, Pawlus jyns jedellerinden ýokary galyp, Hudaýyň nukdaýnazaryny görkezýär: hemme zat Hudaýdan gelip çykýar, şonuň üçin-de, kimiň üstündigi barada jedelleşmäňizi bes ediň! Bu köp meseleleri çözmeli. Diňe Hudaý ilkinji bolup *durýandyr. Onuň bir Özi ýeke-täk mukaddeslik, adalat, söýgi, hakykat, ýol, ýaşaýyş. Başlangyç we ahyrdyr.*

Hudaý biziň denominasiýalarymyzdan ugur alýandyr diýip asla oýlamaň. Oňa biziň düzgünlerimiz-de, iman nyşanlarymyz-da, rugsat berip-bermeýän zatlarymyz-da täsir etmeýär. Hudaý hereket edýär we ýer ýüzünde amal edýär; Ol özara dogry gatnaşykda bolup, Onuň ýolbaşçylygynyň astynda hereket edýän adamlary görende, olary ýalkaýar.

Doganlaryň agzybir ýaşamaklary gör, nähili gowy hem-de ýakymly!... Hawa, hut şeýle ýerde Reb ýalkanyş we baky ýaşayşy berýär.

Zebur 132:1,3 The Message terjimesi

Bütün taryhyň dowamynda ýygnak bu meselede bölünişige sezewar bolupdy, ýöne indi welin men munuň şeýle dowam etmegini islemeýärim. Emma meniň pikirlerim we sesim ähli zatlaryň nähili bolup geçjekdigi baradaky Hudaýyň hökümleri bilen deňeşdirilende, bütünleý hiç zat. *Hemme zat özgerer.*

Hudaý şeýle diýýär: “Ahyrky günlerde şeýle bolar, Men ähli ynsanlaryň üstüne Öz Ruhumy dökerin. Pygamberlik eder oguldyr gyzlaryňyz, aýanlyk alarlar ýigitleriňiz, düýşler görer garrylaryňyz. Şol günlerde Men hatda gullardyr gynaklaryň üstüne, Öz Ruhumy dökerin. Olar-da pygamberlik ederler. Men ýokarda, asmanda mugjyzalar, aşakda, ýerde alamatlar: gan, ot hem-de tüsse sütünlerini görkezerin.

Resullaryň işleri 2:17-19

Soňky günlerde Hudaý Öz sözünü diýer. Bu ganyň, oduň we tütetgi tüssesiniň *şekili ýewreýleriň gurbanlyk beren gadymy gurbanlyk sypasyna meňzeýär.* Bu adamlaryň *ýygnanyp, Gudratygüýçli Hudaýyň halayan gurbanlygynyň berilýän ýeridi.* Olaryň *gurbanlyklary otda ýanyp, tüsse bilen Göklere galýardy.*

Täze Äht döwründe bolup geçjek zatlary *görkezýän bu* tymsalda gurbanlyk sypasynda damagy çalnan goýunlar, göleler ýa-da öküzler barada aýdylanok. Muňa derek biz ogul we gyz perzentleriň, *ýaşulularyň we ýaşlaryň* – Gudratygüýçliniň pygamberlik peşgesini alan gullarynyň öz seslerini beýgeldişlerini görýäris. Ot eýýäm Hudaýa sežde edilýän gurbanlyk sypasynda ýananok. Onuň Ruhy bizi gaplap, öňe alyp gidende, ot biziň içimizde ýanyp başlaýar.

Ozal men jynslaryň arasyndaky meseleler barada aç-açan aýtmaga gorkýardym. Ýöne indi, eger gerek bolsa, adat bolan çäklerden çykmaga taýýar. Meniň ärim meniň güýjümden gorkanok, ol ony kabul edýär. Meniň ogullarymy ejiz, ümsüm, ezilen aýallaryň keşbi özüne çekenok. Ýöne meniň şeýle goldawymyň bolup, onuň başgalarda bolmazlygy dogry zatmy? Biziň dünýämiz ezilenleriň ugrunda ähli ýerde öz seslerini beýgeltjek aýallara mätäç. Bu özümiziň näme

maksat bilen ýaradylanlarymyzyň baryndan utanman, gaýtam olary bilelikde amal etmekligi aňladýar.

Jyns tapawutlyklaryny bir gyra goýup, bizi güýçden gaçyrýan hetdenaşmalara ýüz urmazlyga wagt ýetdi. Ukudan oýanyp, Hudaýyň bizi owaldan niýetlänleri ýaly bolmagymyza wagt ýetdi. Ol bizi erkekleriň kömekçisi, bütin dünýädäki azaşanlar we mätäçler üçin gutulyşyň sesi bolmagymyzy niýetläpdi.

SALAMLAŞMA WE GÖWNI AWLAMA

Dodaklaryň owadanlygyny saklamak üçin, owadan sözleri aýdyň. Gözleriň owadanlygyny saklamak üçin, adamlaryň ýagşy taraplaryny agtaryň.

Bedeniň owadanlygyny saklamak üçin, tagamlaryňyzy *açlar bilen bilen paýlaşyň.*

Saçyň owada nlygyny saklamak üçin, çagaňyza gününň dowamynda hiç bolmanda bir gezek olary *hüžžertmegine rugsat beriň.*

Katdyňyzyň owadanlygyny saklamak üçin, özüňiziň ýalňyz dældigiňiz baradaky ynam bilen ýöräň.

SEM LEWENSON

Ene arslanlar biri-birini ýalanlarynda, bu olaryň salamlaşmalarynyň bir bölegi bolup durýar. Mähirliligiň şeýle görnüşi olarda dünýä ineninde başlanýar. Arslan çagajyk dünýä inen pursadyndan başlap enesiniň hökmany ogşamalaryndan gaçara ýeri ýok. Arslanjyklaryň ýekejesi-de ýalanmadyk halda gezenok. Men muny şeýle göz öňüme getirýärim: uly arslanlaryň gzykydryjy aw awlaýşyna synlanlaryndan soň arslanjyklar ýene-de süriniň maşgala atmosferasyna dolanýarlar. Birdenkä olaryň biri bir salymlyk säginip, şeýle pikir edýär: *“Wáy-eý, ýog-eý! Ine meniň daýzam gelýär! Ol meni ýene ýalap, tumşujygymy öz tüýkülige bilen myžladasy gelýär!”* Bu ýagdaý myhmançylyga gelen italyan daýzalaryndan dos-doly otaga girýän ýegeni ýada salýar gerek?

Şeýle garyndaşlyk salamlaşygy – ýüzi ýüze degimek – diňe arslanjyklara niýetlenen дәl. Bu bir urkaçy arslan beýleki urkaça duşanda hem bolup geçýär. Salamlaşygyň şeýle дәbi olara birek-biregi tanamaga kömek edýär. Bize urkaçy arslanlarynyň hemmesi birmeňzeş bolup görünýär, olaryň özlerine-de hut şeýle görünýär. Şonuň üçin-de, ys

– *urkaçy arslan üçin beýleki urkaçynyň gelmişek däl-de, onuň sürüsine degişlidigini görkezýän ýeke-täk usuldyr. Biziň hemmämiz daşky sypatyň aldap bilýändigini bilýäris, ýöne ys welin adatça hakykaty aýdýar.*

Her bir urkaçy arslanyň gaşlarynda, edil gözleriniň üstünde süriniň ysyny çykarýan mázler ýerleşýär. Urkaçy arslanlar toparyň düzümini *çalşanlarynda, aralarynda örän ýakyn* galtaşmalar bolýar: olar ýañaklaryny biri-biriniňkä oýkaýarlar, kelleleri bilen mähirli çakyşýarlar. Tanyşlyk – bu birinji duşuşyk bolup: “Ine, bu men. Sen kim?” diýmegi aňladýar. Ýöne ene arslanlaryň salamlaşmasy arabaglanyşygy berkitmäge, baglanyşygyň baglanandygyny ýatda galdyrmaga we sürüdüki gelmişekleri ýüze çykarmagy başarýandyr.

Urkaçy arslanlar ilki ysgaýarlar, onsoň tanaýarlar. Adamlar bolsa ilki tanaýarlar, soňra ysgaýarlar. Durmuşdan bir mysal: ýaňy-ýakynnda adamym meni garşylamaga aeroporta çykdy. Men onuň maşynda gelşini görüp, oňa elimi bulaý/adym, ýöne ol tä maşynyndan çykyp, meni gujaklaýança, men onuň ysyny duýmadym. Men onuň atyrynyň ysyny duýan badyma: “Seniň ysyň süýji” diýdim.

Men ony yzyna gaýdyş tertibinde tanap biljegimi göz öňüme getirip bilemok, ýagny men maşyndan çykyp, maňa ýönelýän erkegi görýän, ony ysgamak üçin, oňa ýakynlaşýan, onuň ysynyň ärimiňkä meňzeşdigini takyklaýan we diňe şondan soň onuň ärimdigini tanaýan.

Urkaçy arslanlaryň yslary saýgarmagynyň birnäçe maksady bar. Salamlaşma-ysnaşma däbi sürä islenilmedik biriniň ýa-da zadyň goşulýandygyny tebigy usul arkaly kesgitlemäge kömek edýär. Mundan başga-da, urkaçy arslanlar salamlaşyp, biri-birini ýalanlarynda (göwünlerini awlanlarynda), olar kabul edýändiklerini we süra degişlidiklerini mälim edýärler. Biz hem Hudaýyň gyzlary hökmünde öz ýakynlarymyz we tanyşlarymyz babatda şeýle etmeli.

ÖZ ÇAGALARYŇYZ BILEN SALAMLAŞYŇ WE ALADASYNY EDIŇ

Ene arslan öz çagasyny görende, ýalap, oňa şeýle diýýän ýaly: “Sen biziň toparymyzyň agzasy. Sen bu ýerde howpsuzlygy taparsyň, öz güýçli taraplaryňy ýüze çykararsyň we aramyzda ösüp-ulalarsyň. Bu ýerde, sürüde, sen üpjün edilersiň we goralarsyň”. Şeýle-de ol çagasynyň niredede gezendigini bilmek üçin onuň bilen salamlaşýar. Ol arslanjyga

tumşugyny oýkamak bilen, onuň nirelerde gezendigini kesgitleýär, soňra bolsa: “Senden näme üçin syrtdanyň ysy gelýär?” sorayar.

Meniň ýetginjek ogullarym öýlänlerine gezmäge gidenlerinde, men gaýdyp gelenlerinden soň meniň ýanyma gelip, ogşamaklaryny sorayardym. Bu ýatmazymyň öňýanyndaky öpmäniň birnäçe maksady bardy. Ilki bilen-ä, men ogullarymy öpmegi halaýan. Ikinjiden, men olaryň haýsy sagatda gelendigini bilmek üçin, ukudan galmaly däldim. Üçünjiden, bu maňa olary ysgamaga mümkinçilik berýärdi.

Özara gatnaşyk şeýle bolup geçýärdi. Eger oglum öýe dolananyp, menden bir zady gizlejek bolanda, ýatak jaýymyň gapysyny açyp: “Men öýde! Gijäň rahat bolsun, eje!” diýýärdi.

Meniň ýatandygymy bilensoň, ol gapyny çaltlyk bilen ýapýardy. Ýöne men: “Wagtyňy gowy geçirdiňmi? Gir, gel meni ogşa” diýýärdim.

Eger ol ikerjeňlenip başlasa, onda men şübhelenip başlaýardym.

Eger ol ýakynlaşanda narpyzyň juda ýiti ysyny duýsam, onuň bütinleý ýaramaz bir zat bilen meşgullanandygyny bilýärdim. Ol maňa ýakynlaşanda, men ýerimden galyp, ony özüme çekýärdim we onuň basmarlajak bolýan ysyny kesgitlemäge çalyşýardym. Galyberse-de, her ene öz çagasynyň ysyny tanaýar.

Eger biz ilkibaşdan öz maşgalamyzda gündeki salamlaşygy durmuş ýörelgesi hökmünde ornaşdyrmadyk bolsak, ogullarymy gijeki şeýle barlaglary etmek oňaysyz bolardy. Ýöne biz her gün irden biri-birimizi gujaklaýarys. Biz günüň dowamynda biri-birimizi gujaklaýarys, aňşam ýatmazymyzdan öň hem biri-birimizi öpýäris. Biz hemişe biri-birimize galtaşýarys: doganlar öz aralarynda basalaşýarlar, aşhanany ýygnaşdyranymyzda “dyknyşykdan” ýaňa galtaşýarys ýa-da bir ýere gidenimizde, gelenimizde gujaklaşýarys. Salamlaşygyň şeýle däbi meniň ogullarym heniz bäbekkä başlanyp, şindi hem dowam edýär. Siziň öýüňizde hem şeýle däbiň bardygy barada jedel hem edip biljek: siz ýatmazyňyzdan öň biri-biriňizi öpýärsiňiz, duşanyňyzda gujaklaşýarsyňyz, egnine kakýarsyňyz, saçyny hüžžerdýärsiňiz, diwanda oturan wagtyňyza gysmaljyraýaňyz....

Meniň nowbahar oglum öýli-işikli bolup, aýra ýaşap başlandan soň, men onuň ozal bilmeýän eden-etdikleri baradaky wakalaryny eşitdim. Men: “Sen ony haçan edipdiň? Men ony nädip syrtdyrdymkam?” diýip sorayardym. Ol utanjyndan ýylgyryp: “Seniň şäherde bolmadyk günüň” ýa-da “Dostumyň öýünde ýatan günüm” diýýärdi.

Eger men öýde bolan bolsadym, onda onuň edenlerini ysyranyyp

bilerdim! Salamlama ejelere çagalarynyň ýaramaz gatnaşyklarynyň bolup-bolmandygyny bilmäge mümkinçilik berýär. Bu bize haçan mylaýym, haçan berk jogap, hatda temmi bermelidigine düşünmäge kömek edýär. Eger siz maşgalaňyzda biri-biriňiz bilen yzygiderli salamlamaýan bolsaňyz, muny başlamaga çagyryaryn. Siziň çagalaryňzyň muňa *başda garşy çykmagy mümkin, ýöne ýeň bermäň. Siziň gujaklaryňyz çaga ony söýýändigini mälim etmek bilen çäklenmän, eýsem özüňize keseki bolan ysly duýmaga kömek eder. Eý, eneler, sizi ozal gujaklaýan çagaňyz sizden gaçgaklap başlan bolsa, munuň sebäbini bilii. Öz çagalaryňyza fiziki uzaklyga öwrenişmegine ýol bermäň.*

Çagalaryňyz kemala gelenlerinden soň hem olar bilen gujakraşyp, öpüp salamlamagy dowam ediň. Siziň fiziki baglanyşygyňyz olara heniz-de öýüňiziň bir bölegi bolup galýandygyny ýatladyp durar. Bu olara özbaşdak durmuşa başlan döwründe, maşgala guranlarynda özlerini howpsuz duýmaga kömek eder.

BIRI-BIRIŇIZ BILEN SALAMLAŞYŇ

Urkaçy arslanlar salamlaşanlarynda, biri-birine şeýle diýýäler: “Biz seniň bilen bir maşgala. Senden uýalarymyň ysy gelýär. Men seni goldamaga hemişe taýýar, seni-de meni goldajygyňy bilýärin”.

Biz bu babatda öz arslan uýalarymyzdan o diýen tapawutlanmaýarys. Başgalaryň mähirli salamlaşmasy bize: “Geç, ýanymyzda otur. Hoş geldiň, biz saňa ynanýarys!” diýildiği bolýar. Resmi, sowuk-sala salamlama bize şuny habar berýär: “Seniň nähilidigiň heniz-de öwrenilýär. Biz seni has oňat tanaýançak, haýsydyr bir kesgitlemäni bermekden saklanarys”. Şeýle ýagdaýlar salamlaşýan taraplaryň ikisi üçin-de oňaysyzlyk döredýär. Ýöne asla salamlaşmasalar, onda, eý, gelen adam, ägä bol!

Resul Pawlusyň korintoslylara nädip salamlaşmalydygyny öwreidişi barada okaň:

Biri-biriňizi mähirli ogşap salamlasyň. Hudaýyň bärdäki halky size köp salam aýdýar. Rebbimiz Isa Mesihiň merhemeti we Hudaýyň söýgüsi hemmäňize ýar bolsun! Mukaddes Ruh bilen ýakyn gatnaşykda ýaşaň! Omyň.

2 Korintoslylar 13:12-13

Sen uýaň bilen salamlaşanyňda, ony uýaň hökmünde gujakra.

Eger sen lider bilen gürleşýän bolsaň, salamlaşan wagtyň ony gujaklap, gadyryny bilýändigini görkez. Hasrat çekýän uýaň bilen salamlaşanyňda, ony mähir bilen gujakla. Käwagt söz aýtmak-da gerek däl. Men köp ýyllaryň dowamynda ýöne “salam” diýlenden, gujaklaşmanyň has köp rahatlygy getirýändigini öwrendim.

Pawlus öz garamagyndaky ýygnaqlara ýazan hatlaryna salamlaşyk sözlerini ussatlyk bilen girizipdir. Eger Pawlusa öz hatlarynda salamlaşyk sözlerini ýazmak şeýle wajyp bolan bolsa, onda bize iş ýüzünde şeýle etmek has hem wajyp bolup durýandyr.

Geliň, onuň Korintosdaky ýygnağa iberýän salamyna garap geçeliň:

Men bulary sizi utandyrmak we özüňizi oňaýsyz duýmagyňyz üçin ýazamok. Men size atanyň öz eziz ogullaryna ýazyşy kimin ýazýaryn. Men sizi söýýärim we siziň ýaramaz adamlar däl-de, oňat adamlar bolup ýetişmegiňizi isleýärim. Töwerekdaşyňyzda goýberen ýalňyşyňyzyň ýekesini-de sypdyrman aýtjak terbiýeçiler köpdür, emma siziň ösmegiňiz üçin wagt tapyp, güýjüni sarp edip, ýardam berjek atalar az-azdyr.

1 Korintoslylar 4:14-15,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Pawlus öz hatynyň näme we näme dældigini korintoslylara düşündirmekden başlaýar. Ol korintoslylary utandyrmak üçin käýänok, tersine, olaryň onuň üçin kimdigini kesgitleýär. Ol – ata, olar bolsa onuň çagalary. Soňra Pawlus köpleriň korintosly imanlylary synlap, olaryň imandan dänelerine garaşandygyna garamazdan, ol olaryň üstünlikli bolmaklary üçin özüni olara ata hökmünde bagyş edendigini düşündirýär. Onuň salamlaşyk sözleri özüniň olar babatda kimdigini we olaryň özi üçin kimdigini, näme we näme üçin aýtjakdygyny , olaryň bu sözlere näme üçin gulak asmalydyklaryny mähir edýärdi. Bularyň bary heniz hatyň esasy bölegine geçilmänkä äýdyň bolýar.

MÄHREM BOLUŇ WE BIRI-BIRIŇIZIŇ ALADASYNY EDIŇ

Eger urkaçy arslanlaryň salamlaşma däbi oňat geçse, ol bada-bat biri-birine mährem bolmak we göwnüni awlama tapgyryna geçýär. Bu özara mährem gatnaşyklar ene arslanlaryň we ýetişip başlan çagalarynyň arasynda ygtybarly gatnaşygy ýola goýýar we topardaky

bitewüligi we ýakyn baglanyşyklary saklamaga ýardam berýär.

Ene arslanlar köplenç biri-biriniň kellesini we boýnuny, ýagny haýwanyň özbaşdak ýetip bilmeýän ýerlerini ýalaýarlar. Ene arslanlar diliniň бүдүр-сүдүр ýüzi bilen birek-biriginiň ýüňünden gany we hapany aýyrýarlar, ony sakyrtygalardan we parazitlerden arassalaýarlar. Haýsydyr bir zat usullyk bilen seniň ganyňy we ýokumly maddalary bedeniňden sorup alanda, bu janyňy haýaldan ymyklyja ogurlaýar. Seniň bedeniňden gany we hapany aýranlary gowy zat, ýöne sakyrtygalary we parazitleri hem aýyrjak bolýan daýzalaryň we uýalaryň bardygyna Hudaýa müň-de bir şükür!

Iňlis dilindäki “aladasyny etmek” sözi “arassalamak, tertipleşdirmek, taýynlamak, daramak ýa-da çotga bilen arassalamak, bezenmek, daranmak”, şeýle-de “ugrukdyrmak, türgenleşdirmek we öwüt bermek” diýmegi aňladýar. Şu kesgitlemeler laýyklykda men öz dişlerimiň, aşhanamyň, algebradan öý işlerini edýän çagalarymyň aladasyny edip bilýärim, aslynda etmeli hem.

Eger “aladasyny etmegi” tapgyrlara bölsek, onda olaryň birinjisi “arassalamak” diýip kesgitleniler. Isa Mesihini Petrus bilen gürrüňüni dowamynda “aladasyny etmäniň” päklenme görnüşi mälim boldy. Isa Mesih Petrusyň aýaklaryny ýuwjak boldy, ol bolsa boýun *towlady*. *Şonuň üçin-de, Isa Mesih şägirdine* eger aýagyňy ýuwdurmaga razy bolmasa, Petrusyň Isa Mesihini işine şärik bolup bilmeýändigini düşündirdi. Öňýanyndaki ýalňyşyny düzetjek bolup, Petrus Isa Mesihden onda diňe aýaklaryny däl, başdan aýak tutuş bedenini ýuwmagyny sorap, biraz öte geçýär. Soňra biziň ajaýyp Isa Mesihimiz işiň asyl manysyna dolanyp, şeýle diýýär:

“Eger sen irden ýuwnan bolsaň, diňe aýagyňy ýuwmak gerek, onsoň tutuş bedeniň tämiz bolar. Şoňa görä-de, sen häzir tämiz”.

Ýohanna 13:10, The Message terjimesi

Isa Mesihe degişli bolanymyz üçin, biz tämiz. Ýöne muňa garamazdan, günüň dowamynda aýaklarymyz hapalanyp bilýär, käwagt bolsa nirelerde gezendigimize, näme edendigimize we geýendigimize baglylykda aýaklarymyz yslanyp-da bilýär. Durmuşdan gidip barşymyza, biz azgynçylyk ýerlerine düşüp bilýäris, hawa, meniň şeýle ýerlere düşme howpum-a bar. Günüň ahyrynda bolsa biz ýolda

toplanan tozanyň baryny ýuwup aýyrmaly.

Soňa görä-de, Isa sözüni dowam edip, şeýle diýýär:

Eger Men siziň Agaňyz we Mugallymyňyz bolubam, aýagyňyzy ýuwan bolsam, onda siz-de biri-biriňiziň aýagyňyzy ýuwmalysyňyz. *Meniň size edenimi, siz hem biri-biriňize edersiňiz diýip, Men size göreldede görkezdim.* Men size dogrusyny aýdýaryn, gul hojaýyndan beýik däldir, habarçy-da özüni iberenden beýik däldir. Eger bu zatlara düşünip, olary berjaý etseňiz, bagtly bolarsyňyz.

Ýohanna 13:14-17, nygtama awtoryňky

Isa Mesih Öz şägirtleriniň aýaklaryny ýuwup, bizi hem biri-biregimize şeýle etmäge çagyryýar. Ol muny gönüden-göni ärimiň her gün agşam aýaklaryma ideg etmelidigini göz öňüne tutandyr öýdemok (ýöne bu gowy-ha bolardy, ezizim!). *Ýöne, belki, bu biri-birimizi täzeläp we tämizläp bilýänligimiziň, aýartyn-da geçýän ýollarymyz zerarly ýygnanýan hapany aýyrmagyň nyşanydyr.*

Men “aýaklary ýuwma ýygmanyşyklaryň” birnäçesine, aýratyn-da hyzmata başlamak üçin kolgotkalaryň hökmany bolan döwürleri gatnaşanymda, özümi oňaysyz duýupdym. *Ýöne şol döwürlerde, Isa Mesihniň döwründe,* adamlar öýüňize girip, salamlaşanlarynda, aýaklary ýuwma däbi biziň günlerimizdäki gujaklaşyp öpüşmek ýaly adaty bir zatdy.

Men aýaklary ýuwma däbini dikeltmäge çagyramok. Biz ýapyk köwüşler we asfalt düşelen ýollar döwründe ýaşaýarys, Isa Mesihniň şägirtleri bolsa tozanly ýollardan çarykly gezyärlerdiler. Men dostumyzyň öýüniň ýa-da sežde öýüniň bosagasyndan *ätlänimizde, uzakly günüň dowamynda siňen tozany kakmaga wagtymyzy sarp etmäge we özümizi özara gatnaşyklary ýola goýmaga bagyş etmegi teklipe edýärim.*

Ene arslanlar ýaly, durmuşymyzdaky hapany, sakyrtygalary, parazitleri aýyrmak üçin, biz hem biri-birimize gerek.

Birnäçe hepdeläp ýuwunmadyk halyňyza özüňizi tämiz saýmaň, Tekepbirlenip, özüňiz hemmelerden gowusyňyz öýtmäň. Garyp-gasarlaryň boýnuny gemrip, olaryň hasabyna meýlis gurnaýan, mätäçleri parçalap, soňra-da hem bir gyra taşlaýan açgöz, rehimsiz we zabun möjek kimin bolmaň. Sülügiň iki gyzy bar: “Ber! Ber!” diýip gygyryýar.

Süleýmanyň pähimleri 30:12-15,
The Message terjimesi

“Ber! Ber!” – ýokumly maddalarymyz bilen iýmitlenip, durmuşymyzy ogurlaýan parazitlerdir. Açgözlük we islegleriňi ‘eljiretmeklik” gan sorujy jandarlara meňzeýär. Biri-birini “ýalaýan” toparyň bir bölegi bolanymyzda, biz biri-birimize durmuşymyzy arassaçylykda saklamaga kömek berýäris.

Ýaňy-ýakynda men liderelik ukybyny çynlakaý ýüze çykaryp başlan we sylaýan bir ýaş adamyň durmuşyna täsirimi ýetirip bilýänimi ýa bilmeýänimi kesgitlemelidim. Hudaýyň onuň durmuşy üçin owaldan niýetlän maksadyny goramalydygymy duýanym üçin, oňa öz durmuşynda käbir zatlary düzetmegi teklip edesim geldi. Ýöne onuň meni eşidip-eşitmejekdigini bilmek üçin, ilki bilen aramyzdaky gatnaşygyň nätúýslidigini bilesim geldi. Şoňa görä-de, men ondan: “Sen meni ýygnaqda kim diýip hasaplaýarsyň?” diýip soradym.

Ol hiç ikirjeňlenmän: “Men seni lider hasaplaýaryn” diýip jogap berdi.

Şeýle jogap onuň durmuşyna täsir etmäge haklydygymy we oňa aýtjaklarymy çynlakaý kabul etjekdigini görkezdi. Eger onuň jogaby başga bolan ýagdaýynda, men öz maslahatymy aýtman saklanardym.

Aýaklary ýuwmanyň şeýle usuly ikitaraplaýyn işleýär. Biz diňe başgalara täsir etmek bilen çäklenmän, eýsem olaryň-da öz goşantlaryny goşup bileri ýaly gapylary açmaly. Meniň bir örän ýakyn joram bar, ol meniň uly aýal doganym ýaly. Ol ajaýyp çopan we Hudaýyň gyz perzentlerini birleşdirmekde uly tejribesi bar. Biz köp wagtdan bäri jora bolanymyz üçin, ol meniň güýçli we gowşak taraplarymy bilýär.

Golaýda men ondan öz durmuşymda “aladamy etmek” prosesine gatnaşmagyny ýörite soramalydygyma düşündim. Köfe içip otyrkak, men oňa şeýle diýdim: “Men seniň düzedişine mätäç. Eger sen bir bolgusyz ýa-da hetden çykýan zady aýdýandygymy ýa-da edýändigimi görseň ýa-da eşitseň, gaýrat edip, muny maňa aýt. Men ruhy babatda özümi dagyň çür depesine çykan ýa-da düzedişlerden ýokary diýip hasaplamok, ýöne maňa tejribeli biriniň durmuşymy pähimli ugrukdyrmagyna mätäç”.

Ol durmuşymyň gelşiksiz görünýän çäklerini “ýalamak” arkaly meniň “aladamy etmäge” göwünjeňlik bilen razy boldy. Ýöne munuň iş ýüzünde amal bolmagy üçin, biziň aragatnaşygymyz dogrudan-da ýakyn bolmalydy. Men onuň bilen gatnaşýan we onuň kitapларыny okap, gönükdirmesini diňläp, öwüt-ündew alýan. (Eýýäm aç-açan aýdyň

aýdan zatlaryny ýörite meniň üçin gaýtalamak gerek däl.) Onuň meni gözegçilikde saklasy gelenok, ol ýöne meniň ýüzümi hapalamazlygymy öwredesi gelýär! “Aladasyny etmäni” sosial dinamikasynyň bir bölegi bolanymyzda, biz özümiziň “hapysalygymyzyň” başga uýalarymyza täsir edýändigine düşünişip başlaýarys.

Eger sežde öýüň bosagasyndan ätläp, ol ýerde *öňüňizden garşylamaga çykýanlary tapmaýan bolsaňyz, ýakyn gatnaşygy açmaga mümkinçiligi* bolmasa, size gatnaşygyň we özara kömegiň bar bolan ýygnaşygy tapmagy maslahat berýärim. Ýakyn gatnaşyklaryň we özara goldawyň bolmadyk dostluk gatnaşyklary we ýygnaşyklary seni Hudaýyň maksatlary üçin taýynlap bilmez. Bize “ýalama” seanslary gerek bolanda, bu has hem aýdyň mälim bolýar. Men şeýle “aladamy edilmä” mätäç bolamsoň, öz çopan joramdan meni düzetmegini soradym. Men özümi ýekesidirilen we özüme hiç kimiň düşünmeýän ýaly duýdum. Bu ýagdaýlar özüne çekiji aksesuarlar däl, şoňa görä-de, olary durmuşymdan aýryp taşlamak üçin ymykly kömegiň gerekdigini bilýärdim.

“Alada edilmäniň” bu prosesi biziň üçin galtaşmanyň esasy nokadyna öwrülip bilýär. Biziň uly pişik dostlarymyz öz-özünü arassalamagyň howpludygyna duýgurlyk bilen düşüňäne meňzeýär. Biz welin muňa käwagt gaty gymmat bahany töläp düşünişip galýarys.

ARASSAÇYLYK DÄL, MUKADDESLIK

Ýadyňyzdamy, Petrus aýaklarynyň ýuwulmagyna garşy çykyp, soňra bolsa başyndan tä dabanyňa çenli päklenmegi isläpdi. Ýöne soňra Isa Mesih oňa beýle ynjyk bolmaly däldigini düşündiripdi.

Sen Meni arassaçylygyň *däl-de*, mukaddesligiň gyzyklandyryandygyna *düşünmeli*.

Ýohanna 13:10, The Message terjimesi

Isa Mesih aladasy biziň aladamyz bolmaly: arassaçylyk däl-de, mukaddeslik. Çünki ahyrda hut şunuň özi biziň aladamyz bolup durýandyr. Eger ünsümiziň merkezinde özümiz bolsak, onda açgözlük bilen betnebislik zynjyrdan boşanan ýaly bolýarlar. Käbir mesihiler mukaddes görünmäge dyrjaşýarlar we şol bir wagtyň özünde-de başgalary murdarlykda aýyplaýarlar. Isa Mesih hut şu barada aýdypdy:

Siz käsedir gap-çanagyň daşyny arassalaýarsyňyz, emma olaryň içi açgözlükden hem betnebislikden doludyr.

Matta 23:25

Biz şularyň arasynda iň esasy zady ünsden sypdyrmaly däl: mukaddeslik arassaçylygyň netijesi däl-de, ýüregimiziň garaýşynyň netijesi bolup durýandyr. Biziň gündeke durmuşymyz el-aýaklarymyz hapalap bilýär, ýöne ol diňe Hudaýyň arassalap bilýän zadyny hapalap bilmeýär. Bizi mukaddesleýän Reb Hudaý diňe Oldur!

Biz ähli ünsümizi ýagşylyk etmäge däl-de, ýamanlykdan gaça durmaga gönükdiren wagtymyzda bulam-bujarlyk başlanýar. Şeýle ýagdaýda boş durmuşlarymyzyň çagyrylmadyk ýyrtyjylar we iýijiler tarapyndan ýuwudylma töwekgelligi döredýär. Isa Mesih ýamanlykdan gaça durmak bilen çäklenmän, ýagşylyk hem edýärdi. Günäniň gapma-garşysy dogrulyk bolup durýandyr.

Ýamanlygy ýagşylyk bilen ýeňip bolýandyr. Ýamanlygy onuň düzgünlerini bozmak ýa-da ondan bukulmak arkaly ýok edip bolýan däldir. Hawa, biziň dogrudan-da serhedimiz bolmaly, bize danalyk hem gerekdir. Hawa, biz tümlügiň işlerine gatnaşmaly däl. Ýöne biz ýuwup aýrylmaly däl zatlary ýuwmakçy bolýan däldiris-dä? Geliň, özümizi we başgalary ýuwulmasyz zatlardan ýuwjak bolmalyň.

Açgözlükden we betnebislikden saplanmak üçin Isa Mesih şeýle maslahat berýärdi:

Içinizdäkiler arassalamak üçin, mätäçlere ýürekden sadaka beriň, şonda bütinleý arassa bolarsyňyz.

Luka 11:41, NLT-iň iňlis dilindäki terjimesinden,
nygtama awtoryňky.

Hudaýy biziň içki arassalygymyz gyzyklandyrýar. Ol meni Onuň Bedenine – Ýygnaga juda arassa bolan öýlerimizden daşardaky adamlara kömek etmek üçin el-aýaklarymyz hapalamaga wagt ýetendigini wagyz etmäge höweslendirýär.

Bu fariseý Simunyň öwrenmeli sapagydy.

PÄKLENMÄNIŇ IŇ ÝOKARY DEREJESI

Isa Mesihi fariseý Simunyň öýüne myhmançylyga çagyrdylar. Bu öý oňa ýerli loly baryp girýänçe, “arassalaryň” ýygnanyşygydy. Loly

şol ýerde Isa Mesihniň boljagyny eşidensoň barypdy. Ol özüniň şol ýere baryp, ähli zady bozandygyny hem az gören ýaly, ýany bilen gymmatbaha atyryny getirip, Isa Mesihniň önünde dyza çöküp we gözýaş döküp, bu atyry Onuň aýaklaryna guýdy! Wah-eý, Simun! Onuň bar arzuwy Isa we Onuň dostlary bilen abraýly nahar edinmekdi. Şeýle zadyň bolşuny diýsene! Bolup duran zatlary gören Simun içini gepledip, şeýle diýdi: “Eger bu adam pygamber bolýan bolsa, Özüni elleýän aýalyň kimdigini, nähilidigini bilerdi. Bu aýal günäkär ahryryn” (Luka 7:39).

Şonda Isa Mesih Simuna sorag berdi. Ol bergisiniň geçilendigi üçin kimiň has köp minnetdar bojakdygyny bilesi geldi: bergisi az bolanmy ýa-da bergisi köp bolan adam? Simun dogry jogap berdi: bergisi köp bagyşlanylan has köp-de minnetdar bolar.

Isa Mesih birdenkä loly aýala tarap öwrüldi, hemmeler şol çaka çenli ony görmediksirän bolýardylar:

Onsoň Isa aýala tarap öwrülip, Simuna şeýle diýdi: “Bu aýaly görýäňmi? Men seniň öýüňe geldim, sen bolsa aýaklarymy ýuwmagaga suw-da bermediň, emma bu aýal aýaklarymy gözýaş bilen ýuwup, saçy bilen süpürdi. Sen Meni öpmediň, emma bu aýal Men öýe girenimden bäri aýaklarymy öpüp otyr. Sen başyma ýag çalmadyň, emma bu aýal aýaklaryma hoşboý ysly ýag çaldy. Täsirin gerek?! Şonuň üçin hem Men saňa aýdýaryn: bu aýalyň köp günäleri bagyşlandy, şonuň üçin hem ol örän, örän minnetdar. Eger bagyşlanylýan zat az bolsa, onda minnetdarlyk hem azdyr”.

Luka 7:44-47,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Bu aýatlar – Isa Mesihniň dini ekspertleriň ýanynda *bu aýal barada aýdanlaryň ýazgysy. Onuň bu aýala ýüzlenip aýdan sözleri has hem ähmiýetlidir.*

Onsoň Isa ol aýala: “Seniň günäleriň geçildi” diýdi. Isa bilen bir saçakda oturanlar öz aralarynda: “Günäleri-de bagyşlar ýaly, Ol kim-ay!” diýişmäge başladylar. Isa bolsa olara üns bermän, bu aýala: “Seni imanyň halas etdi, arkaýyn gidiber” diýdi.

Luka 7:48-50, The Message terjimesi

Üns berilmeli zat – Isa Mesih ýekeje bir adamyň, özem bu nahara çagyrylmadyk adamyň günäsini geçdi. Näme üçin? Sebäbi Simundan tapawutlylykda, aýal ony öpdi we aýaklaryny ýuwdy. Simun özüni Isa Mesihiniň öňünde baş egerden has ýokary saýdy, bu aýal bolsa beýle däl di.

Simun günäleriniň bagyşlanlymagyny alyp bilýärdimi? Elbetde! Şol ýerdäkileriň hemmesi alyp bilýärdi. Isa Mesih şol tynsalynda örän köp zady aýdypdy, ýöne şol wagt Simun ýüreginiň päklenmelidigine ýa aň ýertirmedi, ýa-da özüni oňa mätäç saýmady. Bu mätäçligiň öwezini bolsa Isa Mesih dolup bilýändir.

Biz özümizi ýüregi *päklemekden has ýokary tutanymyzda, başgalara höküm çykaryp başlaýarys. Höküm çykarmak bilen, biz başgalary hem özümiziň mätäç bolan zadymyzdan mahrum edýäris. Simun babatda hem şut şeýle bolupdy. Oňa aýaklaryny ýuwmak gerekdi. Ol garşylanmaga mätäçdi. Ol mesh edilmeden gelýän şypa mätäçdi. Ýöne ol özüni bu mätäçliklerden has ýokary tutansoň, myhmanlaryna bu gadyr we hyzmat adatlaryň birini-de hödürlemändi.*

HORMATLY ORUN

Men şu setirleri ýazyp otyrkam, aňymda şeýle sorag döreýär. Isa Mesih *áýallara* tarap öwrülip, şol bir wagtyň özünde-de döwrümiziň kanunçylaryna ýüzlenip şeýle diýýärmikä: “Siz *áýallaryň günäsi* juda uly bolansoň, olary hormatyňyza mynasyp *däl* saýýarsyňyz, şonuň üçin-de olary äsgermeýärsiňiz. Siz Meniň tabşyrygymyň – Hoş Habary wagyz etmek babatdaký tabşyrygymyň olara az derejede degişli diýip hasaplaýarsyňyz. Ýöne şu *áýalyň* mysalynda Men *áýallaryň baryny* ýazgarylýmaktan boşatdym. Siz How enäniň günäsi Adam atanyňkydan has uly hasaplap, onuň gyzlaryna Meniň toýuma gatnaşmagy gadagan edýärisiňiz. Ýöne şuny ýatdan çykarmaň: köp günäsi geçileniň minnetdarlygy-da *köp bolýandyr. Bu gyz perzentler* üçin, hatda bu toýa Meniň aýaklarymy ýuwup, olara ýag çalma arkaly düşmeli bolsalar-da, toýda hormatly ýerler tapylar”.

Eý, ajaýyp ene arslanlar, Hudaýymyza biz babatda ýene öwünmäge mümkinçilik bermegimize wagt ýetdi! Munuň amal bolmagy üçin, men kimdir biriniň aýagyny ýuwasym gelýär, öz aýaklarymy hem ýuwdurasym gelýär. Geliň, nirä gitsek-de, näme etsek-de, Isa Mesihini bize bakyp guwanmagy üçin elimizden gelenini etmäge

taýýar bolalyň. Simun bu loly *aýalyň Isa Mesihniň “ýüregine düşüp”* Oña oňaýsyzlyk döredýär öýdüşdi, ýöne Isa Mesihniň Özi welin onuň oňaýsyz hereketlerini ajaýyp diýip atlandyrypdy. Ilkibaşda hereketleriňiziň oňaýsyz bolaryndan çekinmäň. Özüňizi başlamaklyga bagyş ediň. Geliň, Isa Mesihniň: “Olaryň Maňa bildiren söýgüleri Meni haýrana goýýar” diýip bileri ýaly, hemmämiz bile Onuň göwnüni awlaly.

Geliň, Rebbimiz üçin haýsydyr bir örän ähmiýetli zady edeliň. Biz söýgimizi sahylyk bilen paýlaşanymyzda, başgalaryň aladasyny edip, olary kabul edenimizde, söýgimizi Onuň üstüne *püre-pür dököýäris. Geliň, Onuň geljek we özümiň gaýtadan direljek çagymyza çenli biri-birimizi mesh edeliň.* Geliň, biri-birimiziň aýaklarymyzy ýuwalyň, muny hatda gözýaşlar bilen etmeli hem bolsa edeliň. Goý, bu gözýaşlar Ýygnagyň aýaklaryndan tozany we hapany aýyrmak üçin ýeterlik bolýança aç-açan aksyn. Geliň, öz günälerimiziň we бүтін дүнүяде аýallar we çagalar babatda edilýän nähaklyklaryň agsyny aglalyň. Eger size rehim edileni sebäpli gözýaşlaryňyz bolmasa, muny ýesirlikdäki gyz perzentleriň ýagdaýynyň hatyrasyna ediň. Siziň gözýaşlaryňyz başgalaryň aýaklaryny ýuwýar we Rebbimizi beýgeldýär.

Ene arslanlaryň salamlaşmasy we aladasy birek-birigimizi kabul edişimiziň we özara gatnaşygymyzyň nyşanydyr. Biziň salamlaşmamyz biri-birimizi kim hökmünde (liderimiz, joralarymyz ýa-da şagirtlerimiz hökmünde) görýändigimizi şöhlendirýär. Başgalaryň seni nähili görýändigini sen barada nähili aladaň ediljekdigini görkezýär. Ene arslanlaryň mysaly kimdir biriniň aladasyny edenimizde, onuň gadyryny bilýändigimizi görkezýär. Şeýle gadyr bilen birlikde, biz tabynlygy we hormaty hem mälim edýändiris. Biziň salamymyz: “Men seni tanaýan. Men seniň gadyryňy bilýän. Şol dereden geçeniňden soň aýaklaryň ýapyşan hapany bolsa maňa ýuwup aýyrmaga ygtyýar et” diýmegi aňlatmalydyr.

Men “ene arslanlar” bilen bolan iki günlük duşuşykdan ýaňyja geldim. Men şeýle duşuşyklara zygiderli gatnaşaryn. Duşuşanymyzda, biri-birimizi gujaklaýarys. Biz biri-birimiziň ýanynda özümi oňaly we rahat duýýarys. Biz alty bolup, myhmanhananyň iki otagy eýeledik. Biz bile ýatyp, bile-de oýandyk. Günüň dowamynda biz biri-birimize kofe- lattäni we tagamlary hödür etdik. Giç agşam bolsa, salamlaşmak we biri-birimiziň aladasyny etmek üçin, pižamamyzda bir ýere ýygnanýardyk. Biz açyk bolmagy we

biri-birimiziň öňünde ýüregimizi dökmegi öwrendik. Bu mähriban joralaryň arasynda ýüregi zaryn aglaýan eneler; öz düşelgesini heniz tapmadyk syýahatçy, ýadaw esger we hereketjeň arzuwçyl hem bar.

Ilkinji agşamymyzy biz salamlaşykda (“Men seni söýýän! Men seni şeýle göresim geldi!) geçirdik. Ertesi gün irden bolsa biz “göwün awlama” (Ýagdaýlaryň niçik?) prosesine girişdik. Biz biri-birimiziň güýçli we gowşak taraplarymyzy bilýäris. Biz olaryň käwagt meňzeş bolýandygyna hem düşüňýäris. Biz biri-birimize çylşyrymly soraglary berýäris; bile gülýäris, aglaýarys, dileg edýäris we gorkularymyzy, günälerimizi we ejizliklerimizi biri-birimiziň öňünde boýun alýarys. Biz duşuşygy biri-birimiz üçin, çagalarymyz we gelejegimiz üçin dileg etmek bilen jemleýäris. Men ýadaw, emma göwnühoş: sakyrtdalary *aýrylan, hapalar arassalanan, aýaklar*-da ýuwlan halda dolanýaryn.

Men “göwni awlama” prosesinden lezzet almagy öwrendim, sebäbi bu “ene arslanlaryň” meni söýýändigini we hemişe goldajakdygyny bilýärim. Men olaryň gadyryny, olar-da meniň gadyrymy bilýärler. Käwagt biziň pikirlerimiz çapraz gelýär, ýöne bu gatnaşy kesýänligimizi aňlatmaýar.

Durmuşyňda salamlaşmaly aýallaryň kim? Töweregindäki adamlaryň haýsysyna seniň “göwün awlamaň” kömek eder? Seniň “göwnüňi awlama” prosesine *gatnaşmagyny haýyş edip biljek kimiň bar?*

ENE ARSLANLAR STRATEGIKI PIKIRLENÝÄRLER WE HEREKET EDÝÄRLER

Höküm kürsüsinde oturýanlara – işjeňlik we danalyk, goraýanlara- güýç we batyrgaýlyk.

İŞAÝA 28:6, THE MESSAGE TERJIMESI

Urkaçy arslanlar sawannada iň güýçli haýwanlar däl, ýöne olar güýç ýetmezçiliginiň üstüni strategiýasy we ýürekleri bilen *ýetirýärler*. Biziň arslan uýalarymyz öz aralarynda strategiki topara birigen garyndaşlar toplумы ýaly hyzmatdaşlyk edýärler. Arslanlar sürüsi uýalardan, daýzalardan, enelerden, gyzlaryndan, doganoglan gyzlardan ybarat. Olaryň hemmesi garyndaş bolansoň, biri-biriniň güýçli we gowşak taraplaryny bilýärler. Aw awlamak, ýiten arslanjygy gözläp tapmak, ýaş nesli terbieýelemek we goramak işinde sürüdüki ene-arslanlaryň her biriniň öz ornы we goşandy bar.

Geliň, ilki bilen aw awlamagyň dinamikasyna garap geçeliň. Ene arslanlaryň aw awlaýan wagty üç wajyp faktor güýje girýär: wagty hasaplamagy, gizlenme we aralyk. Ene arslan üçin wagt diňe açary orna eýe däl, ol hemme zady çözüär. Ol wagty öz hyzmatdaşyna öwrüp bilýär, şeýle endigi biz hem edinäýmeli. Aw awlamagyň iň amatly wagtyny kesgitlemek *üçin*, ene arslan wagt we ýagtylyk faktorlany utgaşdyrýar. Ol daşky gurşawyň özi üçin iň amatly bolan sagadynda: iňrik garalanda, gün ýaşyp barýarka ýa-da gün dogup barýarka awa çykýar. Günüň ýaşmasyny ýa-da dogmasyny hiç kim

tizleşdirip bilmeýär, şonuň üçin-de, ol sabyrlylyk we maksatlylyk bilen garaşýar. *Alagaraňkylyk bukulmany aňsatlaşdyrýar we öz pidasyna mümkin boldugyça golaý barmaga mümkinçilik berýär.* Alagaraňkyda afrikan haýwanlarynyň köpüsiniň görüş ukyby peselýär, ene arslanyň gözi bolsa ýitiligini ýitirmeýär (bu barada biraz soňra gürrüň ederis).

Ýagtylyk aw awlamaga amatly bolandan soň, ene arslan hujum etmegiň we ýerleşýän ýeriniň faktorlaryny dogry hasaplap çykarýar.

Ene arslanlar köplenç açyk ýerlerde gizlenýärler. Olar *gündiziň günü öz pidasynyň ýel* öwüsýän tarapyndan arkaýyn ýerleşýärler. Ol özi üçin iň amatly ýeri tapyp, arkaýyn ýere gýşarýar.

Ene arslanyň peýda bolmagy sürini aljyradyr. Deredäki ähli jandarlar titreşip başlaýarlar, oňa has golaý ýerleşýän haýwanlar bolsa aljyrap, hersi bir ýana pytraýar. Ene arslan bolsa ýerinden-de gozganmaýar. Heniz wagt bolanok. Ol gymyldaman ýatýar we sarymytl otlugyň içinde *göze ilmän ýatýar. Ol hatda garaşýan wagty irkilip-de bilýär, ýöne* onuň ukusy çuň däl. Ol ýöne herkeret edip başlamaga dogry wagtyň bolaryna, güýç toplap ýatýar.

ÜRken süri köşeşip başlaýar we ene arslanyň bardygy hemmeleriň ýadyndan çykýar. Olar ýene-de başlaryny egip, otlap başlaýarlar. Gymyldaman ýatan ene arslan otluk ýer bilen bir reňke öwrülen ýaly bolýar we gelejekki pida onuň bardygyna öwrenişip, şeýle goňşuçylygyň nädereje howpludygyny güman-da etmeýär. Ene arslan öz pidasynyň arkaýynlaşmagyny gazandy, ol şony hem niýetläpdi. Indi ol herekete geçýär.

Iňrik garalanda, ene arslan ýapyrylyp, haýaljykdan bukudyklap barýar. Onuň äpet penjeleri sessiz diýen ätleýär. Doňmazyndan öň, öz pidasyna çenli bolan aralygy kesgitlemek üçin, ol başyny ýere ýapyrýar. Oslagsyz we takyklyk şowly böküşiniň esasy şertleri bolup durýar, sebäbi ol ylgap barýan antilopanyň tizligi bilen ýaraşyp bilmeýär.

Ene arslan buky ýerinden birden böküp çykýar. Antilopa tisginip, duran ýerinden ok ýaly atylyp gaçýar; onuň art aýaklary ene arslanyň ýiti gyýyk dişlerinden zordan sypýar, arslan onuň başyna ýapyşmaga dyrjaşýar. Kowuş dowam edýär. Oslanylmadyk ýagdaýda üsti basylan antilopa gorkudan ýaňa aljyrap, buky ýerde ýatan arslanlara tarap ylgayar. Başga bir ene arslan antilopanyň öňüni keserdip geçýär. Antilopa ýyrtyjydan sypmak üçin öwrülýär, ýöne onuň öňünden ýene-de bir ýyrtyjy peýda bolýar. Aw awlamaklyk örän çalt we rehimlik bilen diýen ýaly amala aşýar.

Birinji ene arslan nyşandan sowa geçdimi? Belki hawa, belki-de ýok, ýöne onuň ymykly düzülen *strategiki meýilnamanyň bölegi bolandygy gürrüňsizdir. Ene arslanlar – pişikler maşgalasyndan agzybir hereket edip, bile aw awlaýan ýeke-täk wekilleridir. Gaplaňlar, alaja barslar, babyrlar, geçigaplaňlar ýekelikde aw awlaýarlar; diňe arslanlar bilelikde aw awlaýarlar. Olar – örän ökde awçylar. Ene arslanlaryň her biri öz ornuny eýeleýär we sürüdüki uýalaryň toparynda öz aw endiklerini ösdürýär. Erkek arslanlar sürüden agza ilen ilkinji pidany tutmak üçin oýlanmazdan okdurylýarlar. Ol – gazaply ganhor. Ene arslanlar welin howlukmaýarlar... olar tans edýärler. Olara özara utgaşdyrylan aw awlaýşy demiňi tutdurýar. Hut şu sebäpdenem ene arslanlar aw awlamagyň gaýduwsyz keşbi hasaplanylýar.*

BATYRGAÝLYK

Men batyrgaýlyk diýen sözi halaýaryn. Men hatda ony aýdan mahalym döreyän duýgymy halaýaryn. Gel hany, aýdyp göreli... baatyrgaýlyyyyk!

Men soňky döwürde adamlar bilen güleşenimde “*batyrgaýlyk*” sözüni bilgeleşýin ara sokýaryn. Bu söz hemişe geňirgendirýär. “*Batyrgaýlyk*” sözi o diýen bir ýörgünli bolmansoň, onuň asyl manysyny, köp sözler babatda edilişi ýaly, heniz ýoýup ýetişmediler. Ene arslan kimin, *batyrgaýlyk sözi hem belli bir derejede galpyldyny döredýär: bu harplar haýsydyr bir syrlylyk “dumanyna”* gaplanan.

Meniň bilen gidýän ýaş aýallar haýsy jümleleriň şowly boljagyny bilmek üçin, bu sözi käwagt dürli sözler bilen utgaşdyryp ulanyp görýärler. Olar syýahatça gerek batyrgaýlyk barada, goşuny yük bölümine tabşyryan ýolagçynyň batyrgaýlygy barada, goşlary batyrgaýlyk bilen gapgarmak barada, dileg batyrgaýlygy barada, wagyzçynyň batyrgaýlygy barada aýdýarlar. Biz “*batyrgaýlyk*” sözüniň şu döwrüň ýörgünli sözüne öwrülmegini isleýäris.

Ýöne eger çynlakaý çemeleşsek welin, *aýallaryň “batyrgaýlyk” sözüniň käbir taraplaryny öwrenip, olary öz durmuşlarynda mälim edip başlanlaryna degýär, her nähili bolanda-da, men olaryň şeýle etmegini örän isleýän. “Batyrgaýlyk” sözüniň “aw awlamak” sözi bilen (mysal üçin, ene arslanlaryň batyrgaý aw awlamagyň ajaýyp göreltesi diýip aýdýan ýagdaýlarymyz) ulanylmagyndan başga-da, men “gaýduwsyz batyrgaýlyk”, “strategiki batyrgaýlyk”,*

“innowasion batyrgaýlyk”, “çagalary terbiýelemekdäki batyrgaýlyk”, “gatnaşykdaýy batyrgaýlyk” diýen ýaly jümelere ýygy-ýygydan duş gelesim gelýär.

Şeýle wariantlar köp. Ýöne ene arslan batyrgaýlyk barada aýtmaýar, batyrgaýlyk – onuň hut özi.

Eger batyrgaýlygyň keşbi bolan bolsady, ol hökman pişik şekilinde bolardy. Men itleri gowy görýän bolsam-da, öz ýorkşir terýerim babatda “batyrgaýlyk” sözüni ulanyp biljek däl. Eger batyrgaýlygyň reňki bolan bolsady, meniň pikirimçe altynsow reňk bolardy. *Teksturasy? Tolkun atýan ýüň. Batyrgaýlygyň gadam basyşy okgunly we gerek ýagdaýynda, göze çala ilýän tıpmasy bar.* Batyrgaýlygy özüňden güýç bilen gysyp çykaryp ýa-da şekillendirip bolanok, ýöne ony ösdürmek mümkin we gerek. Eger ol sende bar bolsa, onda ol seniňki. Batyrgaýlyk – bu ene arslany güýçli edýän hasiýet. Ol öz güýjünden gorkmaýar. Tersine, ol onuň özüne bolan ynamyny artdyrýar.

Meniň kompýuterime oturdylan *Encarta* sinonimler sözlüğine laýyklykda, “batyrgaýlyk” (iňlis prowess) *şeýle düşüňjeler bilen bagly: “başarjaňlyk, ussatlyk, dogumlylyk, ökdelik, ukyplylyk, çakganlyk”. Mundan başga-da, men prowess sözüniň şeýle iki kesgitlemesini halaýaryn: “1) iň ýokary derejedäki ukyplylyk, çeperlik ýa-da başarnyk; 2) iň ýokary derejedäki gaýduwsyzlyk ýa-da edermenlik”.*

Sende hem ene arslandaky ýaly batyrgaýlyk bar. Bu durmuşyňda boşanjak pursadyna garaşýan adatdan daşary başarnyklyk, güýç we edermenlikdir. Belki, ol ýüze çykyp başlamak üçin, häzirligçe gizlenip, goldaw sözüniň ýaňlanmagyna garaşýandyr, ýöne onuň seniň içiňdedigine asla şübhelenme. Hudaý her bizimiziň içinde zehinleri we başarnyklary gizläp goýdy. Biziň wezipämiz – olary ýüze çykarmak we ösdürmek. Batyrgaýlyk: “Men hemme zady heniz bilemok we başaramok, ýöne hemme zady aňrybaş etmäge dyrjaşýanymy bilýärim” diýip bilýär. Käwagt batyrgaýlyk oýunda: bir zat oýnanymyzda, sport bilen meşgullananymyzda, oýun edip, käbir rollary oýnanymyzda ýüze çykýar. Seniň içiňde ýagtylyga çykyp, hemmeleriniň önünde oýnamak isleýän haýsydyr bir zat barmy? Seniň içiňe salnan batyrgaýlygyň tohumy, belki, şoldur; ol ene arslanlaryň öz maksatlaryna gaýduwsyzlyk bilen okdurylyşyny görýän pursadyňda içide galpyldy bilen seslenýär. Ene arslanlary

aw awlanlarynda, çagalaryny goranlarynda, terbiýeleänlerinde – tapawudy ýok, olar bularyň baryny aňrybaş edýändirler.

Ene arslanlar näme üçin aw awlamakdaky batyrgaýlygyň keşbi hasaplanýarlar? Olar biri-biri bilen bäsleşmän, dereje we orun üçin ýaryşman, *bilelikde* aw awlaýarlar. Her bir aýalyň goşandy we paýy deň derjede ähmiýetlidir. Sen ýöne *öz-özüň* bolmaly! Başgalaryň agzyna öýkünmeçlik hiç kime, şol sanda saňa-da ýagşylyk getirmez. Özboluşlylyk deňeşdirmekde, öýkünjeňlikde ýa-da bäsdeşlikde döremeýär. Ene arslanlaryň her biri öz başarnyklaryny kämilleşdirýär. Biz hem onuň göreldesine eýersek, gowy bolardy.

Isa Mesihniň Bedeniniň täsin tärde hereket edýän agzalary ussatlyk bilen bizden ýasalýandygyna görä, *geliň, öňe tarap hereket edip, ilkiň başdan döredilen kişimiz bolalyň*. Bahyllyk we tekepbirlikde özümiň başgalar bilen deňeşdirmäliň, aslynda bolmadyk kişimiz boljak bolmalyň.

Rimliler 12:5-6,
The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Men güýçli zehinli wagyzçylaryň wagyz edýän konferensiýalarynda bolýaryn. Olardan soň çykyş edenimde, men özümi köplenç ynamsyz duýýardym. Ýalňyşlar we derňemeler arkaly men iň oňat çykalganyň öz-özünüň iň oňat wersiýasy bolmakdygyny ýüze çykardym. Ýatda sakla: seni hiç kim kimdir biriniň agzyna öýkünmegiň üçin çagyranok. Olara sen gerek.

Men ýokarda mysal getirilen aýatda “*Isa Mesihniň Bedeniniň täsin tärde hereket edýän agzalary ussatlyk bilen bizden ýasalýandygy*” barada okanymda, öz “*batyrgaýlyk*” adalgamyzy we seniň ýaradylmagyňyň özüniň galpyldy we gudrat düşünjeleri bilen baglydygyny ýatlaýaryn. Hudaý seniň içiňe gorkaklyk ruhuny *üflemegi, tersine, söýgi, güýç we özerklilik bilen doldurdy (ser.: 2 Timoteos 1:7, NKJV terjimesi)*. *Sen täsin tärde ýaradyldyň (iňlis dilindäki terjimeleriň terjimesinde “yzzat, galpyldy we titreme bilen ýaradyldyň”), sen gorkak we ürkek edip ýaradylmadyň. Eý, meniň ajaýyp uýam, sen ähli ýerde gorky höküm sürýärkä Hudaýymyzyň nähili ajaýypdygyny aýan etmek üçin doguldyň. Sen “täsin tärde hereket edýän agza” bolmaga çagyryldyň, bu bolsa, meniň pikirime, batyrgaýlygyň ýene-de bir görnüşi bolup durýandyr.*

Hudaý biziň her birimizi aýratynlykda we hemmämizi bilelikde edil

ene arslanlaryň edişi ýaly – hersi öz ýerinde we hersi güýji bilen bolşy ýaly, biziň-de öz orunlarymyzy eýelemäge çagyryar.

Ene arslanlaryň aw awlamakdaky üstünligi afrikan medeniýetiň köpüsünde öz ornuny eýeledi. Görnükli söweşijiler ýa-da awçylar “ene arlanyň ogly” diýen ada eýe bolýarlar. Görýäňizmi, arslanlyklara: erkeklerine-de, urkaçylaryna-da aw awlamagy hut ene arslanlar öwredýändir. Bu ýagdaý hatda Mukaddes Kitapda hem beýan edilýär:

Seniň eneň kimdi? Arslanlar arasynda ene arslandy! Ýaş arslanlar arasynda ýatardy, çagalaryny kemala getirerdi. Çagalaryndan birisi şir arslan bolup ýetişdi, awuny parçalamagy öwrendi.

Ezekiýel 19:2-3, The Message terjimesi

Ýöne ene arslanlaryň aladasy diňe körpejeler bilen çäklenmeýär; beýleki haýwanlar hem şeýle edýärler. Ene arslanlar sürüdüki uly we ýaralanan arslanlar barada alada etmegini dowam edýändigleri bilen bellidir. Olar ýelim ýaly, sürini bütewi bir topara birikdirip, oňa sagdyn birlik hökmünde hereket etmäge ygtyýar edýär.

Erkek arslanlar – görnükli haýwanlar, olar özlerini synlatmak üçin orta çykmakdan gorkmaýarlar. Urkaçy arslanlaryň güýji bolsa gözden бүтинleý gaýyp bolmagy başaryanlygyndadyr. Olar aw wagty özleriniň bardygyny bildirtmezler, sebäbi bu olaryň maksadyna çapraz gelýär. Öz nesliňi üpjün etmek meselesi ýüze çykanda, gizlenip başarmaklyk üstünlikli häsiýet bolup durýandyr. Ýöne arslanlyklara howp abanaýsa welin, bu бүтинleý başga zat!

Ene arslana awuny peýlemegi we sürende düýrlenip ýatan çaga arslanlaryň garnyny doýurmagy öwredip bilermiň?

Eýýup 38:39, The Message terjimesi

Hudaýyň Eýýup pygamber bilen eden bu gürrüňi bize urkaçy arslana aw awlamagy, ony peýlemegi we gelerine garaşyp ýatan çagalaryny iýmit bilen üpjün etmegi hut Hudaýyň Özüniň öwredýändigini mälim edýär. Gzykly zat, bu nähili bolup geçýärkä? Biziň ajaýyp Hudaýymyz ene arslan öz endiklerini ösdürip bileri ýaly daş-töweregine haýsydyr bir bellikleri we höweslendiriji nyşanlary goýýarmyka? Ýa-da edil ýaradylyş gudratynyň bizde Hudaýy agtarmak we birek-biregi söýmek islegini oýaryşy ýaly, Hudaýyň deminden

dörän ýaradalyş elementleri hem urkaçy arslana aw awlamagy we neslini üpjün etmegi öwredýärmikä?

ZOR YZARLAMA

Men “aw awlama” sözüniň diňe “öldürip, soňra iýmeklik” bilen çäklendirilmedik manysy bilen düşüňjäni giňeldesim gelýär. Iňlis dilindäki “aw awlamak” sözi hem zyndan kowmagy, agtarmagy we hatda halas ediş işini aňladýar. “Awlamak” işligi “zyndan kowmak, yzarlamak, tutmak, peýlemek” diýmegi aňladýar. Biziň Hudaýy agtarmakmakdaky edýänlerimizi aňlatmak üçin şeýle işlikleriň ulanylýandygy gyzykly zat.

Ýa Beýik Hudaýym! Men Saňa aýagaldygyndan ylgaýaryn, çünki janym şuna bagly, bu zor yzarlama.

Zebur 7:2, The Message terjimesi

Şeýle gyzykly aw awlama! Men “Hudaýyň zyndan zor yzarlama” konsepsiýasyny halaýaryn, ol biziň säher çagyndaky ýarym ukudakak “Hudaý bilen geçirýän ýuwaş wagtymyza” bütinleý meňzeş däl. “Zor yzarlaýyş” gysgagy, tizligi we maksatlaýyn agtaryşy aňladýar. Bu aýada başga jähtden – haýsdyr bir ýabany we howply ýa-da ýabany we elhenç ýerden Hudaýa tarap gaçmaklyk hökmünde hem garap bolýar. Maňa wariantlaryň ikisi-de ýaraýar. Olaryň ikisi-de gyzykly, ýöne men Hudaýyň zyndan zor kowmaklyk manysyny has ileri tutýaryn. Men Rebbiň meniň zyndan şeýle tizlikde kowup bilýär diýen pikir hem göwnüme ýaraýar. Penjirelerimiň bakyp duran tarapynda görünýän dag gerişlerine çişerilip seredenimde, men: “Ýa Hudaý, Sen Kim? Men Seni mäkamligiňiň we güýjüňiň ýagtysynda tanasym gelýär!” diýip pyşyrdalaryn.

Men, elbetde, Hudaýyň aňtap, Ony tutup bolýandygyny göz önüme tutamok. Şeýle zat barada oýlanyp-da bolmaz. Ýöne bize käwagt Onuň öwüşginini tutmak başardýar. Meniň agtarýan zatlarymyň bary Onda gizlenen. Eý, mähribanym, men aw awlamaga bolan gaýragoýulmasyz çagyryşy heniz duýup görmändim. Şindi Hudaýyň zyndan dynman ylgamagyň edil wagtydyr.

Ene arslanyň garaşyp ýatşy ýaly, wagtlaýyn garaşmaklyk – biziň Hudaýy yzarlamağymyzyň bir bölegidir. Mezmurçy şeýle diýýär:

Ýa Reb, säher çagynda diňle sözümi! Her gün irden Saňa ahy-zarymy aýdyp, umyt bilen garaşyandyryn.

Zebur 5:2, NLT, iňlis dilinden terjime

“Aw awlamak” sözi şeýle-de “agtarmak” diýmegi aňladýar. Sözüň bu manysy eýýäm aýdan zatlarymyzyň baryny şöhlelendirýär.

Biz Gudratygüýçliniň gyz perzentleri hökmünde jogaplary, paýhasy we güýji agtarýarys. Biz Hudaýyň bizi tutmagy üçin, Onuň yzyndan kowalaýarys; Ol bizi tutanda, biz başga adamlar üçin Onuň nurunyň we durmuşynyň şöhlelenmesi bolarys.

Seniň görküň we sadyk söýgiň meni yzarlaýarlar, ömrümiň her gününde maňa hemra bolýarlar; men ýene-de Rebbiň öýünde, men bu ýerde baky galaryn.

Zebur 22:6, The Message terjimesi

Diňe özleri Hudaýy kowalaman, eýsem Onuň hem kowalamasynyň başdan geçiren aýallaryň jemagatynda paýhas bilen maslahaty tapsa bolýandyr. Şeýle ajaýyp galkynyşy başdan geçiren aýallaryň her biri Hudaýyň söýgüsini we rehim-şepagatyny başgalar bilen paýlaşyp bilýär. Ýer ýüzi Hudaýyň owadanlygy bilen söýgüsiniň aýallaryň jemagatyny diňe bir gaplamak bilen çäklenmän, eýsem ony herekete getirende nämeleriň boljakdygyny görmek mümkinçiligine garaşýar. Eý, mähribanym, sen bu dünýä nähili jogaplaryň gerekdigi baradaky hakykatyň we aýanlygyň yzyndan gurnalan ýörişiň bir bölegisiň. Biz öz ýörişimize diňe Arslanymyz – Isa Mesih baradaky aýanlyk bilen ugraýarys. Bu ýörişiň dowamynda biz hyzmatdaş uýalary we Hudaýyň niýetlän duşuşyklaryny taparys. Diňe aýallaryň dogry sorap bilýän soraglary bar. Şeýle hem jogaplar bar, Hudaý olary dünýä açmagy hut bize tabşyrdy. Bu niýetiň amala aşmagy üçin, biz bile ýygnaşýarys.

Biziň arslan uýalarymyz awa çykmazyndan öň, bile ýygnaýarlar. Olar bile dynç alýarlar, ajygýarlar, aýaklaryny ýazýarlar we galkýarlar. Olar bilelikde aw ýerlerindäki orunlaryny eýeleýärler, hemme zat tamamlanandan soň bolsa, bile meýlis edýärler. Soňra bu aýlaw ýene-de gaýtalanýar. Orunlaryň çalşylmagy mümkin, ýöne ene arslanlar welin bile galýarlar!

Margaret Mid, medeniýetleri we antropologiýany öwrenen görnükli alym köp ýyllaryň dowamynda dürli medeniýetleri çynlakaý öwreneninden soň şeýle netijä geldi: “Maşgala gatnaşygynda

uýalaryň özara gatnaşyklary, belki, iň bäsleşikli gatnaşyklardyr. Ýöne uýalar kemala gelip, kämilleşenlerinde, bu aragatnaşklar iň berk gatnaşyklara öwrülýärler”.

Şu sözleri okan badyma men: “Wah, hakykatda bolup geçýän zatlar şeýle diýsene! Biz kemala gelýäris we kämilleşýäris!” diýip pikir etdim.

“Zenan aladasynyň güýji” atly kitabym üçin maglumatlary ýygnanymda, men Mukaddes Ýazgylarda Hudaýyň maksatlaryna strategiki düşünmekden ugur alyp, öz durmuşlaryny bile gurnan aýallaryň mysallarynyň ýok diýen ýalydygyny ýüze çykardym. Men birek-biregi üçin hem jora, hem-de ynamly adamy bolan aýallaryň mysalyny nireden tapsa bolarka diýip oýlananymda biraz lapykeç-de boldum. Men haýsy görelde eýerip biljekdigimi örän bilesim gelýärdi. Bilýäňmi näme, biz hem ene arslanlar ýaly, tä Mukaddes Ruh bizi belli bir prosesden geçirýänçä, galkmarys.

Men mysallary tapmak üçin Mukaddes Ýazgylary öwrenip otyrkam, Mukaddes Ruhuň maňa şeýle pyşyrdanyny duýdum: “Gyz perzentler baradaky bap edil şu wagt ýazylýar. Meniň gyzlaryma bu baby örän oňat ýazsynlar diýip aýt!”.

Men seniň goşandyňyň bu çözüdiň näderejede açary we aýrylmaz böleginiň bolup bilýändigi barada seni bihabar galdyryp, töwekgellik edesim gelenok. Sen munuň näme aňladýanyňa düşünýärmiň? Biziň her birimiz aýratynlykda we hemmämiz bilelikde Hudaýyň gyz perzentleriniň – garyndaşlyk gatnaşygy bilen baglaşan uýalar toparynyň wakasyny ýazýarys. Bu uýalar topary öz durmuşlarynyň wakalaryny ökdelik bilen ýazmak üçin ýygnaşýarlar, olar ýeke sözlerini-de, ýeke hereketlerini-de, ýeke çözümlerini-de ýele sowurmaýarlar. Men şeýle ýygnaşykda Hudaýyň ene arslanlarynyň gaýduwsyz güýç, owadanlyk we çalasyňlyk bilen aýaga galýşlaryny görýärim.

ADALATA YMTYLYŞ

Biz diňe Hudaýy tanamaga we Onuň jogaplaryny bilmäge bolan ymtylyşlarymyzda birleşmek bilen çäklenmeýäris. Şindi adalatlygyny ugrunda aýga galmaga wagt ýetdi. Munuň üçin ýuridiki bilimiň bolmagy hökman däl. Adalatlyk biziň durmuş ýörelgämize öwürmelidir. Biziň döwletimiz adalatsyzlygyny weýran ediji netijeleriniň gaçybatalgasy hökmünde esaslandyryldy. Biziň hukuk

ulgamymyz kazyýetleri hakykatyň goralmany ýeri bolan mukaddeslik hökmünde berkarar etdi. Ýöne golaýda kabul edilen kazyýet çözgütleri uly ile gürrüň bolup, onuň mekir ýuristleriň şowhunlar sahnasyna öwrülendigi barada oýlanmaga mejbur edýär.

Höküm kürsüsinde oturýanlara – işjeňlik we danalyk, goraýanlara - güýç we batyrgaýlyk.

Işaya 28:6, The Message terjimesi

Bu aýatda täsin aýanlyk bar. Adalatlylyk – bu diňe kanunlar toparyny berjaý etmek *däl, ol mundan has uly zatlary – oýlanmagy* we hereket etmegi öz içine alýar. Bize kazylaryň we höküm çykaryjy agzalaryň halky, onuň herketlerini adalatsyzlykdan uzaklaşdyryp, adalaty amal etmäge gönükdirjek çözgütleri çykaryp bileri ýaly, danalygyň aýanlyklary gerek. Hakyky adalatlylygy goldamaklyk güýçli we ökde goragçylar gerek.

Şeýle bir wagt bardy – “adalatlylyk” sözi döwletimiziň tapawutlandyryjy häsiýeti kimin ulanylýardy. Çagalık döwrümiň gahrymanlarymyň biriniň şygary şeýledi: “Hakykat, adalatlylyk we amerikan ýörelgesi”.

Çünki adalat dogrulyga dolanar, ýüregi dogrular hem oňa eýerer.

Zebur 93:15, NLT, iňlis dilinden terjime

Bize adalaty dikeltmek gerek. Hukuk ulgamymyz dogry kazylyk duýgusyny ýitirdi öýdýän. Ýüregi dogrular adalata ymtylýarlar. Seniň ýüregiň dogry bolanda, adalatsyzlyk sende ýigrenç döredýär. Men häzir diňe kazylyk ulgamy barada aýtmaýaryn, bu durmuşyň her bir çäğine degişli bolmaly. Biz hökümet, ýygnak ýa-da ýene kimdir biri dünýäde adalaty dikelder diýip garaşançak, aýallar bilen çagalaryň ölümi dowam edýär. Biziň hemmämiz, iň bolmanda, adalata ymtilyşyň öz içine çagalara zyýan ýetriýän zatlardan olary halas etmekligi alýandygy babatda ylaşyp bilers.

Ene arslanlar sürüdüki çagalaryny goranlarynda öz ussatlygyny we gaýduwsyzlygyny ulanyp, topar bolup hereket edýärler. Eger çaga arslanlara howp abanýan bolsa, ene arslan strategik söweşijä öwrülýär. Men kepjebaşyň arslanlaryň sürüsine sümlüp girişini *görkezýän bir filme tomaşa etdim. Ölüm howply duşmanyň aralaryna*

sümlendigine garamazdan, ene arslanlar asudalygyny ýitirmediler. Olar çaga arslanlary gyssanman, tertip bilen hökmany ýagdaýda howpsuz ýerlere geçirdiler. Ene arslanlaryň her biri golaýyndaky çaga arslanyň ýeňsesinden tutup, ony çaltlyk bilen zäherli ýýlandan uzak ýere geçirdi. Ene arslanlaryň biri çaga arslanlaryň ýanynda galdy, beýleki uýalary bolsa ýýlanyň hereketini yzarlamak üçin yzlaryna dolandylar.

Men çaga arslanlar golaýda ýerleşýärkäler, ene arslanlaryň kepjebaş bilen söweşe girmezlige akyllarynyň çatyşyna diýseň haýran galdym. Çagalar diňe bir howpa sezewar edilmän, eýsem böwet hem bolup bilerdi. Şonuň üçin-de, olar çagalaryny howpsuz ýere geçirip, indi kepjebaşy ýa kowmaga, ýa-da öldürmäge synanyşyp bilýärdiler. Olaryň syzyjylyk reaksiýasynda taktika we strategiýa oňat düşünyändigini ýüze çykdy.

Ene arslan öz sürüsiniň hemme körpejelerini gaýduwsyzlyk bilen goramaga taýýar. Ol ne öz arslanjygyny, ne-de kesekiniňkini howp astynda goýmaz. Urkaçy arslanlar bilelikde aw awlamak bilen çäklenmeýärler, olar çagalary-da bilelikde ýetişdirýärler. Biz hem özümizi edil şeýle tärde bütin dünýädäki çagalary olaryň janynda we saglygyna howp salýan zatlardan halas etmäge bagyş etmeli. Diňe öz çagalaryň barada alada edeniň ýeterlik däl. Biz söweşimizi diňe öýde däl, onuň çäklerinden daşarda hem alyp barýarys. Geliň, golaýymyzdakylary hem, uzakdakylary hem goramak üçin aýaga galalyň.

Ene arslanlaryň goramak ymtlyşy şeýle bir güýçli welin, olar hatda heniz bogaz bolmankalar muňa taýýarlyk görüp başlaýarlar. Hudaýyň tebigaty gurnaýşyna görä, ene arslanlar öz nesil getiriş aýlawyny biri-biriniňkä gabat getirmäge ukyply. Şonuň üçin-de, olaryň hemmesi şol bir wagt bogaz bolup, şol bir wagtda hem guzlaýarlar.

Şeýlelikde, bütin süri şol bir wagtyň özünde bogaz bolýar. Ene arslanlar ýaşytdaş çaga arslanlaryň iýmiti we tälimi deň derejede alyp bilýändigini sebäpli diri galmaga mümkinçiliginiň artýandygyna düşünyärler. Eger töwerek-daşda altynsow reňkli körpejeler togarlanyşyp oýnap ýören bolsalar, onda sürüde emdirýän urkaçylaryň ýeterlikdigini aňladýar. Süri garyndaş urkaçylardan ybarat bolany üçin, ene arslanlar biri-biriniň çagasyny emdirýärler we tälim berýärler. Çaga arslanyň sürüde öz ýaşytdaş we bir ululykdaky doganlarynyň arasynda ösýänliginiň örän köp artykmaçlygy bar. Bu

türgenleşik söweşleriniň usullarynyň, naharlanmanyň, dynç almagyň we oýunlaryň meňzeş bolýandygyny aňladýar. Şeýle ýagdaý biri-biriniň üstüni ýetirýän endikleriň we başarnyklaryň ösmegine we diňe çaga arslanyň däl, eýsem onuň gelejekki sürüsiniň diri galmagyna ýardam berýär.

Ene arslanlar çagalaryny dogry endikleri görkezmek arkaly terbiýeleýärler. Sebäbi ýabany tebigatda olaryň ýalňyşmaga haklary ýok diýen ýaly. Eger çaga arslan endikleriň kesgitli toplumyny özleşdirmese, ol öz janyny-da, tutuş sürüniň ykbalyny-da howp astyna salýar.

Ýaş urkaçy arslanlar awlamagy oýun arkaly öwrenýärler. Olar çagalaryk döwründen aw awlamanyň elementlerini öwrenýärler. Ene arslan ýatan ýerinden ýanynda bökjekleýän we oýnaýan körpejeleri synlaýar. Eneler olaryň oýunlaryna goşulyp bilýärler. Urkaçy arslanlar diňe körpejeler bilen däl, eýsem biri-birleri bilen hem göreşýärler. Olar öz çagalaryna göreş mahaly ýykylanlarynda, ýapyşanlarynda we togalananlarynda öz güýçlerini duýmaga mümkinçilik berýärler. Eger oýnuň yzy çyna ýazyp başlasa, hemişe ýanlaryndaky ene arslan çendenaşa geçjek bolýan körpä arlaýar ýa-da tumşugyna kakyp goýberýär.

Bu güýmenjäniň öz kesgitli maksady bar – ol sürüniň her bir agzasyň güýçli taraplarynyň äşgär bolmagyna ýardam berýär. Hudaý biz gülüp, şowhunly dynç alyş oýunlary oýnanymyzda halaýar. Hereketjeň şowhunly dynç alyş we güýjüň dikeldilmegi babatda ulanylyan “recreation” sözünü (re-creation) “gaýtadan ýaradyлма” hökmünde teswirlese hem bolýar, sebäbi biz belli bir derejede ýaradylyş prosesine goşulýarys.

Sen elmydama kömek edeniň üçin, men erkin ylgalaryň we oýnaýaryň.

Zebur 62:8, The Message terjimesi

Men ene arslanlaryň öz çagalaryny bile naharlamak, öwretmek üçin şol bir wagtda bogaz bolup, guzlaýandygyny ilkinji gezek bilenimde, Mukaddes Ruhun şeýle pyşyrdysyny eşitdim: “Liza, her bir çaganyň diri galmaga deň hukugy bardyr. Her bir çaga goraga, iýmitlenmä, öwredilmä we üpjün edilmä mätäç”. Çagalaryň abadanlygy – biziň tabşyrygymyz. Biz adalatsyzlyk meselesine strategiki çemeleşmeli.

GÜÝÇLI JOGAP

Homo sapiens görnüşinden bolan ene özünden önmedik çagalaryň, gör, näderejede köp aladasyny edip, halas etmeli!

Emdirýän ene balasyny unudyp bilermi? Özünden önen çaga rehim etmezmi? Hatda ene öz balasyny *unutsa-da*, Men seni unutmaryn.

Işaýa 49:15, nygtama awtoryňky

Enäniň öz bagryndan önen balasyny taşlap bilýändigini pikir akyla sygmajak zat bolansoň, Hudaýyň hut Özi: “...unutsa-da” diýip aýdýar. Bu aýat aýalyň öz tebigaty boýunça balasyny taşlap ýa göwnüne degip bilmeýändigini nygtaýar. Gynansak-da, biz akyla sygmajak zatlaryň hakykata öwrülýän döwründe ýaşaýarys. Biz täzeliklerde neşe, arak ýa pul almak üçin öz çagalarynyň saglygyny ýa-da abadanlygyny howp astyna salýan eneler barada köpden-köp eşidýäris.

Ýaňy-ýakynda gazet-žurnallarda maşgala jübüti tarapyndan ogurlanan iki gyzjagaz (biri-birine baglanyşyksyz ýagdaýda) barada makala peýda boldy. Olaryň birini on sekiz ýyllap gulp astynda saklapdyrlar, ol şol wagtyň dowamynda iki gyz dogrup, olary ulaldypdyr. Beýleki gyzy bolsa öz öýünden ogurlap, dokuz aýlap gizläp saklapdyrlar. Gyzlaryň ikisini-de zorlapdyrlar, zalymlyk bilen ýenjipdirler. Muny eden adamlara wagşy haýwanlar diýen atdan başga söz-de tapyp bolmaz. Bu iki ýagdaýda hem çagasy bolmaýan jübütleriň aýallaryna öz ärleriniň jenaýatyna gatnaşandyklary barada aýyplanma bildirildi.

Meniň oglum Alek bu jenaýata aýallaryň hem goşulandygyny bilende, geň galmakdan ýaňa doňan ýaly boldy. “Aýallar näme üçin bu gyzjagazlary halas etmedikä?” – diýip, ol aýallaryň çagalary halas edesi gelmeýän dünýäni göz öňüne getirip bilmän, haýran galýardy.

Meniň oňa berip bilen ýeke-täk jogabym – bu iki aýalyň näsag bolandygyny aýtdym. Olaryň saýlawy bardy, ýöne olar biperwaýlygy saýlap aldylar. Haýsydyr bir sebäplere görä olaryň biriniň-de ene ýüregi oýanmandyr.

Biz erkekler aýallary gysýar diýen pikire ýykgyň edýäris, aslynda welin bu hemişe beýle däl. Şol aýallar öz öýlerinde bolýan zatlardan habary bardy, ýöne olar hiç zat etmediler. *Şeýdip, olar bu gyzlaryň zorlanmalaryna köpden-köp ýol berdiler.*

Belläp geçilmeli zat – bu zorlan erkekleriň ikisi-de öz aýalarynyň we gyzlaryň üstünden höküm sürmek üçin, tabynlyk baradaky pikiriň hetdenaşa görnüşini ulanyp, Mukaddes Ýazgylary ýoýýandyklaryny belläp geçmeli. Tutuş ýurt bu iki aýalyň öz ärleriniň göwnünden turmak üçin jenaýata baş urandygy baradaky habardan ýaňa sarsgynlyk duýgusyny başdan geçirdi.

Urkaçy arslanlar welin, tersine, çaga arslany islendik howpdan gorar. Men erkek arslanlaryň çaga arslanlara howp salan ýagdaýynda ene arslanlaryň öz sürüleriniň alfa-erkeğine garşy çykmak üçin birleşen ýagdaýlaryny bilýärim.

Şeýle wajyp döwürde biz öňde-soňdakymyzdan has sagdyn aýallar bolmaly, Hudaýyň Sözüni “dogry öwredýän” (ser.: 2 Timoteos 2:15) we oňa laýyklykda ýaşayan aýallar bolmaly. Biz jyns, tabynlyk we nikadaky doly tabynlyk meseleleri babatda paýhasly we sagdyn garaýyşlary emele getirmeli. Bu esaslaryň haýsydyr biriniň ulanylmagy başga adamyň janyna howp salmagy Hudaýyň meýlinde asla ýokdy. Bu esaslaryň maksady – saglyk we abadanlyk.

Ýaşlary we ejizleri goramak – biziň jogapkärçiligimiz. Biz hem ene arslanlar ýaly, çagalary halas etmegiň ýollaryny hemişe agtarmaly. Ene arslanlar Hudaýyň beren syzyjylygy sebäpli käbir aýalaryň unudan zadyna düşünýärler: ene çagany, hatda ol öz bagryndan önmedik hem bolsa, halas etmäge borçludyr.

Çaganyň dogulmagy seni ene etmeýänligi mese-mälimdir. Birnäçe aý mundan ozal öz baş ýaşlyja mähirlige we şadyýan gyzjagasyny seksual gulçulygyna satan eje baradaky wakadan ýaňa tutuş Amerika elhenç hopukdy. Gyzyň jesedi Demirgazyk Karolina ştatynyň oba arasyndaky gumak ýoluň boýundaky tokaýdan tapyldy. Men şu kitabyň çapdan çykjak wagtyna çenli ýene nähili wakalary eşitjekdigimiz baradaky pikirden hopugýaryn.

Ene refleksleriniň şeýle ýitmesi biziň köpimiz üçin heniz-de akyla sygmajak ýagdaý bolup galýandygy üçin, Hudaýa müň-de bir şükür edýärim. Mukaddes Ýazgylar betkärleriň adam bolmagyň nämedigini unutjak elhenç döwrüň geljekdigini öňünden aýdýar (ser: Rimliler 1:26). Adam bolmaklyk Hudaý ýaly bolup, kalbynda ynsabyň we Onuň ýüregine görä standartlaryň bolmagyny aňladýar. Reb ömrüň gadyrynyň gaçýandygy, Onuň keşbine görä ýaradylan çagalaryň jyns azgynlygyna berilýändigini sebäpli gazaplanýar. Hudaýyň garaýyşlaryny bilip, biz hem meselä yhlas we söýgi bilen jogap bermeli. Biziň

käbirimize öz öýüniň gapysyny açyp, ret edilenleri ýa-da howp astyndaky çagalary ogullyga we gyzlyga almaly. Biz jomart bolmaly we nädogry hasaplaýan zatlarymyzyň döwlediň düzederine garaşyp oturmaly däl. Geliň, ýakynymyza bolan söýgimizi iş ýüzünde görkezeli!

Eger biz adalatsyzlyga we ezilmä garşy gaýtawul bermesek, günleriň birinde ol biziň-de başymyzdan iner. Men adamlary gulçulyga we loluçylyga satmak meselesindäki adalat ugrundaky göreşde ýygnaýyň aýaga galşyny görmegi küýseýärim. Şu iki mesele elmydama meniň aňymda we käwagt – dilimde. *Ýaňy-ýakynda men uçarda ýanymda oturan ýaş aýala bütin dünýäniň aýallaryny şu meseleleri çözüp biljek hereketlere mobilizlemek hereketine gatnaşmak islegim barada gürrüň berdim. Ol maňa öwrülip, gödeklik bilen: “Bu meseleden gürlmäge size kim hukuk berdi?” diýip sorady.*

Bu aýalyň gödeklik bilen beren soragy üstümi duýdansyzlykda basdy. Men aňk-taňk bolup, burbada dilim tutulan ýaly boldy, ýöne soňra: “A maňa dymmaga kim hukuk berdi?” diýi soradym.

Ol äheňini peseldip, meniň bu çäkde haýsydyr bir bilimimiň, hünärmen tejribämiň bardygyny ýa ýokdugyny biljek bolandygyny aýtdy. Men onuň dikanlap seredişinden gözümi sowman, oňa, birinjiden, meniň bilşime görä adalatsyzlyga garşy göreşmegi gadagan edýän kanunyň ýokdugyny, ikinjiden bolsa, öz gören zatlarymyň esasynda bu meseläni haýsydyr bir “hünäriň” ornundan çözüp bolmaýandygyny düşündirdim. Bu meselädäki jenaýatlaryň gerimi şeýle bir uly welin, muňa dürli hünärleriň we işleriň wekilleriniň seslenmesi talap edilýär.

Bigünä çagalary *päkliginden mahrum etmek we olary ulularyň azgynlygynyň gullary etmek – barypýatan adalatsyzlyk!* Şeýle köp çagalar zabunlygyň sessiz pidasy bolan wagty biziň *haýsydyr birimiz* muňa neneň edip biperwaý garap bilýär?

Biz neneň edip bu mesele barada gygyrman bilýäris? “Ýamanlygyň üstün gelmegi üçin, gowy adamlaryň biperwaý bolmalary ýeterlikdir” - diýen jümläni biz ýene-de näçe gezek eşitmeli? Biz muňa diňe ynanman, eýsem bu mesele boýunça hereket edip başlamagymyz üçin, bu jümläni näçe gezek eşitmeli? Men daşary ýurtlarda bolanymda, elhenç gedaýlygyň bar ýerlerine düşüp görýärim. Men eneleriň gözlerine seredenimde, olaryň näme barada pikir edýändigine düşüňärim. Olar: “Eýsem meniň çagam onuňkydan erbetmikä?” diýip özlerinden sorayarmyka?

Olaryň şeýle pikir etmegine ýol bermekden Hudaý saklasyn. Men

Günorta-gündogar Aziýada saparda bolanynda, eneler iki gezek maňa öz çagalaryny hödürlediler. Olaryň biri hatda çagasyny meniň elime berdi. Men çagasyny elimde saklap durkam, ol elleri bilen ýarat edip, düşnüksiz dilde birzatlary aýdyp, maňa seredýärdi. Men başga bir enä onuň çagasynyň eýjekdigini aýdanyndan soň, ol terjimeçi arkaly bu gyzjagazy özüme almak isleýänligim barada sorady. Siz olaryň umytsyzlygyny göz öňüne, heý, getirip bilýäňizmi? Olar öz çagalaryny maňa –bütinleý nätanyş, hatda olaryň dilini bilmeýän adama berjek boldular. Olar, belki, pula hantama bolandyr, ýöne men olaryň has uly zady – çagalarynyň umydyň peýda bolmagyny isländigine ynanaýaryn. Biziň medeniýetimizde öz çagaňy satmak – akyla sygjak zat däl. Ýöne eger çagaňyza hiç zat berip bilmedik ýagdaýyňyzda, siz näme ederdiniz-ä?

Biziň çagalarymyzy olaryň dünýäni we onuň resurslaryny şu aýallaryň çagalary bilen paýlaşyandygyna aň ýetirer ýaly edip terbiýeläp bilerismi? Men Hudaýyň bu pikiri maşgalalarymyza ýetirip, hut şuny etmegimizi isleýändigine ynanaýaryn.

ÇAGALARY HALAS ETMEK

Hawa, mätäçligiň ynsan kalbyny *ýalaňaçlaýan* ýurtlarynda uly betbagtlyk *höküm sürýär*, *ýöne biz öz öýümizde* bolýan zatlar-da üns bermeli. Men şu kitaby ýazýarkam, bir gyzykly waka bolup geçdi. Men ýerli bilim ulgamymyzda “strategiki oýlanýan gaýduwsyzlygy” ulanan ýagdaýymyzda onuň nähili görünjekdigini gözümiň gytygy bilen görüp galdym. “Gözümiň gytygy bilen” diýmegimiň sebäbi – bu işe gatnaşmaklygym diňe bir sapa bilen tamamlandy. Munuň bilen birlikde, men bilim ulgamymyzyň işine arman-ýadaman gatnaşýan adamlary sylaýandygymy aýdasym gelýär. Men ujypsyz býujetiň çäklerinde ýokary hilli bilim bermäge dyrjaşýan we dyngysyz zähmet çekýän mugallymlar, ýolbaşçy-metodistler üçin Hudaýa şükürler aýdýaryn. Bu adamlara käwagt biziň-de kömegimiz gerek.

Günleriň birinde körpe oglum Arden edebiýatdan öý işini etmek üçin, bir kitaby okamalydy. Ol basketbol türgenleşiginden ýadaw gelensoň, bu kitaby sesli okap bermegimi haýyş etdi. Ol muny özbaşdak eden ýagdaýynda uklap galaryndan gorkýardy. Maşgalanyň beýleki agzalary futbola gyzygyp, uly jaýda otyrdylar, şonuň üçin-de biz meniň ýatýan otagyma geçdik.

Men bu kitaby köp okadygymça, onuň mazmuny şonçada köp şübhe döredip başlady. Onda ýetginjekleriň öz janlaryna kast edişleri, wandalizm, aýalyňa we çagalaryňa sütem etmek, zorluk, kämillik ýaşyna ýetmedikleriň spirtli içgileri içmek, arakhorlyk, çagalardan ýüz öwürmek, ogurlyk baradaky mowzuklar gozgalýardy. Men mundan erbet zat ýokdur diýip pikir eden badyma, indiki mowzuga – aç-açan beýan edilýän seksual sahnasyna geçdik.

Meniň oglum maňa tarap öwrülip, bu kitaby mundan başga okamak islemeýändigini aýtdy. Soňra ol maňa bu kitapda şeýle ahlaksyz zatlaryň başga ýerlerinde-de bardygyny aýtdy. Gepiň tümmek ýeri – bu kitabyň dokuzynjy synp üçin edebiýatdan hökmany kitap bolanlygynda. Men irden mekdebe jaň edip, Ardene başga bir kitaby okamaga rugsat bermeklerini soraryn diýip pikir etdim. Ertesi gün men mugallymyna jaň etdim we hemme zat barada gürleşip, ylalaşyga geldik. Men mesele çözüldi diýip, telefonyň trubkasyny asdym, ýöne soňra başga hereketleriň hem edilmelidigi mälim boldy. Mekdebiň düzgünlerine laýyklykda, kitabyň şeýle jedelli mazmuny sebäpli çagalaryň bu kitaby okamaklary üçin olaryň ene-atalarynyň razyçylygy gerek eken, men beýleki ene-atalaryň bu kitabyň näme baradadygyny asla bilmeýändigine aň ýetirdim. Sebäbi men hem ähli zady tötänleýin bilipdim. Eger Arden menden bu kitaby okap bermegimi haýyş etmedik bolsa, menem ondan bihabar galardym.

Bu kitabyň mazmunyndan diňe öz oglumy goramak dogrumydy? Bu roman oglumyň synpyndaky beýleki ýetginjeklerde pornografiýa, jyns gatnaşyga, ene-atalar bilen gatnaşyga, spirtli içgilere, ogurlyga, zorluga we öz janyňa kast etmeklige nähili garaýyş döredip bilirdi? Bu kitabyň näderejede howpludygyny bilip-de, sesimi çykarman oturarmydym? Başga çagalary we ene-atalary goramak eýsem meniň borjum dälmi?

Men öz blogum arkaly jemgyýeti bu kitabyň mazmunyny barada habardar etdim we şeýdip, mekdebiň ýolbaşçylar toparyna maksatnamanyň mazmuny babatda diňe meniň aladalanmaýandygymy ýetirmek üçin, goldaw toparyny topladym. Bir gije-gündize ýetmäňkä, baş ýüzden gowrak adam (olaryň köpüsi mugallymlar) seslendi. Olar hem *şeýle mazmunly kitabyň ýol berimsizdigini aýtdylar. Olaryň arasynda öz çagalaryna öý şertlerinde bilim berýän ejeler bardy; olar hut şu sebäpden öz çagalaryny orta mekdeplerinden alyp galandyklaryny aýtdylar.*

Men *şu kitabyň awtorynyň şeýle* kitaby ýazmaga hukugynyň bolandygyny şübhe astyna salamok. Meni alada goýan zat – bu kitabyň 14 ýaşly ýetginjekler üçin hökmany okalmaly kitap bolmagy. Bu kitap pornografiýa höweslendirýär. Jyns gulçulygy öz gözbaşyny pornografiýadan alyp gaýdýar. Sagdyn bolmadyk obrazlar äpet gerimlere ýetip, ýaş ýetginjek oglanyň aýal-gyzlary kabul edişine zeper ýetirip bilýär. Şu ýerde agzalýan kitapda masturbasiýa bilen utgaşdyrylan pornografiýa 14 ýaşly ýetginjek üçin adaty zat hökmünde beýan edilýärdi. Pornografiýa seksual maksatlar üçin adamlary (erkekleri-de, aýallary-da) gul etmegiň kada laýykdygyny ykrar edýän *aňy emele getirmäge ukyplydyr*. Ýaş ýetginjekleriň aňyna şeýle täsir etmeklik olaryň gelejekdäki jyns gatnaşygyna aýal-gyzlara bolan ýigrenji, emosional we jyns biperwaýlygyny we jyns garaşlylygyny girizip bilýär, bularyň bary bolsa jyns gulçulygy industriýasynyň giň gerimde *ýaýbaňlanmagynyň esasy bolup durýandyr*.

Men biziň ýerli bilim ulgamymyz ýaş oğlan-gyzlarda belent ahlak garaşy terbiýelemäge ymtylýandygyny bilýärim. Şu maksada ýetmek üçin eýýäm kesgitli düzgünler girizilipdi, ýöne şu kitap haýsydyr bir sebäp bilen adamlaryň ünsünden sypypdyr. Men girizilen düzgünleriň bozulýandygyny habar bermek üçin müdir bilen duşuşdym. Men okuw maksatnamasynda aýallaryň jyns obýektleri hökmünde görkezilýändigini baradaky aladalarymy müdir bilen paýlaşdym we adamlary gulçulyga satylmanyň netijelerini gözüm bilen görendigimi aýtdym.

Bir hepdäniň dowamynda bu kitap okuw makastnamasyndan aýryldy. Mekdebiň ýolbaşçylar topary edebiyat sanawynyň *düzülen wagty goýberilen ýalňyşyň düzedilendigine begendi we gelejekde şeýle ýagdaýlaryň gaýtalanmazlygy üçin saýlamak düzgünlerine degişli üýtgetmeleri girizdi*.

Orta mekdeplerde öz ömürlerini çagalara bilim bermeklige bagyş eden adamlar işleýär. Olar hem edil biz ýaly, pikirlerinde säwlik goýberip we ýalňyşyp bilýärler. Hujum etmäge derek, olara öz goldawymyzy teklipe edip, okuw prosesinde olaryň raýdaşlaryna öwrülip, diňe öz çagalarymyzyň däl, eýsem *hemme* çagalaryň gelejegi ugrunda bile zähmet çeksek has gowy bolmazmy näme?

Men öz ynjalyksyzlygymy aýdanynymdan soň, bu kitabyň dokuzynjy synplaryň ählisi üçin okuw maksatnamasyna girizilendigini,

oglumyň synpynyň bolsa tötänleýin birinji bolandygyny bilip galdyk. Men meseläni wagtynda galdyryp ýetişenligim, mekdebiň bolsa ene-atalaryň pikirini goldany sebäpli köp çagalar bu ahlaksyz kitaby okamakdan halas edildi.

Şu wakanyň bütin dowamynda men özümiň mesihidigimi agzamadym. Men mekdebiň mugallymlary we ýolbaşçylar topary bilen gygyryşyp, gopgun turuzmadym. Men olaryň özleriniň girizen düzgünlerine salgylandym. Mundan başga-da, men diňe meseläni görkezmän, eýsem onuň paýhasly çözüdini hem teklipl etdim. Men olara bu meselede soňuna çenli gidip, ony çözjekdigimi aýgtylyk bilen görkezdim. Siziň-de her biriňiz şeýle etmegi başarar.

AW AWLAMAK WAGTY

Hudaý meni we seni aw awlamaga gatnaşmaga çagyryýar. Hudaýy agtarmakda we Onuň yzyndan kowmakda biz danalygy we gerek jogaplary taparys. Nika bozulmalarynyň we duýgy ýalňyzygyň parçalaýan dünýäsinde biz dostluk gatnaşyklaryna mätäç. Şeýle gatnaşyklarda biz gökleriň demini duýarys. Biz strategiki özara gatnaşyklara hem mätäç; olar bize çagalarymyzy okatmaga we goramaga ýardam berer. Dünýämiziň ýiten we ezilen çagalaryny halas etmek üçin, biz Hudaýdan ylhamlanýan strategiýalary we çözümleri durmuşa ornaşdyrmaly. Biziň hiç birimiz muny özüne degişli däl hasaplap, bir gyrada galmaga hakly däldir. Bu biziň hemmämize degişlidir. Şu dinamika sebäpli seniň edýänleriň maňa, meniň edýänlerim bolsa saňa täsirini ýetirip bilýär. Biz öz güýjümüzi birleşdirsek, maşgalamyzdaky, ýygnaýymyzdaky, jemgyýetimizdäki adat bolan ýagdaýlary 180 gradusa aýlamak mümkinçiligimiz bar. Bu baglanyşyklary ýagşylygyň hatyrasyna ulanyp-ulanmazlyk çözüdi bolsa size bagly.

Ene arslanlaryň endiklerini öwrenip başlanymda, men pişikleriň maşgalasynda ýeke-täk olaryň topar bolup ýaşaýandygyny gümän hem edemokdym. Bir urkaçy arslanyň gowşak bolan ýerinde, beýlekisi *güýçli bolýar. Birisiniň büdrän ýerinde, ikinjisi üstünlik gazanýar; bu özara çalyşýan we özara kuwwatlandyryan güýç güýçli erkek arslanyň ýolbaşçylygy astynda amal bolýar.*

Eger muňa şu jähtden garasak, onda özbaşdak gezyän pişikleriň dat gününe! Babyrlaryň-da, geçigaplaňlaryň-de şeýle goldaw ýardamy

ýok. Bu *haýwanlaryň urkaçysy her gezek awuň gözlegine* gidende, boşap galan sürenlerine dolanmak töwekgelligi bar. Bir ylmy-populýar filmiň bölegi ýadyma düşýär: urkaçy geçigaplaň öz sürenine dolanyp gelenden soň çagalarynyň ýitendigini görýär. Ol uwap, hiç bolmanda biriniň sypyp, diri galandygyna umyt baglap, uzakly gije uwap, olary çagyryýardy.

Sen-de, men-de ýalňyzlyk üçin ýaradylmanydyk. Biziň maşgalamyzyň agzalary bolmasa-da, çagalarymyz barada öz çagalary kimin alada etmäge taýynlyk bildiren adamlar bilen tanyşmagymyň maňa nähili rahatlyk getirendigini söz bilen beýan edip-de bilmeýärim. Biz öz maşgalamyzy Hudaýyň tagtyna tarap galdyryp, bizi dileglerinde goraýan adamlaryň bardygy arkaly ýalkanam. Biziň üçin hatda tanamaýan adamlarymyz-da dileg edýärdiler, biz bu barada soňra bilip galýardyk. Köp adamlar Hoş Habaryň ýaýaramagy we ömürlerinde asla duş bolmadyk ýesirleriň gutulyşy üçin serişdeleri sahylyk bilen eçilýärdiler. Başga damlaryň maşgalasy barada alada edýän adamlary, goý, Gökler boldan-bol ýalkasyn!

DUŞMANYŇ DEM ALÝAN ÝOLLARYNY KESIŇ

Urkaçy arslan öz pidasyny tapanda (ol bolsa köplenç muny başarýandyr!), ony parçalamayar, ony tüýdüm-tüýdüm etmeýär. Ol onuň dem alýan ýollaryny gysyp, bogýar. Biziň hem duşmanymyzyň demini şeýdip bogmagymyza wagtyň gelendigine ynanýaryn. Muny edip bilmegimiziň birinji usuly – ilki bilen öz demimizi onuň gullugyna bermezlik. Biz biri-birimize garşy çykmagy bes etmek arkaly, ony güýçden mahrum etmeli. Garşy çykmaga derek, geliň, öz sözlerimizi ussatlyk bilen öwüt bermäge, ündemäge, düzetmäge we ruhlandyrmaga sarp edeliň.

Men bu aw üçin başga meniň güýçli taraplaryma düşüňän we gowşak ýerlerime goldaw berýän aýallara *mätäç*. Sen hem muňa mätäçsiň. Bu mätäçligimiň öwezini doldurmak üçin, men gowşak taraplarymda güýçli bolan adamlar bilen ýörite özümi gurşaýaryn. Men hem dostlarymy olaryň gowşak taraplarynda goldap bilmegim üçin dileg edýärim. Sagdyn, deňagramly gatnaşyklar – bu her bir gatnaşyjynyň öz goşandyny goşup bilýän gatnaşyklarydyr.

Goý, biziň birimiz-de diňe öz çagalaryny üpjün etmek bilen kanagatlanmasyn we ýer ýüzündäki hemme çagalar üçin

jogapkärdigimize düşünmekde we aň ýetirmekme össün. Biz ätiýäyjy elden bermeli däl we öz arslanjyklarymyzy howply ýerden derrew aýyrmaly. Geliň, ýerli çäklerde ujypsyz täsiriň-de güýçli täsiri ýetirip bilýändigine aň ýetireli. Goý, siziň ýeke biriňizde öz roluny kiçi we ähmiýetsiz hasaplamasyn. Goý, biziň ýekämiz-de aldanmasyn: biziň hiç birimiz dünýäni ýekelikde ýeňip bilmez.

Adamlaryň biziň wagyz edýän Hoş Habarymyza ynanyş bileri ýaly, bir adam ýaly göreşip, ýeke-täk bir Ruhda berk duruň, garşylykdan ýaňa yza çekilmäň we gorkmaň. Siziň batyrgaýlygyňyz we agzybirligiňiz olara nämä garşy aýaga galandygyny görkezer: olar-a ýeňler, siz bolsa ýeňersiňiz – bularyň iki hem Rebden geler.

Filipililer 1:27,28, The Message terjimesi

Biz bilelikde strategiki hereket etmäge taýyndyrys.

ENE ARSLANLAR ÝAGTYLYKDA ÝAŞAÝARLAR, ÝÖNE AWA GARAŇKYDA ÇYKÝARLAR

Erbet adam günäsinden ýaňa rahatlyk tapmaýar, hiç kim kowalamasa-da, her pursat gaçýar, dogruçyl bolsa arslan kimin arkaýyn, ynamly we batyrdyr.

SÜLEÝMANYŇ PÄHIMLERI 28:1,
THE MESSAGE TERJIMESI

Ene arslanlar öz ukyplaryna we ussatlygyna dogabitdi düşünýärler, olaryň durmuşy diýseň sada geçýär. Olar ýadanlarynda dynç alýarlar, ajyganlarynda aw awlap, garynlaryny doýurýarlar. Galan wagtlaryny bolsa olar esasan hem oýnap geçirýärler!

Siziň käbirleriňiz, belki, dynç alyp ýatan urkaçy arslanlary – owadan, irkilip ýatan arslanlary gören bolsa gerek. Olar hatda käwagt arkan ýatyp, kuwwat toplaýan gün batareýasy ýaly altyn öwüşginli günüň şöhleleriniň astynda meýmireýärler. Olaryň daşynda bökjekläp oýnaýan körpeler hem hatda dynç alyp ýatan eneleriň ünsüni çekip bilmeýär. Hetden aşýan arslan çagajygyny käýarym golaýda ýatan ene arslan ýaltalyk bilen “şapbatlap” goýberýär. Olaryň biri-de dartgynly görünmeýär. Olar günüň dowamynda ortaça hasap bilen ýigrimi sagatlap ýatýar.

Dynç alyşdan soň urkaçy arslanlar gernip başlaýarlar we umumy oýna goşulýarlar. Bu oýun wajyplygy boýunça ikinji orunda durýan tapgyra – doly söweş taýýarlygyna geçiş bolup durýar. Ýöne hatda söweşe taýýar ýagdaýlarynda-da olar eserden, ýöne dartgynly däl.

Bu eserdeň, şol bir wagtyň özünde-de arkaýyn boluşlary ene arslanlara mahsus bolan wajyp elementleriň biri bolup, bize, ýagny gyz perzentlere kabul edenimize degýär. Mukaddes Ýazgylaryň indiki parçasý şeýle arkaýynlygyň nämä esaslanýandygyna çuňňur düşünmäge ýardam berýär.

Erbet adam günäsinden ýaňa rahatlyk tapmaýar, hiç kim kowalamasa-da, her pursat gaçýar, dogruçyl bolsa arslan kimin arkaýyn, ynamly we batyrdyr.

Süleýmanyň pähimleri 28:1, The Message terjimesi

Beýanaty edil nyşana degýär – arkaýyn, ynamly we batyr. Adamlar adatça rahatlyk we ynamlylyk düşüňjelerini batyrgaýlyk bilen utgaşdyрмаýarlar, ýöne Hudaý welin muny edýär. Men muny urkaçy arslanda görýärin. Ol tutuş durky bilen şeýle diýýär: “Men öz bolşum ýaly. Men güýçli we örän çalasyň, bälçik we ölüm howply, arkaýyn, eserdeň we örän mährem”.

Aýallaryň islendigi ýaly, urkaçy arslan – gapma-garşylyklaryň düwünçegidir. Bu aýadyň erkek arslanlar barada aýdýandygyna garamazdan, ol iki jynsa hem degişlidir. Arslanlaryň hemmesiniň – erkekleriniň-de, urkaçylarynyň-da durmuş pozisiýalary şeýledir. Meniň pikirimçe, biziňkem şeýle bolmaly.

Ene arslan aw awlamadyk mahaly kölegede bolmak hajaty ýok. Ol ýagtylygy halaýar. Ol öz uýalary bilen açyk asmanyň astynda gün şöhesiniň nur saçýan afrikan düzlüklerinde ýaşaýar. Olar açyk günüň aşagynda dynç alýarlar, oýnaýarlar, biri-birine serenjam berýärler, çagalaryny naharlaýarlar, terbiyeleýärler we gizlenmän jübütleşýärler. Hawa, bu ene arslanlar *näme üçin* utansyn ýa-da gizlensin?

Sawannada olara aç-açan garşy çykyp biläýjek batyrgaý ýa-da güýçli ýeke jandar-da ýok. Olar hiç kimiň öňünden (diňe öz ýerlerinden ылgap barýan pil sürüsine bolaýmasa) yza çekilenoklar. Urkaçy arslan aw awlamadyk mahaly bukuljagam bolmaýar. Erkek we urkaçy arslanlar öz çäkleriniň patşalary we melikeleri bolup duýandygy, *iýmit zynjyr aýlawynyň çür depesinde ýerleşýändigini gürrüňsizdir. Jöwzaly günde urkaçy arslan kölegede dynç alýar, ýöne ol muny bukulmak üçin etmeýär. Ýekelikde ýaşaýan we aw awlaýan gaplaň bilen geçigaplaňdan tapawutlylykda, urkaçy arslana agaja dyrmaşmak ýa-da otlukda bukulmak gerek däl, ýogsa ol munuň ikisini hem edip bilýär. Ýok,*

biziň urkaçy arslanymyz ejesiniň, daýzalarynyň, doganlarynyň we doganoglanlarynyň arasynda, öz çagalarynyň we, elbetde, öz arslanynyň ýanynda gün şöhleleriniň astynda hiç bir gorkusyz meýmiräp ýatýar.

Edil şu pursat, şu kitaby ýazyp otyrkam, men şeýle durmuşda ýaşasym gelýär: ejeleriň, gyzlaryň, doganlaryň we uýalaryň, doganoglanlaryň, doganoglan uýalaryň arasynda hiç bir gorkusyz günüň şöhleleriniň astynda dynç alyp, öz çagalarymyza guwanyp, töwerek-daşymyzda bize heläkçilik getirjek ýeke zadyň-da ýokdugy babatda ynamly ýaşasym gelýär.

Men şeýle suraty Jon bilen safaride bolup, ene arslanyň, iki çagasynyň we ullalan gyzlarynyň yzlaryna düşenimizde gördüm. Tutuş maşgala ösgün güýz otlarynyň arasynda bimaksat aýlanyp ýördüler. Olaryň garny dokdy, men hatda olaryň tumşuklaryndaky gany hem görmändirin. Olar ýañyja aw iýensoňlar, gowuşgynsyz ýaly görünýärdiler. Uzakda seleňläp duran agaçlary görenimde, olar şol ýere ýöneler öýtdüm. Emma ýok! Haýwanlar edil ýoluň gyrasyndaky ýere (biziň maşynymyzdan üç metrden uzak däl) süýndüler-de, “çalaja” ýuwundylar, ýiti gün şöhlelerinden goranyp, altynsow gözlerini ýumdular we baş minut geçip-geçmänkä, eýýäm bary süýji uka batdylar.

Biz, ýagny eli tüpeňli adamlar (hä, bolýar, tüpeňler diňe reýnjelerde bardy) äpet jipde arslanlara sähelçe-de täsir etmedik, olary gorkuzmak barada gürrüň-de ýok. Guşluk ukusynyň wagty geldi – galan zatlar olaryň piňine-de dälidi!

ÝAGTYLYKDAKY DURMUŞ

Biziň üçin ýagtylykda ýaşamagyň näme aňladyp bilýändigini baradaky pikirleriň we keşpleriň köpüsi aňymy bada-bat doldurdy. Birinjiden, bu doly açyklygy aňladýar. Seniň penjireleriň we gapylaryň ýagtylygy, maşgalany we dost-ýarlaryňy salmak üçin hemişe açyk. Biziň öýümizde aşhananyň gapysy hemişe açyk, sebäbi öýümüz erkekden doly, bu bolsa hemişe kimdir biriniň agzynyň açykdygyny aňladaýr. Biziň saglygymyz we ýaşayşymyz üçin açyk we ýagtyýürekden has ähmiýetli zat ýokdur.

Durmuşyňyzyň gapylaryny giňden açyň. Öz çäkleriňizi giňeldip, aç-açan ýaşañ!

2 Korintoslylar 6:13, The Message terjimesi

Bu habar şeýle ýönekeý, şeýle azat ediji, ýöne şol bir wagtyň özünde-de käwagt şeýle hopukdyryjy. Öz durmuşymyzy açyk etmäge diňe biziň ygtyýarymyz bar. Biz ilki özümi açýarys, soňra aç-açan ýaşap başlaýarys, şonda biziň gözýetimlerimiz-de giňäp başlaýar. Öz durmuşyňy açyp, aç-açan ýaşamak – bu iki basgançakly proses. *Sen öz durmuşyňy açyp bilýäň, ýöne şol bir wagtyň özünde-de açyk ýaşaman bilýäň.* Men durmuşyňy belli bir çäklerinde we belli bir gatnaşyklarynda köp zatlary açýan adamlary bilýärim, ýöne eger olar açyk ýaşan bolsadylar, onda ozal gizlin bolan has köp zatlar ýagtylyga çykardy. Käbir adamlar bir çägi gizlemek üçin, başgasyny açýarlar.

Ýöne aňym Pawlusyň sözlerine gaýta-gaýta dolandygyça, onuň çakylygy şonça-da özüne maýyl edýär. Ol meni öz durmuşyňa Rebden bolan sowgada kimin garamaga höweslendirýär. Pawlusyň sözleri Hudaýdan bolan aýanlyklaryň we ýokardan berlen zatlaryň baryny kabul etmäge açyk bolan durmuşyň suratyny çekýär. Adam bu durmuşy aç-açan ýaşaýar we öz çäklerini dyngysyz giňeldýär.

Men öz durmuşyňyň – seni gurşaýan dünýäniň her bir çägene galtaşdygyň saýy ösýän, berkeýän we giňelýän durmuşyňyň dinamikasyny göz öňüne getirmegiňi isleýärim.

Indi siz açyk giňişlige çykdyňyz. Isa Mesihiň parlak nury ýoluňyzy ýagtyldýar, şonuň üçin-de bűdremegiňizi bes ediň. Öňe gidiň! Ýagşylyk, dogrulyk, hakykat – ine, diňe şulara daýanýan hereketler gündiziň ýagtysyna mynasypdyr. Isa Mesihiň göwnüne ýaraýan zady anyklaň, soňra bola ony amal ediň.

Efeslilere 5:8-10, The Message terjimesi

Sen muny eşidýärmidň? Sen hem edil ene arslan ýaly açyk giňişlikde ýaşaýarsyň. Seniň gorkularyňyň timsaly bolan kölegeler şalygy indi seniň üçin ýok. Seniň durmuşyňa hökűmini ýöredip biljek utançly, garaňky ýerler indi ýok. Men hereket etmäge çagyryýan bu çagyryşy diýseň halaýan! Ýol aýdyň – ilkinji ädimi ät!

Özleriniň nämä çagyrylandygyny bilesi gelýän adamlar diýseň köp. Ýöne geliň, Hudaýyň şeýle sadalaşdyran zadyny juda çylşyrymlaşdyrmaly. Ol bizi ýagşy, dogry we hakyky bolan zatlary etmäge çagyryýar. Eger bu herketler ýagtylyga çykarylsa, biz olar üçin utanja galmarys. Biz ýagtylygyň perzentleri we gündiziň ýagtylygyna mynasyp işleri etmäge çagyrylan. Biz kölegede amal edilýän köp

sanly hereketlerden gaça durmak geliýär. Biz haýsy işleriň Hudaýyň göwnüne ýaraýandygyny bilmeli we soňra ýöne olary amal edäýmeli!

Biziň Isa Mesihdäki durmuşymyz şöhleler kimindir. Bu şöhleler Onuň şöhratly nurunyň durmuşymyzdaky tümlük perdesini böwseninden soň ýaýbaňlanyp, gitdigiçe giňelýändir. Peýkamyň her biri gün ýagtylygynyň we ýylylygyň ýalpyldysyndan gaýdaýan şöhle kimindir. Bu ýalpyldy biziň üçin täze wagt sanawy başlan pursadynda emele geldi.

Men tämiz we maýly howany halaýaryn, şonda men penjireleri giňden açyp, öýleri ýejejeridip bilýärim. Sergin şemal öýdäki dymyk howany gysyp çykarmak bilen, öýdäki dünýämiň her bir künjegine aýlanyp, ony terlik bilen doldurşy diýseň maýyl edijidir. Sergin şemal öýüň içine ýabany tebigatyň ajaýyp yslyrny getirýär. Şonda öýdäki howanyň göwrümi giňän ýaly, howanyň özi bolsa tebigatyň müşk-anbary goşulan durmuşdan we hereketden dolan ýaly görünýär. Ýaňy ýatyrylan otuň, gülleýän sireniň, sosna agajynyň şepbiginiň we ýagyşdan soň tämizlenen topragyň ysy – bularyň bary bir çemene baglanyp, ynsan öýüniň içini doldurýar.

Siwilizasiýanyň atmosferasyna ýabany tebigatyň alamatlarynyň girizilmegi meniň ene arslana şeýle köp üns berýändigimiň sebäbini düşündirýär: ol arkaýynlygyň we güýjüň, bälçikligiň we gaýduwsyzlygyň, ýabanylygyň we rahatlygyň ajaýyp birikmesiniň asyly nusgasy bolup durýandyr. Men şeýle birligi Mukaddes Ýazgylaryň şu parçasýnda hem görýärim:

Ýadadyňyzmy? Tapdan düşdüňizmi? Güýjüňizi din taglymlary arkaly goldamakdan ýadap, köýdüňizmi? Meniň ýanyma geliň. Öz ber-başagaýlygyňyzdan Maňa gaçyň, şonda öz durmuşyňyzy yzyna alarsyňyz. Men size hakykatdan dynç almagyň nähilidigini görkezereim. Meniň bilen ýöräň, Meniň bilen zähmet çekiň - bulary nähili edýändigimi görüň. Merhemetiň arkaýyn akymyny öwreniň. Men size agyr ýa-da güýjüňiziň çatmajak zadyny ýüklemen. Meniň bilen gatnaşykda bolmagyňyzy dowam ediň, şonda siz azat we arkaýyn ýaşamagy öwrenersiňiz.

Matta 11:28-30,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Biziň käbirlerimiz diniň gyz perzentleri edip ýetişdirildik, şonuň

üçin-de biz Hudaý bilen tans oýnamagy gaýtadan öwrenmeli. Biziň çagalarymyzda sazlaşygyň tebigy duýgusy bar, Jon ikimiz şony ýitirene meňzeýäris. Olaryň saza bolan seslenmesi biziňkiden has tebigy, sebäbi ýygnaga degişli bolmadyk islendik sazy basyp ýatarmagy bize öwredipdiler. Bu bizi käwagt küteldip, bu “erkin sazlaşyga” seslenmäge – Hudaýyň biziň ruhumyzdaky gudratly işine tebigy seslenmäge ukypsyz edýär.

Eý, mähribanlarym, siz Reb üçin zähmet çekip, gereginden artyk işläp, tapdan düşen däläsiňiz-ä? Siz, belki, Onuň bilen ýaşamagyň nämediginiň asyl manysyny ýitirensiňiz? Biziň hemmämiz käwagt şeýle ýatladylmalara mätäç. Men hem muňa mätäç. Mundan bir ýyl öň diýen ýaly men bütinleý ysgyndan düşmäniň bäri ýanyndadym. Özüňizi juda howply ýagdaýda – mejalsyzlykdan ýykylyp, sustupesligiň girdabyna inäýjek bolýan ýaly duýupmydyňyz? Şeýle ýagdaýy başdan geçirmedik bolmagyňyz hem ahmal, ýöne men şu duýgularyň ählisi bilen tanyş. Men bir duşuşygy öran güýçli alada edýärdim, ol ýene üç aýdan bolmalydy.

Men bu aladalarymy joram bilen paýlaşdym we ol paýhasly maslahaty bilen bu aladalarymy köşeşdirdi. Ol meni ruhlandyryp, bary-ýogy etmeli işimiň – öz ujypsyz çöregimi we balyjyklarymy getirmelidigimi, şöhratly Rebbimiziň bolsa olara ak patasyny berip, esseläp köpeltjekdigini aýtdy. Men Onuň hatda iň ujypsyz mukdary hem hemmelere ýeter ýaly köpeldip bilýändigini ençeme gezek subut edendigini bada-bat ýatlap, ýeňillik bilen dem aldym.

Geliň, erkin we ýeňillik bilen ýaşamagy öwreneliň. Günä dünýä aralaşandan soň, argynlyk bilen sustupeslik biziň paýymyz boldy, emma gutulyşy alanymyzdan soňky ilkinji ornumyz içki rahatlyk, ýagny dynçlyk bolmaly.

Bu hem hemmesi däl: biz gapylarymyzy Hudaýyň öňünde giňden açýarys we edil şol pursatda hem Onuň Öz gapylaryny eýýäm açandygyny ýüze çykarýarys. Biz elmydama arzuwlan ýerimize – Hudaýyň merhemetiniň we şöhratynyň çäksiz giňişligine düşýäris. Biz şol ýerde ör boýumyza galyp, Ony şöhratlandyrýarys.

Rimliler 5:2, The Message terjimesi

Men bu aç-açan çakylygy halaýaryn. Biz özümüz üçin juda köp gapylary we penjireleri ýapypdyk ýa-da olar biziň üçin ýapylandy. Eý,

mähribanym, öz durmuşyňyň penjirelerini we gapylaryny açmaga ýa ýapmaga sen we diňe sen ygtyýarlysyň. Haýsy gapyny açyp, haýsýsýny ýapmalydygyny *çözýan gapyçy hut sensiň*. Öz çäkleriňi goramaklyk wajyp zat, ýöne Hudaýy öz ýüregiňe çagyrmak bilen, sen doly howpsuzlyk kepilligini alansyň. Sen öz durmuşyňyň gapylaryny Oňa açmak bilen, ygtybarly ýere düşendigiňi ýüze çykarýarsyň; sen bu ýerde azatsyň, Hudaýyň merhemetiniň şan-şöhretiniň eçilmesine açyksyň. Mukaddes Ýazgylaryň şu aýady bizi açyk bolmaga höweslendirýär.

Biz syrlary gizlämzok – biz olary aýdýarys; biz hiç zady gizlämzok, tersine, biz hemme zady hemmeleriň öňüne çykarýarys.

Mark 4:2, The Message terjimesi

Sen muňa gatnaşmaga haklysyň. Hudaýyň ýagşydygy baradaky habary hiç kim gizlinlikde saklanok. Ol seni baky söýgüsi bilen söýdi we Öz merhemetine görä seni Özüne çagyrdy. Hudaýyň saňa Öz syrlaryny açyşy ýaly, sen hem Onuň öňünde öz syrlaryňy arkaýyn açyp bilersiň. Sen ýekeje-de gizlin günäniň ýokdugyny, müýnürgermäge esasyň, bökdeýän dini gadagancýlygyň ýokdugyny bileniňde, bu seni dogrudan-da azat edýändir. Hudaý seniň iň gizlin syrlaryňy we ýalňyşlaryňy bilýändigine garamazdan, saňa Öz söýgüsini aç-açan mälim edýändigine aň ýetireniňde, hakykatdan-da kuwwatlanýarsyň.

Ol muňa jogap hökmünde biziň-de şeýle etmegimizi isleýär. Hudaýyň bize ýnanan habary şundan ýbarat: Hudaý Ata söýgüdir, Onuň ýeke-täk Ogly Isa Mesih bolsa bizi Onuň bilen ýaraşdyrmak üçin öldi. Bu habar ony gizlärden juda ägirt we jomart. Hoş Habar gizlin zat däl, emma Onuň söýgi habarynyň aňyrsyndaky syr welin tutuş kalby sarsdyrýan zatdyr.

Gökdäki Atamyz bize şeýle ünsli bolup, şeýle ajaýyp sowgady berer ýaly biz kim bolupdyrys? Ol bize Öz söýgüsiniň meýlini açyp, ony erkin alşymyz ýaly, ony başgalara bilen hem erkin paýlaşmagy sorayar. Hudaýyň söýgüsini bilmäge hemmeler mynasypdyr.

Hudaýyň hemme syrlaryňy açmaga bolan çagyryşyny okamak bilen, sen öz durmuşyňda ýapyk çäkleriňiň bardygyna aň ýetiren bolmagyň ahmal. Bu gorkynyň ýa-da çuňňur utanjyň gizlin ýeri bolup bilýär. Bu seniň açmaga gorýan gapyň ýa penjiräň bolmagy ahmal. Men saňa düşüňýärin.

Biz maşgala bolup syýahat edenimizde, myhmanhanada *ýanaşyk* otaglary sargyt edýäris. Bu *iç-içinden geçýän iki gapyly otaglar. Geçelgäniň bardygyna garamazdan, iki gapynyň hem ýapyk duran mahaly, otaglardan geçip bolmaýar.* Biz Jon bilen öz gapymyzy bada-bat açýarys, oglanlarymyz hem goşlaryny ýerbe-ýer goýup, eşiklerini çalşanlaryndan soň öz gapylaryny açýarlar. Iki gapy açylandan soň, biz olara, olar hem bize arkaýyn girip-çykyp bilýärler. Bu otaglaryň islendigine hemmämiz arkaýyn girip bilýäris.

Eý, mähribanym, gapyny aç. Onuň aňyrsynda ýagtylyga gaplanan otag bar, ol ýerde saňa maşgalaň garaşýar. Gorkma! Hudaý seniň üçin. Öz gapysyny ýapmady. Ozal açyk gapy hem öň ýanyňda ýapylmaz. Onuň gapysy açyk. Diňe öz taparyňdaky gapyny açýmak gerek.

Men seni durmuşyňyň agyry duýýan her bir çäginä Onuň öňünde açmaga çagyryýaryn. Onuň ýaşasýyna we ýagtylygyna kölegäniň islendik ýañzytmasyny kowmaga ygtyýar et.

Janyňyň duşmany seniň kölegede galmagyňy isleýär. Ýagtylykda ýönekeý we aýdyň bolan zatlaryň baryny tümlük kynaldýar we çylşyrymlaşdyrýar. Hudaý biziň ýagtylykda ýaşamagymyzy islemek bilen çäklenmeýär, Ol biziň ýagtylyk bolmagymyzy isleýär. Sen edil şu pursat öz ýüküňden boşanyp, gadamyňy dowam edip bilersiň. Dilegiň güýji we *ajayyplygy hut şunda jemlenýändir.*

Men saňa öz gapyňyň gulduny açyp, ony giňden açmaga kömek edip biljek birnäçe sözi ýazdym, ýöne bu dilegde, goý, seni ýüregiň ugrukdysyn.

Eý, Gökdäki Atam, Men Seniň ýanyňa Isa Mesihiň ady bilen gelýärim. Senden gizlenenligim üçin meni bagyşla. Men ýagtylyga çykmak isleýärim. Men ýapyk her bir gapyny giňden açýaryn we Seniň söýgiňiň *nuruna we merhemetine çykýaryn.* Men özümiň bagyşlanma hukugymy minnetdarlyk bilen kabul edýärim we hakykatda ýaşamagy saýlap alýaryn, çünki diňe ol meni azatlykda berkarar edip biler. Men Seniňki. Men özümi Seniň söýgiňe *tabşyryaryn we mundan beýläk Seniň ýoluňa eýerjek. Öňümdäki ýoly ýagtylandyr. Omyň!*

GIJEKI GÖRÜŞ

Indi bolsa, eý, mähriban uýam, ene arslana mahsus bolan ýene bir häsiýeti seniň bilen paýlaşmaga sabyrsyzlyk bilen garaşýan. Seniň bilşiň ýaly, ene arslanlar ýagtylykda ýaşýarlar we garaňkylykda aw

awlaýarlar. Olar bu gijeki aw awlamagyň hötdesinden nädip gelýärler? Öz ýiti ys alşyna we eşitmek ukyby arkalymy? Ýok! Biziň arlan uýalarymyz hakykatdan-da *tümlükde görüp bilýärler*.

Nädip?

Pişikler maşgalasynyň beýleki görnüşleri ýaly, ene arslanlaryň hem ýagtylyk şöhlelerini tutup almak, olary bölmek we soňra serpikdirmek ýaly täsin ukyplary bar eken. Olar görmek üçin hatda ujypsyz ýşygy hem ulanmagy başarýarlar. Bütinleý tümlükde ene arslan hem biz ýaly hiç zat görüp bilmeýär. Emma tümlügi çalaja ýşyk öwüşgini kesip geçäýse welin, ol bada-bat tutulyp alnýar we görmeklige öwrülýär. Hatda Aýyň ýagtysy ýa-da uzakdaky ýyldyzlaryň öwüşgini ene arslanlary gijeki görüşe ukyply edýär.

Olaryň göreji biziňkiden tapawutlanýar. Bu göreçler arkaly ýagtylyk gözüň içine düşýär we beýlekileriň görmedik ýagdaýynda olara görüşlerini bir ýere jemlemäge kömek edýär. Olara görmäge kömek edýän ýagtylyk töwerek-daşdan däl-de, olaryň gözünden gelip çykýar. Hut şu sebäpden hem käbir pişikleriň gözleri gije ýanýar. Olar elýeter bolan islendik ýşygy ýygnaýarlar we ony serpikdirýärler.

Biz bu babatda ene arslanlardan eýsem ýza galaýarysmy? Biziň dünýämiziň tümlügi goýaldygy saýy, ulanyp biljek daşky ýagtylygymyz barha azalar. İçimizdäki ýşyk gözbaşyny ösdürip, ony bir ýere jemlemäge wagt gelip ýetdi.

Diysem: “Goý, tümlük meni büresin, meni gurşan ýagtylyk gijä öwrülsin”. Seniň üçin tümlük garaňky däl! Gije hem gündiz ýaly ýagtydyr, seniň bilen tümlük-de ýagtylyk deýdir.

Zebur 138:11-12

Eger siz haçan hem bolsa ene arslanyň şeýle başarnygyndan ýapyşmaly bolaýsak, onda bu edil şu pursatdyr. Biziň köpimiz gündiz görýär, ýöne men gije görmek ukybyny ösdürmegi teklipl edýärin. Ene arslanlara mümkinçilik berýän ýşyk aslynda olaryň gözlerinden çykýan ýagtylykdyr. Eger biziň ýüreklerimizde ot ýanýan bolsa, biz töwerek-daşymyzda höküm sürýän tümlügiň gulçulygyna düşmeris. Bu bize has giň göwürümdäki gowulandyrylan görüş ukybyny berer, başlangyç nukdaýnazarymyz bolsa Hudaýyňky bilen gabat geler.

Hudaý ýagtylykdyr. Onda tümlük ýokdur. Meni gzyklandyryan zat: biziň aňymyz muny hakykatdan-da sygdyryp bilýärmí? Ýşygyň

bar bolan ýerinde görüş hem bar. Görüşiniň bar bolan ýerinde umyt we görüşiniň galkynyşy bar. Görüşiniň bolan ýerinde aýanlyk bar. Mukaddes Ýazgylardan ilkinji aýanlyk hökmünde peşgeş berlen aýat ýadyma düşýär.

Men Hudaý — Rebbimiz Isa Mesihiniň beýik Atasyna siziň üçin dileg edýärim. Goý, Ol size Ony has oňat tanap bilmegiňiz üçin, size Mukaddes Ruhun akyldarlygyny hem yllamyny bersin. Onuň çakylygynyň umydyňyň nämededigini bileriňiz ýaly *ýürekleriňiziň gatyny nurlandyrsyn...*

Efesliler 1:17-18, nygtama awtoryňky

Bu jümle meniň gündeki dilegime öwrüldi. Men her agşam ýatjak wagtym gözümi ýumup, Hudaýy düşüme çagyranymda, bu jümläni pyşyrdap aýdýardym. Gündiziň ýagtysynda Mukaddes Ýazgylary okap başlamazyndan öň Onuň wadasyndan ruhlanýardym. Men gudrata we bilimi bolan gözlere gaplanýardym; bu gözler Gökleriň meniň *ýerimde söhlelenişini görmäge ukyplydy.*

Sen öz seredýän zadýňa meňzäp başlaýarsyň. Sen öz görýän zatlaryňy beýan edýärsiň. Biz Rebbiň bize näderejede ajaýyp gudraty taýýarlandygyna düşünme ukybymyzy ýitirdik diýip gorkýan. *Ya Hudaý, görüp bilerimiz ýaly, bize gözler ber!*

Şu ýalbarýşda pygamberlik çagyryşynda gezýänleriň päkligi we çaganyňky ýaly sadalygy söhlelenýär. Biz munuň ýañyny Eliý ruhanynyň Şamuwele berýän maslahatynda eşidýäris.

HUDAÝ LOGIKI
PIKIRLENMEDEN GELIP
ÇYKÝAN ÇAKLAMA DÄL, OL
YŞYK KIMIN AÝAN BOLÝAN AKYL
ÝETIRMEDIR. OL RASIONAL
AKYLYŇ YŞYGY ARKALY
TÜMLÜKDE GÖZLENILÝÄN
HAÝSYDYR BIR ZAT DÄL. OL
YŞYGYŇ HUT ÖZÜDIR.

- AWRAAM JOŞUA HEŞEL

...Bar, ýatyber. Eger Ol seni ýene çagyraýsa, Oňa: „Ýa Reb, aýdyber, guluň diňleýär“ diýip jogap berersiň.

1 Şamuwel 3:9

Hudaýyň sesi uklap ýatan Şamuweli ukudan oýarýar. Biziň hem

jogabymyz onuňky ýaly bolmaly: „Ýa Reb, aýdyber, guluň diňleýär“.

Şamuwel jogap berip, Hudaýa gürlmegini haýyş etmezden öň, Onuň diňe öz adyny tutup çagyryandygyny eşidipdi. Şamuweliň Rebbiň adyndan pygamberlik etmeli pursadyna çenli ýene kesgitli bir wagt geçmelidi.

Biziň näçämiz Hudaýyň diňe adymyzy tutup çagyryşyny başdan geçirdik? Maňa ynanaýyň, men ulaltmaýarynam, kiçeltmeýärimem, ýöne bu diňe başlangyjydyr. Geliň, isleýän *haýsydyr bir has uly zadymyza geçeliň. Biz Hudaýyň meýlini bilmegi* we Onuň bilen zähmet çekmegi küýseýäris, bu bolsa Oňa biz arkaly gürlmäge ygtyýar etmegimizi aňladýar.

Reb Şamuwele şeýle diýdi: “Ünsli diňle! Men Ysraýylda eşideniň inini titretjek we hemmeleriň ünsüni çekjek bir iş etmekçi”.

1 Şamuwel 3:9, The Message terjimesi

Men Hudaýyň hatda edil şu pursat hem bize şeýle diýýändigine ynanyaryn: “Eý, gyzlarym, ünsli diňläň! Men ýer ýüzünde eşideniň inini titretjek we hemmelriň ünsüni çekjek bir iş etmekçi”. Hudaý tutuş dünýäniň ünsüni Oňa gönükdirjek perzentleri edinmegi küýseýär.

Şamuwel pygamberiň döwründe Hudaý adamlara seýrek gürléýärdi, Hudaýyň halkynyň Oňa gurbanlyk berýän sypasy we Oňa sežde edilmeli ybadathanasy murdar edilipdi. Jynsy azgynlygyň iň ýörgünli bolan ýerleriň birine ... ybadathana öwürülipdi! Eliý ruhany öz ogullaryna diýen etdirip bilmeýärdi ýa-da islemeýärdi, sebäbi olaryň dönükliginden öz bähbidini görýärdi.

Netijede, Hudaý Eliý ruhanynyň öýünden ýüzüni sowup, bil baglap biljek yhlasly ýaş ýigidi oýardy. Biziň döwrümiziň günäleri şol döwürdäki günälerden düýpli tapawutlanmaýar, Hudaýyň bolsa şindi hem oýanýan perzentleri bar.

Ýaşajyk Şamuwel bolsa durmuşdan doludy; ol Reb tarapdan ýalkanyp, adamlaryň hormatyny gazanyp gününü sanap ösýärdi.

1 Şamuwel 2:26, The Message terjimesi

Men hut şeýle ýigitlere – *durmuşdan doly*, Hudaý tarapyndan

ýalkanyp, adamlaryň nazarynda hormata mynasyp ýaş ýigitlere duş boldum. Hudaý Onuň işini hemmämiz bilelikde ýerine ýetirmegimiz üçin, olary biziň ýanymyza goýmak isleýär.

Munuň amal bolmagy üçin, pygamberlik galkynyşy bolmaly. Bu galkynyş gözlerimizi Hudaýyň edýänlerini görmäge, gulaklarymyzy Onuň aýdýanlaryny eşitmäge ukyply eder. Şeýle-de ol bize Onuň sözüniň ynsan ýüregindäki ähli böwetleri böwsüp bileri ýaly, ony ýiti we aýdyň *düşündirmäge ukyp berer*.

Men aýdylan zatlaryň şöhlesinde şu sahypalary pygamberlik garaşy hökmünde kabul etmegiňi, ýüregiňde Hudaýyň gudratyna garaşýan oduň alawlaýan künjeklerine ýüzlenmegine ýol bermegiňi isleýärim. Mukaddes Ýazgylaryň şu ýerde mysal getirilýän parçalary, obrazlary we beýanatlary okanyňda, olar seniň içiňdäki Hudaýyň ruhy peşgeşini oýaryp ýa-da janlandyryp bilýändigini bilip goý.

Mukaddes Ruh durmuşyňyň ýatgysyny giňeldýär we eşitmek, görmek, *düşünmek ukybyňy artdyrýar*.

Günleriň birinde wagyz edip bolanymdan soň ýanyma durmuşynda Hudaýyň güýçli patasy bolan bir ajaýyp ýaş aýal ýanyma gelip, özüni alada goýýan zatlaryny meniň bilen paýlaşyp, şeýle diýdi: “Men seniň wagyzlaryňy her gezek eşidenimde, içimdäki çaga gymyldap başlaýar”.

Ol çaga garaşmaýardy – bolaýanda-da, men muny bilmeýärdim. Ol Hudaýyň onuň içinde edýän haýsydyr bir hereketlerini göz öňüne tutup aýdýardy we muny başgaça nädip suratlandyrjagyny bilmeýärdi.

Belki, sen hem ozal bir wagt şeýle hereketi içiňde duýan bolmagyň ahmal. Ýöne sen heniz-de oturan ýeriňden özüňi şeýle sözler bilen ynandyrýarsyň: “Men haýsydyr bir pygamber däl-ä! Men öýde çagalary bilen oturan öý bikesi, ýa men bir ýetginjek, ýa elmydama başagaý işleýän aýal, ýa-da men garry ene”. Belki, sen “pygamber” sözüni eşideniňde, zyndanda oturan we süňklerinde alawy duýýan Ýermeýa pygamberiň ýa-da balygyň garnynda oturan Ýunus pygamberiň aňyňa gelýän bolmagy ahmal.

Bolýar, men seniň durmuşyňyň olaryňkydan örän tapawutlanýandygy bilen ylalaşýaryn. Sen, belki, pygamber hem dälsiň, ýöne bu seniň pygamberlik peşgeşinde öňe hereket edip bilmeýändigini aňlatmaýar.

Pygamberlik peşgeşinde öňe hereket etmeklik – bu görnüşiňiň we uzakdan görüjiligiňiň bolmagyny aňladýar. Bular saňa pygamberlik etmekde strategiki başarnygy berýär. Kawagt hatda biziň dileglerimiz

pygamberlik görnüşinde bolýar. Biz Onuň eşidýändigini bilýäris, şonuň görä-de, Onuň *jogap berýändigini we ozal bilmedik ajaýyp we beýik zatlary bize görkezjekdigini bilýäris. Biz gelejege umyt bilen seredip, dileg edýäris.*

Isa Mesih ýer ýüzünde gezen wagtynda fariseýler öz görüş ukypalaryny eýýäm ýitiripdiler. Isa Mesihiň durmuşy we sözleri olaryň köre-körlüginde mälüm edýärdi, olary gazaplandyryýardy. Ýohannanyň hoş habarynyň 5-nji babynda Isa Mesihiň Sabat günü şypa berendigi sebäpli olaryň ýene-de gaharlanýşy beýan edilýär. Sabat günü şypa bermeklik olaryň kanunyny bozýardy. *Ýöne Isa Mesihiň eden işiniň Hudýýň tabşyrygyna laýyk gelendigine düşünmek wajypdyr. Bu tabşyryk Hudaýyň halkyny Sabat gününe hormatlamaga, ony ýatda saklamaga we onuň mukaddesligini saklamaga çagyryýardy.*

Agsak adama şypa bermekden has mukaddes zat näme bolup biler? Fariseýleriň nukdaýnazaryndan mukaddesligiň näýbaşysy – hiç zat etmezlik ýa-da, eger Isa Mesih şypa bermekçi bolaýsa-da, muny, iň bolmanda, hepdäniň başga günü etmeli diýip hasaplaýardylar. Kanundan we düzgünlerden ýaňa kör bolan fariseýler bütredýärdiler we ýykylýardylar.

Isa Mesih: “Meniň Atam şu güne çenli arakesmesiz, hatda Sabat günü hem Öz işini edip gelýär. Men hem Öz işimi edýärim” diýip jogap berdi. Bu olary gaty gazaplandyrdy. Ýahudylar şu pursatdan başlap, Ony haýsydyr bir günäde tutmak bilen çäklenmän, eýsem Ony öldürmegi ýüreklerine düwdüler. Ol diňe Sabat gününü bozmak bilen çäklenmän, eýsem, Hudaýa Atam diýip, Özüni Hudaýa deňeýärdi. Şonuň üçin-de, Isa Mesih hemme zady jikme-jik düşündirmäge synanyşdy: “Men size hemme zady bolşy ýaly aýdýaryn. *Atasynyň eden zatlaryny görmese, Ogul Öz-Özünden hiç zat edip bilmez. Atasy näme etse, Ogul-da şony edýändir. Ata Ogly söýýär we Ony Öz edýän işleriniň ählisine goşýar*”.

Ýohanna 5:17-20,

The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Sabat günü biziň işimiz barada däl, ol Hudaýyň işinde dnyç almagymyz baradady.

Isa Mesihiň gönüden-göni gürläp aýdanlary biziň öňümizde birnäçe soraglary goýýar:

- Sen Hudaýyň gyzymy?
- Sen öz Ataňyň edýänlerini göresiň gelýärimi?
- Sen muňa şärik bolasyň gelýärimi?
- Sen ýagtylyk getirýän adam bolasyň gelýärimi? Ýa-da kimdir biriniň tümlüğine barmak çommaldýan bolasyň gelýärimi?
- Mesih aýal hökmünde başgalardan üzňelikde ýaşamak bilen, özüňi bagtly duýýarmyň?

Sen ezilen, lapykeç, ölüp barýan we para-para bolýan dünýä Onuň gudratlaryny görkezeseň gelýärimi? Isa Mesih hiç haçan geň-taň däl, ýöne Ol nirä gitse-de, Hudaýyň gudratlaryny görkezýärdi. Eger Isa Mesih – Hudaýyň Ogly *Öz-Özünden hiç zat edip bilmedik bolsa, onda Mukaddes Ruhdan bilim we düşünje almazdan, biz hem hiç zat edip bilmeris. Biz hem Onuň edenlerini etmeli. Ol bize kömek etjekdigini wada berdi. Muny nygtamak üçin, geliň, Resullaryň işi kitabyňa ýene bir gezek garap geçeliň:*

Hudaý şeýle diýýär: “Ahyrky günlerde şeýle bolar, Men ähli ynsanlaryň üstüne Öz Ruhumy dökerin. Pygamberlik eder oguldyr gyzlaryňyz, aýanlyk alarlar ýigitleriňiz, düşler görer garrylaryňyz. Şol günlerde Men hatda gullardyr gynaklaryň üstüne, Öz Ruhumy dökerin. Olar-da pygamberlik ederler. Men ýokarda, asmanda mugjyzalar, aşakda, ýerde alamatlar: gan, ot hem-de tüsse sütünlerini görkezerin. Rebbiň beýik we gazaply günü gelmezden ozal, Gün tümlüğe, Aý hem gana döner. Şonda Rebbi çagyran her bir ynsan halas bolar”.

Resullaryň işleri 2:17-21

Şu soňky günler üçin Ruhuň şemaly arkaly sözleriň wadalary heniz-de bardyr. Maňa ynanaýyň, Hudaýyň näme üçin hut bizi saýlandygyna ilkibaşda özüm-de haýran galdym. Men dünýä boýunça aýlanyp, bolup geçýän zatlary synlanymda, göwnüme bolmasa, öz ruhumy guýaýjak adamlarym däl ýa-da mynasyp döwür däl. Men ähli zadyň şeýle bulaşyk we gümürtik wagtyny däl-de, has ýakymly, päk we howpsuz wagty saýlardym.

Amatly saýlaw hökmünde men Isa Mesihini doglanyndan soň, ýagny biziň eýýamymyzyň 50-nji ýylyny hasaplardym, sebäbi hut şonuň oň ýanynda mesihileri yzarlap başladylar. Ýöne şonda, tutuş şu suratda biz nirede bolardyk? Belki, sen Ruhuň dökülmesini isläňok

ýa-da Oňa mätäç däl diýip pikir edýänsiň? Belki, seniň ýygnagyňda muňa ynanmaýarlar? Ýöne aslynda welin meniň näme diýýändigimiň ýa-da seniň näme isleýändiginiň ähmiýeti yok. “Hudaý şeýle diýär: ‘Ahyrky günlerde şeýle bolar, Men ähli ynsanlaryň üstüne Öz Ruhumy dökerin’”.

Meniň göwnüme, Ol iň soňunda hem Öz halkyny alar, hem-de ähli zady edil Öz aýdyşy ýaly eder. Ýöne şeýle ýagdaýda hem bu nämäni aňladýar? Onuň Ruhunyň dökülmesi nähili görnüşde bolup biler? Geliň, Ruhuň dökülmesiniň dinamikasyny öwreneliň we muňa has anyk kesgitleme bereliň.

Takmynan iki müň ýyl mundan ozal Isa Mesihi aýan edip, imanyларыş *ýüregini täzelemek üçin* Mukaddes Ruh ýere iberildi. Şunlukda, bizde Mukaddes Ruh bar, Ol Onuň Bedeninde, ýagny ýygnakda hereket edýär. *Ýöne men welin şindi bolup geçýänleri dökülme diýip atlandyrmazdym. Ruhuň dökülmesi nähili bolup biler?*

Muny derňemek üçin, ilki “ruh” sözüniň manysyny anyklamak gerek. “Ruh” sözüniň anyk dört manysy bar. Birinjisi – “güýç” diýmegi aňladýar. Muňa “batyrgaýlyk”, “merdemlik”, “häsiýet”, “erk”, “hereketlendiriji güýç”, “durnuklylyk”, “ahlak durnuklylygy”, “danalyk”, “maksada okgunlylyk”, “milt etmeklik”, “ýürek” we “janypkeşlik” diýen düşüňjeler girýär. Mukaddes Ýazgylaryň aşakdaky aýatlarynda Ruhuň batyrgaýlyk we güýç görnüşinde inişiniň mysallary berilýär.

Şimşona uly güýç bilen Rebbiň Ruhy indi, ol arslany edil bir owlajygy bölekleýän ýaly edip, düýt-müýt etdi; onuň elinde hiç zat yokdy.

Ysraýyl serdarlary 14:6

Hawa, bu ýowuz mysal, ol Ruhuň kepderi görnüşinde inýän keşbe o diýen meňzemeýär.

Ine, bu bolsa Ruhuň danalyk we ahlak durnuklylygy görnüşindäki mysaly:

Rebbiň Ruhy: danalyk hem paýhas, maslahat hem güýç-gudrat, Rebbi bilmek hem Ondan gorkmak ruhy Onuň üstünde bolar.

Işaya 11:2

Ýa-da:

Eý, Hudaý, mende päk ýürek ýarat we içimdäki hakykat ruhuny özgert.

Zebur 50:12

Şeýle-de düşünje hökmünde inýän Ruh bar:

Men ony Öz Ruhum bilen doldurdym. Her dürli senet işinde
Men oňa ukyp, akyl-paýhas we başarjaňlyk berdim.

Müsürden çykyş 31:3

Ahyrda-da, Mukaddes Ýazgylaryň Ruhý ýürek hökmünde görkezýän aýady, ine, şudur:

Olaryň ýüregini bir ederin, täze ruh bererin. İçlerindäki daş ýüregi aýryp, olara etden bolan ýürek bererin.

Ezekiýel 11:19

“Ruh” sözüniň ikinji manysy hem bar, ony “köňül” diýen söz bilen beýan edip bolar. Muňa “*ıçki men*”, “*ýaşayyş güýji*” we “*asyl, özen*” diýen düşünjeler girýär.

Adamyň derdini ruhy çekip bilýär, ýöne *synyk ruha* kim çydam eder.

Süleýmanyň pähimleri 18:14

Ýürek şatlygy ýüzi ýagtyldýar, ýürek yzasy ruhy syndyrýar.

Süleýmanyň pähimleri 15:13,

nygtama awtoryňky

“Ruh” sözüniň indiki manysy – “göze görünme, fantom, salgym”. (Bu manysyny jik-jik öwrenmek hajatynyň ýokdugyna ynanýaryn.)

“Ruh” sözüniň iň soňky manysy “umumy duýgy, garaýyş, keýp, tendensiýa, gurşaw” diýmegi aňladýar. Belki, siz adamlaryň haýsydyr bir ýerde özlerini oňat duýýandyklaryny – “bu ýeriniň ruhy gowy” diýýänlerini eşidýänsiňiz. Olar salgym ýa-da kepderi barada aýtmaýarlar. Olar atmosfera ýa-da hemmeleri gurşan duýgy barada (mysal üçin, garaşma, umyt) barada aýdýarlar.

Mukaddes Ruhun ilkinji inmesiniň öňýanynda hemmeler bir otaga üşşüp bile sežde edenlerinde, şol ýerde Hudaýyň etjek bolýan işleriniň

ählisini kabul etmek we sylamak ruhy bolandyr.

...Rebbiň Ruhy nirede bolsa, azatlyk hem şol ýerdedir.

2 Korintoslylar 3:17

Şunlukda, biz bu ýerde Ruhun Hudaýdan azatlyk atmosferasyny getirişini görýäris.

Sen, belki, meniň “ruhy” nämälim dillerde gürlemek diýip kesgitlemändigime üns berensiň. Nämälim diller – bu Mukaddes Ruhun aýan bolmagynyň we bardygynyň subutnamasynyň bir görnüşidir. Ýöne nämälim diller Mukaddes Ruhun doly aňlatmasy *däl*.

Biz Mukaddes Kitapdan Mukaddes Ruhun Özünü her dürli aýan edişini gördük. Ruh Şimşona ybadathanany piliştileriň üstüne ýumurmagy üçin gudratly güýji berdi. Ylýas patyşanyň atly arabasyndan ozup geçdi. Hudaýyň merdemligi Gidegonyň üstüne inende, ol ýaragsyz goşuny jemläp, duşmandan üstün geldi. *Çölde ýalňyz ýaşap ýören Debora Ruhun güýji bilen Ysraýlyň duşmanlaryna garşy ägirt uly güýji aýaga galdyrdy.* Isa Mesih Ruh arkaly ähli giden ýerlerinde Hudaýyň häsiýetini aýan edýärdi. Ol muny Özüne duş bolanlaryň ählisine şaýatlyk hökmünde edýärdi.

Indi bolsa biz babatda. Mukaddes Kitap biziň döwrümizde adamlaryň gorkudan ýaňa tapdan düşjekdigini aýdýar. Bu ysgyny alýan gorkyny nädip ýeňmeli? Meniň pikirimçe, munuň jogaby – Hudaýyň batyrçaýlygynyň dökülmesi.

Biz pygamberlik galkynyşynyň döwründe ýaşadygymyz sebäpli, käwagt adamlar gözütimdäki zatlary görüp bilýärler, ýöne munuň gaýtalanmasy toslanma ýa-da öýkenme bolup görünýär. Siziň käbirleriňiz, belki, ozal pygamberlik hereketlerine duş bolansyňyz, olar birneme geň-taň ýa-da ýalan görünýärdiler.

Geliň, aýdyňlaşdyrally. Hudaýa adamyň bedenindäki ýerden ýa-da haýsydyr bir ada eýe bolan topardan has uly zat gerek. Oňa Özündäki ýaly ýüregi bolan adamlar gerek. Biz şu wagtda doglandygymyz sebäpli pygamberlik peşgeşinde öňe hereket edýäris. Bu biziň haýsydyr bir seminara gatnaşanymyz üçin däl, bu edil Şamuwel ýaly öz Hudaýymyza hyzmat edenimiz sebäplidir. Seminarlarda hiç bir erbet zat ýok, ýöne gürrüň haýsydyr bir has uly zat baradadyr.

Hudaý pygamberlik peşgeşlerini haýsydyr bir seýrek, naýbaşy zat, adamlaryň diňe kiçi toparyna degişli zat hökmünde niýetlemändi.

Ol adamzada we pygamberlik görnüşlerine we seslerine görmek üçin gözlerimizi, eşitmek üçin gulaklarymyzy açmaga, gürlmek üçin agzymyzy, duýgudaşlyk edip bilerimiz ýaly ýüreklerimizi açmagy niýetläpdi.

Pygamberlik peşgeşini juda sadalaşdyrmak töwegelligine ýüz urmak bilen, size birnäçe esaslary teklip edesim gelýär; men olary öz söýgüli pygamberim Işayanyň kitabyny öwrenenimde ýüze çykardym. Onuň ruhlandyryjy pygamberlik habarynyň iň başyndan biz şulary bilýäris:

Biziň *ýaradylanymyzyň* niýetine görä ýaşap bilerimiz ýaly, Ol nädip hereket etjekdigini bize görkezer.

Işaya 2:3, The Message terjimesi

Men muny halaýaryn: ilkibaşdan niýetlenilen maksadymyza görä ýaşap bilmegimiz üçin, Hudaý bize Öz hereketlerini açyp görkezýär. Biz Rebbimiziň ýürek urgusyna laýyklykda ýaşamak üçin ýaradyldyk. Ol bize Öz ýollaryny we Öz işlerini aýan edesi gelýär. Ýokarda aýdylanlaryň nazarynda men Işaya pygamberiň kitabynyň 49-njy babynda gelejege garaýan adamlara niýetlenilen birnäçe maslahatlary tapdym; Pawlus hem Rimlilere hatynyň 9-njy babynda Işaya pygambere salgylananda, şol pikiri gaýtalaýar.

1. Ýokary seret.
2. Töwewerigiňe seret.
3. Ünsli seret.
4. Öňe seret.
5. Hakykaty aýt.

Ilki bilen, *ýokary seret*. Eger sen öz nazaryňy göge nädip galdyrmalydygyny bilmeýän bolsaň, onda dünýä Gökleriň nazaryndan seretmek üçin Aýanlyk kitabýndan has gowusyny tapyp bolmaz. Haýyş edýärim, bu kitaby diňe ahyrky günleriň hopukdyryjy pygamberlik suraty hökmünde kabul etmäň. Bu kitap ozaldan Bolan, şindi Bar we gelejekde Boljak baradaky aýanlykdyr. Hudaý wagta bagly däl; Ol baky we köplenç bize bakylyk ornundan ýüzlenýär. Kolejde okan döwrümde men tutuş semestr Ýohanna gelen aýanlyk kitabyny öwrendim. Men adamlaryň bu kitaby biziň wagtymyzyň çäkleri bilen çäklendirjek bolşuna heniz-de haýran galýaryn. Men hatda Ýohannanyň-da öz

ýazan zatlaryna düşünendigi babatda şübhelenýäriň. Käwagt hemme zady bilmek-de gerek däl, ýöne “*tutynyň*” aňrsynda biziň göz öňüne getirip biläýjeginizden-de has beýik dramanyň bolup geçýändigine ynanmak gerek.

Ýokary nazar salmagyň hajaty güýçli. Biz heniz-de Öz Hudaýlyk hukuklaryny taşlap, Ynsan Oglunyň keşbinde Jelile ýurdunda sada adamlar bilen wagt geçiren Isa Mesihi wagyz edýäris. Özünü Ýohanna aýan eden Isa barada näme aýdarsyňyz? Eger başarsyňyz, şuny göz öňüňize getirjek boluň:

...olaryň arasynda bolsa ynsan ogluna meňzeş Birini gördüm. Onuň egnindäki lybasy topugyna düşüp durdy, bilinde bolsa altyndan guşagy bardy. Onuň saçlary ýüň ýaly, gar ýaly ap-akdy, gözleri alawlaýan ot ýalydy, aýaklary kürede gyzardylan mis ýaly ýalpyldaýardy, sesi ägirt ummanyň güwwüldisi ýalydy. Sag elinde ýedi ýyldyz bardy, agzyndan iki ýüzli kesgir gylç çykyp durdy. Onuň ýüzi süýrgünortanyň Güni kimin parlaýardy. Men Ony gören badyma öli kimin aýaklaryna ýykyldym. Emma Ol elini egnime goýup, şeýle diýdi: “Gorkma! Ilkinji we Ahyrky Mendirin. Men diridirin. Ölüdim, ýöne, ine, indi ebedilik diridirin. Ölümiň-de, ölüler dünýäsiniň-de açary Mendedir. Ozalky, şu wagt görýänleriňi we mundan beýläk görjek zatlaryňyň baryny ýaz”.

Aýanlyk 1:13-19

Bu ýerde näme aýdylýandygyna aň ýetirjek bolalyň. Ýohannanyň Onkileriň arasynda iň takatlysy bolan bolmagy ahmal. Dogrusy, ol Isa Mesihiň söýgüli şägirdi bolan bolmaly. Sebäbi soňky agşamlyk saçagyň başynda otyrkalar, Isa Özüne kimiň haýynlyk etjekdigini hut soňa aýdypdy. Ýohanna Isa Mesihi Göklerde Hudaý Oglunyň şan-şöhratynda göreňde, Onuň guzujygy göterýän düýbünde huşuny ýitirip, özünden gidipdi! Bu elinde guzujygy ýa-da balygy bişirýän Isadan has uly. Bu Gudraty güýçli Hudaýyň Ogly, *Öz elinde ýyldyzlary saklap dur*. Bu ýaraglanan, güýçli Patyşa Söweşiji. Isa Mesih baradaky bu ajaýyp aýanlygy wagyz edip başlasak näme? Geliň, Aýanlyk kitabyna garap geçeliň:

Bu kitap Isa Mesihiň beren aýanlygydyr. Hudaý ýakyn wagtda bolmaly wakalary Öz bendelerine aýan etmek

üçin, bu aýanlygy Isa Mesihe berdi. Isa Mesih hem ony Hudaýyň perişdesi arkaly Öz guly Ýohanna aýan etdi. Ýohanna hem Hudaýyň Isa Mesih baradaky habaryny, ýagny gören zatlarynyň baryny şaýat hökmünde beýan etdi. Bu pygamberlik sözlerini ýygnaga okap berýän bagtlydyr! Bu sözleri eşidip, olary ýerine ýetirýän bagtlydyr, çünki bu pygamberligiň berjaý bolmaly wagty golaýdyr.

Aýanlyk 1:1-3

Ilki bilen, bu kitap Isa Mesihiň hakyky aslyny açyp görkezýär. Onda bu aýanlygy okaýan, ony eşidýän we saklaýan her kesiň ýalkanýandygy ykrar edilýär, sebäbi bu aýanlyk biziň ünsümize diýseň mynasypdyr. Bu aýanlyk aslynda nämä gerek bolduka? Isa Mesihiň ýer ýüzünde nähili ýaşandygy barada maglumatlarymyz azmy näme?

Meniň göwnüme, bu biziň Ýeňiji Halasgärimiziň, biziň Isa Mesihimiziň hakykatda Kimdigini görkezýän parça. Ol Hudaýa degişli bolan aýratyn hukuklaryndan ýüz öwrüp, biz ýaly boldy. Ol muny biziň-de özümizden ýüz öwrüp, Ol kimin bolup bilmegimiz üçin etdi. Ol gudratly, Ol mukaddes, Ol ajaýyp.... şonuň üçin-de, *ýokary seret!*

Indiki punkt – *daş-töweregine seret*. Gelejege gökler belentliginden garanymyzdan soň, biz özümize, töwerek-daşymyza, ýeriň ýaşajylaryna başga, has düşünjeli nazar bilen seredip başlaýarys. Işaja pygamber Hudaýyň beren aýanlygyndan ýaňa kalby sarsandan soň, şut şeýle ýagdaýy başdan geçiripdi (ser.: Işaja, 6-njy bap). Ol ilki başda agzynyň haramdygyny duýdy. Soňra oňa haram adamlaryň arasynda *ýaşap ýörendigi aýan boldy. Gurbanlyk sypasyndan ätişgir bilen alnan köräp duran köz arkaly Işaja etmişinden bilen günäsinden päklendi we batyrçaýlyk bilen: “Meni iber” diýip teklipti. Ol päkdi, onuň ýüregide giňden açykdy. Hudaý adamlaryň Işaja gulak asmajakdygy barada duýdursa-da, ol adamlaryň ýanyna gitmäge taýyndy.*

Mukaddes, dogruçyl Hudaýy özümiz we töwerek-daşymyzdaky dünýä bilen deňeşdirenimizde görýän çaprazlygymyz we gapmagarşylygymyz biziň ýüreklerimizi gyýym-gyýym etmeli. Öz daş-töweregine seret. Tazelikleri ýa-da gülkünç seriallary aç. Näme görýärsiň? Men günä bilen adalatsyzlygy görýärim. Ýöne men ýagtylygyň perzentleriniň öz bukularynda otyrkalar goýalan elhenç tümlük bilen ýüzbe-ýüz duşuşmak üçin, öz bukularyndan çykýandygyny hem görýärim.

Soňra bolsa biz *ünsli seretmeli*. Meniň pikirime, bu biziň rehimsiz, syrkaw dünýämize rehim-şepagat bilen saglygy getirmegiň ýollaryny agtarmaklygy aňladýar. Bu öz nuruň arkaly tümlügi kowmagy, göwniçökgünlere umyt bermegi, ýamanlykdan dänmegi we ýagsylyk etmegi aňladýar. Syrkaw bilen şikesliniň saglygyny we güýjüni dikelt. Biziň işlerimiziň gerimi ykdysady we bilim meselelerinden başlap, tä ynsan gatnaşyklaryndaky meselelerini çenli öz içine alyp bilýär.

Biziň töwerek-daşymyza dikeldişe mätäç maşgalalaryň sany köp. Köp adamlar dermanlara, arassa suwa we azyga mätäç. Maşgala mätäç ýalňyzzar köp; ogullyga ýa gyzlyga alynmaga mätäç ýetimler köp, azat edilmeli ýesirler köp. Goldawa mätäç ezilenler we bir gyra taşlananlar köp. *Ünsli serediň!*

Öňe seretmek üçin, biz şu günki çözümlerimiziň gelejekde dowamynyň bardygyna aň ýetirmeli, şonuň üçin hem bizden diňe düşünmeklik, ünsli seretmeklik däl, eýsem seresaplylyk hem gerekdir. Durmuşyň çatryklaryna golaýlaşmak bilen, biz başlan zatlarymyzyň hemmesini tamamlamaga ymtylmalydyrys.

Meniň *Ninja* motosiklim bar. Bu dünýädäki iň tehnologiýa we howpsuz ulag däl, şoňa görä-de Jonuň öz aýalynyň ygtybarsyz bir zady sürýänliginden arkaýyn bolmagy üçin, motosikli howpsuz sürmegiň okuwyny geçdik (şol toparda ýeke-täk aýal mendim). Şol okuwyň dowamynda biz ýol-hereket heläkçilikleriniň aglaba böleginiň çatryklarda bolýandygyny bildik. Olar motosikl sürüjileriň ýol düzgünlerini bozýandygy üçin däl-de, maşyn sürüjileriň olary görmeyändigi sebäpli bolýan eken. Biz heläkçiligiň öňüni almak üçin işjeň hereket etmelidigini ýatladýan adalgany öwrendik: AKH (bu söz "Agtarmak. Kesgitlemek. Hereket etmek" diýmegi aňladýar).

Öz Ninja motosiklimde çatryga golaýlanymda, men maşynlara olaryň sürüjileriniň maňa seredeninden has köp üns berýärin. Howply ýagdaýlaryň hemmesini görmekligiň meniň peýdama bolany üçin, men olary agtaryp başlaýaryn. Men goňşy maşynlaryň hemmesine äňedip, kimiň telefonda gürleşýändigine, kimiň öwrülýändigine, kimiň meni görüp-görmändigine üns berýärin. Şeýle-de men ýollaryň ýagdaýyny öwrenýärin. Çagyly bilen çäge meniň ulagym üçin däl. Men her çatrykda onda howply ýagdaýlaryň bolup-bolmazlygyny we ondan geçmegiň iň amatly tärini öwrenýärin.

Men çatrygy öwrenip bolanymdan soň, iň oňat täri tapmak üçin, ýagdaýa baha berip, ony kesgitleýärin. Käwagt Jon bilen gidenimizde,

ol öňden sürüp gidýär, sebäbi onuň motosikliniň sesi meniňkiden gaty bolansoň, sürüjiler onuň golaýlaýandygyny eşidýärler. Ýöne maşynlar yzda galan bolsa, Jon meni arka tarapymdan goramak üçin, yzdan sürüp gidýär.

Meýilnama düzülenden soň, biz ony ýerine ýetirýäris. Biz maşynlara ýalan signallary ibermeýäris, mysal üçin, *çep poworotnigi ýakyp, soňra-da göni geçip gitmeýäris. Biz öz niýetlerimizi mümkin boldugyndan aýdyň habar bermäge çalyşýarys.*

Men öz Ninja motosiklimi sürenimde, ýene-de bir wajyp sapagy öwrendim: motosikli sürüp barýarkaň, aşaga seretme, ýogsa ýykylmagyň ahmal. Motosiklide hem edil durmuşdaky ýaly sen ýokary we öňe, öwrümden aňry seretmeli. Sen öňe, hereketiň ugruna seretseň, dogry öwrülip bilersiň, ýöne welin şindiki barýan ýeriňe seretseň, dogry öwrülip bilmersiň. Öňe, barmaly ýeriňe seret.

Biziň şindiki bolýan ýerimiz – biziň ýönelyän ýerimiz däl. Bize öňde has köp zatlar garaşýar: has köp şatlyk, howplar, Hudaý bilen has bolmaklyk, has köp synaglar, adalat, erkinlik, güýç ýagtylyk umyt garaşýar.

Biz dogrudan-da zatlaryň şindiki ýagdaýy olaryň bolmalysy ýaly ýagdaýynyň arasyndaky çatrykda ýerleşýäris. Bu bolsa durmuşda deňimizden bizi görmän geçip barýan sürüjileriň köp boljakdygyny aňladýar. Ähli zady ünsli synlap, biziň howpsuzlygymyzyň aladasyny etmek - olaryň jogapkärçiligi däl. Geliň, özümiziň-de, olaryň-da howpsuzlygyny üpjün etmek üçin, töwerek-daşymyza seredeliň.

Iň soňkusy – hakykaty aýdyň. Pawlus Işaya pygamberiň öňe seredip, hakykaty jar edendigini aýdýar. Işayanyň ýaşan döwründe onuň sözleri hakykat hökmünde hemişe kabul edilmändi. Käbir taryhçylar ony adamlara hakykaty ýetirendigi üçin ikä bölüpdirler diýip hasaplaýarlar. Hakykat ýörgünli däl, ol ýakymly ýa oňaly däl, ýöne Işaya şonda-da ony jar etmek bilen çäklenmän, eýsem gelejege gönükdirilen bu hakykat bilen ýaşaýardy.

Hudaý üçin seniň kimdigiň we nähili ýaşaýandygyň wajyp. Seniň sezdäň seniň ruhuňy hakykaty agtarmaga gönükdirmeli. Ata hut şeýle adamlary: dogruçyl, Oňa sežde edende *öz bolsy ýaly* galýan adamlary agtarýar.

Ýohanna 4:23, The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Isa Mesihini biziň üçin dilegi, ine, şeýledir:

Olary mukaddes et, hakykatyň bilen mukaddesle. Seniň sözün – ýagtylandyryň hakykat. Seniň Meni dünýä iberişini

ýaly, Men hem olary dünýä iberdim. Olaryň öz tabşyryklaryny berjaý edip, özlerini hakykata bagyş etmekleri üçin, Men Özümi olaryň hatyrasyna bagyş edýärim.

Ýohanna 17:17-19, The Message terjimesi.

Eger biz hakykatyň nämedigini bilmeýän bolsak, bizde Hudaýyň Sözi bar, ol bize Isa Mesihe düşünmekligiň ýoluny ýagtylandyryýar, hakykat – Oldur.

Ýokary seredip, daş-töweregine seretmändikleri üçin bukulan adamlar bar. Daş-töweregine sereden adamlar bar; olar gören zatlaryndan hopukdylar, sebäbi hiç haçan ýokary seretmändiler, şonuň üçin-de hiç hereket etmeýärler. Öňe sereden adamlar bar, ýöne olar hakykaty aýtmadylar, şonuň üçin hem ýalan içinde ýaşaýardylar. Hakykaty aýdan adamlar bar, ýöne olar hiç haçan töweregine seretmeýärdiler, şonuň üçin bu hakykat başgalara şypa bermeýärdi.

Şoňa görä-de, indiki bapda plankany has ýokary galdyrmak maksady bilen, men şu ýerde töweregime seredenimde gören käbir zadymy (bir tarapdan ýabany, beýleki bir tarapdan – täsin) beýan edesim gelýär. Men muny ýitirilen güýçden gaýtadan ýapyşmak üçin edýärim. Dökülme arkaly ýapyşmak hem däl, ýöne seredip we görmek arkaly ýapyşmak barada aýdýaryn.

Meniň şu sahypalarda paýlaşýan zatlarymy size syrly we birgeňsi görnesim gelýänligim üçin aýdýandyryn diýip oýlamaň. Bu asla beýle däl! Bu maňa aýanlyk hökmünde – gudrat baradaky aýanlyk hökmünde berildi. Indi bolsa men ony siziň bilen paýlaşmak üçin ynsan synanyşygymy edýärim; bu aýanlyk çäklije sözlerim arkaly beýan ederimden has uly.

Akylsyzlygyň tümlük dünýäsinde bilimli düşünje örän ähmiýetlidir. Sen nämä seretseň, şolar ýaly hem bolýandygyň baradaky pikir hakykat. Biz içki görşümize we ýagtylyk suratyna bizi gurşaýan dünýäniň suratynda üstün gelmegine ygtyýar etmeli. Onsuzam mese-mälim görünýän zatlara seretmäge, bu çykgynsyzlykda Hudaýyň edýän işlerini görmäge wagt geldi.

Tümlügi görýändigime garamazdan, biz ýagtylygy jar etmeli.

Biziň gözlerimiz düşünje bilen ýagtylanda, biz Hudaýymyzyň näderjede beýikdigi baradaky düşünjäni özüme gaýdyp alarys. Ýa Hudaý, görüp bilerimiz ýaly bize gözleri ber!

Hudaýyň ýagtylygynyň artdygy saýy Hudaýdan bolan pygamberligiň

galkjakdygyna ynanýaryn. Hudaý bize görer ýaly gözleri, eşider ýaly gulaklary we Onuň Sözüni ygtyýarlayk bilen wagyz ederimiz ýaly güýji berer. Bu galkynyş döwründe ynsan ýüreklerindäki böwetler böwsüler.

Hudaýa garaş we Oňa sende Onuň gudratynyň tasirini we sesini döredip, seniň ýüregiňe gürlmegini ygtyýar et. Hudaýyň niýetleýänleriniň bir bölegini görmekligiň pygamberlik ukyby Onuň etjek bolýanlary görmekligi we gelejekki zatlara düşünmekligi aňladýar. Şeýle görnüşiň bolmadyk durmuşy iň oňat ýagdaýda alagaraňkyda entemeklik bolýandyr.

Eger adamlar Hudaýyň edýänlerini görmeýän bolsalar, her ädiminde büdräp, ýykylarlar. Ýöne olar Onuň aýan edýän zadyna siňňin seredenlerinde, bu zat olaryň durmuşlarynda ägirt ýalkanyş bolýar.

Süleýmanyň pähimleri 29:18, The Message terjimesi.

Isa Mesih hiç haçan geň-taň bolmandy, ýöne Ol giden *ähli ýerlerinde* Hudaýyň gudratlaryny amal edýärdi. Näme üçin? Ol diňe Öz Atasynyň edýänleini görüp, şolary hem edýärdi. Ol şol bir wagtyň özünde agyrydan ejir çekýän adamy we Öz Mukaddes Atasynyň muňa berýän jogabyny görýärdi. Ol Hudaýyň perzentleriniň gözleriniň öňüni ümüzledip, olary Diri Hudaýdan aýyrýan tümlügi we diniň ýalanyny dargatmak üçin, *ýagtylygy we hakykaty jar edýärdi*.

“Pygamber” sözüniň manydaş sözi “görgür” bolup durýar. Isa Mesih başgalaryň görmedik zatlaryny görýärdi. Ol mätäçleri, kowlanlary görýärdi we murdar hasaplanýan adamlara galtaşýardy. Ol diňe adamlar mähellesini görmeýärdi, Ol adamlary görýärdi. Ol ýöne erkek bilen aýallary görmän, mundan has köp zady görýärdi, Ol olarda şahsyýetleri görýärdi, Ol olaryň ýüreklerini görýärdi. Isa Mesih tümlügiň içinde ýagtylygy görýärdi we ýagtylyk hökmünde görkezilýän tümlügi paş edýärdi. Ol dünýä üçin ýagtylykdy, indi bu ýagtylygyň göterijisi sen bolmalysyň.

Bu dünýä çykyň – bu nejis we murdar jemgyýetde päk, sergin howa kimin boluň. Dogruçyl ýaşap, diri Hudaýy aýan etmegiň nämedigini görkezmek üçin, adamlara görelde boluň. Gijäniň içinde nury parladýan Habary ýetiriň.

Filipililer 2:15, The Message terjimesi

Eý, mähribanlarym, biziň garaňkydaky aw awlaşymyzyň beýanaty, ine, şeýledir. Biziň durmuşymyzdan Hudaýyň nury tümlükde parlar. Biz azşanlara we mätäçlere öz özgeren durmuşymyzy görmäge ygyýar ederis. Biz tümlükden gizlenmeýäris, biz ony dargadýarys. Biziň peýda bolan ýerimizde tümlük zym-zyýat bolýar. Biz ýagtylygyň tümlügiň çäklerine golaýladygyça, onyň öz zyzndan nämeleri galdyryandygyny ýüze çykararys. Azatlyk nuruna garaşyp, tümlükde bukulyp oturan adamlar köpdür.

Awa çykyp, heniz-de ýesirlikde bolup, umyt habaryna sabysyzlyk bilen garaşýanlary halas etmäge wagt ýetdi.

GARAŇKYDA AW AWLAMAK

Ýaňy-ýakynda meniň Hindistanyň garaňky haraba ýerlerinde “garaňkyda aw awlamak” mümkinçiligim boldy.

Garaňkyda gören zatlarym aňma sygmajak boldy. Men Mumbaýa Life Outreach hyzmatynyň myhmany hökmünde gitdim. Olar aýallary we çagalary hapysaçylygyň duzagyndan we ýerli jelephanalaryň nejisliginden halas edýän ýerli guramalaryň kábiri bilen hyzmatdaşlyk edýärler.

Hindiler – ajaýyp adamlar, olar sypaýy we göwnaçyk, ýöne harabaçylyk ýerlerinde höküm sürýän şertler meni gaty haýran galdyrdy. Gören zatlarymy “Harabaçylykdan çykan millioner” atly filmindäki hapaçylyk bilen deňeşdirsek, soňkusy hiç zat bolup galýar. Pişik ululygyndaky alakalar adamlaryň we haýwanlaryň köçä taşlan zir-zibiliniň içinden eýläk-beýläk ylgaşýardylar.

Mumbaýiniň dykyn köçelerinden barmaly ýerimize sag-aman ýetiren içi kondisionerli maşyndan düşen badymyza, men edil bütinleý keseki bir dünýä düşen ýaly boldum. Keseki diýýänim del ýurt manysynda däl-de, rehimsizligiň haýsydyr bir medeniýeti manysynda aýdýaryn.

Bu ýagşlar möwsümidini we yzgaryň yssy bilen utgaşmasy zerarly onsuzam dymyk bolan howa demikdirip barýardy. Harabaçylygyň ysy bada-bat burnuma urdy. Nejesat bilen peşewiň ysy çüýrän iýmitiň, hapa kübeleriň we derlän adamlaryň ysy bilen gatlaşýardy. Howa agyrdy we garaňky bir ruh bilen basylýan ýalydy.

Men öz görenlerimde iki elementi: ajaýyp hindileri we olary ýesirlike saklaýan ýigrenji ruhy saýgarýardym. Bu harabaçylyk ýerinde

onuň ýüze çykyşyny we täsirini gizlemek mümkin däldi. Erkekler we aýallar onuň agramynyň astynda enterekläp, бүдreyärdiler, sebäbi gedaýlyk, parahorlyk we azgynlyk öz agyr penjesini ähli zada urupdy.

Adamlaryň ünsüni çekmezlik maksady bilen toparymyz milli hindi eşiğini geýipdi. Ýöne munuň kömek etjek ähtimallygy derrew ýitdi, sebäbi deňinden geçen her bir adamymyz bize derrew üns berýärdi.

Biziň çopanymyz we missioner-ýolbeetler bizi derrew öz hassahanalaryna alyp bardylar. Bu poliklinika ýerli ilatyň ynamyna giripdi we adamlary *söýýän we olara hyzmat edýän ýer hökmünde tanalýardy. Men garaşylýan otaga girdim, ol ýerde hassalar lukmanyň olary barlamagyna ümsüm garaşyp otyrdylar. Ozal jelephanalaryň eýeleri bolup işläň, şindi bolsa hyzmatçylar bolan aýallar topary biziň gelerimize garaşyp durdylar. Biz gapdal otaga girdik we ol ýerde maňa etmeli işimiň – jelephadadaky aýallara ak pata bermelidigimi aýtdylar.*

Men birdenkä rýukzagymyň jübüsünde kagyza ýazylan wagzymyň bu ýerde gerek bolmajakdygyna düşündim. Men özümi nätänyş ýerde duýýardym we Liza awtor bilen wagyzçynyň bu ýerde netijeli işläp biläýjek zat *däldigine aň ýetirdim*. Biz gizlinlikde işlänsok, men öz Mukaddes Kitabymy ulanyp-da bilmeýärdim. Meniň terjimeçim inlisçe gowy bilmeýärdi, men bolsa hindi dilini bütinleý bilmeýärdim. Bu adamlar bilen umumy dili diňe Mukaddes Ruhuň kömegi arkaly tapyp bolýardy.

Bu adamlaryň gürrüňleriniň hiç bolmanda bir zadyny bir ýazyp almak üçin, meniň tunikamyň içinden mikrofon berkidilendi, onuň simi bilimiň daşyndan aýlanyp, balagymyň iç ýüzünden berkidilendi. Gizlin kamera bolsa başga bir aýalyň boýnundaky gara şarfyň içinde gizlenilgidi. Biz el-ele berip, dileg etdik we aňkap duran köçelere çykdyk.

Kimdir biriniň meni synlaýandygy baradaky duýgy bada-bat peýda boldy. Ýöne bu gözler duşmançylykly дәl-de, içgin synlaýan gözler ýalydy. Men kellämi galdyryp köçäniň aňyrsyndaky jaýyň ikinjii gatyndaky penjirä seretdim. Ol ýerden bir owadanja aziat gyzjagazyň kellesi görünýärdi. Ol takmynan on baş ýaşlaryndady. Onuň ýaşajyk ýüzünde ejir bilen çykgynsyzlyk görünýärdi. Diňe şondan soň men onuň gözenegiň aňyrsynda, jelephanada gulplanyp saklanylýandygyna aň ýetirdim.

Şeýle gözlere nädip seslenmeli?

Ýylgyrmak bolmaýar. Men başymy hem ýaýkap bilmeýärdim, sebäbi gyzjagazyň muny özi babatda aýyplama ýa-da ýigrenç hökmünde

kabul etmegi mümkindi. Men tä ol gözlerini sowýança, onuň gözlerine dikanlap seretdim. Biraz aşak seredenimde bolsa basgançagy we onuň aşaky basgançagynda oturan gaharly erkekleriň toparyny gördüm. Olar maňa ýigrençden doly gözleri bilen seredip: “Özüňe kimdir öýdýäň? Güm bol! Saňa bu ýerde orun ýok!” diýýän ýalydy.

Munuň hakykatdan-da şeýledigi babatda şübhe ýokdy. Hudaýyň keşbine görä ýaradylan ýeke adam üçin-de bu ýerde orun ýokdy, bu ýerden diňe gaçmalydy.

Aýallaryň biri meniň aladalarymy duýup, meni bilimden gujklady-da: “Ýör hany! Men saňa ýoldan geçmäge kömek edeyin!” diýdi. Ol meni ýol düzgünlerini asla berjaý etmeýän, ýol çyzyklaryna pitiwada etmän *hapa köçelerden ýöräp baryan* adamlaryň, welosipedleriň, maşynlaryň akymyndan geçirdi.

Harabaçylyk ýerlerinde geçiren günüm meni pyýada üçin ýeketäk düzgünini – eger sen ýoldan geçip başlan bolsaň, säginmän ýöremelidigini öwretti. Göni saňa tarap sürüp gelyän welosipedleriň, motosiklleriň, maşynlaryň näçedigine garamazdan, batyrgaýlyk bilen geçmegiňi dowam etdir. Men bir gezek orta ýolda sägindim; şonda ozal jelephananyň eýeleri bolan iki aýal hersi bir gapdalyma geçip, meni öňe tapar iteklediler-de, başlaryny ýaýkap: “Säginme! Biz seni gorayarys” diýdiler. Olar dogrudan-da meni gorayardylar.

Biziň baran birinji jelephanamyзда ini-boýy bir ýarym-iki metrden köp bolmadyk girelgesi bardy. Ol ýerde müşderiler özlerini kabul edýän gyzlara garaşyp otyrdylar. Şeýle-de ol ýere aýallar hem üýşüp, nahar bişirýärdiler, gürleşýärdiler we çagalaryna seredýärdiler. Garaňkrydylan otagdan olar gapylarynyň aňyrsyndaly köçelerini gedaýçylygyny synlap bilýärdiler. Hudaýyň söýgüsi barada eşitmek üçin bu darajyk ýere köp aýal ýygnanypdy.

Girenimden soň, ýene-de bir gapy gözüme ildi. Ol tuty bilen ýapylyp, uzyn koridora alyp barýardy. Bu koridorda hajatnahanyň kabinkalary ýaly “otagyklar” hatara düzülip durdy. Men soňra şol ýerde gyzjagazlaryň ýatýandygyny we müşderileri kabul edýändigini bildim. Men koridora göz aýlanymdan soň, birnäçe gapylaryň ýapykdygyny gördüm: bu gyzyň dynç alýandygyny ýa-da işleýändigini aňladýardy.

Men öňümde oturan aýallara seretdim. Olar tutuş poly, diwarlaryň ugrunda goýlan oturgyçlaryň baryny eýeläpdiler. Aýallar biri-birine gysylyp, örtgülerine bürenýärdiler we girilgä giren wagtymyзда bize şübhe bilen seredýärdiler.

Terjimeçimiz olar bilen hindi dilinde salamlaşdy. Olar üns bilen diňleýärdiler we öz hindi tärlerinde başlaryny hormat bilen ýaýkaýardylar.

Soňra nätanyş sözleriň akymynda men öz adymy eşitdim. Hemmeler maňa tarap seretdi. Men aljyrap, çopana seretdim. Ol bolsa elini galdyryp, öňki maslahatyny gaýtalady: “Olara ak pata ber...Olar saňa şu ýerde... şu şertlerde eýýäm iki sagat bäri garaşyp otyrlar!”.

Men olary özüm bilen tanyşdyryp, dört oglumyň we tizara agtymyň doguljakdygyny aýtdym. Meniň sözlerim maňa boş we manysyz bolup eşidildi. Bu aýallar üçin meniň “koordinatlar ulgamym” nämäni aňladyp biler? Olaryň bilýän durmuşlary bolsa meniň “kadalaýyk” durmuş babatdaky amerikan düşünjäme gapma-garşy gelýärdi. Ýöne olar sypaýylyk bilen başlaryny atdylar.

Men olara özeriniň ýalňyz däldigini aýtmak üçin uzak ýol söküp gelendigimi aýtdym. Bütün dünýä boýunça aýallar olary ýüreklerinde göterip gezyärdiler we olaryň bu jebir-jepaly ýagdaýlary üçin aglaýardylar.

Näme? Olar ýalňyz däldi? Olar bu çykgynsyzlyk ýagdaýlary baradaky habar harabaçylygyň çäklerinde daşary çykdy? Başgalar olaryň bu jebir-jepalaryna aglaýarlar? Men köp aýallaryň Hudaýyň huzurynda hindi aýallary dileglerinde galdyryandygyny olar bilen paýlaşdym. Olaryň ýüzleri sessiz gözýaşlardan ýaňa nurlanyp başlady.

Men käwagt özara gatnaşygyň bütewiliginde nähili güýjüň jemlenendigine dogrudan-da düşünýändigimiz barada oýlanýaryn. Biz öz kynçylyklarymyzda ýalňyz däl. Biz öz umytlarymyzda ýalňyz däl. Isa Mesih hemişe biziň boljakdygyny söz beripdi.

Men olara öz geçmişimde käbir zatlaryň bolandygyny boýun aldym we şindi olary edendigime ökünýändigimi gürrüň berdim. Men olardan zorluk bilen alynýan päkliklerini we mertebelerini özümüň äsgermezlik bilen ýaşlykda ýitirendigimi gürrüň berdim. Men azgynlyk ýoluny saýlap alypdym, ýöne soňra Hudaýa gapyny açdym, Onuň söýgüsi meni ýuwup päkledi we weýran bolmagymdan halas etdi. Olar meni has ünsli diňläp başladylar.

Men Mukaddes Hudaýa diňşirgenjek bolýardym, Ol meniň kalbymda aýallaryň her birini aýratyn belleýärdi. Olar keşpsiz bir jemende däldi; olar şahsyýet we gyz perzentlerdi. Men gezek-gezegine her bir aýalyň ýüzüne elime degrip, Hudaýyň-da olara

Öz eline uzatjakdygyna, meniň ynsan sözlerimi Öz Ruhy bilen berkitjekdigine bil bagladym. Men olara elimi degrenimde, mylaýymlyk bilen: “Hudaýyň seniň durmuşyň babatda meýli bar” diýip jar edýärdim.

Gulçulyk tümlüginde olary tapan Hudaýyň agzalmagy olaryň gözlerine ýaş aýlady. Olar gulçulykda we jebir-jepada ýaşamagyň nämedigini başganyň sözlerinden bilmeýärdi. Gyzlaryň her biri başga biriniň zorluk bilen beren elhenç durmuşynda ýaşaýardy. Meniň gürründeş bolan aýallarymyň her biri ýa ogurlanyp getirilendi, ýa-da aldaw bilen jyns gulçulygyna satylandy. Olar ýesirlige meniň edil şu wagt hödür edýän usulym – umyt arkaly tutulypdy.

Olaryň her biri has uly zada – has gowy işe, bilime ýa-da ýöne söýgüli bolmaga umyt baglamaga milt edipdi. Olaryň käbirleri öz obalaryndaky elhenç gedaýlykdan gaçmaga umyt baglaýardylar. Bu aýallar ozal öz ynanan erkekleriniň we aýallarynyň haýynlygyna uçrapdylar. Olar özlerini gulçulyga satan öz daýylary, ärleri, erkek doganlary, doganoglanlary, uýalary, daýzalary we hatda joralary barada gürrüň berýärdiler. Olaryň has oňat durmuş baradaky arzuwlaryny olara haýynlyk etmekte ulanypdylar. Men ýene-de umytdan ýapyşyp, Isa Mesihe, asla ýalan aldamaýan Hudaýyň Ogluna, bil baglamaklaryny soradym.

Men olara başga-da birtopar zatlary aýtdym; jümleleri, sözleri – anyk näme aýdanym ýadyma düşenok; eger olary şu sahypalarda gaýtalsam, olaryň biziň günbatar okyjylarymyza çaganyň sözleri ýaly we sada teselli bolup eşidilmegi ahmal. Ýöne şol pursat men bu sözleriň Göklerden ylhamlanandygyny duýýardym.

Resmiligiň hiç ýokundysy bolmadyk söhbetdeşligiň edilen bu giňişligi Gökleriň atmosferasyndan doldy. Olaryň her birine umydy hödürleýän Diri Hudaýa öz ýüreklerini açanlaryndan soň, haýsydyr bir gatnaşyk döredi.

Aýallaryň keýpindäki bu özgerişligi we olara indi söz bilen haýsydyr bir zady ýetirip bilmeýändigimi duýmak bilen, men çopana tarap öwrüldim. Ol bu aýallar bilen we olar üçin dileg etdi. Ol Göklere perýat edip ýüzlenende, toparymyzdaky aýallaryň hemmesi bu gymmatly gyz perzentleriň ýanyna baryp, olaryň her birini gujakladylar, olary dileg bilen gurşadylar. Şol pursatda diwarlar edil ýerinden süýşen ýaly boldy.

Men kabinkadan koridora çykyp, balagyny ildirip barýan müşderini

gördüm. Ol yzyna bakyp, ýigrenç bilen seredýärdi. Biz adaty däl myhmanlardyk.

ESERDEŇ WE GAÝDUWSYZ

Mukaddes Ýazgylaryň şu parçasý barada oýlanyp görüň:

Men ozal şowsuzlyga uçranlaryň indi öz bagtyny Sende tapar diýip umyt baglamaga milt edýäriň. Sen olaryň tamsyný ödärsiň: ýetimler ýetimligine baky galmazlar. Erbet adamyň sag goluny, betkäriň çep goluny döw. Jenaýatyň islendik görnüşini aňta we olary ýok et. Hudaýyň merhemeti we Onuň ýoly, goý üstün çyksyn, kanunsyzlyk utular. Sen dileglerine gulak asanyňda, pidanyň damar urgusy ýygylýşar, umytdan düşünleriň gan aýlanmasy batlanýar. Ýetimler öz hossarlaryny tapýar, öýsüzler öý edinýär. Elhençlik şalygy ýitirim boldy, jenaýatkärleriň hökmürowanlygy gutardy.

Zebur 9:35-39, The Message terjimesi

Siz muny eşidýärsiňizmi? Bu ýerde garaňkylykda aw awlamak üçin gerek zatlaryň bary: iman, adalatlylyk, ýeňiş, şypa, umyt, ogullyga alynma, dikeldiliş, dogrulyk, ahyr we täze başlangyç agzalýar! Indi şu sözler bilen dileg etmäge wagt geldi. Eger biz Hudaýyň Sözüne wagyz etsek, Reb onuň amal bolmagyna gözegçilik eder.

Bu dileg gaty çetini ýagdaýlaryň dilegi, ol mafiýanyň äheňinde ýaly ýaňlanýar. Meniň özüm-ä howpsuz, mylaýymja dileglerden ýadadym. Ýöne “Ýa Hudaý, olaryň goluny döw we olary ýok et” dilegi welin howply dileg. Men şeýle dilegi ýuwaş ýa-da päsliw äheňde nädip edip bolýandygyny hiç göz öňüme getirip bilemok. 9-njy mezmur – Hudaýyň maňa beren wadasy, men ýaňy-ýakynda Günorta – gündogar Aziýa ýurtlaryna gidenimde, ony gylýç hökmünde ýanym bilen äkitdim. Men her gezek adalatsyzlygy görenimde, bu gylýjy çykarýardym.

Dilegde eserdeň we gaýduwsyz bol. Göze mese-mälim görnüp duran zatlara seretmegi bes et-de, dikeldiň we adalatlylyk suratyny gör. Bular Hudaýyň ýere getirmek isleýän zatlarydyr. Seniň dileg wagtyňda gözleriňi ýumup, olary görmegiňe mätäç adamlar bar. Men dilegde dogrudan-da tutanýerli bolmalydygyny göz öňüne tutýaryn.

Men agzyňdan çykanda seniň özüňi hopukdyrýan we Göklere ýetýän dileg barada aýdýaryn.

Passiw ýygnak uzaga gitmez. Ýygnak üçin iň oňat umyt – Asudalyk Patyşasy gelip, bu elhençligiň hökmürowanlygyny bes edýänçä, biziň garaňkyda aw awlamagymyzdyr. Munuň amal bolmagy üçin, biz ýekelikde we bilelikde şindi gizlenilgi zatlary agtarmaly, barlamaly we dikeltmeli.

Maňa ynanaý, tümlügiň ýesirligine düşüp, umydyňy ýitirenleri tapmak üçin Hindistana gitmegiň hajaty ýok. Iblişiň ýesirligine düşen erkekler, aýallar we çagalar ähli ýerde bar. Olar öz amatlyk çägimizden çykyp, hereket edip başlarymyza garaşýarlar. Olar azatlyga eltýän gapyny açmagymyza we olary ýagtylyk Şalygyna getirmegä ukyply bolmagymyz üçin tümlügiň islendik görnüşinden dänmegimize garaşýarlar.

Biz Hudaýyň nurundan dolanymyzda, dogrudan-da tümlükdäki adamlary çykaryp bilýäris. Şindi doktrinalar barada jedelleşmegiň ýa-da kimiň hyzmatynyň, ýa-da ýygnakdaky derejesiniň has gowudygy babatda ýaryşmagyň wagty däl. Biz özümizi biri-birimiz deňeşdirmek arkaly derejeler meselesi bilen meşgullanman, eýsem hyzmat etmeli.

Oýan! Ýetimler ogullyga ýa gyzlyga alnaryna we alada ederiňe garaşýar. Ýalňyz, daşky dünýäden mahrum edilen adamlaryň müňlerçesi dileg edýärler we negatiw şaýatlyklaryň ählisine garamazdan, özleriniň ýalňyz dældigine umyt baglaýarlar.

Men şu kitabyň sahypalarynda Hindistandaky adamlary satmak we jebir-jepalar baradaky wakalary paýlaşmak bilen, “gije aw awlamak” pikirini bütündünýä geriminde paýlaşdym, ýöne munuň gözýetimiňi giňeltmegini isleýän. Hatda bulary bileniňde-de, seniň jepalaryň ýa-da ýakynlaryňyň ejirleri ujypsyz diýip pikir etme. Hudaý agyrysý bolan adamlaryň ählisine ýakyndyr. Gulçulygyň, ýalňyzlygyň, haýynlygyň, zorlugyň, masgaralanmagyň, we umytsyzlygyň ejirleri her bir ýurtdaky adamlara ýetýär. Ähli ýerdäki adamlaryň mätäçlikleri meňzeşdir, ýöne olaryň öwezini dolmak welin hemmeler elýeter däl.

Geliň, wepaly hyzmatçylar hökmünde dogry niýetlerden ugur alyp, öz abadanlygymyzy artdyraly. Sen başgalary ýalkamak üçin ýalkan. Köp adamlary seniň getirip biljek ýalkanyşlaryňa mätäç. Özündäkileri paýlaşmak üçin saňa uzak ýerlere gitmek gerek, däl. Sen umytsyzlygy öz işleýän ýerinde ýa-da haýsydyr bir zat satyn alýan ýerinde hem ýüze çykaryp bilýäň. Maşgala zorlugy seniň joraňyň öýünde bolup

bilýär. Seniň ýygnaga bile gatnaýan adamlaryň ýalňyzlygyň ejirini çekýän bolmagy ahmal. Hatda seniň çagalaryň hem mekdepde dönüklük edilmeden ýaňa ejir çekip, edil şu wagt bu duýgynyň astynda bolmagy mümkin.

Köplenç başgalara umyt getirmek üçin ilkinji ädimi eden badymyza özümiň şypa alýarys. Bütin dünýädäki adamlar Isa Mesihniň ynsan kalbyna berýän söýgüsine we mertebesine mätäç. Bu adamlara her nähili ýerde – külbede, pil süňkünden ýasalan *köşkde ýa-da kagyздan ýasalan çatmada* bolsa-da, tapawudy ýok – hereketleriň möçberi çyzylan we serhetler aýdyň. Durmuş bar, ölüm, weýrançylyk-da bar. Umyt bar, lapykeçlik-de bar. Ýagtylyk bar, tümlük-de bar. Bu çäkler öňde-soňdakysyndan has aýdyň kesgitlenilen, orta goýlan baha bolsa juda ýokary.

Ene arslanlar ýagtylykda ýaşaýarlar, garaňkylykda bolsa awaýarlar. Şonuň üçin-de, eý, meniň edermen gyzlarym, men özümiň nähili alyp barmalydygymyzyň *has oňat mysalyny tapyp-da bilemok. Men bu kitaby öz eliňde saklaýandygyňa ynanýaryn, sebäbi sen wada berlen perzent*. Sen gapyny giňden açdyň. Indi bolsa Onuň ajaýyp ýagtylygynda ýaşamagy we rahatlygy tapmagy öwren. Şeýlede, geliň, bilelikde asuda we sada ýaşamagy öwreneliň; aladlara ýada tolgunmalara sizi başgalardan aýra salmaga ýa-da öz agramynyň astynda mynjyratmaga ýol bermäň.

Geliň, gözlerimizi giňden açyp, garaňkylykda görmegi – uzaga seredip, ýürekleri we heniz gizlenilgi zatlary görmegi öwreneliň. Geliň, garaňkylykda bile awa çykyp, başgalary Hudaýyň ýagtylygyna getireliň. Ene arslanlar ýaly, geliň, orta gürpüni tapyp, asuda we açyk, eserdeň we gaýduwsyz bolalyň. Rebde rahatlyk tapyň, bile dynç alyň we tümlüğe bilelikde rehimsiz boluň.

ARSLAN BILEN GEZELENÇ

... Aglama! Ine, Ýahuda tiresinden, Dawudyň kökünden bolan Arslan üstün çykdy...

AÝANLYK 5:5

Öz kynçylyklaryňdan ýekelikde geçýändiginiň babatdaky duýgy giňden ýaýran zatdyr. Hakykatda welin göze görünmeýän, ýöne örän güýçli biri öňüňden ýöräp, seni yzyna düşürip barýandyr. Sen şu baby okanyňda, durmuş ýolundan köplenç, muny aňmazdan, biziň Arslanymyz, Isa Mesih bilen ýörändigine düşünersiň.

Käwagt kimdir biriniň yzyna düşüp gitmegiň gorkuly bolmagy mümkin. Kynçylyk Hudaýyň bize näme tabşyryandygyna düşünmekde däl-de, eýsem şol tabşyrygy nädip amal etmekde jemlenýändir. Köp adamlar Hudaý bilen bir ýoldan ýöremegi jan-tenden isleýärler, ýöne muny nädip amal etmelidigini bütinleý bilmeýärler.

Isa Mesih bize käbir zady berdi, ol ilki sada görkezme bolup görnüp biler. Matta 16:24-iň şu iki dürli terjimesine garaň:

Onsoň Isa şagirtlerine ýüzlenip: “Kim Meniň yzyna eýermek isleýän bolsa, özüni inkär etsin-de, haçyny alyp, yzyna düşsün” diýdi.

Has aýdyňlyk üçin:

Kim Meniň yzyna düşmekçi bolsa, özüni yzyna düşürip äkitmegimi ygtyýar etmeli. Öňden barýanyň ýerinde sen däl-de, Men durun. Jebir-jepadan gaçma; ony ýoluň bir

bölegi hökmünde kabul et. Meniň yzyna düş, Men bu ýoldan nädip geçmelidigini saňa görkezerin.

The Message terjimesi

Görkezme ap-aýdyň: özüňi ret et,
hajyňy al we Isa Mesihniň yzyna düş.

Mesele şuny nädip etmekde.

Özüňi nädip ret etmeli?

Öz hajyňy almaklyk näme bolýar?

Göze Görünmeýäniň yzyna nädip düşmeli?

Munuň jogaby sada: Isa äkidýär....biz yzyna düşüp barýarys.

IMANDA GEZMEK

Meniň gyzlar bilen “sorag-jogap” görnüşindäki sessiýalarda duşuşmak mümkinçiligim köp bolýar. Bir soraga jogap berenimden soň, yzýanyndan “Nädip?” diýen soragy almagym täsin zat.

Saňa Hudaýyň ýüzlenýändigini nädip bilmeli?

Öz ataňy nädip bagyşlamaly?

Siz anoreksiýadan nädip gutuldyňyz?

Bu ýigidiň hut şol ýeke-täk ýigitdigini nädip bilmeli?

Siz gorkynyny, çekinjeňligi, müýnlülük duýgusyny nädip ýeňdiňiz?

Men gyzlaryň soraýan şol kynçylyklaryna duçar bolanymda, Hudaýyň Sözüniň hakykatdygyna ynanýardym we soňra onuň meni äkiden ýerine gidýärdim. Isa Mesih – ten bolan Sözdür. Biz Hudaýyň Sözüni okanymyza, Isa Mesihniň nädip gezendigini we Onuň bizi nirä alyp barýandygyny görýäris. Onuň yzyna düşüp, kyn synaglar ýoluna gadam basanlaryň köpüsi başda muny başararlar öýtmeyärdiler. Ýöne olar gaýduwsyzlygyny bir ýere jemläp, iman bilen Isa Mesihniň yzyna düşdüler.

... Iman arkaly olar ençeme patyşalygy ýeňdiler, ýurdy adalatly dolandyrdylar, wadalara ýetdiler...

Ýewreýlere 11:33

Adamlar iman bilen hereket edendikleri sebäpli parahorlyga batan şalyklar ýykylýardy, ýamanlyk öz almytyny alýardy, Hudaýyň wadalary bolsa amal bolýardy. Biz Hudaýyň meýline we öz durmuşymyz üçin

berlen wada iman arkaly girýäris. Arslanyň alyp barýan ýerine gitmek üçin, iman gerek.

Iman şübhelerden üstün gelýär. Biz Hudaýdan: “Sen bu ýerdemi? Men Seni duýamok” diýip soradyrys. Biz Arslanymyzyň: “Men sizi hiç wagt ýeke taşlamaryn, terk etmerin” diýýänini iman bilen eşidýäris (ser.: Ýewreýler 13:5).

Biz dileg edenimizde, iman bize garaşmaga güýç berýär. Iman dilegi syrkawlara şypa berer we Reb seni dikelder. Eger sen günä gazanan bolsaň, günäň geçiler (ser.: Ýakup 5:15).

Iman ädimi näme?

Imandaky atamyz Ybraýym üçin bu çölüň içinde ýoluň ahyrda nirä eltjekdigine bilmese-de, Hudaýyň yzyna düşmekligi aňladýardy. Ybraýym bilen Saranyň syýahaty barada okanymda, men Hudaýyň olara diňe öz gözleri bilen görýän topragyny däl, eýsem içinden geçip giden ýurtlaryny hem berjekdigini wada edendigine üns berdim.

Mülk edip beren ýurduna ibermek üçin Hudaý Ybraýymy çagylanda, ol iman arkaly Oňa tabyn boldy, nirä barýandygyny bilmezden ýola düşdi.

Ýewreýler 11:8

Eger Ybraýym bilen Sara Ur topragynda – ähli zadyň amatly we tanyş bolan ýurdunda galan bolsadylar, onda Hudaýyň wadasyny miras almazdylar.

Wah, bize iman bilen ýöremek nähili kyn! Biz kartany edinmek isleýäris, ýöne muňa derek Hudaý biziň ýöremeli ýolumyzyň – aýdyň bolmadyk ýoluň syrly tarlaryny öyrär.

Bu iman syýahaty bizde batyrçaýlygy ösdürýär. Biziň her birimiziň önünde ajaýyp wakalardan doly we böwetli ýol bar, biz Arslanymyzyň bizi Özüniň geçmedik ýolundan bizi äkitmejekdigi babatda ynamymyz hem bar. Hudaý bizi ozal görmedik ýa-da etmedik zadymyzy etmäge çagylanda, bu hemişe gorkuzýar. Käwagt Hudaýyň ugrukdyrmasy bizi ozal hiç kimiň ýöremäge milt etmedik ýerine gönükdirýär. Bizde bar bolan zat – bu çagyryş we Hudaýyň: “Gyzym, sen... hatda gorksaň-da, Meniň yzyna eýerermiň?” diýen çakylygy.

Ýaňy-ýakynda meniň joram jaň edip, özüne teklipl edilen zady gürrüň berdi. Ol bir tarapdan-a bu teklipten gorkýardy, beýleki bir tarapdan bolsa onuň gyzykly strategiki mümkinçilikleri

açýandygyny aýdýardy. Oňa örän abraýly erkek liderleriň gatnaşjak koferensiýasynda erkek wagyzçylar bilen çykyş etmegi teklipe edipdiler. Hatda onuň äri hem onuň gatnaşmagy babatda şübhe bildiripdir; ol öz aýalyna şeýle teklipe bilen ýüz tutulandygyna geň galypdyr.

Ol maňa şol konferensiýanyň kitapçasyny alanda jaň edipdi. Joram öz suratyny görüp, konferensiýada gürlajak ýeke-täk aýalyň özüdigini bilende, abraý bilen çykyp bilmejek ýagdaýyna düşendigidinden hopugyp gorkupdyr.

Men aýdýanlarymy doly aňlap ýetişmänkäm, agzymdan şu sözler atylyp çykdy: “Sen şu pursada bütin ömrüň taýynlanypdyň. Sen dogrudan-da muny etmäge, özünem gowy etmäge ukyplysyň. Sen muny özüne çekiji, asylyly we ajaýyp paýhasly tärde edersiň”.

Men onuň ýeňillik bilen dem alandygyny eşitdim we onuň başyny atandygyny duýdum. Men onuň bu synagy ýekelikde geçmejekdigini bilýärdim. Arslan onuň ýanynda durar. Ol Onuň yzyna eýerer, onuň, belki, aýaklary sandyrrar, ýöne ol bu ýolda ýeke daldigine doly aň ýetirip, bu ýoldan çykmaz.

Isa Mesihe eýerýänler Arslanyň ýanynda bolýandyr. Isa Mesih gurban edilen Guzumyz, Ol dirilende bolsa Ýahuda tiresinden bolan Arslan bolup dirildi.

... Ýahuda tiresinden, Dawudyň kökünden bolan Arslan üstün çykdy...

Aýanlyk 5:5

ÜNSÜŇI SOWMA!

Seniň ruhy durmuşyňa gorky bilen galpyldynyň belli bir derejesini gaýtaryp getirmek üçin, men saňa arslanyň ýanynda gezmeleşişni göz önüne getirmegi teklipe edýärim. Kim bilýär? Belki, Hudaý senden gorkuly bir zady etmegi sorar.

Bilýänmi *näme*, Jelile kölüniň kenarynda gezmeleşän ýa-da baýryň gerşinde adamlara wagyz edýän Isa Mesih beýan edýän surat Onuň şindi Kimdigini görkezere ýaly derejede doly däl. Hudaýyň Ogly ýeriň ýüzüne ynsan keşbinde gelende, Hudaýa degişli häsiýetleriniň hemmesinden mahrum halda gelipdi. Ýöne Öz oguldyr gyzlarynyň göreldesi hökmünde bolaýmasa, indi Ol ýer ýüzünde ynsan teninde gezmeýär. Ol güýç bilen ajaýyplygyň nusgasy bolan gökleriň deňi-

taýsyz, joşgunly dabarysynyň agzasy hökmünde tagtda otyr!

Öz nazaryňy ýokary dik we indi belentligiň we güýjüň nurundaky Ýahudanyň Arslanyny Onda gör. Ol seniň düzgünleriň we borçlaryň basyşynyň astynda däl-de, täsinlikde we ajaýyplykda ýaşamagyňy isleýär. Onuň sesine sende kalbyňyň jümmüşinde baş bermezek we ýabany bir zady oýarmagyna ygtyýar et! Hudaýyň ýaş Ýermeýa beren wadalary saňa – Onuň gaýduwsyz gyzyna hem berlen wadalar bolup durýandyr; Ol öz gaýduwsyz gyzy arkaly hem şeýle pygamberlik edesi gelýär:

...“Men seni eneňiň göwresinde şekil bermezimden öň tanadym. Eneden dogulmazyňdan öň seni Özüme bagyş etdim, milletlere pygamber belledim”. Şonda men: “Wah, Hökmürowan Rebbim! Men düzüwli geplemäni-de oňaramok. Men entek ýaş oglan ahyry” diýdim. Emma Reb maňa şeýle diýdi: “Sen özüňe ýaş oglan diýme. Kimiň ýanyna ibersem, gidersiň; näme buýursam, şony aýdarsyň. Olardan gorkma, seni halas etmek üçin Men seniň bilendirin”.

Ýermeýa 1:5-8

Sen öz çakylygyňda netijelei bolup bilmegiň üçin, saňa hem edil Ýermeýa ýaly Hudaýyň öz ýanyňdadygy baradaky hakykata berk ynanmaly. Bu başgalaryň näme aýdyp, näme diýjegine garamazdan, saňa gorkmazlyga gaýrat berer.

Seniň durmuş syýahatyňda saňa dürli sesler ýüzlenip biler, her dürli täsirleriň seniň üstüne boşadylmagy mümkin. Olaryň käbiri seni berkider we edýän işiňde goldar, käbirleri bolsa ýoldan sowmaga we päsgel bermäge synanyşar. Käbir sesler seni nätanys ýerlere gitmäge imrindirer, käbirleri bolsa şol ýere gitmekden saklamaga synanyşar. Seniň geçmişinden bolan sesler: maşgalanyň sesi, lapykeçligiň sesi, gorkynyň sesi bolup biler, olar wagtal-wagtal saňa: “Gyra çekil! Yzyňa dolan. Sen şowsuzlyga uçrap bilýäň. Sen ýaralanyp bilýäň” diýip gygyrarlar ýa-da pyşyrdarlar. Bu sesler seni özüňi goramaga çagyryr.

Şu negatiw, ýaşayşyň senden sorup alýan seslerden başga güýçli we ýaşayş berýän sesler-de bardyr. Olar hemişe bar, ýöne sen olary eşitmezligi ýüregiňe düwseň, olary sypdyryp bilersiň. Saňa köp çylşyrymly ýollardan geçip gelýän gökler goşunynyň sesleri saňa Mukaddes Ýazgylaryň ähli sahypasyndan gygyryr, ruhlandyryr we togtamazlyga çagyryr: “Öz gorkularyňa gulak asma! Eýýäm

höküm edilip, öz näleti zerarly ejir çekýän duşmanyň ýalanyna gulak gabartma! Ünsüni sowma! Sen bize gerek! Ýoly sypdyrma we öz ylgamaly ýoluňy ylga!”.

Ýatda sakla: arslanyň bar bolan ýerinde pes derejedäki haýwanlaryň ählisi galpyldaýandyr. Iblisiň ýer ýüzünde ýuwutmak üçin arslan kimin aýlanyp ýörşi barada ýazylandygyna garamazdan (ser.: 1 Petrus 5:8), onuň özi arslan däl. Ol ýöne onuň agzyna öýkünýär. Iblisi biziň hakyky arslanymyz bilen deňeşdirip-de bolmaz. Tümlügiň hökümdary we onuň ülpetleri arryldysy Hudaý tarapyndan ylhamlananlara öýkünip gezýärler; onuň ülpetleri – adaty kölegeler, olar Hudaýyň nuruny we çeper zehinini almaly bolmaly.

ARSLAN BILEN BOLÝAN DUŞUŞYKLARYŇA YNAN

Men kiçijek gyzjagazkam, maňa Roždestwo baýramçylygyna “Narniýanyň ýazgylary” atly kitabyň tutuş toplumyny sowgat beripdiler. Kitaplaryň her biri edil gizlenilgi syr ýalydy. Men tutuş toplumu okap bolanymdan soň agladym. Sebäbi men diňe wakalaryň tamamlanandygyna gyanman, eýsem mese-mälim bu dünýäden bolmadyk ajaýyp şalyk bilen gatnaşygymy ýitiren ýaly boldum. Men Aslanyň Isa Mesihini prototipidigine düşüňýärdim, ýöne Isa Mesihini ozal özüme düşündirilen keşbini ýabany, baş bermezek arslan bilen barlyşdyryp bilmeýärdim; bu arslanyň ýanyna baryp, ony sypalap bolýardy, garaz, “Ýazgylary” okaýarkam, men oňa aşyk boldum.

Ol çagalaryň arasynda gezýärdi. Men sessiz ikonalara dolanasym gelmeýärdi; sebäbi olardaky “mukdadesler” kelleleriniň töweregindäki halkalaýyn şuglalary zerarly hiç zada gatyşmaýan ýaly görünýärdiler. Men sowuk “mukaddes suwa” hem dolanasym gelmeýärdi. Men diri, dem alýan arslana bilen söhbetdeşlige dolanasym gelýärdi. Men şeýle çuň danalyga baý, mährem we diri Hudaý bilen duşuşygy küýseýärdim, men Onuň huzurynyň mese-mälim duýulmagyny isleýärdim. Men şeýle bir güýçli söýgini isleýärdim welin, ol hatda meni gorkuzmanam duranokdy. Men demiňi tutdurýan päk adalaty juda güýçli isleýärdim.

Men dünýädäki Lýusi bolasym gelýärdi; bu dünýäde haýwanlar we agaçlar gürläýärdiler, dogrulyk bilen hakykat sylaglanýardylar, ýalňyşlar jezasyz bagyşlanylýardylar.

Hudaý bizi Onuň ýanyna dünýä giňden açylan gözleri bilen

garaýan çagalaryň bigünä päkligi bilen ýakynlaşmaga we Onuň söýgüsiniň we gutulyşynyň ajaýyplygyny kabul etmäge çagyryýar. Ýöne diniň düzgünler toplумы biziň köpimizi dogry ýoldan sowdular. Şol sebäpdenem biz çagalýkdaky Arslanymyzy ýitirdik.

Indi bolsa, ýokarda aýdylanlaryň esasynda, geliň, “*Narniýanyň ýazgylary*” atly kitaplar toplumynyň dördünji “*Kaspian şazadasy*” kitabynyň sahypalaryna syýahat edip, Lýusiniňkä myhmançylyga baralyň. Çagalara birleşýän epizodumynda olar ýadap, tapdan düşüpdiler, azaşyp, ine, bir salymdan ýene-de ýalňyş ýere sowlarlar, ýöne Lýusi birdenkä Aslany, öz Arslanyny görüp:

– Serediň! Serediň! Serediň! – diýip gygyrdy.

– Nirä? Nämä? – diýip, hemmeler biragyrdan sorady.

– A, – Aslan. Siz, näme, göreňzokmy? – Onuň ýüzi ýagtylyp, gözleri nurlanyp gitdi.

– Eýsem sen dogrudan-da görýäňmi?.. – diýip, Piter söze başlamakçy boldy.

– Päheý, onuň gözüne görnen ýeri niredemiş? – diýip, Sýuzan sorady.

Lýusi aýagyny tarpyldadyp:

– Ulular ýaly gürlemesene, – diýdi. – Göwnüme bolmasa, men ony gördüm. Men ony gördüm.

– Lu, nirede? – diýip, Piter sorady.

– Ana, şol ýerde, rýabina agaçlarynyň arasynda. Ýok, deräniň o gapdalynda. Ýokarda, aşakda däl. Siziň gitmekçi bolýan tarapyňyzyň edil garşysyndaky tarapda. Ol biziň şol ýere, ýokary, özüniň duran ýerine gitmegimizi isleýär.

– Sen onuň edil şony isleýändigini näbilýäň? – diýip, Edmund sorady.

– Ol... men.. men... ýöne bilýän-dä, onuň garaýşyndan bilýän – diýip, Lýusi jogap berdi.

Galanlary bolsa haýran galyp, ümsüm biri-biriniň ýüzüne seretdiler.

Arslan peýda bolanda, bu seniň ýüzüňden bildirýär. Görnüş bilen bilim hem gelýär.

Meniň ýadyma oglum Edisonyň ýüzünde bu *bilimi görşüm ýadyma düşýär. Ol şonda Juliannanyň özüniň gelejekki gelinligi diýip hasaplaýandygyny aýdypdy. Men Kiyewde geçirilen aýal-gyzlaryň konferensiýasynda ýaňy dolanyp gelipdim. Şol öýde bolmadyk gysga*

wagtymyň (alty gün) dowamynda oglum bütin ömrüniň söýgüsi bilen tanşypdyr. Ol şol günüň özünde özleri bilen nahar wagtynda duşuşmagymy sorady. Biz eýwanda otyrdyk we ol maňa özüniň “şol ýeke-täginе” duşandygyny gürrüň berýärdi.

Men onuň muny nireden bilýändigini soranymda, ol maňa dikanlap seretdi-de: “Men ýöne bilýärim” diýip düşündirdi. Şol pursatdan başlap muny men hem bilýärdim. Men oglumyň bu gyzda haýsydyr bir uly zady – oňa ýoldan öňe gitmäge güýç berýär, ýöne sözler bilen düşündirip bilmeýän zady *görendigini bilýärdim*. Men ejesi hökmünde ony bu ýolda goldamalydym. Men Juliana heniz duşmazymdan ozal onuň meniň ogluma niýetlenilendigini, hatda muňa düşünmeýän bolsam-da, bilýärdim.

Biziň Arslan bilen şeýle duşuşyklarymyz bolanda, biz şeýle bilime ynanmaly. Bizi muňa özümüz üçin şeýle mese-mälim bolan zady başgalaryň sypdyran ýagdaýynda-da ynanmaly. Beýleki çagalaryň ynanmazçylygyna garamazdan, Lýusi gören zadyna ynandy, ol munuň hakykatdygyny bilýärdi.

Lýusi Aslanyň pikirine görä nirä gitmelidigini aýdandan soň, beýleki çagalar onuň bilen ylalaşmadylar. Olar onuň Aslany görendigine şübhelenmek bilen çäklenmän, eýsem Aslanyň näme üçin oňa görnendigini özlerinden soraýardylar. Olar şu meseläni seslenmä goýdular: Lýusi bilen onuň Arslanyňnyň yzyna eýermelimi ýa-da has göni ýoldan gitmeli? Lýusi utuldy we çagalar öwrülip, başga ýoldan gitdiler. Ol gözýaş döküp, nädogry tarapa barýan toparyň yzyna eýerdi.

Onuň duýgulary hemmämize düşnüklidir diýip pikir edýärim.

Sen arslany, ýagny Hudaýyň ýşaratyny, beýlekileriň görmeýän ýşaratyny göreniňde, soraglar ýüze çykar. Adamlar munuň näme üçin saňa görnendigini, özleriniň nämäni sypdyrandygyny bilesleri geler. Men bu soraga diňe Hudaýyň jogap berip bilýändigine düşündim. Ol Öz göwnüniň islänini etmäge haklydyr. Hudaý Özüni adamlara dürli usullarda aýan edýär. Şeýle dinamika Isa Mesihniň Bedenini soraglary bermäge däl-de, biri-birimize baglydygymyza düşünmäge eltmeli. Eger her birimiziň öz etmeli iş paýymyz bolsa, liderler biri-birini goldar we biri-birini kyndan-kyn meseleleri çözmäge çagyrrar. Saňa düşünmänlerinde, soňra bolsa ters ugra äkidenlerinde, gaty erbet bolýar. Seni gurşayan adamlar seniň we Hudaýyň saňa beren aýanlygynyň gadryny bilmeseler, bu şeýle erbet! Ýöne hatda şeýle

ýagdaýda hem Hudaýyň belent maksat üçin islendik ýagdaýy ulanyp hereket edýändigini hemişe ýadyňda bolsun. Saňa düşünmeýändikleri üçin döreyän ret edilme we gahar duýgularyna kalbyňda ýazgarmaklygy we aýlygy ornaşdyrmagyna ýol berme. Munuň hötdesinden gel-de, ýoluňy dowam et.

Ýöne geliň indi “Kaspian şazadamyza” dolanalyň. Uzak wagtlap entän, ölümiň bári ýanyndan gaýdan çagalar ýene-de ilkibaşda gaýdan ýerlerine düşdüler. Ýadap, halys ysgyndan düşen halda olar ýatýarlar. Aslan Lýusiniň özüne garaşandygyny bilýär we ýagdaýyň oňküden-de erbetleşmeginiň oňünü almak üçin, onuň ýanyna gelýär.

Düşelgäni gaplap alan alagaraňkylygyň içinde Aslan Lýusini çagyryr. Onuň şeýle argyn günden soň hem ýadamandyna haýran galaýmaly. Aslanyň sesini eşidendigine begenen gyzjagaz uçaýjak bolup, onuň ýanyna howlugýar. Lýusi geçen günüň külpetlerini beýan etmek bilen, öz doganlaryny we uýasyny öz aýdanlaryna gulak asmandyklary üçin ýazgaryr. Arslanyň içiniň jümmüşinden “çalaja arryldyny” eşidilýär. Lýusi geň galyp, ondan özüniň nämäni nädogry edendigini sorayar:

– Ýöne her nähili bolsa-da, bu meniň günäm däl gerek?

Aslan onuň gözüne dikanlap seretdi.

– O Aslan, – diýip, Lýusi seslendi. – Men başgalary taşlap, seniň zyňa ýeke özüm gidip bilmedim, eýsem men şeýle edip bilermidim?

Aslan hiç jogap gaýtarmady.

Arslan onuň gözüne dikanlap seretdi. Biziň ýoýulan ynsan görşümize şeýle aýdyňlyk berer ýaly, Hudaýyň huzurynda näme bar? Men köplenç özümi düşünişmezligiň we myjabatyň pidasy hasaplamak bilen, saýlawyň diňe özümiň etmelidigine düşünmek üçin Onuň huzuryňa gelýärdim. Ýöne her nähili bolanda-da, men öz Arslanymyzyň huzurynda utanç duýgusyny duýmaýaryn. Men özümi kuwwatlanan, dogry orunda we öňe hereket etmäge taýýar duýýaryn.

Biziň hemmämiz wagtal-wagtal şeýle ýagdaýa düşýäris. Sen bir tarapdan – Hudaýdan dörän we bir ýoldan gitmek islegiň bar, başga tarapdan bolsa – dost-ýarlaryň ýa-da maşgalanyň basyşy bar. Sende iman we ahlak adatlary babatda oňşukly bolup, sesiňi çykarman, jemendäň yzyna düşüp gitmek islegiňiň dörän bolmagy aňmal. Seniň her nähili basyşa duçar bolýandygyňa garamazdan, sen şuna eýýäm üns berensiň: Arslanyň ýanyna geleniňde, hiç bahanany tutaryk edinip bilmersiň. Olara beriljek jogap belli: dymmaklyk. Men şeýle maslahaty

köp eşitdim: eger Hudaý dymýan bolsa, soňky söhbetdeşligiň dowamynda Onuň saňa näme aýdanyny ýadyňa sal. Sen ony kabul etdiňmi? Berjáy etdiňmi? Aýtdyňmy? Berdiňmi? Eger ony etmedik bolsaň, Ol heniz-de seniň jogabyňa garaşýar.

“SEN ARSLANSYŇ”

Adamlaryň haýsydyr başga bir zada ses berendikleri ýa-da Hudaýy bilen ylalaşmaýandyklary sebäpli Ol Öz görkezmelerini üýtgedäýenok. Şeýle-de Ol biziň söýgüli oýnumyza - “günäkäri tap” oýnumyza gatnaşmaýar. Ol biziň aýyplamalardan hakykata geçermize garaşýar. Tabynlygyň bu derejesi bize galkmaga we Onuň bilen ýabany sawanna gitmäge güýç berýär.

K.S. Lýusi bu çuň hakykaty Lýusi bilen Aslanyň arasyndaky gürründe şeýle anyk görkezip başarypdyr. *Gyzjagaz başgalaryň oňa goşulmandygyna garamazdan, Aslana eýermelidigine aň ýetirdi. Bu aýanlyk bilen birlikde oňa täze jogapkärçilik hem gelýär. Aslan oňa ikinji gezek mümkinçilik berýär we oglan doganlaryny we uýasyny oýaryp, olara arslany ýene-de görendigini we onuň görkezmelerini berjáy etmäge wagt ýetendigini aýtmagy tabşyrýar.*

– Ýöne olar maňa ynanmazlar-a! diýip Lýusi aýtdy.

– Munuň tapawudy ýok – diýip, Aslan jogap berdi.

– O nähili beýle bolýar? – diýip, Lýusi aýtdy. –Men bolsa seni gaýtadan tapandygyma şeýle begendim... Men geçen gezekki ýaly bu gezek hem gelip, arryldyň bilen hemme duşmanlary kowarsyň öýtdüm. Indi bolsa hemme zat elhenç bolar!

Aslan:

– Hawa, eýjejigim, saňa kyn bolar, ýöne hiç zat hiç haçan iki gezek gaýtalanmaýar – diýdi.

Geliň, bir salym sägineliň. Men Hudaýyň çagyryşyna adamyň seslenişini beýan edýän bu suraty halaýaryn. Hudaý bizi ýola ugradýar, bu bolsa bize “elhenç bir zat” ýaly görünýär. Bir salym mundan ozal umytdan doly bolan Lýusi indi haýsydyr bir ýerde gizlenesi gelýär.

Geliň dowam edeliň:

Lýusi onuň nazaryndan bukulmak üçin, başyny onuň ýalyna oýkady. Ýöne onuň ýalynda haýsydyr bir gudratly zat bar bolmaly. Ol arslanyň güýjüniň özüni kuwwatlandyryandygyny duýdy. Ol birdenkä dikeldi-de:

– Bagyşla, Aslan. Men indi taýýar – diýdi.

– Sen indi arslansyň. Indi tutuş Narniýa dikeler – diýip, Aslan jogap berdi3.

Men muny okanymda, inim dyglap gitdi. “Sen indi arslansyň...” Biz aýaga galanymyzda, aglamagy bes edip, taýyn bolanymyzda, Hudaýyň muny her bir gyz perzendiniň durmuşyna jar edesi gelýändigine ynanyaryn. Şonda Hudaý şeýle diýip biler: “Sen indi batyrgaý. Sende Meniň aýanlygym bar. Sen öz güýjüňe aň yetirersiň. Sen söweşe taýýar”. Ýatda sakla, sen aýgtyly söweşde söweşýan goşunyň bir bölegisiň.

GÖTERIJI BOLMAKDAN GORKMA!

Biziň söweşimiz babatda näme? Tümlük ösýän ýaly, ýagtylygymyz bolsa çalaja ýylpyldaýan ýaly bolup görünýär.

Arslanyň biziň aramyzdadygyny hemmelere aýtmaga wagt geldi. Biz biderek zatlar barada jedelleşmek bilen, belki, Ony görenem dälidiris. Tümlügiň güýçleri biziň aladasyny etmeli ýerimizi boşadýarka, biziň nyzamymyz bozulýar, *ünsümüz sowulýar. Biziň töwerek-daşymyzda söweş gaýnap-joşýar, biz bolsa öz düşelgämizdäki özara urşumyza ulaşyp ýörüs.*

Ebediligiň Şasy, ölmez we göze görünmez ýeke-täk Hudaýa baky hormat we şöhrat bolsun! Omyň. Eý, oglum Timoteos, sen barada aýdylan pygamberlikleri nazara alyp, saňa şuny berk tabşyryaryn: bu pygamberliklere daýanyp, ökde söweşiji kimin söweş, imanda berk durup, ynsabyňy päk sakla. Käbir adamlar ynsaplaryny ýuwudandygy üçin, imanlary gaýa urlan gämi kimin çym-pytrak boldy.

1 Timoteos 1:17-19

Biziň gelejegimize eýýäm wadalar labyry taşlandy. Biz ýagtylygyň we umydyň ýaraglary arkaly söweşýäris. Isa Mesih ölüme garşy gaýtadan çykyş etmeýär. Ol eýýäm ony ýeňdi. Biziň hem şu ýeňişde gezmegimize we beýlekiler üçin görelde bolmagymyza wagt ýetdi. Hatda şu wagt hem biziň ýurdumyz ahlak, ykdysady we ruhy ýitgileriň bosagasynda dur. Tutuş dünýä boýunça hem, öz ýurdumyzyň çäklerinde hem duşmanlar we terroristler bizi gabaýarlar. Gorky bilen haýynlyk ähli frontlarda agzalalygy döredýärler, öz aramyzda bolsa

özümizi goramagy başarmarys diýip hasaplaýan adamlar bar.

Meniň göwnüme bolmasa, biziň ýagdaýymyz Angliýanyň birnäçe ýüz ýyl mundan ozalky ýagdaýyna meňzeýär. Ýaş aýala özünde ene arslany oýaranda, tozadylan, ejir baryny gören ýurtdan imperiýa döredi, Britaniýanyň halky bolsa galkdy.

Ýelizaweta I ýigrimi baş ýaşynda maliýe we ahlak taýdan tozan ýurduň tagtyna geçdi. Angliýanyň daş-töweregindäki has güýçli döwletler katolisizmde birleşmek bilen, ýurda howp salýardylar. Angliýa öz içinde möwjeýän dini uruşlar zerarly böleklere bölünendi. Ýurt patyşa Genrih VIII we şa aýaly Mariýanyň joşgunly dolandyrylyşygy sebäpli gaty durnuksyz ýagdaýdady.

Ýöne Ýelizawetanyň şalyk täjini dakynan günü aýdan sözlerini diňläň: “Meniň gerşime inen agyr ýük gaty täsin”. Ýüzlerçe ýyl geçendigine garamazdan, onuň sözleri biziň günlerimiz üçin hem aktual görnüp, meni aýaga galmaga çagyýar. Iň agyr ýüke täsin galmagy karar eden aýal nähli bolmalyka?

Men bu şa aýalynyň bahana aramandygyna – *özünüň ýaşdygyny*, juda ejizdigini we güýçli jynsa degişli däldigini bahanalamandygyna begenýärim. Onuň şa tagtyna bolan hak-hukugy hemişe şübhe astyna alynýardy. *Ýöne hatda oňa* Genrih VIII nikasyz doglan gyzy diýip kemsidenlerinde-de, ol yza tesmedi. Muňa derek ol özüniň täsin galmaklygyndan el üzmezligi karar etdi. Onuň täsin galmasy Hudaý öňündäki yzzatynyň, galpyldysynyň we Hudaýa doly garaşlydygyny boýun almagyň atmosferasynda onuň durmuş binýadyna öwrüldi.

Ýelizaweta sözleri seresaplyk bilen saýlamagy ýaşlykda öwrenipdi. Eger ol şeýle etmedik bolsa, ýigrimi baş ýaşa ýetmezdi! Öz doglan pursadyndan tä soňky gününe çenli ony oňa ýamanlyk isleýän adamlar gurşaýardy. Köşkde we ondan daşarda ony sözünde tutmagy aňtaýan dönükler we ygtyýarlyga aýganlar köpdi. Onuň öweý dogany – ondan öň şa aýaly bolan Mariýa “Ganhor” lakamyny gazanypdy, sebäbi onuň şalyk süren döwründe köp adamlar jezalandyrylypdy. Mariýa Ýelizawetany öldürmegi peýleýärdi we ony hatda Londonyň Tauer zyndanyna taşladypdy. Ýelizawetanyň ejesi Anna Boleýn hem kellesiniň çapylmazlygyndan öň bu zyndana taşlanypdy. Mariýanyň Ýelizaweta garşy gurnan hüjümleri we hile-pirimleri diňe birinjiniň ölüminden soň tamamlandy.

Ýelizaweta tagta çykandan soň, onuň doganoglany Mariýa – Şotlandiýanyň şa aýaly katolik ybadathanasynyň goldawyny alyp,

Britaniýa dolanyp geldi we patyşalyk tagtyny birnäçe gezek öz eline almakçy boldy. Ýelizaweta ahyrda ony jezalandyrmagy buýurdy, sebäbi onuň şa aýalynyň janyna kast etmekçi bolandygy ýüze çykdy. Ýelizaweta haýynlyk edilýärdi, ol ret edilýärdi, oňa ynanmaýardylar, ýöne ol kynçylyklaryň hötdesinden gelip, Angliýanyň öňde-soňda bolan patyşalarynyň arasynda iň oňady bolmagy başardy.

Durmuşa çykyp, mirasdary dünýä indermäge derek, şa aýaly Ýelizaweta öz ýurdunyň gelinligi we enesi bolmaklygy saýlap aldy. Yhlaslylygyň bu beýik derejesi oňa erkinlik berip, ähli ünsüni patyşalygynyň kuwwatyny berkiden strategiki çözümlere gönükdirmäge mümkinçilik berdi. Mundan başga-da, şa aýal okamagyny we başarnyklaryny ösdürmegini bes etmeýärdi. Ol özüni paýhasly geňeşdarlar bilen gurşady we halkyň hal-ýagdaýyna we abadanlygyna ünsli garady.

Ýelizawetanyň şalyk süren döwründe:

- Protestant dini toparlar birigip, Anglikan ýygnaçyny emele getirdi;
- Angliýany ykdysadyýeti birtaraplaýyndan we soňa göräde garaşly bolan görnüşinden ikitaraplaýyn we garaşsyz ykdysadyýete öwürüldi;
- Angliýa kuwwatly deňiz döwletine öwürüldi;
- Amerikanyň ilatlaşmagy we derňew-barlaglary has işjeňleşdi.

Ýelizawetanyň şalyk döwri onuň ýurdy üçin “altyn asyra” öwürüldi, ol kiçijek patyşalykdan kuwwatly imperiýa öwürüldi.

Ony “ene arslan” diýip atlandyrmaklary geň zat däl. Onuň gazanan üstünliklerine garamazdan, hökümdarlyk orny onuň üçin ýük bolmasyny hiç haçan bes etmedi. Ol şeýle diýýärdi:

Patyşa bolup, jygany götermek – ony hakykatdan-da göterýänlere garanda, muny görýänler üçin has ýakymly bolup görünse gerek.

Taryhy kitaplaryň şaýatlyk edişi ýaly, ol ýöne jyga götereninden has wajyp işleri etdi: ol täze zatlara, söwda we ylmy-barlag işlerine ýol berdi. Ol özüni bütüinleý bagyş etmekligiň güýjüne düşünýärdi, aladasy we sabyrlylygy arkaly Angliýanyň parahatçylykly ösüş ýolundan gitmegine ýardam berdi. Şol döwürde Fransiýa ýaly döwletler bolsa rewolýusiýalar zerarly weýran bolmaga ýakynlapdy.

Ýelizaweta gaýduwsyz göreşijidi. Onuň öz goşuny bilen söweş meýdanyna ugramazynyň öňýanynda, ine, şeýle sözleri aýdypdy:

Goý, zalymlar gorksun, men bolsa, muňa Hudaý şaýat, hemişe öz esasy daýanjymyň we howpsuzlygymyň kepilligi hökmünde öz halkymyň sadyk ýüreklerini we azat erkini saýlap alýardym. Şonuň üçin-de men, edil şu wagt siziň arañynda we görşüňiz ýaly, dynç almak we şowhunlar guramak üçin däl-de, bu söweşde ýeňmek ýa-da siziň bilen ölmek hyjuwyndan doly. Men öz Hudaýym we öz patyşalygym üçin öz abraýymy, janymy orta goýýaryn we topraga dolanmaga taýýar...

Men öz bedenimiň gowşak we ejiz aýalyň bedenidigini bilýärim, ýöne mende patyşanyň ýüregi, ýöne bir patyşanyňam ýüregi däl, Angliýanyň patyşasynyň ýüregi bar. Men Parmanyň ýa-da Ispaniýanyň, ýa-da Ýewropanyň haýsydyr başga bir hökümdarynyň meniň patyşalygymyň çäklerine girmäge milt edip bilýänligini ýigrenýärim. Şonuň üçin-de, muňa jogap hökmünde, meniň başyma biabraýlyk inmäňkä, elime ýarag alaryn... Biz Hudaýyň, meniň Patyşalygymyň we meniň Halkymyň duşmanlaryny tizara ýeňeris.

Olar bu söweşde ýeňiş gazandylar.

Aýal gorkmagy däl-de täsin galmagy saýlap alanda nämeleriň bolýandygyny görýäňmi? Ýelizaweta gaýduwsyzlyk bilen Hudaýa eýerdi we ykbalynyň çagyryşyna ünsli boldy. Ol Hudaýyň ugrukdyrmasyyny agtarmaklyga çynlakaý çemeleşýärdi we dilegler gündeligini üç dilde ýöredýärdi. Netijäni batyrgaýlyk bilen ajaýyp diýip hasaplap bolar. Sen, belki, Hudaýyň seni adatdan daşary ýa-da hopukdyrýan bir zada çagyryandygyny duýýansyň. Eger şeýle bolsa, Lýusiniň we Ýelizawetanyň göreldeleleriniň seni ruhlandyryp, oňe äkitmegine ygtyýar et.

Başgalaryň seniň üçin nähili orunlary taýýarlap goýanlary wajyp däl. Eger Hudaý diýýän bolsa, Oňa ynan. Onuň iberýän ýerine git; Onuň saňa aýdýanlaryna gulak goý. Bu Arslanyň äkitjek ýerine Onuň yzyna düşüp git we hatda başgalaryň saňa düşünmedik ýagdaýynda-da Onuň “aýanlyklaryna” ynan.

Sen täsin galýan zenan bolmaga taýynmy?

PYŞYRDYDAN ARRYLDA

Arslan men däldim – maňa diňe arslan arrylsýsyny çykarmak mertebesi paýyma düşdi.

UINSTON ÇERÇILL

Erkek arslanlar arlaýar.

Muny bilýändigizi hiç şübhe ýok. Ýöne siz urkaçy arslanlaryň hem arlaýandygyny bilýärmisiňiz?

Erkek we urkaçy arslanlar olary eşidýänlere täsir eder ýaly derejede arlamak üçin öz göwresiniň ýatýşyny üýtgetmeli bolýarlar. Şeýle ýabany güýjüň yglan edilmesini boşatmak üçin, egilmek gerek. Arslanlaryň güýçli kelleleri egilýär we olar öýkeni howadan doldurmak üçin, öz döş kapasalaryny giňeldýärler. *Şeýle güýjüň yglan edilen pursadynda olaryň göwnüne özleri ýarylaýjak ýaly görünmeýärmikä? Şeýle arryldy ümsüm gijede sekiz kilometr aralyga eşidilýär, bu ses tolkunynyň ugrunda ýerleşýän adamlaryň we haýwanlaryň ýürekleri sarsyp gidýär. Arslanyň arryldysy seni gurşap, öz haýbatly sesi bilen seni doňan ýaly hala getirip bilýär.*

Şeýle tärde, eger biz Hudaýyň ene arslanlary ýaly şeýle haýbatly sesi çykarmak isleýän bolsak, göwrämiziň durşuny üýtgetmeli. Arlamak üçin, biz belent galdyrylan başlarymyzy egip, tagzym etmeli. Bu tabynlyk we dileg katdymyz bizi Mukaddes Ruhanyň ter

guýulmasyndan dolup bilerimiz ýaly dogry ýagdaýa salar. Men Mukaddes Ruhdan alan “paýymyzyň” Onuň dolullygyny özümizde saklamak başarnygymyzdan üstün gelen ýagdaýynda şeýle arryldynyň mümkin boljakdygyna ynanýaryn. Biz Onuň hakykatyny, söýgüsini we ýagşylygyny mundan beýläk diňe özümizde saklap bilmänimizde, öz Hudaýymyzyň nähilidigi baradaky tolgundyryjy ykrary boşadarys.

Emma ene arslanyň arryldyrynda tapawutlykda biziň arryldymyz ýöne bir ses bolmaz. Biziň jar etmämiz tolgundyryjy sözleriň, işleriň we iman ädimleriň şeýle ajaýyp garyndysy bolar. Imanyň, umydyň we söýginiň göze görünmeýän faktorlary käbir şahsýetleriň durmuşynda aýan bolup başlanda, dünýäniň mätäçliklerine hemmämiziň berýän jogabymyzda we Hudaýyň söýgüsünde görnüp başlanda, dünýä biziň arryldymyzy eşider. Eger biziň durmuşymyz Arslanymyzyň Şahsýetini dogry şöhlendirse welin, dünýä Onuň arryldysyny eşider. Şonda hudaýsyrayan butlar we hojaýynlar synyp, ähli sesler sem bolar we “Diňe Hudaýa sežde ediň!” diýen ses belende galar.

Biziň dünýämiz her dürli arryldylardan doly. Men “arryldy” sözüniň manysyny öwrenenimde, köp zatlaryň arlap bilýändigini bilip galdym. Ummanlar arlap bilýär. Ýabany, güýçli ýel arlap bilýär. Beýik belentlikden ägirt suwlary aşak şagladýan şaglawuklar arlap bilýär. Sport stadionlaryndaky janköýerler arlap bilýär.

Gökler tagtynyň öňünde dört seraf arlap: “Mukaddesdir, Mukaddesdir, Mukaddesdir” diýýärler. Olaryň sesine gapynyň söýeleri sarsýar (ser.: Işaya 6:4).

Ýer ýüzünde biz bu sözleri aýdym görnüşinde gaýtalaýarys, ýöne Mukaddes Hudaý baradaky bu jar edilmäniň ilkibaşdaky görnüşini – arryldydy.

Hatda biziň Gudratygüýçli Hudaýymyz, gögüň we ýeriň Rebbi... arlaýar.

Reb ýokardan arslan kimin arlaýar; Onuň mukaddes mekanyndan güňleç gürrüldi eşidilýär.

Ýermeýa 25:30, The Message terjimesi

Ýene-de:

Netijede, halk Hudaýyň yzyna eýerer. Men arslan kimin

nagra çekerin, hawa Men şeýle bir arlaryn! Çagalarym gorkup, günbatardan Meniň ýanyma ýlgap gelerler.

Hoşeýa 11:9-10, The Message terjimesi

Haýsydyr bir sese eýýäm pyşyrdy, goh ýa-da gykylyk diýip bolmaýan derejede bolar ýaly, bu ses nädip güýçlenýärkä? Öz kuwwaty bilen sarsdyrýan arryldyny diňe sesiň gatlygy edýärmikä?

ÄHLI ZAT PYŞYRDYDAN BAŞLAÝAR

Bu soraga jogap bermek üçin, geliň, ilki pyşyrdynyň dinamikasyny öwreneliň.

Mezmurçy şeýle ýazýar:

Men bir pyşyrdyny – şeýle mylaýym pyşyrdyny eşidärim.
Bu pyşyrdy meniň bilen asla gürlär öýtmedik Kişime degişli.

Zebur 80:6, The Message terjimesi

Mezmurçy bu ýerde Hudaýyň pyşyrdysyny eşidip, özüniň haýran galşyny beýan edýär. Eýsem ol Hudaýa bolan sadyklygyny ozal beýan edip, nagma aýtmadymy näme? Onuň bu aýatda Hudaý bilen ilkinji gezek duşuşanda başdan geçiren duýgularyny beýan edýän bolmagy ahmal. Biz ozal eşitmedik seslerimizi saýgaryp bilmeýäris. Dawut pygamber, mysal üçin, Hudaýyň pyşyrdysyny ýaş çopanka eşidipdi we şondan soň Rebbiň sesine hemişe we hemme ýerde saýgarýardy. Hudaýyň sesi barada “...şeýle mylaýym pyşyrdy” diýilýär. Belent Hudaý mylaýym ses bilen gürläýär – ynsan durmuşynyň zabun hakykaty bien deňeşdireniňde, gör nähili çaprazlyk!

Şonuň üçin-de Hudaý bizi Onuň bilen ümsümlükde we rahatlykda söhbetdeş bolmaga çagyýar: “Saklanyň, biliň: Hudaý Mendirin!...” (Mezmur 45:11).

Men Gudratygüýçli Hudaýyň we ähli zatlary Ýaradanyň Onyň pyşyrdysy arkaly Öz çagalarynyň hopukjakdygyny we şol bir wagtyň özünde-de rahatlanjakdygyny bilendigine ynanýaryn.

Hut meniň özüm üçin-ä pyşyrdaýan Hudaýyň keşbi gygyrýan Hudaýyň keşbindne has täsin bolup görünýär. Şeýle belent Hudaýdan gulagyňy gapyp barýan sesiň çykmagy oslanlyýan zat, ýöne pyşyrdy welin, oslagsyz bir zat. Hudaý bu mylaýym ses bilen biziň ünsümüzü

Özünde jemläp bilýär. Çuňlугyň çuňlугy çagyryşy ýaly, Hudaýyň pyşyrdysy hem Ýaradanyň ýaň salmasydyr; ol Onuň ýaradan perzentleriniň kalbynyň jümmüşinde ýaňlanýar.

Ýlyas pygamber Hudaýyň *sesini* ýeliň, ýer titremesiniň, oduň içinde gözledi, ýöne Ony diňe pyşyrdyda eşitdi (ser.: 1 Patyşalar 19:12). Pygamber mylaýym, pessaý sesi eşidende, öz buky ýerinden çykyp, Hudaýyň özüne aýdýanlaryna gulak goýdy.

Men Hudaýyň gürrüniň elmydama pyşyrdydan başlanýandygyna ynanýaryn. Gaty ses bilen jar edilen zatlaryň hemmesi haçan hem bolsa bir wagt pyşyrdy bilen aýdylpdy. Men göwrelilik mahalym göwrämde bir janyň ösüp, berkeýändigini duýanymda, bu dünýä injek bolýan bábegiň pyşyrdysydy. Gaty ses içki pyşyrdydan başlanýar. Belki, siz kalbyňyzyň jümmüşinden *gaýdan*: “*Ýa Hudaý, men aç, gorkýaryn we ýalňyz!*” gaty sesiňiziň jogaby hökmünde ilki Hudaýyň pyşyrdysyny eşidensiňiz.

Ol jogap berip: “Gorkma! Eý, perzendim, Men ýanyňda” diýip pyşyrdady.

Men käwagt aýallary pyşyrdynyň keşbi hökmünde görýärim. Gorkan balasyny ýatyrjak bolan ene gygyrmaz, ol pyşyrdar. Men Hudaýyň gyz perzentleriniň biri-birine kalplarynda döreyän ymtlyşlary pyşyrdap aýdyşlaryny ýyllarboýy eşidip gelýärim. Otuz ýyl töweregi men ýatyrkak ärimе nämedir bir zatlary pyşyrdýaryn. Gijäniň örtgüsiniň astynda ýyly düşekde gatydan gürlleşmek oňaýsyz. Bu pyşyrdynyň, rahatlygyň we ýakynlygyň ýeri.

Ýygnak hyzmatynda gapdalymda oturan maşgala agzalarymyň gulagyna pyşardan döwürlerim bardy. Men haýsydyr bir gödek ýa-da hakykata laýyk gelmeýän zady eşidenimde, pessaýja ses bilen gürläýärdim. “Bu nädogry” diýip pyşyrdýardym. Jon we ogullarym ümsüm başlaryny atýardylar, käwagt bolsa: “Seniň näme üçin azara galýanyňa düşünýäris. Saňa bu barada gygyryp aýtmak gerek däl. Biz seni eşidýäris” diýýän ýaly, mylaýymlyk bilen elime kakýardylar.

Men pyşyrdýýaryn, sebäbi muny şeýtmelidigimi duýýaryn. Meniň pikirimçe juda ownuk ýa-da juda näýbaşy, ýoýulan ýa-da ýöne bir nädogry zat babatda dymmak we ony orta çykмага çagyrmazlyk nädogry diýip hasap edýärim. Munuň alyp barýan hyzmatym sebäpli bolmagy ahmal, ýöne maňa şeýle tohumlar kök goýberip ýetişmänkä, olary ýerden sogrup taşlamak üçin hakykaty boşatmak

gerek. Meniň pyşyrdym gaty ses bilen aýdylany ýalana çykarýar.

Men Hudaýyň maňa pyşyrdap aýdanlaryna ýa-da durmuşymda nygtanlaryna gabat gelmeýän zatlary eşidenimde, pyşyrdaýaryn. Seniň hem özüňi şeýle duýýan pursatlaryň bolýandygy şübhesizdir. Eger sen Hudaýyň pyşyrdymasyny eşiden bolsaň, onuň mukaddesdigini we ünsüne mynasypdygyny bilýärsiň. Biz öwredenimizde ýa-da wagyz edenimizde köplenç ozal başgalaryň bize öwreden zatlaryny gaýtalaýarys. Ýöne Hudaý gürlände welin, bu bütinleý başga zat. Hudaýyň pyşyrdamasy ownuk zat däl, oňa yzzat-hormat bilen garamaly.

Hudaý Öz ogullaryna we gyzlaryna pyşyrdaýar. Şindi durmuşyňda özüňi pyşyrdymagyňyň we Hudaýyň pyşyrdysyny diňlemegiň döwrüniň başlanandygyny duýýarmyň? Belki, sen hatda şu wagt hem eşidýänsiň. Pyşyrdy – bu pynhanlygyň we pygamberligiň dili.

Adamlar müňlerçe ýyllap Hudaýyň pyşyrdysyny agtarýardylar, ýöne Ol dymýardy.

Köp pygamberler we patyşalar siziň görýänleriňizi görmek üçin sag goluny bermäge-de taýyndylar, ýöne onuň çala ýalpyldysyny-da görmediler; siziň eşidýänleriňizi eşitmek islediler, ýöne hatda pyşyrdyny-da eşitmediler.

Luka 10:24, The Message terjimesi

Gadymýetiň pygamberleri we patyşalary gulaklaryny gabardýardylar, ýöne Hudaý hatda ýeke ses-de çykarmaýardy. Olar gelejege hiç bolmanda gözleriniň gytygy bilen görmek üçin çişerilip seredýärdiler, ýöne gözýetimde hiç zat görünmeýärdi. Olaryň öz dostlaryndan: Siz muny eşitdiňizmi?" diýip soramaga tutaryklary bolar ýaly, ne ses, ne görnüş, ne-de şekil bardy.

Şoňra bolsa habaryň gelen döwri gelip ýetdi, ýöne ol pyşyrdy görnüşinde däl-de, ynsan görnüşinde geldi. Pyşyrdap aýdylan Söz beden boldy we jar çekip aýdyp başlady, adamlar bilen gürlleşdi, galtaşdy, öwrettdi, şypa berdi we ölümden direltdi. Gynansak-da, hemmelerden köp eşitmäge dyrjaşanlaryň eşidýän gulaklary ýokdy. Olar Ony sypdyrdylar, sebäbi Hudaý olaryň oslaýşy ýaly görünmeýärdi we gürlemeýärdi. Isa Mesih salgyt ýygnaýjylaryň we balykçylaryň gulagyna "pyşyrdaýardy", fariseýleriň gulagyna bolsa gygyryp aýdýardy.

Özüniň Kimdigini we nireden gelendigini sözler bilen düşündirmäge

derek, Isa Mesih Öz aslyýetini Öz durmuşy arkaly aýan edýärdi. Onuň işleri islendik sesden gaty gürleýärdi.

PYŞYRDYDAN GYGRYŞA

Biziň köpimiz ýaly, joram Bobbi Hýuston Gökleriň seslenmesine diňşirgenýär we Gudratygüýçli Hudaýyň Ruhunyň Öz gyz perzentleri üçin tabşyryklary taýýarlaýşyna çişerilip seredýär. Ol biziň köpimiziň görýänini şu goşgy setirlerinde beýan edýär:

Hudaýyň pyşyrdysy gygyryşa öwrüldi.
Bütin dünýädaki aýallar bu sözlere seslenýärler.

Hudaýyň köpden-köp gyz perzentleri Onuň pyşyrdysyny eşidýärler. Bu nähili pyşyrdy? Onuň sesi näme üçin gitdigisaýy beýgelýär? Köp sesleriň utgaşyp, adalaty soramagyna jogap hökmünde umydymyzyň ykrar edilmesi galkýar. Isa Mesihiň ejesi Merýem Hudaýyň Öz halkyny halas etjekdigi baradaky wadasyny kabul edende, ol ony öz kalbynyň jümmüşinde arzuwlap saklady. Häzirki günlerde Hudaýyň köpden-köp gyz perzentleri Onuň öz ýüreklerinde döreden ýaşayşy we azatlygy jar edýärler. Netijede, kabir adamlaryň ýüreginde pyşyrdy ýaly başlan zatlar bir gygyryşa birigip başlady. Habar bökdelmäniň uzak wagtlap höküm süren ýerinde aýaga galýar.

Gulagyňyza pyşyrdanymy üçekden yglan ediň.

Matta 10:27

Isa Mesih ilki pyşyrdady, soňra bolsa Öz şägirtlerine gygyryp aýtmagy buýurdy. Ol adamlaryň çäkli toparyna düşüňjani we danalygy salýardy, soňra bolsa Öz şägirtlerini ozal gizlin bolan zatlary jar çekip aýtmagy buýurýardy.

Men Hudaýyň dünki pyşyrdysynyň ertirki gygyryşyna özgerýän döwründe ýaşandygymyza ynanýaryn. Bu zatlaryň hakyky gerimine dogrudan-da düşüňip-düşüňmeýänligimizi bilemok, ýöne aramyzda köpleriň eýýäm ýakyn süşüşüp gelip, ünsli diňleýändigini duýýaryn. Sen golaýlanyňda, çalaja şygyrdyny – içiňdäki ymtlyşy, tolgunmany we hereketi eşidýärsiň.

Hudaýyň pyşyrdysy şeýle imrindiriji welin, ol hatda gorkuzyp-da bilýär.

Ol şeýle bir oslagsyz welin, hatda onuň yzyna eýerip gideniňden soň hem belli wagt aralygynda ýalňyzlykda bolup bilýäň.

Ol şeýle bir gudratly welin, oňa bir gezek ýol bereniňden soň, ony eýýäm togtatmak mümkin däl.

Gögüň sütünleri sarsýar. Gulak goýuň! Bu Hudaýyň sesi ýaňlanýar! Ol güýji bilen deňzi togtatdy, paýhasy bilen äpet Rahaby ýok etdi. Gökler Onuň demi bilen gözel boldy, aždahany eli bilen ýok etdi. *Bular Onuň hökmürowanlygynyň ujypsyzja bölegi, diňe pyşyrdysydyr.* Eger Ol sesini *dogrudan-da* beýgelden bolsa, biz näme ederdik şonda!

Eýýup 26:11-14,
The Message terjimesi, nygtama awtoryňky

Hawa, hut şeýle, näme ederdik? Biziň sandyrap titrejgimiz *gürrüňsiz*, ýöne Onuň pyşyrdysyny ozal eşidip, oňa ynananlar Onuň geljek günündäki gygyryşa döz gelip bilmezdiler. Biziň kalbymyzyň jümmüşindäki haýsydyr bir zat galpyldy bilen Onuň sesini beýgeltjek pursadyna diňşirgener. Ýokarda beýan edilen sesiň güýji we hökmürowanlygy – bary-ýogy bir pyşyrdy. Onuň pessaýja uflemesi göklerden ähli bulutlary syrýar!

Hudaý Öz ýaşayşy, azatlygy, umydy, güýji, başbermezligini, gymmatlygyny we hatda owadanlygyny ýüregime ilkinji gezek pyşyrdanda, bu meniň üçin el-aýagy *ýazýan* maşk hökmünde boldy. Ol meni mundan artyk ýaýbaňlanmaga we ösmäge giňişlik ýokdur diýip öýden çäklerimde ýaýbaňlanmaga we ösmäge çagyryardy.

Şol döwürde kalbymda höküm süren gaýgyly lapykeçligi şeýle suratlandyrsa bolar: şu çaka çenli bilýän zatlaryňzyň ählisinden has köp zadyň boljakdygy barada pyşyrdy eşitdiňiz diýip göz önüne getiriň. Bu pyşyrdy şeýle diýýär: sen durmuşyň özüniň iň ýokary derejesine ýetdi diýen pikir bilen ylalaşdyň, sen mundan aňry böwsüp bolmaýan bir gatlagyň bardygy baradaky fakty kabul etdiň, ýöne bu hakykat däl, ol hiç haçan hakykat bolmandy hem. Bu pyşyrdy seniň köp we köp adamlardan eşidenleriňe çapraz gelýär.

Ýöne bu pyşyrdy seni haýsydyr bir gizlin, çuň ýere çagyryar we sende howsalaly ymtlyşlary oýarýar, bu ymtlyşlary heniz beýan etmek mümkin däl. Pyşyrdy seniň telewizorda göreniňden ýa-da

žurnalda okanyňdan has hakyky bolup eşidilýär. Gulagyňa pyşyrdap aýdylan şeýle aýanlygy alanyňdan soň, sen özgerýärsiň. Munda bir aý ozal özüňi örän oňaly duýan ýerleriňde, gatnaşyklaryňda we gürrüňleriňde sen birdenkä özüňi oňaysyz duýup başlaýarsyň.

Men Hudaýyň pyşyrdysyny ilkinji gezek eşidenimde, meniň bilen hut şeýle-de bolupdy. Haýsydyr bir derejede men ozal bilýänimden eýýäm bölünip aýrylandygymy duýdum, ýöne bu dönüklük däl. Men açyk deňizde gaýygyň içinde oturan ýalydym; meniň ol ýere nädip düşenim, indiki duralgany nireden gözlemelidigim babatda jinnik ýalyda düşünjäm ýokdy. Şu wagta çenli durnukly görnen zatlaryň ählisi indi durnuksyz, kesgitsiz we oňaysyz görünýärdi. Meniň ýeke-täk anyk bilýän zadym – özümiň ýerimden gozganandygym we ozalky durmuşa asla dolanmajygymdy.

Hawa, bu pyşyrdynyň bizi ozal bilýän zatlarymyzdan çalt – hut şeýle tärde aýyrmaga ygtyýary bar. *Käbir adamlar muny aňyň ýagtylanmasy, käbirleri bolsa paradigmanyň süýşmesi diýip atlandyrýar.*

Men Hudaýy gözlän wagtymda, Ol maňa pyşyrdap jogap berýär.

Gelsene, ýakynlaşsana, Öz jogabyňy maňa pyşyrda. Men Saňa şeýle bir mätäç!

Zebur 54:2, The Message terjimesi

Onuň jogaplary siziň we ozalky durmuşyňyzyň arasynda bölünişik salyp bilýär we belli bir wagtyň dowamynda size oňaysyzlyklar döreder. Hut şu sebäpdenem, Hudaýyň pyşyrdysyny eşideniňizden soň köşeşmek, ýuwaşamak, diňşirgenmek we bu pyşyrdyny ýazyp almak şeýle wajypdyr.

Lýudwig wan Bethowen şeýle ýazypdy: “Sesler men olary tä nota görnüşinde ýazýançam, ýañlanýar, jyňňardaýar we töweregimde tüweleý kimin aýlanýar”. Eger ol kalbynda içinde eşidenleri ýazyp almadyk bolsa, näme bolardy? Biz diňe onuň sazyndan däl, eýsem onuň ýazan saz simfoniýalaryndan dörän pikirlerden, söýgüden, arzuwlardan we ylhamlardan mahrum bolardyk.

Hudaýyň pyşyrdysy mende gaý-tupany ýa-da oýlanmalaryň arryldysyny oýaranda, men tä olary ýazyp alýançam, köşeşip bilmeyärim. Gökleriň demini tutup almagyň we bu pyşyrda keşp

bermegiň şeýle köp usullary bar. Käbir adamlar ony sözlere besläp, käbirleri bolsa – saza. Ýene käbirleri bolsa ony wagyzlara, aktýorlyk oýnuna ýa-da edebi ýazgylara beslärler, şeýle görnüşde bu pyşyrdynyň getiren habary batly ses bilen ýaňlanar. Bu pyşyrdyny reňke we şekile besläp, ony suratda, binagärlikde beýan etjekler hem tapylar.

Beýan etmegiň görnüşi wajyp däl. Esasy zat – ony beýan et!

PYŞYRDYNY SESLI DURMUŞYŇ ARKALY BEÝAN ET

Siz, belki, “Sesli ýaşa” diýen jümläni eşidensiňiz, ýöne men oňa käbir zatlary goşmakçy. Içindäki zady beýan etmek bilen sesli ýaşa.

Ralf Uoldo Emerson şeýle diýipdi: “Her kim diňe özüne eşidilýän pyşyrda gulak goýmasa, biziň hiç birimiz hiç haçan hiç üýtgeşik ýa-da ajaýyp zatlary amal edip bilmez”.

Özüňi özüň diňlemegi öwren. Diňe özüňiň eşidip biljek zadyňy başgalardan aýtmagyny sorama. Eger sorasaň, ygtyýary ýüregiňdäki Hudaýyň pyşyrdysyna däl-de, başgalaryň aýdýanlaryna berýänsiň. Hudaýyň aýdýanlaryna yzzat bilen gara we Onuň saňa haýsydyr bir üýtgeşik işleri başarmak ukybyny bermek bilen, içiňe salýan zatlaryny eşitmek üçin wagt tap.

Biz Hudaýyň pyşyrdysyny köplenç ýalňyz wagtymyz eşidýäris. Ýöne eşidýän gulaklary bolan adam diňe ýeke-täk biz däl. Hudaý köşeşip, diňlemäge taýyn bolanlaryň ählisine ýüzlenmäge taýyn. Mesele – Mukaddes Ruhý aýdyň eşitmek üçin dowamly pazanyň *hötdesinden gelip, soňra Onuň sözlerini güýçde ýazmagy başarmakda. Bu habary ýazyp alyp, ondaky öz paýyňy kesgitlemek bilen, biz bu pyşyrdyny başgalarynda hem saýgaryp bileris. Ümsümlikdäki diňlemeler döwürleri bize amatsyz görnüp biler, ýöne bu geçilmeli prosesdir. Eger biz haýsydyr bir zada gaýtadan goşulyp, gatnaşyklary bina etmekçi bolsak, howpsuz duralga gönükdirilmegi isleýän bolsak, bu prosesden geçmeli.*

Meniň ýalňyzlykdaky diňleme döwrüm 2006-njy ýylda tamamlandy. Şonda men Helen, Bobbi, Liza we Debora atly güýçli we rehimli aýallaryň arasyndadym. Biziň hemmämiz okuw toplumynyň prezentasiýasyna gatnaşmak üçin dürli ýurtlardan gelipdik. Bu okuw toplumynyň maksady bütin dünýäde aýallaryň gymmatlygyny we güýjüni ykrar etmekden ybaratdy.

Men şu konferensiýadan soňra *çykyşlarymyň stiliniň düýpgöter üýtgejekdigini hiç oslamaýardym. Bu duşuşyk diňe wagyzlarymyň mazmunyny däl, eýsem olary wagyz edişimiň tärini hem üýtgetdi. 2006-njy ýylyň ahyrna meniň sözlerimde sorag we müýnürgeme äheňleriniň has az ýaňlanandygyny batyrgaýlyk bilen aýdyp bilýärim.*

Konferensiýadan soň men özümi Hudaýyň pyşyrdysy bilen has ýakyndan baglanyşan we oňa has wepaly duýup başladym. Şol wagta çenli bolsa men içki göreşlerden, ýekelenmek we ýalňyzlyk duýgularyndan ejir çekýärdim.

Çykyşlaryň rejesini düzenleriň erki bilen, men birinji bolup wagyz etmelidim. Men öz paýymy tamamlanymdan soň, başga aýallaryň getiren habarlaryny özüme siňdirip başladym. Her çykyşdan soň meniň soraglardan ýaňa halys bolan ruhum janlanýardy. Wagyz edýän aýallaryň her biri aýdyňlyk, güýç, berlen patalar we rehimdarlyk bilen gürläp, meniň pyşyrdylarymy, meniň pynhan sylrlarymy söze besleýän ýalydy. Men *ýaňaklarymdan syrygýan gözýaşlarymy saklap bilmeyärdim, olar edil kalbymyň teşne topragyny suwarýan ýalydy. Men öz teşneligimi gandyrtdym we soraglaryma jogap aldym.*

Seminarlar tamamlanandan soň men hyzmatçylaryň käbiri bilen myhmanhana dolandym. Men içimde bolup geçýän zatlary beýan etjek bolup, arasyňy kesmän gürläýärdim (ýöne sözlerim baglanyşyksyz çykýardy!). Şonda Bobbi: “Ýöne bu seniň ýazýan we wagyz edýän zatlaryň hut özi ahyrın” diýýip teswirledi.

Ol mamlady, ýöne şol çaka çenli men öz pikirlerim bilen şeýle gabatlaşýan pikirleriň gaty ses bilen aýdylanyny eşitmek miýesser etmändi.

Men ýyllarboýy özümi ýekelikde, sözlerim bolsa *ýapyk giňşlikden daşary çykmaýan ýaly duýýardym. Men daşary seredip bilýärdim, ýöne kimdir biri gözenekli gapylary giňden açyp, meni ýagtylykdan we gülküden doly giňşlige çykмага çagyryança, men bu diwarlardan çykyp bilmeyärdim.*

Bobbi elini uzadyp, dzyma kakdy-da: “Sen indi ýeke däl” diýdi.

Men başymy atyp, özümi çaga kimin alyp barýandygymy duýup, aglap başladym, ýöne bu meniň piňime-de däldi. Şol gije meniň durmuşymda aýgytly gije boldy. Men tä haýsydyr bir zada goşulýançam, özümiň ýekeligime doly aň ýetirmeýän ekenim. Men

dogrudan-da özümi uýalaryň biri hökmünde duýdum. Bu uýalar dünýäni özgertmek üçin erkek doganlarynyň hatarlaryna goşulyp, olar bilen zähmet çekerler. Şol bir pyşyrdyny eşidenler bilen bagly bolmaklyk saňa güýç berýär, azatlyk berýär, bu şeýle ajaýyp zat!

Seniň hem şeýle zatlary başdan geçiren bolmagyň ahmal. Sen haçan hem bolsa haýsydyr bir zada gapdalyndan synlap, birdenkä hem özüňi kabul edilendigiňi we bolup geçýän zatlary bir bölegi bolup durýandygyny duýupmydyň? Eý, gyz, uýa, eje we jora, özüňi Hudaý maşgalasynyň bir bölegidigini, biziň bölegimizdigiňi bilip goý. Sen ýeke däl, hiç haçan ýeke bolmandyň hem. Öz içinde Hudaýyň pyşyrdysyny göterip gezýänleriň ählisi seni görmäge we kabul etmäge şat.

Seni öz aralaryna seniň çagyrylmandygyny görüp, özlerini seni çagyrmaga borçly saýanlary üçin kabul etmediler. Bu asla beýle däl! Sen bütin dünýäde aýaga galýan Hudaýyň erkekleriniň we aýallarynyň jemagatyna degişli bolanyň üçin kabul edildiň.

Emma siz – biziň bir bölegimiz. Mukaddes Hudaý sizi mesh etdi, siz-de muny bilýänsiňiz. Men size bilmeýän zadýňyzy aýtmak üçin däl-de, bilýän hakykatyňyzy tassyklamak üçin ýazýaryn; men hiç bir ýalanyň hakykat bilen umumylygy ýokdugyny ýatlatmak üçin ýazýaryn.

1 Ýohanna 2:20-21, The Message terjimesi

Menden has uly bir zada degişliligimi açmak meniň üçin näme aňladýandygyny beýan etmäge söz tapmaýaryn. Her hepde syýahat edip, ýüzlerçe aýallara wagyz edýändigime garamazdan, men özümi şol ýerde myhman duýýardym. Mynmançylykda bolup, özüňi özleriniňki ýaly duýmazlyk gaty gamgyn zat! Sonuň üçin-de, eý, mähribanym, geliň edil şu wagt elli gepden belli gep edeliň: sen myhmançylykda däl, sen – Hudaýyň maşgalasynyň bir agzasy. Köplük bütewi bir bedene öwrülende, her bir agzasynyň sözi ýaň salýar, gatnaşyklar bekeýär, sesiň bady bolsa artýar.

Şeýle pyşyrdy bizi birikmäge çagyýar!

Gygyrmak babatda näme?

Gygyrmaň. Hatda öz araňyzda-da gürleşmäň, tä: “Gygyryň!” diýip buýruk berýänçäm, hiç bir pyşyrdy-da bolmasyn. Buýramdan soň welin, bogazyňyza sygdygyndan gygyryň!

Ýeşuwa 6:9, The Message terjimesi

Biz pyşyrdydan gygyrmaga geçmek barada aýdanymyzda, ýa-da hiç bolmanda pikir edenimizde, dogry wagty saýlamaklyk meselesi örän wajpydyr. Sen biziň strategiki taýdan wajyp we howply taryhy döwürde ýaşandygymyzy görýäň ahryryn. Hudaýyň Ýeriho galasy babatda edişi ýaly, Ol käbir zatlary bildirtmän gabap, gerekli pursady ýetip gelende olary birigen gygyryşlar bilen ýumurmakçy bolýar.

... Rebbiň Özi hökmürowan gygyryş bilen, Öz surnaýy bilen, baş perişdäniň sesi bilen göklerden iner...

1 Salonikliler 4:16

Onuň sesiniň güýjünden ýaňa ölüm bilen heläkçiligiň hökmürowanlygy ýumrular. Ýsraýyllar gygyryş güýjüni edinyänçäler, Ýeriho galasynyň daşyndan ýedi gezek aýlanmaly bolupdylar. Şeýle hem akylly ene arslanlar öz buky ýerleriniň üstünlikli bolandygyna göz ýetýänçäler, arlamaýarlar. Mesele gatydan gygyryp, gohlamakda däl-de, strategiki pursat gelip ýetende hereket edip başlamakda. Biziň hiç birimiz gygyrjak bolýan zadymyzy doly güýçde berjaý etmekligi öz üstümize alyp bilmeyän bolsak, ony jar etmeli hem däl. Pyşyrdylaryň hemmesini jar çekmek derejesine çenli galdyrmak gerek däl.

Dogurmak pursady ýakynlaşanda, burgudan ejir çekip, gygyrýan aýal nähili bolsa, biz-de, ýa Reb, Seniň öňünde şeýle bolduk.

Işaya 26:17

Biziň her birimiz aýratynlykda we hemmämiz bilelikde öz agyrymyz barada ýyllap gygyrdyk, ýöne agyrydan gygyrmak – bu jogap däl. Jogap –bu agyry burgy agyrylary kimin dünýä janly ömri indirmek. Geliň, bu zähmete, könedan galan düşünjelere we hatda gutulyş agyrysyna jogap bereliň we güýçli, işjanly gyzlaryň nesline ömür bereli.

GYGYRYŞ ARLAMA ÖWRÜLENDE

Islendik adam gygyryp bilýär. Emma hemmeler, iň bolmanda pursady gelýänçä, arlap bilýän dälidir.

Arryldy aslynda näme zat? Arryldy – bu diňe gaty ses bilen bagyrmaklyk däl. Bu, ilki bilen, batyrgaýlyk bilen ykrar etmeklikdir. Arryldy – bu haýsydyr bir ýabany, gaýduwsyz we biraz düşnüksiz

zadyň boşanmagydyr. Biziň her birimiziň arlamak potensialymyz bar, ýöne aýratynlykda däl. Adamlar babatda arlamaklyk – bu ýöne köp sesleriň birikmesinden has uly zat; bu ses adamlaryň umydy we Hudaýyň söýgüsini paýlaşyp, *öz imanlaryny zor durmuşlaryny arkaly görkezmeği aňladýar.*

Siziň käbirleriňiziň Helen Reddiň 1970-nji ýyllarda aýdan aýdymy ýadyňyza düşsän bolmagy ahmal. Onda şeýle sözler bardy: “Men aýal, meniň arryldymy eşidiň!”. Maňa dogry düşüniň, men diňe aýallar arryldamaly diýjek bolamok. Galyberse-de, men aýallary erkekleriň, erkekleri-de aýallaryň üstüne arlamaga çagyramok. Men *şindi seslerimizi beýgeldip, bile arlamaga wagt geldi diýdi hasap edýärim!*

Men hatda şu wagt hem *öz ruhumda şeýle sözleri eşidýärim: “Eý, gyzlarym, taýýarlanyň, çünki siziň umumy gygyryşyňyz arlama öwrülip biler. Ol ýerden göterilip, Göklerden üpjünçiligi ýagdyrar”. Uinston Çerçilliň aýdyşy ýaly: “Arslan men däldim – maňa diňe arslan arryldysyny çykarmak mertebesi paýyma düşdi”.*

Şolar ýaly, biz hem arslanlar däl, ýöne bize öz Arslanymyzyň arryldysyna öz sesimizi goşmak mertebesi miýesser etdi. Mesih diňe Isadyr, Ol Ýahuda neslinden bolan Arslandyr. Biz Onuň şägirtleri bolup, Onuň arryldysyna goşulýarys. Biziň Reb – Arslanymyzy näme arladyp bilýär? Men bu soragyň jogabyny ýabany erkek we urkaçy arslanlary nämeleriň arladyp bilýändigini ýüze çykarmak arkaly bilip bolýandygyna ynanyaryn.

Pişikler maşgalasynyň bu iki wekili hem arlaýan bolsa-da, olary arladýan sebäpler dürli-dürlüdür. Erkek arslan öz çäkleriniň eýesidigini we ony goraýandygyny aňlatmak üçin arlaýar. Garaňkynyň *düşmegi bilen, alfa arslan (ýa-da arslanlar) galýarlar, kellelerini egýärler, tutuş gursaklary bilen gijäniň howasyndan dem alýarlar-da, arlaýarlar.* Bu ses onuň tutuş çäklerine ýaňlanyp, aýdyňlyk bilen şuny ykrar edýär: “Men söweşe taýýar we güýçli. Men öz ýerimde we öz çäklerimi, sürimi maňa howp salmaga milt edeniň her birinden goramaga taýýar. Men kimdir biriniň öz urkaçy arslanymy ýa-da arslanjyklarymy ogurlamakçy bolşuna *ýöne garap durmaryn.* Biziň awumyz maşgalamyza degişli bolmadyk kezzaplar tarapyndan bikanuny ele salynmaz.

Arslanyň arryldysy syrtlanlary gorkuzýar. Onuň arryldysynyň güýji süreninde-de, onuň çäklerinden daşda-da eşidilip, sawannanyň alagaraňkysynda gizlenýänleriň hemmesiniň hüjüme ýol bermejekdigini

duýdurýar. Arryldy garşydaşlary eýmendirip, çäkleri mese-mälim çekýär.

Arslanlar öz sürüleriniň nirededigini bilmek üçin hem arlaýarlar. Şeýle ýagdaýda onuň arryldysy: Men bärde. Siz nirede?” diýmegi aňladýar. Şonda onuň urkaçy arslanlary we çagalary jogap berip, arlaýarlar.

Arslanyň arryldysynyň güýji we bady ol barada köp zatlary aýdyp bilýär. Arryldysy boýunça onuň ululygyny, ýaşyny we beden ýagdaýyny anyklap bolýar. Onuň arryldysy aslynda şeýle diýýär: “Men seniň meni görmeýändigini bilýärim. Ýöne sen şuny eşitmeýärmiň? Duýmaýarmyň? Meniň bilen çaknyşma!” Iň soňunda hem aýdylmaly ýene bir wajyp zat: arslanlar gaharlanan ýagdaýlarynda hem arlaýarlar.

Men şu setirleri ýazyp otyrkam, biziň Isa Mesihimiziň Hudaýyň öýi babatdaky güýçli yhlasyny görkezen ýagdaýyny ýatlaman bilemok. Biz öz yhlasymyzyň derejesi boýunça Oňa meňzeýärismi? Biz başymyzy egip, öýkenimizi howadan dolduryp, Onuň bilen nähili gatnaşykdaýygymyzy jar etmäge taýynmy?

Urkaçy arslany näme arladýar?

Ol hem erkek arslan ýaly öz çäklerine bolan hukugy we ony gorap bilýändigini hem-de süriniň agzalary bilen nähili gatnaşykdaýygyny mälim etmek üçin arlaýar. Şeýle-de, ol duşmanlarynyň hüjümini serpikdirmek üçin, beýleki arslanlary kömege çagylanda arlaýar. Ol azaşan arslan çagalaryny çagyrmak üçin arlaýar. Ýöne ol köplenç esasan-da öz çagalaryny goramak üçin arlaýar.

Muny görkezmek üçin, men arslanlaryň ýaşaýşyny öwrenen iki ýyllyk barlaglaryň netijesinden bir parçany mysal getireýin.

Ene arslanlar birleşenlerinde, bu diňe çagalaryny erkek arslanlara duşanlarynda, olardan bile goramak üçin bähbitli bolup durýar, sebäbi olar çagalary öldürmäge ýyggyndyr. Mundan başga-da, bile arlamak bilen, olar şeýle duşuşyklaryň mümkinçiliklerini örän azaldýarlar.

Urkaçy arslanlaryň bile arlamasynyň esasy sebäbiniň biri-de, ýekelikde arlaýan urkaçynyň arryldysynyň sürä degişli bolmadyk erkek arslan tarapyndan ysnyşmaga çakylyk hökmünde kabul edilip bilinýär. Ol tötänlikde keseki arslany çagyryp, onuň öz çagalaryny öldürüp, sürüdüki *öňbaşçylygy* alaryndan gorkýar. Entäp yören erkek arslanlar köplenç arslan çagalaryny öldürýärler, sebäbi ol urkaçy

arslanlaryň onuň bilen ysnaşmagyny isleýärler (urkaçy arslanlar nesli ýetişdirýärkä, erkek arslanlar bilen ysnyşmaýarlar). Bu ýagdaý oňa öz neslini tizräk başlamaga mümkinçilik berýär.

Hereketleri öwrenýän hünärmenler ozal urkaçy arslanlary birikdirýän sebäbiň aw awlamagyň hilini gowulandyrmak bolup durýar diýip hasaplaýardylar. Häzir bolsa olar ozal geçirilen barlaglaryň netijelerini şübhe astyna salýarlar. Olar indi urkaçy arslanlaryň birleşmesiniň ilkinji sebäbiniň çagalaryny goramak bolup durýandygyny, soňra bolsa aw awlamagyň tärlerini utgaşdyrmak bolup durýandygyny aýdýarlar.

Men ene arslanlaryň birleşip arlamasynyň esasy sebäbiniň öz çagalarynyň öldürilmeginiň we olara zyýan ýetirilmeginiň öňüni almakdygy barada okanymda, tas aglapdym. Şu barlaglaryň netijesinde hatda üç urkaçy arslanyň bilelikde arlamasynyň arslan çagalaryny öldürmäge päsgel berýändigini *ýüze çykaryldy*.

Bu bize näme barada aýdýar?

Biz ýekelikde – gorawsyz. Ýanyňda dostuň ýa joraň bolsa, howpuň ýüzüne batyrgaý garap bilersiň. Üçünjisini tapyp bilýärimi? Üç tar ýüp aňsatlyk bilen üzülmez.

Wagyz 4:12, The Message terjimesi

Eger ene arslanlar *ýekelikde gezmegiň* olary heläkläp bilýändigini bilýän bolsa, onda biz näme üçin garaşsyzlyga şeýle ymtylýarkak? Biz bilelikde öz neslimizi ölümden we maýyplykdan gorap bileris. Biz ýekelikde gezsek, muny amal etmäge ýeke-de mümkinçiligimiz bolmaz.

Eger bu hakykatdan-da şeýle bolsa, onda biz näme üçin biri-birimize mätäçdigimizi boýun almaga gorkýarys? Bize uly jemende bilen gatnaşyk açmak gerek däl, bize diňe şu jemendäniň dünýäsini üýtgetmek üçin bipolar bolmadyk, rehimli adamlaryň birnäçesi gerek.

Hatda diňe sanlyja bipolar bolmadyk adamlaryň dünýäni özgerdip bilýändigini babatda hiç haçan şübhelenmäň. Aslynda ony hemişe özgerdenem şolardyr.

- MARGARET MID

DILEG ARRYLDYSY

Diňe garyndaşlyk gatnaşygy bolan urkaçy arslanlar batyrgaýlyk bilen arlamaga milt edýärler. Olar uýalarynyň diňe sesine däl, eýsem olaryň goragyna hem mätäçdigini bilýärler.

Şunlukda, biz – Hudaýyň ene arslanlary, näme üçin arlamaly?

Biz Onuň gudratly hökmürowanlygyny we Oňa bolan wepadarlygymyzy jar etmek üçin sesimizi belende galdyryýarys. Biz ýitenleri çagyrmak *üçin arlaýarys*. Biziň arryldymyz ýaşlary we azaşanlary öýe, goragymyzyň astyna gaýtaryp getirer. Biz çagyrylmadyk myhmanlaryň, duşmanlaryň we ogurlaryň golaýlaşmasynyň önüni almak üçin howany sarsdyryýarys. Biz öz neslimizi ölümden we şikeslerden goramak üçin arlaýarys. Biz tümlüğe duşanymyzda dymmarys.

Men ýokarda agzalyp geçilen sebäplerden has agramly sebäpleri tapyp bilmeýärin. Men hatda şu wagt hem şeýle uzak wagtlap dymanymyz üçin gaharlanýaryn. Biz sessizleriň haky üçin sesimizi galdyrmak üçin berlen jogapkärçiligi alamyzdan soň, dymmaga hakymyz ýokdur. Wagt bir çene bardy. Biz ýatyrkak, tümlük hiç bir päsgelçiliksiz ýaýrady. Şindi, oýanan wagtymyza, biz Hudaýyň ýagtylygyny ýaýratmaky tagallalarymyzy artdyrmagy üçin Oňa dileg etmeli. Bu söweşi alyp barmak üçin, bize Gökleriň goragy, paýhasy we dogry strategiýa gerek bolar.

Isa Mesih şeýle diýdi: “Hudaýyňyz Rebbi tutuş yhalsyňyz, dilegleriňiz, ähli düşüňjäňiz bilen jan-tenden söýüň” (Matta 22:37, The Message terjimesi).

Öz sesimizi arryldynyň derejesine galdyrmak üçin, amaly maslahatlaryň üçisi, ine şulardyr: yhlas, dileg we paýhaslylyk. Biz durmuşymyzyň şu üç çäginde mukaddeslänimizde, olar kem-kemden utgaşyp, biziň Hudaýa bolan söýgimiz yhlasly we paýhasly dileglerde aýan bolup başlaýar.

Biz uly zatlara umyt baglap, az zatlardan başlaýarys. Hudaý iki ýa üç adamyň Onuň hatyrasyna ýyganan ýerinde boljakdygyny wada berdi. Dileg üpjünçilige, dogry maksatlary saýlamaga we meýilnamalary strategiki amala aşyrmaga ýol açýar. Eý, arslan uýam, men seniň.. hiç bolmanda, telefon arkaly bile dileg etmek üçin azyndan iki aýaly tapyp bilýändigine jedel hem edip bilýän.

Biz aýaga galanymyza, üýşenimizde we öz seslerimizi

beýgeldenimizde, goý, Hudaý biziň üç adamdan ybarat toparlarymyzy otuz adamlyk toparlara öwürsin. Soňra bolsa, goý, otuz adamlyk toparlary on esse köpelip, olary üç ýüz adamlyk bolsun. Üç ýüz adamlyk toparlar üç müň adamlyk, soňra bolsa otuz müňlük – tä biz goşun bolýançaň köpelsin; bu goşunyň dilegi ýerden göge galyp, güýçli arryldy bolar. Öz Arslanymyzyň arryldysyny ýaň kimin gaýtalamaga wagt ýetip geldi.

Ukudan arslanlar dek oýanyň,
Siz otlaryň baldagy deý köpsüňiz,
Garaňky düşleriň jadysyny dargadyň,
Gandallaryňyzy sypyryp aýryň,
Siz köplük – duşmanlaryňyz sanlyja!

Persi Bişi Şelli

“**Messenjer Interneşenal**” adamlara, maşgalalara, ýygnaqlara we halklara Hudaýyň Sözüniň özgerdýän güýjünde ýaşamaga we amal etmekde kömek bermek üçin döredilendir.

Bu özgerişler adamlaryň durmuşlarynyň güýçden dolmagyna, jemgyýetiň özgerip başlamagyna getirer we dünýädäki güýçli adalatsyzlyga berk jogap berer.

Cloud Library — bu onlaýn platformadyr. Ol dünýädäki ähli liderlere öz dillerindäki sifrlenen resurslary mugt ulanmaga mümkinçilik berýär.

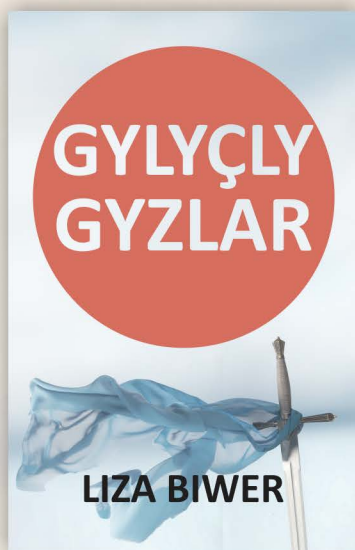
CloudLibrary.org saýtynda siz Jon bilen Liza Biweriň **100-den** gowrak dile terjime edilen resurslaryny tapyp, aňsatlyk bilen indirip bilersiňiz.

Elektron kitaplar, wideo-we-audiosapaklar, audiokitaplar, Mukaddes Kitaplary....

Has köp isleýäňizmi? Şu ýerde skannirläň:
CloudLibrary.org

GYLYÇLY GYZLAR

Hudaýyň Sözi – gylyçdyr, biz ony ulananymyzdan, öwrenenimizi has aňsat görýäris. Bu gylyjy aýallara berip, olaryň gögi we ýeri birleşdirişini görmäge wagt geldi. Bütin dünýä boýunça aýallar könedan galan düşüňjeler, jyns gulçulygy, zorlanmalar we hukuk kemsidilmeler üçin nyşan bolup durýandyr. Liza Biwer bu hüjümleriň aýallaryň ozal kim bolandygyndan, olaryň gelejekde kim boljagyny has köp habar berýändigini barada ýazýar. «Gylyçly gyzlar» atly kitabynda ol duşmanyň aýallary her bir tapgyrda ýaragsyzlandyrmaga ymtlylyşy barada gürrüň berýär. Aýallara Hudaýyň olary ilki başdan ýaradan gahrymanlary ýaly bolmaga – batyrgaý, syzgyr, geçirimli, pähimli bolmaga wagt geldi. Gylyjy ele alyp, gahryman bolmaga wagt geldi.

Jon bilen Liza Biweriň şu kitaby we beýleki taglymlary «Messenger International» hyzmatynyň saýtynda elýeterdir. Siz [CloudLibrary.org](https://www.cloudlibrary.org) saýtynda akymlaýyn wideolary görüp, ondan resurslary mugt indirip bilersiňiz.

Cloud Library

Oýanyň

Ene arslan ukudan oýanyar – kuwwatlygyň, joşgunlygyň we owadanlygyň ajaýyp keşbi. Onuň hakyky tebigaty – töwerekdäki dünýä hökümmini ýöretmek, neslini goramak we erkek arslany kuwwatlandyrmak. Tutuş dünýä täsir etmekligiň hatyrasyna ene arslanlar toparda bütewi bir beden ýaly hereket edýärler.

Siz hem arslansyňyz!

Liza Biwer «Ene arslanlaryň oýanmasy» atly kitabynda ene arslanlaryň ýaşayşyny we keşbini berk, şol bir wagtyň özünde-de näzik zenanyň keşbi hökmünde teklipl edýär. Bu ajaýyp ýaradylan jandaryň oslagsyz häsiýetlerini açmak bilen, Liza zenanlary maksady, ymtylyşy we gaýduwsyzlygy edinmäge çagyryýar.

Siz bu habar arkaly şu mümkinçilikleri açarsyňyz:

- güýç bilen kuwwatyň haýrana galdyryjy keşbi bolmak
- kämil bolmadyklary gaýduwsyzlyk bilen goramak
- sessizleriň sesi bolmak
- ýagtylykda ýaşap, garaňkyda aw awlamak
- töwerekdäki ähli zady özgerdýän arryldyny bile galdyrmak

Ýabany tebigatyň dünýäsinden alnan täsin deňeşdirmeler we Mukaddes Ýazgylaryň jümmüşinden alnan ene arslanlaryň keşbi arkaly “Ene arslanlaryň oýanmasy” aýallary birleşip, Ýer ýüzünde müdimilik güýji edinmäge çagyryýar.

Biz – Onuň oýanan ene arslanlary

Joşgun häsiýetli. Aýgytly hereket etmäge taýyn. Adamlara ýakyn. Güýçli. Bälçik. Bu sözler bütin dünýäde tanalýan spiker, meşhur awtor we dünýäniň 216-dan gowrak ýurtda görkezilýän “Messenger” teleprogrammanyň şärikdeşi Liza Biweri häsiýetlendirýär.

Adamlaryň ýüregini erkinlikden we özgerişliklerden doldurmak üçin, Liza Hudaýyň sözünü we şahsy tejribesini täsin tärde ýürekden syzdyryp paýlaşýar. Adalatyň goragçysy bolmak bilen, ol başgalary meseleleriň we kynçylyklaryň jogaby bolmaklyga gönükdirýär.

Mugt indirmeler we akymlaýyn wideo-lar üçin **CloudLibrary.org** saýtyna giriň.

Cloud Library

Bu kitap awtordan sowgat.
Satuwa degişli däl.

Has köp bilmek isleýänizmi?
Su ýerde skanirläňiz.

